



Warunki życia ludności w województwie opolskim w latach 2015–2022

Living conditions of the population in opolskie voivodship
in the years 2015–2022

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Opole, Opolski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem
supervised by

Renaty Wasilewskiej

Zespół autorski

Editorial team

Joanna Biernacka, Michał Buczyński, Beata Dzierżanowska, Małgorzata Kania, Sylwia Lew, dr Danuta Michoń,
Maria Mołodowicz, Wioletta Mulica, dr Agnieszka Dembicka-Niemiec, Joanna Rakowska, Wiktoria Pordzik,
dr hab. Edyta Szafranek-Stefaniuk

Tłumaczenie

Translation

Michał Buczyński, Sandra Nowosad

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Maja Kwiecień

ISSN 2391-9868

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://opole.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji nt. warunków życia ludności w województwie opolskim wydawanej cyklicznie od 2019 r.

Publikacja „Warunki życia ludności w województwie opolskim w latach 2015–2022” składa się z syntezy oraz części analitycznej podzielonej na działy tematyczne: potencjał demograficzny, gospodarka i rynek pracy, zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe, dostępność usług społecznych i bezpieczeństwo publiczne oraz środowisko naturalne. Zagadnienia charakteryzujące warunki życia ludności przeanalizowano i zaprezentowano głównie w postaci wskaźników opracowanych na podstawie danych statystycznych, przy czym wartości notowane dla województwa opolskiego przedstawiono także w odniesieniu do przeciętnych wielkości ogólnopolskich, z uwzględnieniem w wybranym zakresie zróżnicowania międzywojewódzkiego. W celu zobrazowania zachodzących zmian w czasie oraz podkreślenia zróżnicowania terytorialnego badanych zagadnień, wyniki analizy wzbogacono elementami graficznymi.

Oddając do Państwa rąk publikację „Warunki życia ludności w województwie opolskim w latach 2015–2022” wyrażam nadzieję, że zawarte w niej informacje okażą się przydatne w realizacji szerszych badań dotyczących społecznych i gospodarczych uwarunkowań rozwoju oraz podejmowaniu decyzji w procesie planowania i programowania rozwoju regionalnego.

p. o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Opolu



Renata Wasilewska

Opole, grudzień 2023 r.

Preface

Statistical Office in Opole is pleased to present you the subsequent edition of the publication about living conditions in Opolskie Voivodship issued periodically since 2019.

The publication "Living conditions of the population in Opolskie Voivodship in the years 2015–2022" consists of executive summary, as well as analytical part divided into thematical sections: demographic potential, economy and labour market, wealth of residents and housing conditions, availability of social services and public safety as well as natural environment. Issues characterising living conditions of the population were analysed and presented mostly in the form of indicators developed on the basis of statistical data, with the values recorded for Opolskie Voivodship also presented in relation to the average nationwide values, taking into account inter-voivodship differences in selected range. In order to illustrate changes occurring over time and to pinpoint the territorial diversity of studied issues, results of the analysis were enriched with graphic elements.

Presenting You the publication "Living conditions of the population in Opolskie Voivodship in the years 2015–2022", I hope that the information contained therein will prove useful in carrying out further research on the social and economic conditions of development and in making decisions in the process of planning and programming regional development.

Acting Director
of the Statistical Office in Opole



Renata Wasilewska

Opole, December 2023

Spis treści

Contents

	Strona Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych	18
Symbols	
Ważniejsze skróty	18
Major abbreviations	
Synteza	19
Executive summary	21
Rozdział 1. Potencjał demograficzny	23
Chapter 1. Demographic potential	
1.1. Stan i struktura ludności	23
Size and structure of population	
1.2. Ruch naturalny ludności	26
Vital statistics of population	
1.3. Migracje ludności	29
Migration of population	
Rozdział 2. Gospodarka i rynek pracy	31
Chapter 2. Economy and labour market	
2.1. Podmioty gospodarki narodowej	31
Entities of the national economy	
2.2. Rachunki regionalne	34
Regional accounts	
2.3. Inwestycje i środki trwałe	35
Investments and fixed assets	
2.4. Pracujący. Bezrobocie rejestrowane	37
Employment. Registered unemployment	
2.4.1. Pracujący	37
Employment	
2.4.2. Bezrobocie rejestrowane	41
Registered unemployment	
Rozdział 3. Zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe	47
Chapter 3. Inhabitants' wealth and housing conditions	
3.1. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	47
Wages and salaries and social benefits	
3.2. Dochody i wydatki gospodarstw domowych	52
Income and expenditure of households	
3.3. Warunki mieszkaniowe	56
Housing conditions	
Rozdział 4. Dostępność usług społecznych i bezpieczeństwo publiczne	68
Chapter 4. Availability of social services and public safety	
4.1. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	68
Health care and social welfare	
4.2. Edukacja	78
Education	

	Strona Page
4.3. Kultura, turystyka oraz sport	92
Culture, tourism and sport	
4.4. Bezpieczeństwo publiczne	113
Public safety	
Rozdział 5. Środowisko naturalne	120
Chapter 5. Natural environment	
5.1. Zanieczyszczenia i ochrona wód oraz powietrza	120
Pollution and protection of waters and air	
5.2. Ochrona przyrody oraz bioróżnorodności	125
Nature and biodiversity protection	
5.3. Gospodarka odpadami	130
Waste management	
5.4. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej ...	135
Outlays on fixed assets for environmental protection and water management	
Rozdział 6. Warunki życia ludności w województwach w latach 2020 i 2022 – taksonomiczna miara rozwoju Hellwiga – miara wzorcowa	138
Chapter 6. Living conditions of the population in voivodships in 2020 and in 2022 – Hellwig’s taxonomic measure of development – the reference measure	
6.1. Potencjał demograficzny	141
Demographic potential	
6.2. Gospodarka i rynek pracy	143
Economy and labour market	
6.3. Zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe	144
Inhabitants’ wealth and housing conditions	
6.4. Dostępność usług społecznych i bezpieczeństwo publiczne	146
Availability of social services and public safety	
6.5. Środowisko naturalne	148
Natural environment	
Uwagi ogólne	151
General notes	153
Źródła danych	154
Sources of data	

Spis tablic

List of tables

Tablica Table	Strona Page
1. Ludność Population	23
2. Mediana wieku ludności według płci Median age of population by sex	25
3. Rachunki regionalne Regional accounts	34
4. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku Registered unemployed persons by age groups	44
5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto Average monthly gross wages and salaries	47
6. Świadczenia społeczne wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social benefits paid by the Social Insurance Institution	50
7. Świadczenia społeczne wypłacone rolnikom indywidualnym Social benefits paid to farmers	51
8. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych Average monthly available income per capita in households	52
9. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita in households	55
10. Świadczenia z programu „Rodzina 500+” Benefits from the "Family 500+" programme	56
11. Zasoby mieszkaniowe Dwelling stocks	56
12. Wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe Selected indicators characterising housing conditions	58
13. Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed	59
14. Wodociągi Water supply network	62
15. Kanalizacja Sewage network	64
16. Sieć gazowa Gas supply network	66
17. Wybrane placówki ochrony zdrowia Selected health care facilities	68
18. Infrastruktura na potrzeby pacjentów Infrastructure for the needs of patients	71
19. Infrastruktura na potrzeby kobiet w okresie ciąży i porodu Infrastructure for the needs of women during pregnancy and childbirth	72
20. Personel oraz infrastruktura na potrzeby sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3 ... Personnel and infrastructure for the needs of childcare for children up to the age of 3	73

Tablica Table	Strona Page
21. Kadra medyczna oraz infrastruktura w zakresie stacjonarnej pomocy społecznej Medical personnel and infrastructure in the field of stationary social welfare	76
22. Infrastruktura w zakresie długoterminowej opieki zdrowotnej Infrastructure in the field of long-term health care	77
23. Uczniowie szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) korzystający z internatów i burs Pupils and students of schools for children and youth (excluding special schools) accommodated in boarding schools and dormitories	86
24. Studenci otrzymujący stypendia Students receiving scholarships	90
25. Wybrane instytucje kultury Selected institutions of culture	92
26. Wybrane usługi elektroniczne w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami) Selected electronic services in public libraries (with branches)	96
27. Baza noclegowa turystyki Tourist accommodation establishments	105
28. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych Catering establishments in tourist accommodation establishments	107
29. Wybrane wskaźniki wykorzystania bazy noclegowej turystyki Selected indicators regarding occupancy of tourist accommodation establishments	108
30. Kadra szkoleniowa oraz kluby sportowe Coaching staff and sports clubs	110
31. Drogi rowerowe Bike lanes	112
32. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych Crimes ascertained by the Police in completed preparatory proceedings	113
33. Wypadki drogowe i ich ofiary Road traffic accidents and their casualties	115
34. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground	120
35. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	123
36. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona Area of special nature value under legal protection	126
37. Tereny zieleni Green areas	127
38. Odpady wytworzone Waste generated	130
39. Odpady komunalne Municipal waste	132
40. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące) Outlays on fixed assets for environmental protection (current prices)	135
41. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ceny bieżące) Outlays on fixed assets for water management (current prices)	137

Tablica Table		Strona Page
42.	Wskaźniki uwzględnione w badaniu warunków życia ludności Indicators included in the survey of living conditions of the population	139
43.	Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie potencjału demograficznego Taxonomic measures of development in demographic potential aspect	141
44.	Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie gospodarki i rynku pracy Taxonomic measures of development in economy and labour market aspect	143
45.	Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie zamożności mieszkańców i warunków mieszkaniowych Taxonomic measures of development in inhabitants' wealth and housing conditions aspect	145
46.	Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie dostępności usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego Taxonomic measures of development in availability of social services and public safety aspect	147
47.	Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie środowiska naturalnego Taxonomic measures of development in natural environment aspect	149

Spis wykresów

List of charts

Wykres Chart	Strona Page
1. Kobiety na 100 mężczyzn w 2022 r. Females per 100 males in 2022	24
2. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku Structure of population by economic age groups	26
3. Mediana wieku nowożeńców Median age of bridegrooms and brides	27
4. Współczynnik dzietności ogólnej w 2022 r. Total fertility rates in 2022	28
5. Ruch naturalny na 1000 ludności Vital statistics per 1000 population	29
6. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały Internal and international migration of population for permanent residence	30
7. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD Entities of the national economy by selected PKD sections	32
8. Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca Gross nominal disposable income in the households sector per capita	35
9. Nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD (ceny bieżące) Investment outlays in the national economy by selected PKD sections (current prices)	36
10. Wartość brutto środków trwałych w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD (bieżące ceny ewidencyjne) Gross value of fixed assets in the national economy by selected PKD sections (current book-keeping prices)	37
11. Pracujący w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD w 2022 r. Employed persons in the national economy in selected PKD sections in 2022	38
12. Struktura pracujących w gospodarce narodowej według sektorów w 2022 r. Structure of employed persons in the national economy by the sectors in 2022	39
13. Bezrobotni zarejestrowani według płci Registered unemployed persons by sex	41
14. Stopa bezrobocia rejestrowanego Registered unemployment rate	42
15. Bezrobotni zarejestrowani według płci i poziomu wykształcenia Registered unemployed persons by sex and educational level	44
16. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy Registered unemployed persons by work seniority	45
17. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy ... Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment	46
18. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD Average monthly gross wages and salaries in the national economy by selected PKD sections	48
19. Dynamika zmian przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów oraz przeciętnej miesięcznej świadczenia emerytalno-rentowego Indices of average monthly number of retirees and pensioners as well as average monthly retirement and other pension benefits	50

Wykres Chart	Strona Page
20. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych Average monthly income and expenditure per capita in households	53
21. Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w wydatkach ogółem w gospodarstwach domowych w 2022 r. Share of monthly expenditure per capita in the total expenditure of households in 2022	54
22. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne	58
Dwellings fitted with technical and sanitary installations	
23. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	59
Dwellings completed per 1000 population	
24. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na gospodarkę mieszkaniową na 1 mieszkańca	61
Expenditure of local government units budgets on housing management per capita	
25. Udział gospodarstw domowych wyposażonych w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	61
Share of households equipped with selected durable goods	
26. Sieć wodociągowa na 100 km ²	63
Water supply network per 100 km ²	
27. Sieć kanalizacyjna na 100 km ²	64
Sewage network per 100 km ²	
28. Sieć gazowa na 100 km ²	66
Gas supply network per 100 km ²	
29. Odsetek podmiotów leczniczych wyposażonych w co najmniej jedno udogodnienie dla osób z niepełnosprawnościami	70
Percentage of medical entities equipped with at least one convenience for disabled persons	
30. Odsetek leczonych na oddziałach kardiologicznych, onkologicznych oraz chorób wewnętrznych w szpitalach ogólnych	72
Percentage of in-patients in cardiological, oncological and internal diseases wards in general hospitals	
31. Porady udzielone kobietom w poradniach ginekologiczno-położniczych	73
Consultations provided for women in gynaecological-obstetric clinics	
32. Miejsca w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 na 1000 dzieci w wieku do lat 3	74
Places in childcare facilities up to 3 years old per 1000 children up to the age of 3	
33. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na ochronę zdrowia na 1 mieszkańca	75
Expenditure of local government units budgets on health care per capita	
34. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na pomoc społeczną na 1 mieszkańca	78
Expenditure of local government units budgets on social assistance per capita	
35. Uczniowie w szkołach podstawowych	78
Pupils in primary schools	
36. Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 szkołę	79
Pupils of primary schools per school	
37. Korzystający z zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży	80
School interest groups and participants of extracurricular activities in primary schools for children and youth	

Wykres Chart	Strona Page
38. Odsetek oddziałów w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) dla uczniów z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	81
Proportion of sections in primary schools for children and youth (excluding special schools) for disabled pupils with a certificate of need for special education	
39. Uczniowie w szkołach ponadpodstawowych	83
Students in post-primary schools	
40. Uczniowie szkół ponadpodstawowych przypadający na 1 szkołę	83
Students of post-primary schools per school	
41. Absolwenci szkół ponadpodstawowych	85
Graduates of post-primary schools	
42. Absolwenci szkół branżowych I stopnia oraz techników według wybranych podgrup kierunków kształcenia	86
Graduates of stage I sectoral vocational and technical secondary schools by selected narrow fields of education	
43. Studenci	87
Students	
44. Studenci według płci oraz wybranych podgrup kierunków kształcenia	88
Students by sex and selected narrow fields of education	
45. Odsetek studentów cudzoziemców	89
The percentage of foreign students	
46. Odsetek studentów z niepełnosprawnościami	89
The percentage of disabled students	
47. Miejsca w domach studenckich na 1000 studentów	90
Places in student dormitories per 1000 students	
48. Absolwenci według płci oraz wybranych podgrup kierunków kształcenia	91
Graduates by sex and selected narrow fields of education	
49. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca	92
Expenditure of local government units budgets on education per capita	
50. Wypożyczenia księgozbioru w placówkach bibliotecznych na 1 czytelnika	94
Library loans in library units per user	
51. Odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	97
Percentage of public libraries (with branches) adapted to the needs of disabled persons	
52. Zwiedzający muzea i oddziały muzealne na 10 tys. ludności	98
Museum and their branches visitors per 10 thousand population	
53. Imprezy oświatowe zorganizowane w muzeach na 10 tys. ludności	99
Educational events organised in museums per 10 thousand population	
54. Odsetek muzeów i oddziałów muzealnych przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	100
Percentage of museum and museum branches adapted to the needs of disabled persons	
55. Imprezy zorganizowane przez placówki kultury na 10 tys. ludności	101
Events organised by cultural centres per 10 thousand population	
56. Odsetek placówek kultury przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	103
Percentage of cultural centres adapted to the needs of disabled persons	
57. Miejsca w kinach stałych na 10 tys. ludności	104
Seats in indoor cinemas per 10 thousand population	

Wykres Chart	Strona Page
58. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca	104
Expenditure of local government units budgets on culture and national heritage per capita	
59. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 ludności	106
Bed places in tourist accommodation establishments per 1000 population	
60. Pokoje w obiektach hotelowych	107
Rooms in hotels and similar facilities	
61. Struktura placówek gastronomicznych w turystycznych obiektach noclegowych	108
Structure of catering units in tourist accommodation establishments	
62. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na turystykę na 1 mieszkańca	109
Expenditure of local government units budgets on tourism per capita	
63. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę fizyczną na 1 mieszkańca	113
Expenditure of local government units budgets on physical education per capita	
64. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję według rodzajów	114
Rates of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police by types	
65. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych	117
Fatalities of road traffic accidents	
66. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową na 1 mieszkańca	119
Expenditure of local government units budgets on public safety and fire care per capita	
67. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w przeliczeniu na 1 mieszkańca	121
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita	
68. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ²	123
Emission of particulate pollutants from plants of significant nuisance to air quality per km ²	
69. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ²	124
Emission of gaseous pollutants from plants of significant nuisance to air quality per km ²	
70. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona na 1 mieszkańca	126
Area of special nature value under legal protection per capita	
71. Tereny parków, zieleńców oraz tereny zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca	127
Parks, lawns and green areas per capita	
72. Tereny zieleni na 1 mieszkańca	128
Green areas per capita	
73. Odpady wytworzone na 1 km ²	130
Waste generated per km ²	
74. Struktura odpadów wytworzonych	131
Structure of waste generated	
75. Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca	132
Municipal waste collected per capita	
76. Struktura odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych	134
Structure of waste collected separately from households	

Wykres Chart		Strona Page
77.	Powierzchnia dzikich wysypisk na 100 km ² powierzchni ogółem Area of uncontrolled landfill sites per 100 km ² of total area	134
78.	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca (ceny bieżące) Outlays on fixed assets for environmental protection per capita (current prices)	136
79.	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej na 1 mieszkańca (ceny bieżące) Outlays on fixed assets for water management per capita (current prices)	137

Spis map

List of maps

Mapa Map	Strona Page
1. Podmioty gospodarki narodowej w 2022 r. Entities of the national economy in 2022	33
2. Pracujący w 2022 r. Employed persons in 2022	40
3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r. Registered unemployment rate in 2022	43
4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2022 r. Average monthly gross wages and salaries in 2022	49
5. Zasoby mieszkaniowe w 2022 r. Dwelling stocks in 2022	57
6. Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r. Dwellings completed in 2022	60
7. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w 2022 r. Average useful floor area of dwelling completed in 2022	60
8. Sieć wodociągowa na 100 km ² w 2022 r. Water supply network per 100 km ² in 2022	63
9. Sieć kanalizacyjna na 100 km ² w 2022 r. Sewage network per 100 km ² in 2022	65
10. Sieć gazowa na 100 km ² w 2022 r. Gas supply network per 100 km ² in 2022	67
11. Łóżka w szpitalach ogólnych w 2022 r. Beds in general hospitals in 2022	69
12. Apteki ogólnodostępne oraz punkty apteczne w 2022 r. Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets in 2022	71
13. Miejsca w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w 2022 r. Places in childcare facilities up to 3 years old in 2022	74
14. Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 szkołę w roku szkolnym 2022/23 Pupils of primary schools per school in the 2022/23 school year	79
15. Korzystający z zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży na 1 szkołę w roku szkolnym 2022/23 School interest groups and participants of extracurricular activities in primary schools for children and youth per school in the 2022/23 school year	81
16. Odsetek oddziałów w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) dla uczniów z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w roku szkolnym 2022/23 Proportion of sections in primary schools for children and youth (excluding special schools) for disabled pupils with a certificate of need for special education in the 2022/23 school year	82
17. Uczniowie szkół ponadpodstawowych przypadający na 1 szkołę w roku szkolnym 2022/23 Students of post-primary schools per school in the 2022/23 school year	84
18. Placówki biblioteczne w 2022 r. Library units in 2022	93
19. Wypożyczenia księgozbioru w placówkach bibliotecznych w 2022 r. Library loans in library units per user in 2022	94

Mapa Map	Strona Page
20. Odsetek komputerów z dostępem do Internetu dla użytkowników w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami) w 2022 r.	95
Percentage of computers with Internet access for users in public libraries (with branches) in 2022	
21. Odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oferujących użytkownikom dostęp do katalogu on-line w 2022 r.	96
Percentage of public libraries (with branches) offering to users access to the on-line catalogue in 2022	
22. Odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) posiadających wejścia do budynku przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w 2022 r.	98
Percentage of public libraries (with branches) with access to the building adapted to the needs of disabled persons in 2022	
23. Placówki kultury w 2022 r.	101
Cultural centres in 2022	
24. Imprezy zorganizowane przez placówki kultury w 2022 r.	102
Events organised by cultural centres in 2022	
25. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych w 2022 r.	106
Bed places in tourist accommodation establishments in 2022	
26. Trenerzy oraz instruktorzy w klubach sportowych w 2022 r.	111
Coaches and instructors in sports clubs in 2022	
27. Drogi rowerowe w 2022 r.	112
Bike lanes in 2022	
28. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w 2022 r.	115
Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police in 2022	
29. Wypadki drogowe w 2022 r.	116
Road traffic accidents in 2022	
30. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych w 2022 r.	117
Fatalities of road traffic accidents in 2022	
31. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych na 100 tys. pojazdów w 2022 r.	118
Fatalities of road traffic accidents per 100 thousand registered motor vehicles in 2022	
32. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w 2022 r.	121
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2022	
33. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności w 2022 r.	122
Percentage of population connected to wastewater treatment plants in total population in 2022	
34. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2022 r.	124
Emission of particulate pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2022	
35. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2022 r.	125
Emission of gaseous pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2022	
36. Tereny parków, zieleńców oraz tereny zieleni osiedlowej w 2022 r.	128
Parks, lawns and green areas per capita in 2022	

Mapa Map	Strona Page
37. Lesistość w 2022 r. Forest cover in 2022	129
38. Odpady wytworzone w 2022 r. Waste generated in 2022	131
39. Odpady komunalne zebrane w 2022 r. Municipal waste collected in 2022	133
40. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2022 r. (ceny bieżące) Outlays on fixed assets for environmental protection in 2022 (current prices)	136
41. Potencjał demograficzny Demographic potential	142
42. Gospodarka i rynek pracy Economy and labour market	144
43. Zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe Inhabitants' wealth and housing conditions	146
44. Dostępność usług społecznych oraz poziom bezpieczeństwa publicznego Availability of social services and public safety	148
45. Środowisko naturalne Natural environment	150

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol		Opis
Symbol		Description
Kreska	(-)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Znak	Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. categories of applied classification are presented in abbreviated form.
„W tym” “Of which”		oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Comma	(,)	used in figures represents the decimal point.

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót	Znaczenie	Skrót	Znaczenie
Abbreviation	Meaning	Abbreviation	Meaning
tys.	tysiąc	km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
mln	milion	m ³	metr sześcienny cubic metre
zł PLN	złoty Polish zloty	hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
szt. pc.	sztuka piece	l	litr litre
wol. vol.	wolumin volume	r.	rok
kg	kilogram kilogram	p. proc.	punkt procentowy percentage point
t	tona tonne	tabl.	tablica table
km	kilometr kilometre	dok. cont.	dokończenie continued
m ²	metr kwadratowy square metre	m.in. i.a.	między innymi among others
ha	hektar hectare	tj. i.e.	to jest that is

Synteza

Analiza warunków życia ludności w województwie opolskim w 2022 r. przeprowadzona w ujęciu dynamicznym w porównaniu z 2015 r. umożliwiła zaobserwowanie trendów oraz sformułowanie wniosków, które mogą stanowić źródło informacji dla różnych grup odbiorców, w tym m.in. osób i instytucji odpowiedzialnych za planowanie i programowanie rozwoju regionalnego, uwzględniającego aspekt warunków życia. Wśród kluczowych wniosków można wymienić:

1. Niekorzystne trendy demograficzne (w relacji do 2020 r.):
 - ubytek liczby ludności oraz postępujący proces starzenia się społeczeństwa,
 - nadwyżka liczby zgonów nad liczbą urodzeń,
 - niekorzystne relacje pomiędzy ekonomicznymi grupami wieku,
 - brak gwarancji prostej zastępowalności pokoleń, ze względu na bardzo niski współczynnik dzietności,
 - ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, ale przyjmujące bardziej korzystną wartość.
2. Korzystne uwarunkowania rozwoju gospodarczego oraz poprawa sytuacji na rynku pracy:
 - przyrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON,
 - wzrost wskaźnika przedsiębiorczości,
 - zwiększenie się wartości środków trwałych w gospodarce narodowej (w 2021 r.),
 - spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz liczby ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy.
3. Poprawę sytuacji materialnej i warunków mieszkaniowych:
 - wzrost wartości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej,
 - wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
 - przyrost zasobów mieszkaniowych, jak również wyższy odsetek mieszkań wyposażonych w podstawowe instalacje sanitarno-techniczne,
 - przyrost długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej oraz zwiększenie liczby przyłączy.
4. Niestabilność w zakresie stanu i dynamiki poziomu rozwoju oraz dostępności usług publicznych:
 - obniżenie poziomu dostępności do większości placówek opieki medycznej,
 - zmniejszenie się liczby łóżek w szpitalach ogólnych w przeliczeniu na 10 tys. ludności,
 - zwiększenie się odsetka podmiotów leczniczych przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
 - wzrost liczby miejsc w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi w przeliczeniu na 1000 dzieci w wieku do lat 3,
 - zwiększenie liczby uczniów przypadających na 1 szkołę podstawową (w relacji do roku szkolnego 2021/22),
 - wzrost odsetka oddziałów dla uczniów szkół podstawowych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (w porównaniu z rokiem szkolnym 2021/22),
 - spadek liczby osób studiujących, przy jednoczesnym wzroście odsetka cudzoziemców i spadku odsetka osób z różnego typu niepełnosprawnościami,
 - zmniejszenie się liczby placówek bibliotecznych oraz instytucji kultury,
 - wzrost liczby większości obiektów oferujących usługi kulturalne, przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
 - pogorszenie stopnia komputeryzacji placówek bibliotecznych, ale jednocześnie zwiększenie się odsetka obiektów oferujących usługi on-line,
 - spadek liczby pokoi w obiektach hotelowych,
 - ubytek liczby klubów sportowych oraz działających w nich sekcji sportowych, przy jednoczesnym wzroście liczby trenerów oraz spadku liczby instruktorów (w relacji do 2018 r.),
 - spadek liczby przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych oraz zmniejszenie liczby ofiar wypadków drogowych.

5. Poprawa stanu środowiska:

- przyrost powierzchni terenów zieleni (za wyjątkiem powierzchni zieleńców) oraz rozbudowa dróg rowerowych,
- wzrost odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków,
- spadek liczby zakładów przemysłowych szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza,
- przyrost powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych na 1 mieszkańca,
- spadek masy odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) przypadających na 1 km²,
- zmniejszenie powierzchni dzikich wysypisk w przeliczeniu na 100 km².

Executive summary

The analysis of living conditions of the population in Opolskie Voivodship in 2022, carried out in a dynamic approach, in relation to 2015, made it possible to observe trends and formulate conclusions which could be a valuable information source for different groups of recipients, of which for i.e. persons and institutions responsible for planning and programming regional development, taking into account the aspect of living conditions. Among key conclusions can be mentioned:

1. Unfavourable demographic trends (in relation to 2020):
 - decrease in population number and an ongoing process of population's ageing,
 - excess of deaths over births,
 - unfavourable relations between economic age groups,
 - no guarantee of simple generation replacement, due to very low fertility rate,
 - negative net internal and international migration for permanent residence, however assuming more favourable value.
2. Advantageous conditions for economic development and improvement of the situation on the labour market:
 - increase in the number of entities of the national economy recorded in the REGON register,
 - growth of the entrepreneurship rate,
 - increase in the value of fixed assets in the national economy (in 2021),
 - decrease in the number of registered unemployed and the number of job offers reported to labour offices.
3. Improvement of the material situation and housing conditions:
 - increase in the value of average monthly gross wages and salaries in the national economy,
 - rise in average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution as well as by the Agricultural Social Insurance Fund,
 - increase in average monthly available and disposable income per capita in households,
 - growth of dwelling stocks, as well as higher percentage of dwellings equipped with basic sanitary-technical installations,
 - gain in the length of distribution networks (sewage as well as gas and water supply) and an increase in the number of connections.
4. Lack of stability in terms of state and dynamics of development as well as accessibility of public services:
 - decrease in the level of accessibility to majority of medical care facilities,
 - reduction in the number of beds in general hospitals per 10 thousand population,
 - rise in the percentage of health care entities suited to the needs of disabled persons,
 - increase in the number of places in childcare facilities per 1000 children up to the age of 3,
 - increase in the number of pupils per primary school (in relation to the 2021/22 school year),
 - growth of the percentage of sections for pupils in primary schools with the statement of special education needs (in relation to the 2021/22 school year),
 - decrease in the number of studying persons with a simultaneous increase in the number of foreign students and a drop in the number of students with various disabilities,
 - decrease in the number of library establishments and cultural institutions,
 - increase in the number of most establishments offering cultural services, suited to the needs of disabled persons,
 - decline in the degree of computerisation of library establishments, but at the same time an increase in the percentage of units offering on-line services,
 - decrease in the number of rooms in hotel facilities,

- loss in the number of sports clubs and their sports sections, with a simultaneous increase in the number of training staff and a decrease in the number of instructors (in relation to 2018),
- reduction in the number of crimes ascertained by the Police in completed preparatory proceedings and a decrease in the number of road accident casualties.

5. Improvement of the environment condition:

- gain in the size of green areas (with the exception of lawns) and extension of bike lanes and tracks,
- increase in the percentage of population connected to wastewater treatment plants,
- decrease in the number of industrial plants of significant nuisance to air quality,
- growth of the area of special nature value under legal protection per capita,
- lower volume of generated waste (excluding municipal waste) per square kilometre,
- decline in the area of uncontrolled landfills per 100 km².

Rozdział 1

Chapter 1

Potencjał demograficzny

Demographic potential

1.1. Stan i struktura ludności

1.1. Size and structure of population

Zmiany w liczbie i strukturze ludności wywierają wpływ na niemal wszystkie sfery życia, w tym funkcjonowanie rodzin, rynek pracy oraz finanse publiczne. Obecna sytuacja demograficzna województwa opolskiego, a także prognozy wieloletnie są wysoce niekorzystne. Obserwowane trendy demograficzne charakteryzują się przede wszystkim systematycznym spadkiem liczby ludności i pogłębiającym procesem starzenia się społeczeństwa.

Województwo opolskie należy do najmniejszych w kraju, biorąc pod uwagę zarówno powierzchnię, jak i liczbę zamieszkującej w nim ludności. Udział populacji województwa stanowi 2,5% ludności w kraju i od kilku lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Od połowy lat 90-tych ub. wieku notuje się systematyczny ubytek ludności, będący rezultatem niekorzystnych zmian w ruchu naturalnym i migracyjnym. Najnowsze wyniki za 2022 r. wskazują, że liczba ludności zmniejszyła się w stosunku do 2021 r. oraz 2020 r. odpowiednio: o 0,6% i o 1,4%.

**Tablica 1. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 1. Population
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	996011	955844	948583	942441	2,5
na 1 km ² per 1 km ²	106	102	101	100	.
mężczyźni males	481948	462368	458694	455521	2,5
kobiety females	514063	493476	489889	486920	2,5
Miasta Urban areas	517177	508616	503095	498469	2,2
Wieś Rural areas	478834	447228	445488	443972	2,9

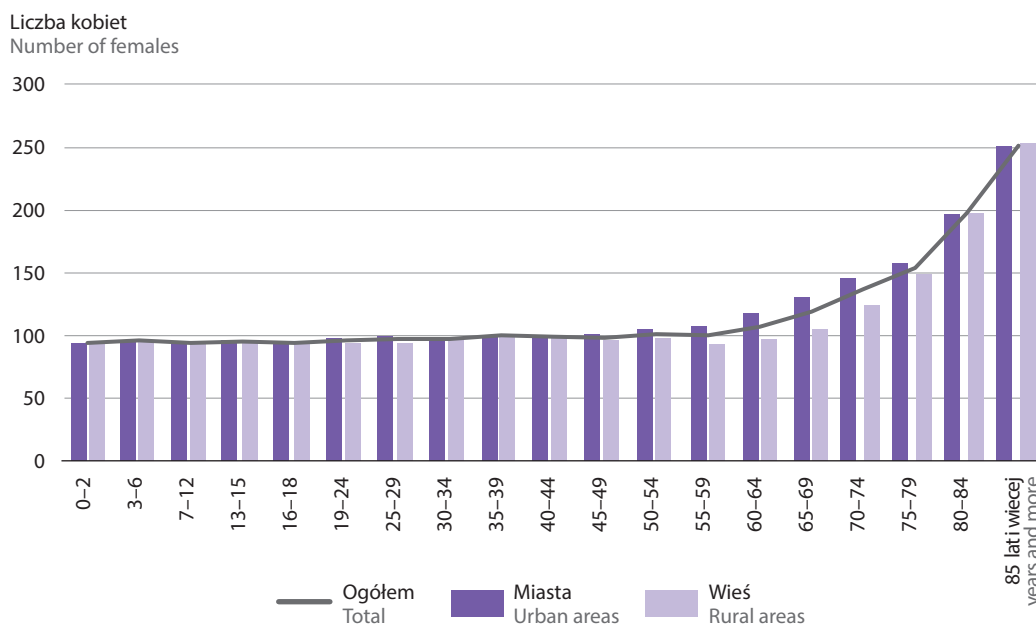
Województwo opolskie na koniec 2022 r. pod względem gęstości zaludnienia wynoszącej 100 osób przypadających na 1 km² zajmuje wśród innych województw 10 pozycję. Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w województwie śląskim – 352, a najniższą w województwie warmińsko-mazurskim (57). Znaczne zróżnicowanie gęstości zaludnienia notowano w układzie powiatów (od 56 w powiecie namysłowskim do 849 w m. Opolu).

Współczynnik urbanizacji w 2022 r. w województwie opolskim kształtował się na niższym poziomie niż w kraju (52,9% wobec 59,6%). W odniesieniu do roku 2021 oraz 2020 udział ludności miejskiej zmniejszył się odpowiednio: o 0,1 p. proc. i o 0,3 p. proc.

W ogólnej liczbie mieszkańców przeważały kobiety, których odsetek na koniec 2022 r. wyniósł, tak jak w kraju – 51,7%. Współczynnik feminizacji, zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju, wyniósł 107, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadało średnio 107 kobiet. W 2022 r. najwięcej kobiet na 100 mężczyzn odnotowano w województwie łódzkim (110), natomiast najmniej w województwie podkarpackim (104).

Wykres 1. Kobiety na 100 mężczyzn w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 1. Females per 100 males in 2022
As of 31 December



W województwie opolskim poziom współczynnika feminizacji zmieniał się w zależności od wieku ludności. Na koniec 2022 r. liczebną przewagę mężczyzn notowano we wszystkich 5-letnich grupach wieku poniżej 50 roku życia. Począwszy od grupy wieku 50–54 lat przeważały kobiety – 10, (z wyjątkiem grup wieku 55–59 lat), ich przewaga rosła znacząco od 107 w grupie wieku 60–64 lata do 252 w grupie 85 lat i więcej.

W ostatnich latach, ze względu na zmiany w strukturze ludności według wieku, szczególnego znaczenia nabierają relacje międzypokoleniowe występujące między populacją dzieci, a zbiorowością osób dorosłych, a zwłaszcza osób starszych, wyznaczając ważne zadania do zrealizowania w wielu sferach życia społecznego. W odniesieniu do 2021 r. liczba dzieci (0–14 lat) zmniejszyła się, tj. o 1,4%, podczas gdy liczba osób w grupie wieku 65 lat i więcej zwiększyła się o 2,2%, natomiast w stosunku do 2020 r. liczba dzieci uległa zmniejszeniu o 2,2%, a liczba osób starszych wzrosła o 4,0%. Przeważający wzrost liczby osób starszych miał wpływ na zmiany w strukturze wieku mieszkańców województwa opolskiego. Udział dzieci w ogólnej liczbie ludności województwa względem 2021 r. i 2020 r. spadł po 0,1 p. proc. (do poziomu 13,9%), podczas gdy osób starszych wzrósł odpowiednio: o 0,6 p. proc. i o 1,0 p. proc. (do poziomu 20,2%). Niekorzystne zmiany w strukturze ludności, uwidoczniają proces starzenia się społeczeństwa.

Podstawowe miary określające zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa wskazują na jego pogłębianie się. Mediana wieku, jako parametr wyznaczający granicę wieku, którą połowa badanej populacji już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła, w 2022 r. w województwie opolskim wyniosła 44,1 lata (w kraju – 42,3 lata). Osiągnięty poziom wieku środkowego spowodował, że województwo świętokrzyskie było najstarszym demograficznie regionem Polski. Tymczasem mediana wieku najmłodszych demograficznie województw, tj. małopolskiego oraz pomorskiego wyniosła 40,7 lat.

**Tablica 2. Mediana wieku ludności według płci
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 2. Median age of population by sex
As of 31 December

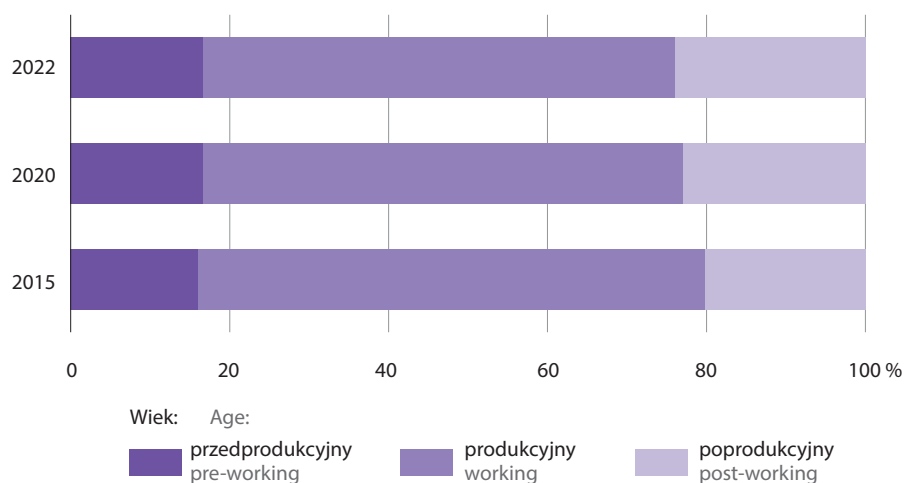
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total	41,6	43,3	43,7	44,1
mężczyźni males	39,9	41,8	42,2	42,6
kobiety females	43,2	44,9	45,2	45,7
Miasta Urban areas	42,4	44,1	44,5	45,0
Wieś Rural areas	40,7	42,4	42,7	43,1

Szybszy niż w kraju proces starzenia się ludności w województwie opolskim potwierdza również indeks starości, przedstawiający relację pokolenia dziadków (osób w wieku 65 lat i więcej) do pokolenia wnuczków (0–14 lat). W 2022 r. w województwie na 100 wnuczków przypadało 146 dziadków, podczas gdy w kraju 126, natomiast w 2021 r. 140, a w 2020 r. 137 (w kraju odpowiednio: 122 i 119). Wyższy poziom wskaźnika obserwowano tylko w województwie łódzkim i świętokrzyskim (odpowiednio: 151 i 156). Najmniej dziadków w przeliczeniu na 100 wnuczków notowano w województwach: pomorskim (109) oraz małopolskim (110).

Postępujący proces depopulacji, przy obserwowanym starzeniu się społeczeństwa nabiera szczególnego znaczenia w kontekście zmian zasobów pracy i niekorzystnych relacji pomiędzy ekonomicznymi grupami wieku. Obserwuje się coraz mniejszą liczbę osób wkraczających w wiek produkcyjny i wchodzących na rynek pracy, przy rosnącej liczebności osób z niego wychodzących. W końcu 2022 r. liczba ludności województwa opolskiego w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 156,7 tys. osób, i w porównaniu z 2021 r. i 2020 r. zmniejszyła się odpowiednio: o 0,7% i o 0,9%, natomiast w wieku produkcyjnym – 560,1 tys. i w odniesieniu do roku 2021 i 2020 zmniejszyła się odpowiednio: o 1,4% i o 3,0%. Tymczasem liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do 2021 r. i 2020 r. zwiększyła się odpowiednio: o 1,4% oraz o 2,6% i na koniec 2022 r. ukształtowała się na poziomie 225,7 tys. osób.

Wykres 2. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku Stan w dniu 31 grudnia

Chart 2. Structure of population by economic age groups
As of 31 December



Zmniejszająca się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym, wpłynęły na zmiany poziomu wskaźników obciążenia demograficznego. W 2022 r. na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym przypadło 68 osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast w 2021 r. i 2020 r. (odpowiednio: 67 i 65). Obciążenie ludnością w wieku nieprodukcyjnym usytuowało województwo opolskie na 7 pozycji (wraz z województwami: małopolskim i podkarpackim), a najwyższy poziom współczynnika notowano w województwie łódzkim (75), wobec 70 w kraju.

W 2022 r. w województwie opolskim przeciętne trwanie życia kobiet wynosiło 81,4 lat, a mężczyzn – 73,6 lat (w kraju odpowiednio: 81,1 lat i 73,4 lata). W porównaniu z 2021 r. kobiety żyły dłużej o 1 rok, a mężczyźni – o 1,2 roku (w kraju odpowiednio: o 1,4 roku i o 1,6 roku). Zarówno w województwie, jak i w kraju występuje zjawisko wysokiej nadumieralności mężczyzn. Różnica między przeciętnym trwaniem życia kobiet i mężczyzn w województwie w 2022 r. wynosiła 7,8 lat, a w kraju – 7,7 lat.

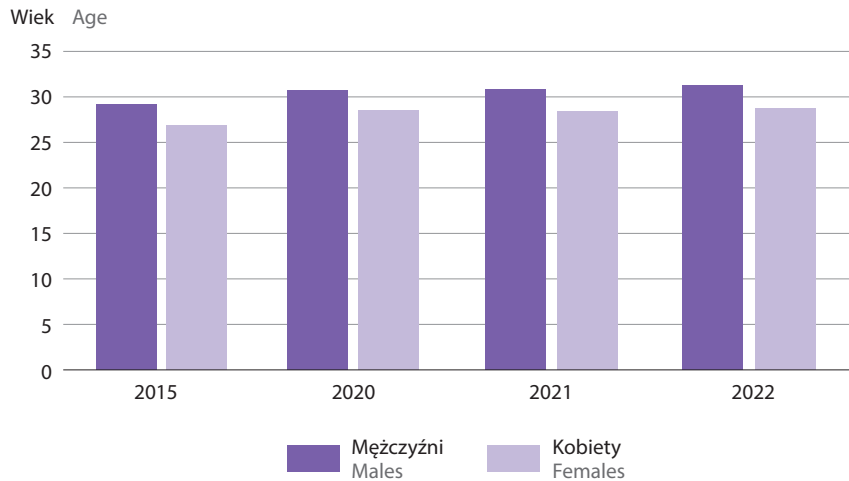
1.2. Ruch naturalny ludności

1.2. Vital statistics of population

Dzietność kobiet nadal jest znacząco determinowana liczbą zawieranych związków małżeńskich. W 2022 r. zawarto w województwie opolskim 3,5 tys. związków małżeńskich, tj. mniej o 10,7% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast więcej o 4,2% w porównaniu z 2020 r.

Współczynnik małżeństw (liczba małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności) kształtował się na poziomie 3,7‰, a jego wartość zmniejszyła się o 0,4 punktu w relacji do 2021 r., natomiast zwiększyła się o 0,2 punktu w stosunku do 2020 r. W kraju współczynnik ten wyniósł 4,1‰ i w stosunku do 2021 r. zmniejszył się o 0,3 punktu, a odnośnie 2020 r. zwiększył się o 0,3 punktu. W rankingu województw, w 2022 r., województwo opolskie (wraz z województwem świętokrzyskim) uplasowało się na 7 pozycji, a najwięcej małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności zawarto w województwie małopolskim (4,5‰). W 2022 r. współczynnik małżeństw w województwie opolskim na obszarach wiejskich kształtował się na wyższym poziomie niż w miastach (3,8‰ wobec 3,6‰). Najwięcej małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w powiecie strzeleckim (4,3‰), natomiast najmniej w powiatach: namysłowskim oraz opolskim (po 3,4‰).

Wykres 3. Mediana wieku nowożeńców
Chart 3. Median age of bridegrooms and brides



Wiek środkowy kobiet wstępujących w związek małżeński w 2022 r. w województwie wynosił 28,8 lat (w kraju – 29,1 lat). Mieszkancki miast zawierały małżeństwo w wieku 30,3 lat i były starsze o 2,7 lat niż zamieszkałe na wsi. Mediana wieku mężczyzn wstępujących w związek małżeński, podobnie jak w kraju sięgała 31,3 lat. Zamieszkali w miastach, podobnie jak w przypadku kobiet byli starsi od mieszkańców wsi (o 2,8 lat) w momencie zawierania małżeństwa.

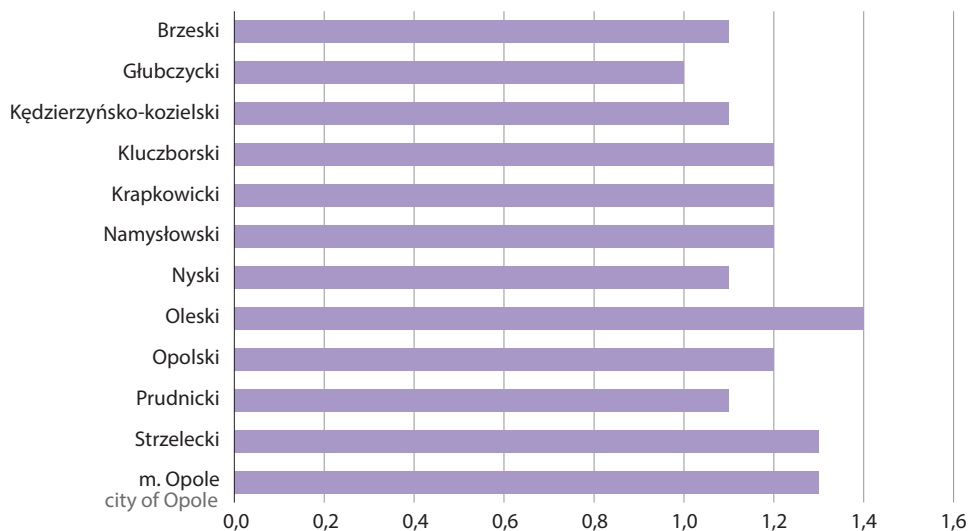
Zaobserwowano wzrost liczby rozwodów. W województwie opolskim w 2022 r. rozwiódł się 1,4 tys. par małżeńskich, przy czym większość rozwodów dotyczyła mieszkańców miast (66,5%). W odniesieniu do 2021 r. oraz 2020 r. liczba orzeczonych rozwodów w województwie zwiększyła się odpowiednio: o 2,7% i o 25,9%. Współczynnik rozwodów (liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności) wynosił 1,5‰ (w 2021 r. – 1,4‰, a w 2020 r. – 1,1‰), a w kraju – 1,6‰ (w 2021 r. – 1,6‰, a w 2020 r. – 1,3‰). W przekroju powiatów najczęściej orzeczonych rozwodów przypadających na 1000 ludności odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 1,9‰), a najmniej w powiatach: oleskim oraz opolskim (po 1,1‰). Spośród rozwiedzionych małżeństw 56,5% w momencie rozwodu miało na wychowaniu łącznie 1174 dzieci w wieku poniżej 18 lat, przy czym 38,8% z nich podjęło się wspólnego ich wychowywania, natomiast zdecydowanie najczęściej (55,3%) władzę rodzicielską powierzano matce, a ojcu – 3,6%. Wykonywanie władzy rodzicielskiej oddzielnie przez matkę i ojca odnotowano w 1,0% przypadkach, a powierzenie dzieci rodzinie zastępczej lub placówce wychowawczej w 1,3% przypadkach.

W 2022 r. orzeczono 12 separacji, co oznacza spadek w relacji do 2021 r. oraz 2020 r. odpowiednio: o 52% i o 29,4%. Na 100 tys. ludności przypadało 1,3 związków małżeńskich w separacji. W miastach województwa opolskiego na 100 tys. ludności orzeczono więcej separacji niż na wsi (1,6 wobec 0,9).

Urodzenia są jednym z czynników wpływającym na liczbę i strukturę ludności. W województwie opolskim w 2022 r. zarejestrowano 6,8 tys. urodzeń żywych, tj. mniej o 6,8% niż w 2021 r. i o 14,6% w stosunku do 2020 r. Współczynnik urodzeń żywych (liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności) dla województwa wynosił 7,2‰ (dla kraju – 8,1‰) i zmniejszył się zarówno w relacji do 2021 r. jak i 2020 r. odpowiednio: o 0,4 punktu i o 1,1 punktu. Wartość omawianego miernika na wsi kształtowała się na wyższym poziomie niż w miastach (7,4‰ wobec 7,0‰). W przekroju powiatów najwyższy współczynnik urodzeń odnotowano w m. Opolu (8,9‰), a najniższy w głubczyckim (5,7‰). W 2022 r. w województwie opolskim przeważający udział (72,1%) dotyczył urodzeń małżeńskich.

W 2022 r. na 100 kobiet w wieku rozrodczym w województwie przypadało mniej dzieci niż w 2020 r. (120 wobec 128), a w kraju odpowiednio: 126 i 139. Pomimo korzystnych zmian współczynnik dzietności, określający liczbę urodzonych dzieci przypadających na jedną kobietę w wieku rozrodczym (15–49 lat), kształtował się na poziomie nadal nie gwarantującym prostej zastępowalności pokoleń, kiedy to w danym roku na 100 kobiet w wieku 15–49 lat przypada średnio 210–215 urodzonych dzieci. W 2022 r. mediana wieku kobiet rodzących dziecko wynosiła 30,2 lat (w miastach – 30,5 lat, na wsi – 29,9 lat).

Wykres 4. Współczynnik dzietności ogólnej w 2022 r.
Chart 4. Total fertility rate in 2022

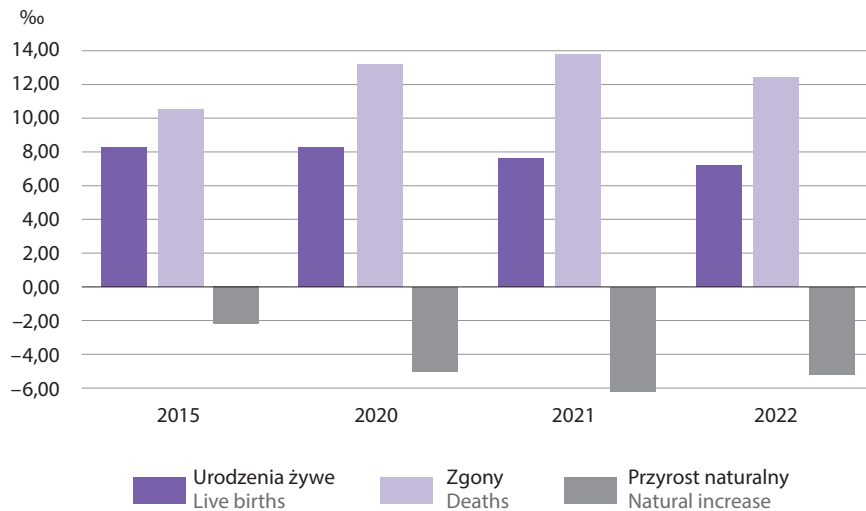


W 2022 r. największy odsetek kobiet rodzących żywe dziecko (46,6%) posiadało wykształcenie wyższe. Najmniejsze udziały odnotowano w przypadku matek z wykształceniem policealnym (0,7%) oraz gimnazjalnym (2,4%). W relacji do 2021 r., jak i 2020 r. struktura poziomu wykształcenia matek nie zmieniła się znacząco, najwyższy wzrost udziału zaobserwowano w przypadku matek legitymujących się wykształceniem wyższym (odpowiednio: o 1,1 p. proc. i o 1,3 p. proc.).

Zgony są kolejnym, po urodzeniach elementem ruchu naturalnego, kształtującym stan i strukturę ludności. W województwie opolskim w 2022 r. zmarło 11,7 tys. osób, co w relacji do 2021 r. oraz 2020 r. oznacza spadek odpowiednio: o 10,9% i o 7,6%. Wśród osób zmarłych, przeważali mężczyźni, którzy stanowili 52,0%. Ogólny współczynnik zgonów w 2022 r. (liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) kształtował się na poziomie 12,4‰ wobec 11,9‰ w kraju. Wartość tego wskaźnika spadła w stosunku do roku 2021 i 2020 (odpowiednio: o 1,4 punktu i o 0,8 punktu). Liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była wyższa w miastach niż na wsi (12,6‰ wobec 12,2‰). Najwyższy omawiany miernik wystąpił w powiecie głubczyckim (16,2‰), a najniższy w powiecie opolskim (10,4‰). Odnotowano spadek współczynnika zgonów dzieci poniżej 1 roku życia (liczonego na 1000 urodzeń żywych), który w 2022 r. przyjął wartość 2,4‰ wobec 4,0‰ w latach 2021 i 2020.

Przyrost naturalny będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów przyjmował w 2022 r. w województwie opolskim wartość ujemną (minus 4956 osób) na skutek trwającej przewagi zgonów nad urodzeniami i tym samym przedstawiał ubytek naturalny ludności. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 5,2‰, natomiast w latach 2021 i 2020 (odpowiednio: minus 6,2‰ i minus 5,0‰). Ujemny współczynnik odnotowano we wszystkich województwach, a jego poziom oscylował od minus 6,5‰ w świętokrzyskim do minus 1,4‰ w małopolskim. Omawiany wskaźnik dla kraju w 2022 r. kształtował się na poziomie minus 3,8‰ wobec minus 4,9‰ w 2021 r. oraz minus 3,2‰ w 2020 r.

Wykres 5. Ruch naturalny na 1000 ludności
Chart 5. Vital statistics per 1000 population



W 2022 r. współczynnik przyrostu naturalnego we wszystkich powiatach województwa opolskiego przyjmował wartości ujemne, a największy ubytek odnotowano w powiecie głubczyckim (minus 10,5‰).

1.3. Migracje ludności

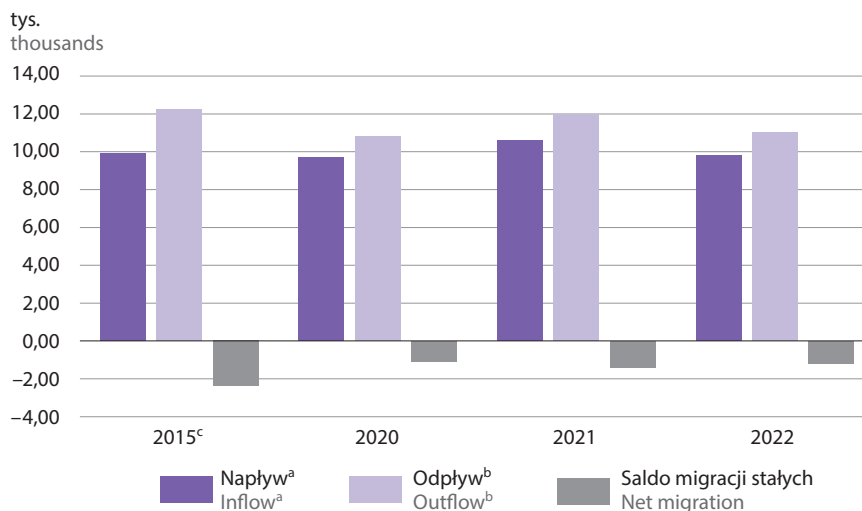
1.3. Migration of population

Zjawisko migracji istotnie wpływa na zmiany w liczbie i strukturze ludności. W 2022 r. saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pozostawało nadal ujemne, lecz wobec 2021 r. przyjmowało korzystniejszą wartość, natomiast wobec 2020 r. wartość ta była mniej korzystna.

W 2022 r. odnotowano 9,8 tys. zameldowań na pobyt stały w województwie opolskim i było ich mniej o 7,5% w relacji do 2021 r., natomiast więcej o 1,9% w stosunku do 2020 r. Z zagranicy do województwa przyjechało 0,5 tys. osób (mniej o 3,5% w porównaniu z 2021 r. i więcej o 12,2% w relacji do 2020 r.). W 2022 r. z pobytu stałego wymeldowało się 11,0 tys. osób, tj. mniej o 8,0% niż w 2021 r. i więcej o 2,6% w stosunku do 2020 r. Liczba osób wymeldowanych za granicę w omawianym okresie wynosiła 1,0 tys. i w stosunku do 2021 r. spadła o 14,0%, natomiast w relacji do 2020 r. wzrosła o 20,4%.

W ramach wewnętrznego ruchu migracyjnego odnotowano 9,3 tys. zameldowań w województwie i 10,1 tys. wymeldowań z pobytu stałego. Większość migracji wewnętrznych odbywała się na terenie województwa. Najczęstszym kierunkiem ruchu ludności wewnątrz województwa były migracje z miasta na wieś, które objęły 2,6 tys. osób, w przeciwnym kierunku (ze wsi do miast) przeprowadziło się 1,9 tys. osób. W 2022 r. w województwie opolskim zameldowało się 2,4 tys. osób, pochodzących z innych województw, w tym najwięcej ze śląskiego i dolnośląskiego (odpowiednio: 33,8% i 29,2%). W tym czasie z województwa opolskiego do innych województw wyjechało 3,1 tys. osób, z których najwięcej zamieszkało w sąsiednich województwach (39,5% w dolnośląskim i 22,4% w śląskim). Saldo migracji wewnętrznych pozostawało ujemne (minus 732 osoby).

Wykres 6. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały
 Chart 6. Internal and international migration of population for permanent residence



a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
 a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 for calculating net migration data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w województwie wynosiło minus 1,3‰ (wobec minus 1,5‰ w 2021 r. i minus 1,2‰ w stosunku do 2020 r.), przy czym w miastach wskaźnik ten był zdecydowanie mniej korzystny niż na wsi i w 2022 r. wynosił (minus 3,3‰ wobec 1,0‰). Dodatkowo wartość współczynnika w 2022 r. odnotowano w pięciu województwach, w tym najwyższą w mazowieckim (2,0‰). W pozostałych województwach saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności przyjmowało wartości ujemne, w granicach od minus 2,2‰ w lubelskim do minus 0,3‰ w zachodniopomorskim.

W 2022 r. w przekroju powiatów województwa opolskiego ogólne saldo migracji stałych w przeliczeniu na 1000 ludności najmniej korzystnie wypadało w powiecie prudnickim (minus 4,3‰). Dodatkowo wartości omawianego współczynnika odnotowano w powiatach: opolskim (3,0‰) oraz m. Opolu (0,2‰) co oznacza, że do tych powiatów więcej osób przyjechało na pobyt stały niż wyjechało.

Rozdział 2

Chapter 2

Gospodarka i rynek pracy

Economy and labour market

Sytuacja gospodarcza w pośredni sposób oddziałuje na każdy aspekt życia ludności. Sytuacja makroekonomiczna czy bieżąca koniunktura gospodarcza wpływają na rynek pracy, a to od niego zależy możliwość zarobkowania i wydatkowania, stopień zaspokojenia potrzeb czy poczucie stabilizacji ludności, sprawia to, że nie sposób pominąć tych zagadnień analizując warunki życia ludności.

2.1. Podmioty gospodarki narodowej

2.1. Entities of the national economy

W 2022 r. w województwie opolskim, podobnie jak w kraju, odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON względem poprzedniego roku oraz w relacji do 2015 r. Na koniec 2022 r. liczba ta wyniosła 110,5 tys. i była wyższa o 2,3 tys. w stosunku do 2021 r. i o 10,1 tys. w odniesieniu do 2015 r.

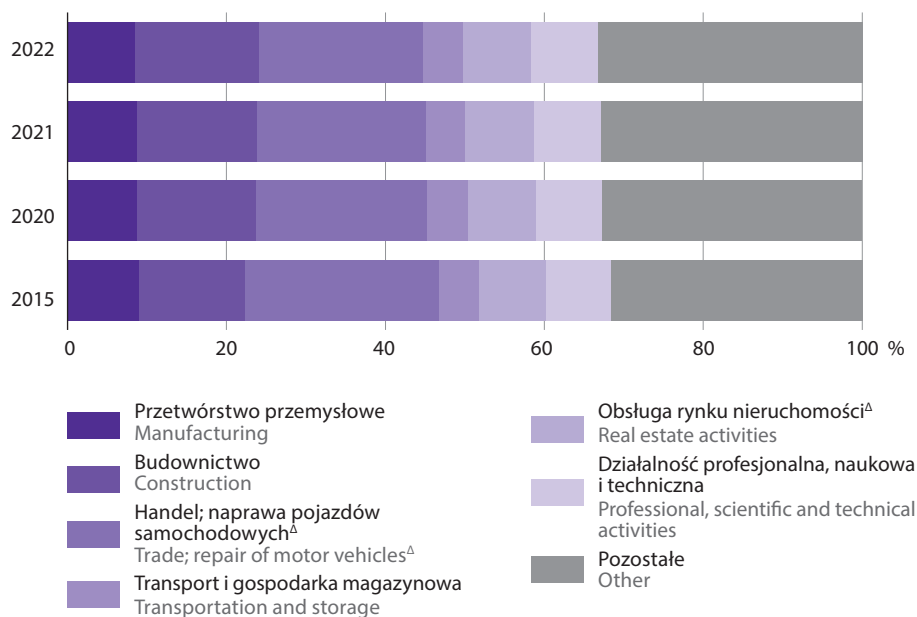
Podmioty o liczbie pracujących do 9 osób, stanowiły 96,5% ogółu podmiotów gospodarki narodowej (w kraju – 96,7%), od 10 do 49 osób – 2,8% (w kraju – 2,7%), a odsetek podmiotów z liczbą pracujących powyżej 49 osób wyniósł zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju 0,6%.

Jednostki o liczbie pracujących do 9 osób najczęściej prowadziły działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (21,0%), budownictwo (15,8%) oraz obsługa rynku nieruchomości (8,8%). Jednostki z liczbą pracujących od 10 do 49 osób zaewidencjonowane były głównie w edukacji (20,9%), przetwórstwie przemysłowym (17,4%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (13,9%). Jednostki o liczbie pracujących 50 osób i więcej koncentrowały się przede wszystkim w ramach sekcji: przetwórstwo przemysłowe (25,2%), edukacja (18,7%) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (11,8%).

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, ponad połowa podmiotów gospodarki narodowej (53,4%; w 2021 r. – 53,7%, w 2015 r. – 55,2%) skupiona była w czterech sekcjach, tj.: handel; naprawa pojazdów samochodowych (20,7% ogólnej liczby podmiotów), budownictwo (15,5%), przetwórstwo przemysłowe i obsługa rynku nieruchomości (po 8,6%). W porównaniu z rokiem poprzednim oraz z 2015 r. zwiększył się udział firm zarejestrowanych w budownictwie (o 0,3 p. proc. i o 2,1 p. proc.), a spadł w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 0,5 p. proc. i o 3,7 p. proc.) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,1 p. proc. i o 0,4 p. proc.), natomiast w obsłudze rynku nieruchomości (pozostał bez zmian w stosunku do 2021 r., a wzrósł w odniesieniu do 2015 r. o 0,2 p. proc.). W kraju sekcje te stanowiły 48,0% ogółu zarejestrowanych podmiotów i względem poprzedniego roku oraz 2015 r. omawiany odsetek uległ zmniejszeniu odpowiednio: o 0,6 p. proc. i o 3,5 p. proc.

Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD Stan w dniu 31 grudnia

Chart 7. Entities of the national economy by selected PKD sections
As of 31 December



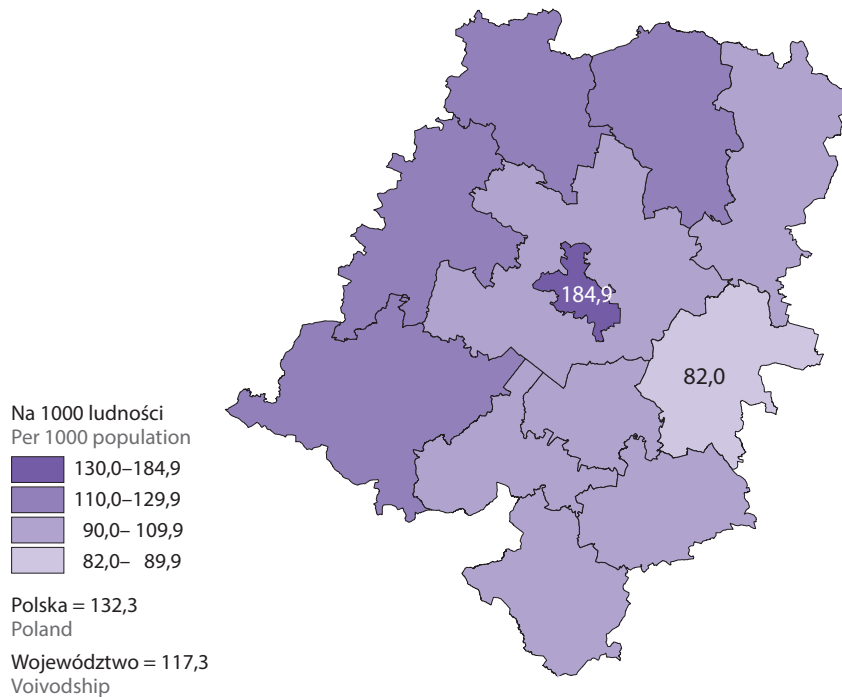
W 2022 r. w województwie opolskim 95,2% wszystkich podmiotów stanowiły podmioty zarejestrowane w sektorze prywatnym (w kraju – 95,5%). Wśród podmiotów tego sektora 75,4% (79,3 tys. osób) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a ich liczba wzrosła zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i do 2015 r. odpowiednio: o 2,1% i o 11,0% (w kraju odpowiednio: o 3,2% i o 19,7%).

Liczba podmiotów przypadających na 1000 ludności (wskaźnik przedsiębiorczości) w 2022 r. osiągnęła poziom 117,3 (w kraju – 132,3), przy wartości 114,1 w 2021 r. i 100,8 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 127,6 i 108,9). Pod tym względem województwo opolskie uplasowało się na 9 miejscu w kraju (podobnie jak rok wcześniej oraz w 2015 r.) przed województwem łódzkim (116,6) i za województwem śląskim (120,1). Najwyższym wskaźnikiem przedsiębiorczości wyróżniło się województwo mazowieckie (175,8), a najniższym podkarpackie (97,7).

Analiza wartości wskaźnika przedsiębiorczości w przestrzeni województwa w 2022 r. wykazała, że wśród powiatów najkorzystniejszą wartość odnotowano dla m. Opola (184,9), a najmniej korzystną dla powiatu strzeleckiego (82,0).

**Mapa 1. Podmioty gospodarki narodowej w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 1. Entities of the national economy in 2022
As of 31 December



W 2022 r. w województwie opolskim do rejestru REGON wpisano 6,8 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej. W porównaniu z rokiem poprzednim oraz z 2015 r. liczba nowo zarejestrowanych jednostek zwiększyła się odpowiednio: o 2,0% i o 1,5%. W kraju w 2022 r. wpisano ogółem 386,0 tys. nowych podmiotów, a ich liczba w stosunku do 2021 r. była większa o 4,8%, natomiast w relacji do 2015 r. o 7,2%. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły w województwie opolskim 84,0% nowych jednostek, a spółki 10,7%.

W województwie opolskim na 10 tys. ludności przypadało mniej nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON (72,3) niż w kraju (102,0). Pod tym względem w 2022 r. województwo opolskie uplasowało się na 16 miejscu w kraju (w 2021 r. – 16, a w 2015 r. – 15). W 2022 r. najwięcej nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 10 tys. ludności zanotowano w województwie mazowieckim (142,7).

W 2022 r. najwięcej otwartych nowych firm jako dominującą działalność wskazywało budownictwo – 1,5 tys. (22,4% ogólnej liczby nowych podmiotów), handel; naprawę pojazdów samochodowych – 1,1 tys. (16,6%), działalność profesjonalną, naukową i techniczną – 0,6 tys. (8,6%) oraz przetwórstwo przemysłowe – 0,6 tys. (8,3%). Sekcje te skupiały ponad połowę (55,9%) wszystkich nowo zarejestrowanych podmiotów.

W przekroju powiatów w 2022 r. najwięcej nowych jednostek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zarejestrowało się w m. Opolu (122,5), a najmniej w powiecie strzeleckim (45,8).

2.2. Rachunki regionalne

2.2. Regional accounts

Na podstawie wstępnych szacunków w 2021 r. wartość wytworzonego produktu krajowego brutto (PKB) w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 53593 mln zł, tj. o 14,3% wyższym w cenach bieżących niż w roku poprzednim (w kraju – o 12,2%). W relacji do 2015 r. produkt krajowy brutto wzrósł o 41,7% (w kraju – o 45,9%). Udział województwa w generowaniu PKB ogółem był najmniejszy w skali kraju i podobnie jak w 2020 r. wynosił 2,0% (w 2015 r. – 2,1%). Największy udział w tworzeniu PKB miało województwo mazowieckie (w 2021 r. – 22,7%).

PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. według wstępnych szacunków osiągnął poziom 56267 zł, tj. o 15,2% wyższy w cenach bieżących w odniesieniu do roku poprzedniego. Wartość PKB przypadająca na 1 mieszkańca stanowiła 81,5% średniej krajowej (wobec 79,8% w roku poprzednim oraz 81,0% w 2015 r.) i lokowała województwo na 10 miejscu w kraju. Poziom PKB na 1 mieszkańca powyżej przeciętnej wartości wskaźnika w kraju odnotowano w województwach: mazowieckim (o 56,5%), dolnośląskim (o 10,3%), wielkopolskim (o 7,0%) i śląskim (o 3,4%). Najniższy poziom wskaźnika (poniżej 70% średniej krajowej) wystąpił w województwach: lubelskim i podkarpackim.

Tablica 3. Rachunki regionalne
Table 3. Regional accounts

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	
	w zł	in PLN		Polska=100 Poland=100
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące) Gross domestic product per capita (current prices)	37870	47134	48834	79,8
Wartość dodana brutto na 1 pracującego ^a (ceny bieżące) Gross value added per employed person ^a (current prices)	108386	125025	133335	93,9
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca Gross nominal disposable income in the households sector per capita	24944	31781	34922	90,8

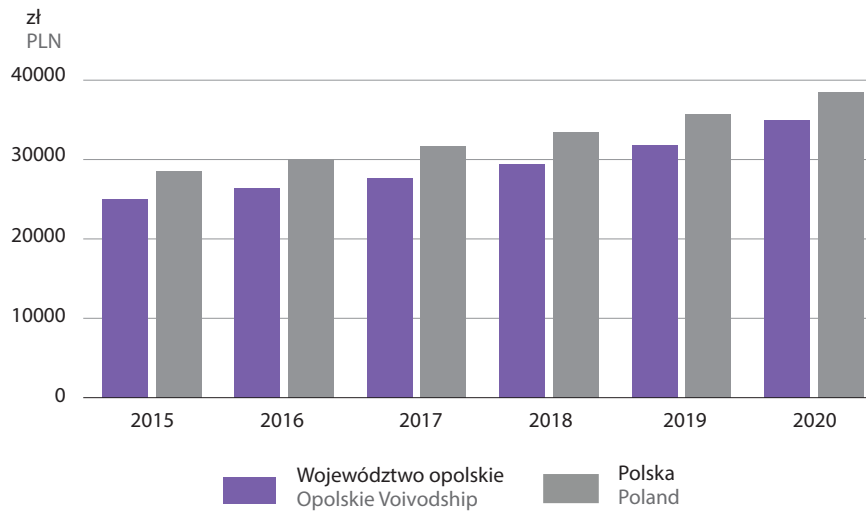
a Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących.
a The average number of employed persons was used in calculations.

W 2020 r. wartość dodana brutto (WDB) ukształtowała się na poziomie 41286 mln zł wobec 40778 mln zł w roku poprzednim i 33556 mln zł w 2015 r. Udział województwa w tworzeniu WDB ogółem, podobnie jak w przypadku PKB, wynosił 2,0% (w 2019 r. – 2,0%, w 2015 r. – 2,1%).

Wydajność pracy mierzona WDB na 1 pracującego w 2020 r. wynosiła 133335 zł i była o 6,6% wyższa względem 2019 r. (w kraju – o 7,8%). Wartość wskaźnika stanowiła 93,9% średniej krajowej (wobec 94,9% w 2019 r. i 95,5% w 2015 r.) i plasowała województwo na 8 miejscu w kraju. Wydajność pracy przekraczającą przeciętną wartość w kraju odnotowano w województwach: mazowieckim (o 27,8%), dolnośląskim (o 9,4%) i śląskim (o 2,1%). Najniższą wartość WDB w przeliczeniu na 1 pracującego odnotowano w województwie lubelskim (77,0% średniej krajowej).

Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w 2020 r. wynosiły 33520 mln zł (w 2019 r. – 31283 mln zł, w 2015 r. – 24917 mln zł). Na 1 mieszkańca przypadało 34922 zł, co stanowiło 90,8% średniej krajowej (wobec 89,1% w roku poprzednim i 87,5% w 2015 r.). Najwyższą wartość dochodów przypadającą na 1 mieszkańca obserwowano w województwie mazowieckim (125,7% średniej krajowej), a najniższą – w województwie podkarpackim (78,6%). Województwo opolskie zajęło w tym rankingu 9 lokatę.

Wykres 8. Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca
 Chart 8. Gross nominal disposable income in the households sector per capita



2.3. Inwestycje i środki trwałe

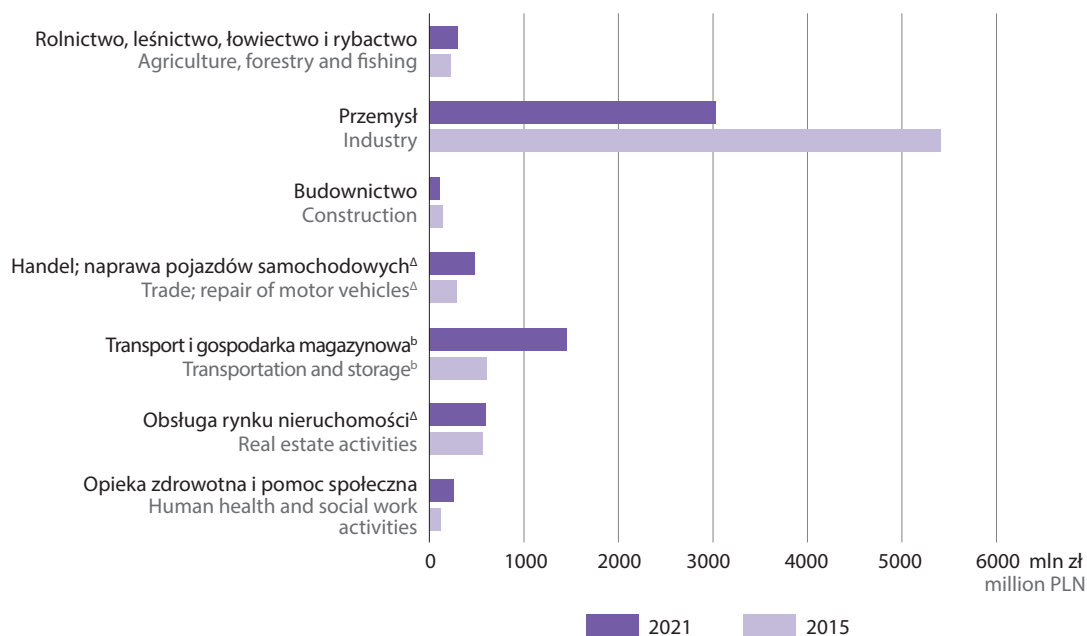
2.3. Investments and fixed assets

Wartość nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej w 2021 r. według lokalizacji inwestycji wyniosła 7227,4 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 8,5% więcej niż przed rokiem, ale o 10,2% mniej niż w 2015 r. Stanowiła ona 2,1% wartości nakładów krajowych. W kraju zanotowano wzrost wartości nakładów inwestycyjnych zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 10,4%), jak i z 2015 r. (o 25,7%).

W 2021 r. ponad połowę nakładów inwestycyjnych ogółem w województwie opolskim poniesiono w sektorze prywatnym – 62,4% (w 2020 r. – 60,4%, w 2015 r. – 81,4%). W porównaniu z 2020 r. odnotowano wzrost wartości nakładów w tym sektorze o 12,1%, natomiast w relacji do 2015 r. spadek o 31,2%. Nakłady w sektorze publicznym w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 3,0%, a w stosunku do 2015 r. o 81,5%. W kraju w 2021 r. udział nakładów inwestycyjnych w sektorze prywatnym wynosił 65,0% wobec 35,0% w sektorze publicznym.

Nakłady inwestycyjne poniesione przez jednostki przemysłowe w województwie opolskim w 2021 r. stanowiły 41,9% ogółu nakładów w gospodarce narodowej. Ich wartość względem 2020 r. wzrosła o 3,6%, a w odniesieniu do 2015 r. zmalała o 44,1%. W kraju w 2021 r. udział nakładów inwestycyjnych poniesionych przez ten sam typ jednostek stanowił 33,1% i był to spadek zarówno w porównaniu z 2020 r. (o 1,2 p. proc.), jak i z 2015 r. (o 5,6 p. proc.). Wśród sekcji przemysłowych w 2021 r. największe nakłady w województwie opolskim poniesiono w sekcji przetwórstwo przemysłowe (69,9% ogółu nakładów w przemyśle) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (21,4%).

Wykres 9. Nakłady inwestycyjne^a w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD (ceny bieżące)
 Chart 9. Investment outlays^a in the national economy by selected PKD sections (current prices)



a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
 a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

W 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem wzrost nakładów inwestycyjnych wystąpił w trzynastu sekcjach, natomiast w sześciu nakłady uległy zmniejszeniu. Wśród sekcji o znaczącym udziale nakładów inwestycyjnych (powyżej 8%), największy wzrost odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 12,8%), natomiast spadek w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,5%). W porównaniu z 2015 r., w 2021 r. odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych w sześciu sekcjach. Spośród sekcji o największym udziale w nakładach ogółem spadek zanotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 78,7%). Wzrost natomiast zarejestrowano w trzynastu sekcjach. Najwyższa jego skala, wśród sekcji o znaczącym udziale nakładów inwestycyjnych dotyczyła transportu i gospodarki magazynowej (o 136,7%).

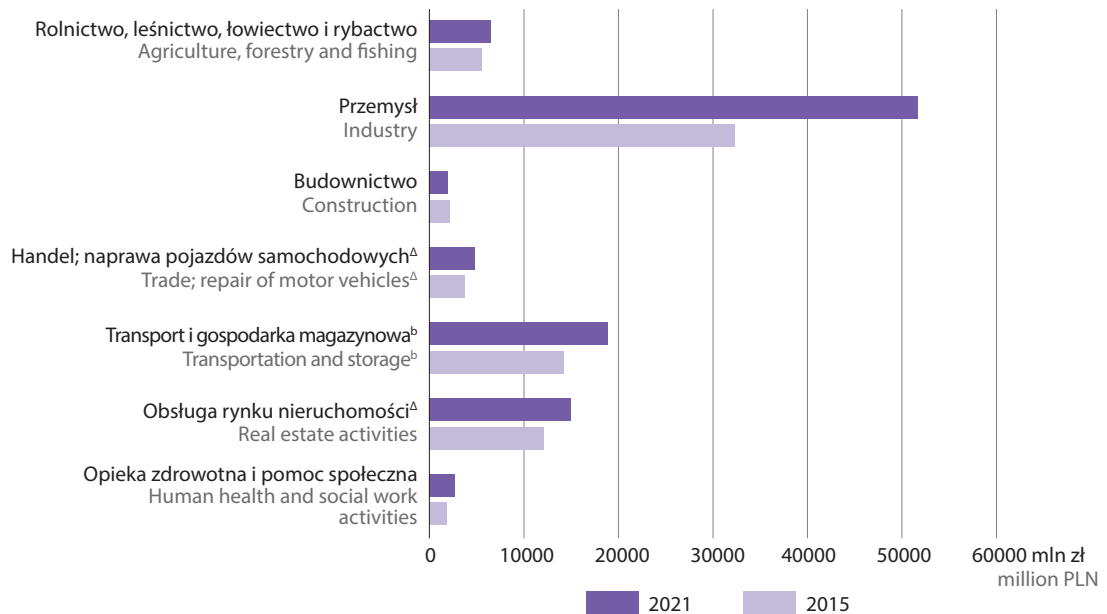
Wartość brutto środków trwałych w gospodarce narodowej w województwie opolskim według stanu na koniec 2021 r. w bieżących cenach ewidencyjnych wyniosła 114288,8 mln zł i wzrosła o 4,6% w porównaniu z 2020 r., a o 39,9% w odniesieniu do 2015 r. Wartość ta stanowiła 2,4% wartości brutto środków trwałych w kraju.

Z ogólnej wartości brutto środków trwałych na sektor publiczny w 2021 r. przypadało 37061,4 mln zł (32,4%), a na sektor prywatny – 77227,4 mln zł (67,6%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość brutto środków trwałych wyniosła 120 tys. zł, podczas gdy w kraju – 125 tys. zł.

Największą część nakładów majątku trwałego w końcu 2021 r. posiadały podmioty w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 23,6% (w 2020 r. – 22,7%). Znaczący udział miały również sekcje: transport i gospodarka magazynowa (16,5%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (16,3%) oraz obsługa rynku nieruchomości (13,1%). Przed rokiem udziały w wymienionych sekcjach wyniosły odpowiednio: 16,6%, 16,1% oraz 13,1%.

**Wykres 10. Wartość brutto środków trwałych^a w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 10. Gross value of fixed assets^a in the national economy by selected PKD sections (current book-keeping prices)
As of 31 December



a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

Wzrost wartości brutto środków trwałych w województwie opolskim w porównaniu z 2020 r. zanotowano w większości sekcji gospodarki narodowej. Największy wzrost zaobserwowano w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 24,9%), natomiast największy spadek w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 14,2%). W porównaniu z 2015 r., w 2021 r. najwyższy wzrost wartości środków trwałych odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 145,2%), natomiast spadek w budownictwie (o 10,5%).

2.4. Pracujący. Bezrobocie rejestrowane

2.4. Employment. Registered unemployment

2.4.1. Pracujący

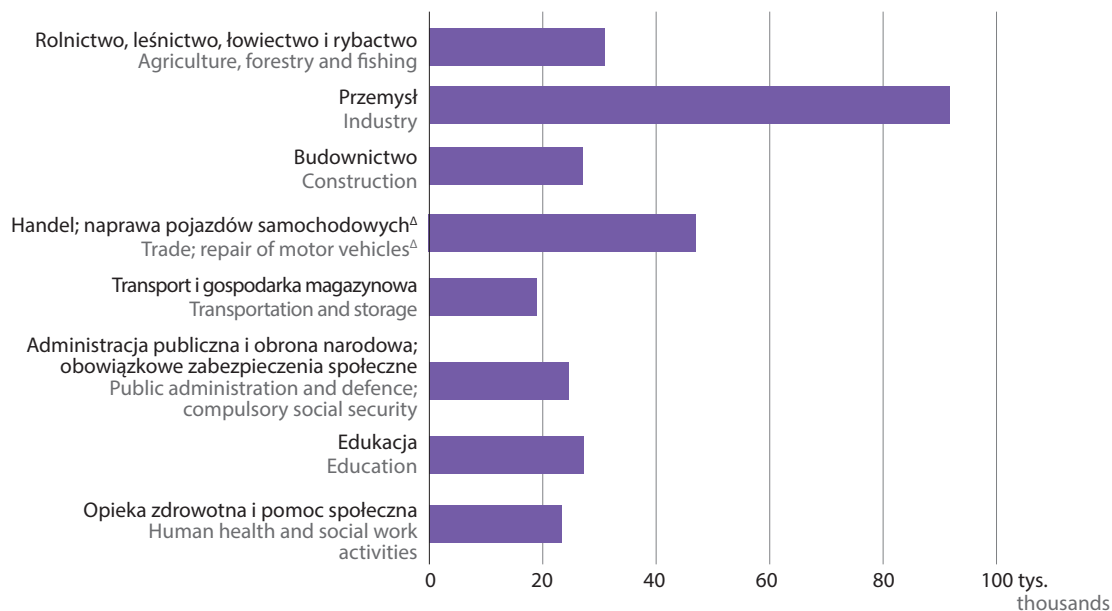
2.4.1. Employment

W województwie opolskim na koniec 2022 r. pracowało 346,7 tys. osób, co stanowiło 2,3% ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej w kraju. Zdecydowaną większość pracujących (76,7%) skupiał sektor prywatny. Wśród ogółu pracujących oraz w sektorze prywatnym większość stanowili mężczyźni, a ich odsetek kształtował się na poziomie odpowiednio: 53,6% oraz 59,4%. Kobiety dominowały (65,5%) w sektorze publicznym. Zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet pracowało w sekcjach: budownictwo (91,4% ogółu pracujących w tej sekcji), transport i gospodarka magazynowa (76,8%) oraz przemysł (68,7%). Większy udział kobiet wśród pracujących wystąpił natomiast w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (83,6%), edukacja (81,3%) oraz pozostała działalność usługowa (73,1%).

W strukturze pracujących według rodzajów działalności, w końcu grudnia 2022 r. w województwie opolskim najwięcej osób pracowało w przemyśle – 26,4%, handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 13,6% oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 8,9%.

Wykres 11. Pracujący^a w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 11. Employed persons^a in the national economy in selected PKD section in 2022 As of 31 December

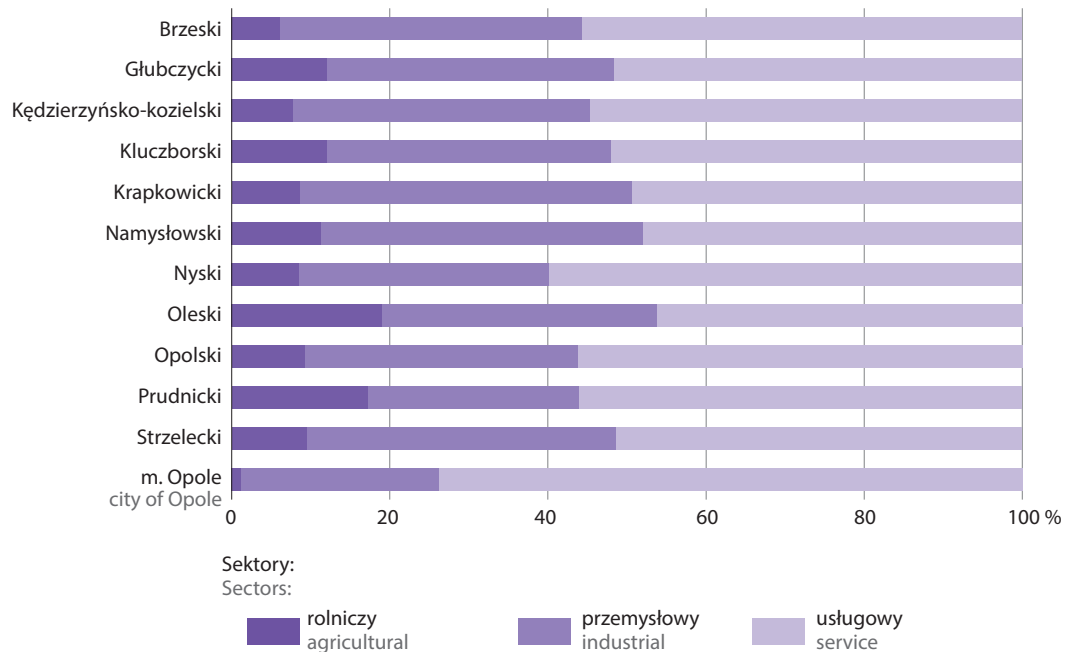


^a Według miejsca zamieszkania; bez pracujących za granicą.
^a By place of residence; excluding persons employed abroad.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. liczba mieszkańców województwa opolskiego pracujących w sektorze rolniczym wyniosła 30,9 tys. osób, w sektorze przemysłowym 118,6 tys. osób, a w usługowym 197,3 tys. osób. Najwyższym odsetkiem pracujących w usługach odznaczało się m. Opole (73,8%). Najwięcej pracujących w sektorze przemysłowym natomiast odnotowano w powiecie krapkowickim (42,1%), a w sektorze rolniczym w powiecie oleskim (19,1%).

Wykres 12. Struktura pracujących^a w gospodarce narodowej według sektorów w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 12. Structure of employed persons^a in the national economy by the sectors in 2022 As of 31 December



^a Według miejsca zamieszkania; bez pracujących za granicą.
^a By place of residence; excluding persons employed abroad.

W końcu 2022 r. największym udziałem (80,3%) w ogólnej liczbie pracujących charakteryzowali się pracownicy najemni. Pracujący na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami rodzin stanowili 19,3%.

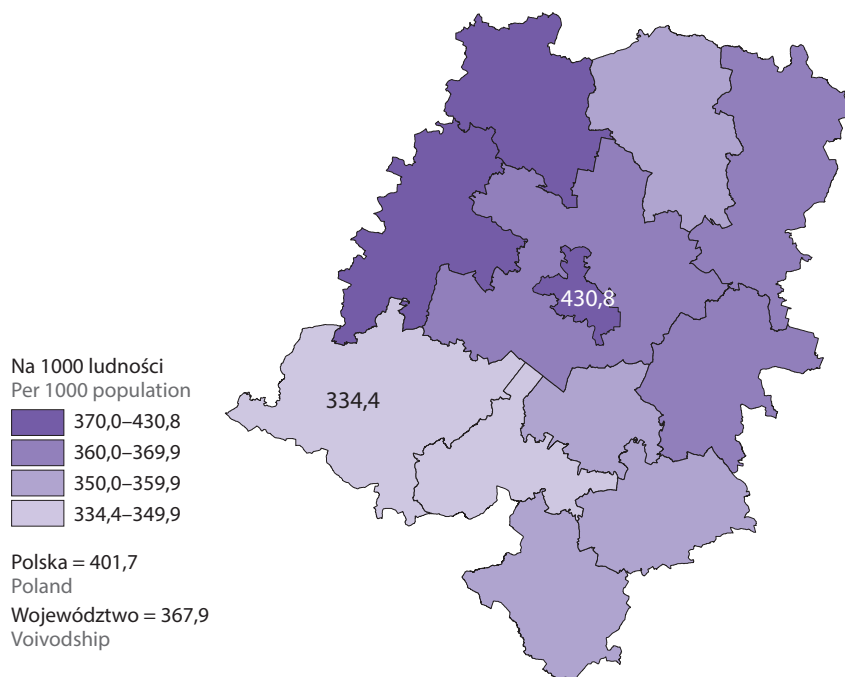
W strukturze pracujących według wielkości podmiotu, w którym wykonywali pracę, najczęściej pracujących w województwie opolskim w końcu grudnia 2022 r. odnotowano w podmiotach o liczbie pracujących do 5 osób (25,0% ogółu pracujących). W podmiotach tych odnotowano również najczęściej (28,3%) pracujących mężczyzn. Z kolei wśród ogółu pracujących kobiet najczęściej (23,3%) pracowało w podmiotach o liczbie pracujących od 10 do 49 osób.

Na 1000 ludności w województwie opolskim w końcu 2022 r. przypadało średnio 367,9 osób pracujących (w kraju – 401,7). Pod względem wartości tego wskaźnika województwo opolskie uplasowało się na 13 miejscu w kraju. Najwyższy poziom wskaźnika wystąpił w województwie mazowieckim (442,3 osoby pracujące na 1000 ludności), a najniższy w warmińsko-mazurskim (357,7).

W układzie przestrzennym województwa opolskiego na koniec grudnia 2022 r., najczęściej pracujących na 1000 ludności odnotowano w m. Opolu (430,8), a najmniej w powiecie nyskim (334,4).

**Mapa 2. Pracujący^a w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 2. Employed persons^a in 2022
As of 31 December



a Według miejsca zamieszkania; bez pracujących za granicą.
a By place of residence; excluding persons employed abroad.

Na koniec 4 kwartału 2022 r. w województwie opolskim wolne miejsca pracy posiadało 0,7 tys. podmiotów, których liczba zmniejszyła się o 46,7% w skali roku.

Na koniec grudnia 2022 r. odnotowano 1,9 tys. wolnych miejsc pracy, tj. o 63,0% mniej niż przed rokiem. Większość miejsc pracy oferowano w sektorze prywatnym (82,7% ogółu wolnych miejsc pracy) oraz w jednostkach o liczbie pracujących 50 i więcej osób (48,5%). Wolnymi miejscami pracy dysponowały m.in. podmioty działające w przemyśle (32,0%).

Podmioty dysponujące wolnymi stanowiskami pracy w końcu grudnia 2022 r. poszukiwały na rynku pracy m.in. specjalistów, którym oferowano 16,8% wolnych miejsc pracy, a najczęściej w podmiotach działających w obszarze przemysłu (28,3%) oraz opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (22,6%). Kolejne grupy zawodów, w których liczba wolnych miejsc pracy była relatywnie wysoka to operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 13,3%, dla których najczęściej ofert pracy pochodziło od jednostek prowadzących działalność w zakresie przemysłu (67,5%) i transportu; gospodarki magazynowej (27,7%) oraz pracownicy biurowi, dla których przeznaczonych było 6,7% wszystkich wolnych miejsc pracy, a oferty zgłosiły podmioty działające m.in. w obszarze przemysłu (22,4%).

W 2022 r. utworzono 8,2 tys. nowych miejsc pracy, tj. mniej o 25,8% niż w roku poprzednim. Zdecydowaną większość z nich (83,5%) utworzono w podmiotach sektora prywatnego. Najwięcej nowych miejsc pracy powstało w podmiotach, w których pracowało do 9 osób oraz w jednostkach od 10 do 49 osób odpowiednio: 44,5% i 31,7%. Większość nowo powstałych miejsc pracy było w podmiotach prowadzących działalność w zakresie: przemysłu – 23,5% ogółu nowo utworzonych miejsc pracy, budownictwa – 14,2% i handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 12,1%.

W województwie opolskim w 2022 r. zlikwidowano 3,4 tys. miejsc pracy, tj. mniej o 25,2% niż w 2021 r. Przede wszystkim likwidowano miejsca pracy w sektorze prywatnym (89,7%), a biorąc pod uwagę wielkość jednostek, w podmiotach liczących do 9 pracujących (42,9%) oraz w jednostkach, w których pracowało od 10 do 49 osób (38,3%). Najwięcej stanowisk zlikwidowano w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przemysłu (24,9%).

2.4.2. Bezrobocie rejestrowane

2.4.2. Registered unemployment

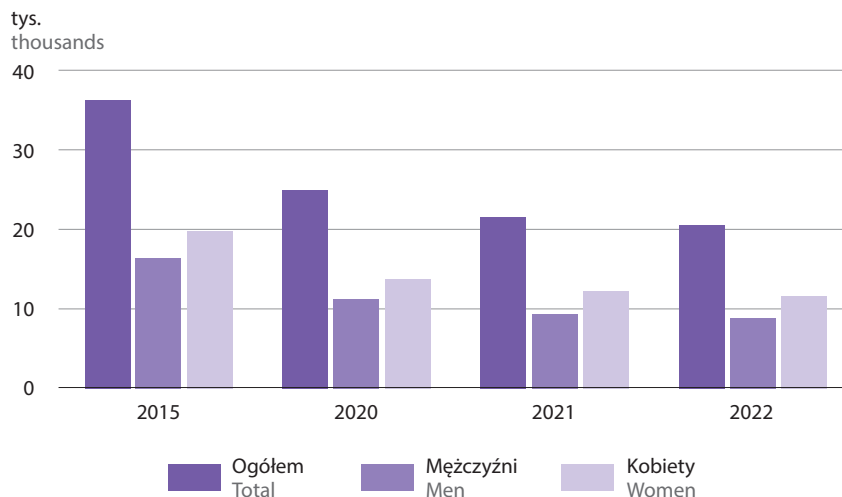
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w województwie opolskim na koniec 2022 r. była mniejsza niż przed rokiem oraz w porównaniu z 2015 r. Zanotowano mniej ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy, zarówno w relacji do 2021 r., jak i 2015 r.

W końcu grudnia 2022 r. w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego zarejestrowanych było 20,5 tys. bezrobotnych, co stanowiło 2,5% wszystkich bezrobotnych w kraju. W porównaniu z grudniem 2021 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 4,7%, a o 43,3% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 9,3% i o 48,0%).

Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r., jak i 2015 r. odnotowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. Liczba mężczyzn zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w porównaniu z 2021 r. zmniejszyła się o 0,4 tys. osób (tj. o 4,1%), a kobiet – o 0,6 tys. (tj. o 5,1%). W odniesieniu do 2015 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn wyniósł 7,5 tys. (tj. 45,6%), podczas gdy dla kobiet – 8,2 tys. (tj. 41,4%).

Wykres 13. Bezrobotni zarejestrowani według płci Stan w dniu 31 grudnia

Chart 13. Registered unemployed persons by sex
As of 31 December

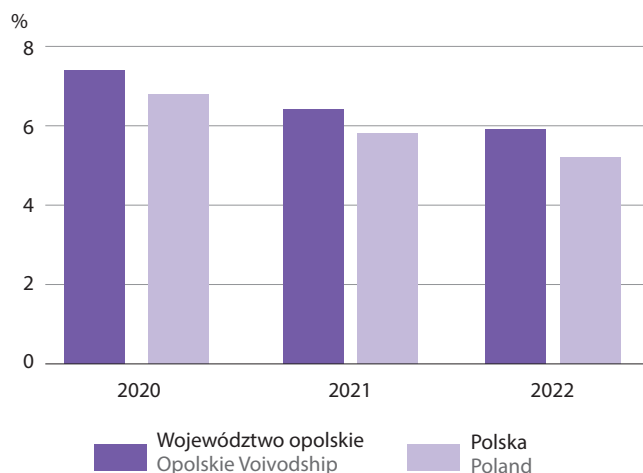


W 2022 r. w przekroju województwa najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych było w powiecie nyskim (2,9 tys.), a następnie w m. Opolu (2,4 tys.) oraz w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (2,3 tys.), brzeskim (2,2 tys.) i opolskim (2,0 tys.). Powiaty te skupiały ponad połowę (57,3%) zarejestrowanych bezrobotnych w województwie.

W województwie opolskim na koniec 2022 r. stopa bezrobocia wyniosła 5,9% i była o 0,5 p. proc. niższa niż przed rokiem. W kraju stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 5,2%, tj. o 0,6 p. proc. niższym w porównaniu z 2021 r. Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju. Najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia równą 2,9%, a najniższą podkarpackie ze stopą bezrobocia 8,8%. W porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek wartości omawianego wskaźnika we wszystkich województwach, największy w podkarpackim (o 1,1 p. proc.), a najmniejszy w wielkopolskim (o 0,3 p. proc.).

**Wykres 14. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 grudnia**

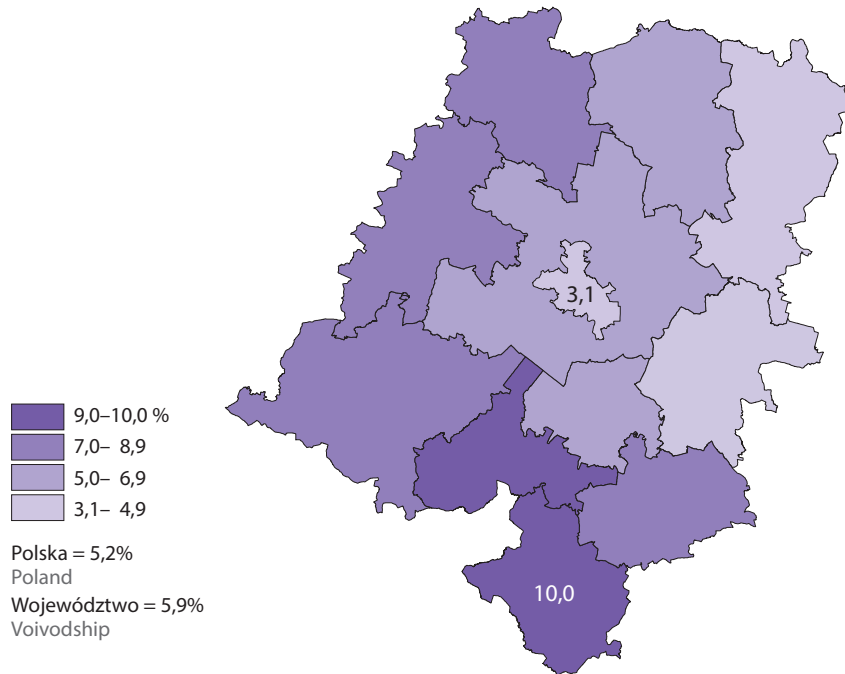
Chart 14. Registered unemployment rate
As of 31 December



W 2022 r. w województwie opolskim obserwowano duże przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższym a najwyższym poziomem wskaźnika wyniosła 6,9 p. proc. (przed rokiem – 7,4 p. proc.). Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: głubczycki (10,0%), prudnicki (9,1%) oraz namysłowski (8,9%). Niższa stopa bezrobocia od przeciętnej dla województwa obserwowana była w m. Opolu (3,1%) oraz w powiatach: oleskim i strzeleckim (po 4,4%), krapkowickim (5,1%) oraz opolskim (5,7%).

**Mapa 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 3. Registered unemployment rate in 2022
As of 31 December



Zróżnicowana struktura bezrobotnych pod względem cech demograficznych i społecznych określa sytuację na rynku pracy. Do najważniejszych cech decydujących o statusie osoby w wieku produkcyjnym na rynku pracy należą: płeć, miejsce zamieszkania, wiek, poziom wykształcenia, staż pracy czy czas pozostawania bez pracy.

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych nadal przeważały kobiety, które stanowiły 56,5% bezrobotnych (w kraju – 53,7%). W porównaniu z 2021 r., udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 0,2 p. proc., a zwiększył się o 1,9 p. proc. w stosunku do 2015 r. Na koniec 2022 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 130 bezrobotnych kobiet (przed rokiem – 131, a w 2015 r. – 120).

W województwie opolskim najliczniejszą grupą wśród zarejestrowanych bezrobotnych w końcu grudnia 2022 r. były osoby w wieku 35–44 lata. Ich udział utrzymał się na poziomie 2021 r., tj. 24,5% i był o 4,9 p. proc. wyższy niż na koniec 2015 r. Liczba bezrobotnych w analizowanej grupie wieku zmniejszyła się o 4,5% w porównaniu z 2021 r., a o 29,0% w stosunku do 2015 r. Najmniej liczną grupą bezrobotnych były osoby w wieku do 24 lat. Ich udział na koniec 2022 r. ukształtował się na poziomie 11,3%, tj. o 1,2 p. proc. wyższym niż przed rokiem, a o 2,7 p. proc. niższym niż na koniec 2015 r. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w omawianej grupie wieku zwiększyła się o 6,6% w stosunku do 2021 r., a była niższa o 54,2% niż przed siedmioma laty.

Tablica 4. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku
Stan w dniu 31 grudnia

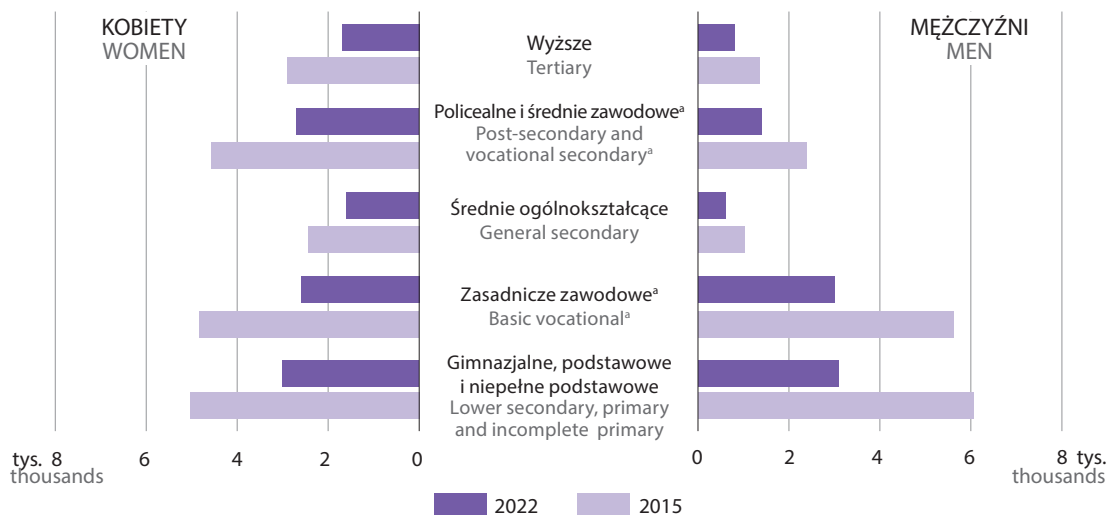
Table 4. Registered unemployed persons by age groups
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	36203	24976	21535	20524	2,5
w wieku: aged:					
24 lata i mniej years and less	5079	2859	2184	2328	2,3
25-34	9435	6611	5449	4787	2,4
35-44	7090	5944	5271	5036	2,4
45-54	7074	4512	4090	4119	2,5
55 lat i więcej years and more	7525	5050	4541	4254	3,0

Analizując strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia, można stwierdzić, że większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy stanowiły osoby o relatywnie niskim poziomie wykształcenia. Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych w 2022 r. były osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym/branżowym (57,2% ogólnej liczby bezrobotnych, w 2021 r. – 57,5%, a w 2015 r. – 59,5%). Liczba bezrobotnych z analizowanym wykształceniem zmniejszyła się o 5,3% w stosunku do 2021 r., a o 45,5% w odniesieniu do 2015 r. Najmniej bezrobotnych było z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i ich liczba zmniejszyła się o 5,2% w stosunku do 2021 r., a o 34,9% w porównaniu z 2015 r. Bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowili 11,0% ogólnej liczby bezrobotnych, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż przed rokiem, a o 1,4 p. proc. więcej w stosunku do stanu w końcu grudnia 2015 r.

Wykres 15. Bezrobotni zarejestrowani według płci i poziomu wykształcenia
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 15. Registered unemployed persons by sex and educational level
As of 31 December



a W 2022 r. łącznie z wykształceniem branżowym.

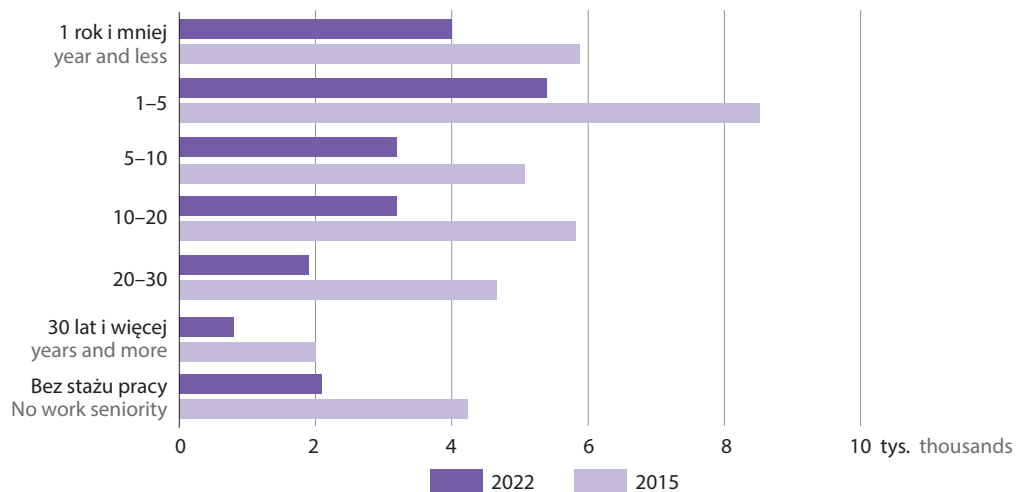
a In 2022 including basic sectoral vocational education.

Bezrobotne kobiety cechowały się wyższym wykształceniem niż bezrobotni mężczyźni. Wśród bezrobotnych kobiet osoby legitymujące się wykształceniem wyższym, średnim zawodowym/branżowym (łącznie z policealnym) i ogólnokształcącym stanowiły 51,6% (przed rokiem – 51,1%). Analogiczny odsetek dla mężczyzn wyniósł 31,3% (w 2021 r. – 31,2%). W 2015 r. było to 50,1% dla kobiet i 29,0% dla mężczyzn.

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy zależy także m.in. od ich przeszłości zawodowej, tj. stażu zawodowego. W końcu grudnia 2022 r. w województwie opolskim wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważały osoby, które już pracowały zawodowo. Ich udział ukształtował się na poziomie 89,7%. Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących wyniosła 18,4 tys. i była mniejsza o 5,5% niż przed rokiem, a o 42,4% w porównaniu z końcem grudnia 2015 r.

**Wykres 16. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 16. Registered unemployed persons by work seniority^a
As of 31 December



^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do pełnych 5 lat włącznie.

^a Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1-5 persons who worked 1 year and 1 day to full 5 years were included.

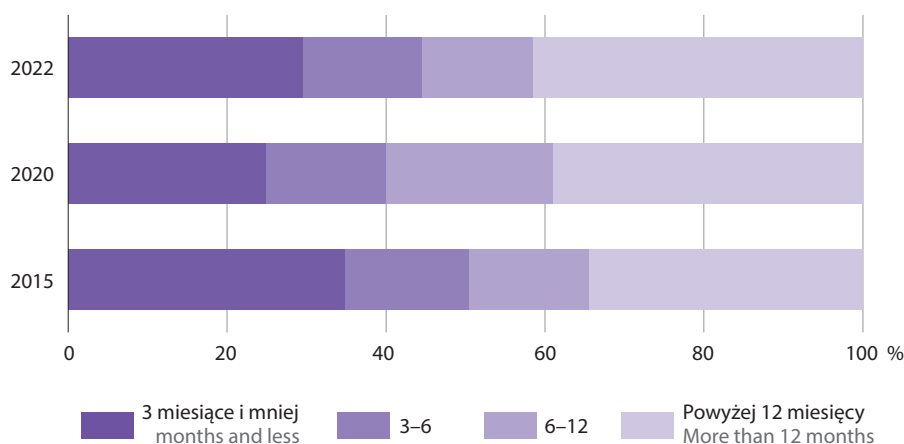
Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych dotyczył osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat – 26,3%. Liczba bezrobotnych z omawianym stażem pracy zmniejszyła się o 4,5% w skali roku, a o 36,7% w stosunku do końca grudnia 2015 r. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby, które przepracowały powyżej 30 lat, a ich udział wyniósł 4,0%. Liczba tych osób zmniejszyła się o 6,3% w porównaniu z ub. rokiem, a o 58,8% w odniesieniu do 2015 r.

W niekorzystnej sytuacji na rynku pracy były osoby bez stażu pracy. Na koniec 2022 r. ich odsetek wyniósł 10,3%, przed rokiem – 9,5%, a w 2015 r. – 11,7%. Liczba bezrobotnych bez stażu pracy zwiększyła się o 3,4% w porównaniu z końcem grudnia 2021 r., a zmniejszyła się o 50,1% w stosunku do końca grudnia 2015 r.

Kolejną cechą różnicującą bezrobotnych jest czas pozostawania bez pracy. Długi czas poszukiwania pracy oraz długotrwała przerwa w pracy wyraźnie zmniejszają szanse na jej znalezienie i ponowne zatrudnienie. Na koniec 2022 r. liczba osób poszukujących pracy ponad 12 miesięcy wyniosła 8,5 tys. i była niższa o 16,5% niż przed rokiem, a o 31,8% niż w 2015 r. Udział analizowanej grupy wśród ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2022 r. wyniósł 41,4% i w skali roku zmniejszył się o 5,9 p. proc., a w stosunku do 2015 r. zwiększył się 7,0 p. proc. Ponad połowę (62,0%) w tej grupie bezrobotnych stanowiły kobiety.

Wykres 17. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a Stan w dniu 31 grudnia

Chart 1. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment^a
As of 31 December



a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to full 6 months were included.

W województwie opolskim większość bezrobotnych nie posiadała prawa do zasiłku. W końcu grudnia 2022 r. zanotowano 18,0 tys. osób bez prawa do zasiłku, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 87,9% i był o 0,4 p. proc. niższy niż przed rokiem, a o 1,1 p. proc. wyższy niż na koniec grudnia 2015 r. Ponad połowę (56,3%) bezrobotnych bez prawa do zasiłku stanowiły kobiety. Na koniec 2022 r. najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych bez prawa do zasiłku było w powiecie nyskim (2,5 tys.), a najmniej w oleskim (0,8 tys.).

Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy 52,1% stanowili długotrwale bezrobotni, 30,3% – bezrobotni powyżej 50 roku życia, a 21,7% – osoby do 30 roku życia.

W okresie styczeń–grudzień 2022 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 27,2 tys. ofert zatrudnienia, tj. mniej o 22,8% niż przed rokiem i o 37,0% w porównaniu z 2015 r. Większość (83,5%) ofert pochodziła od pracodawców z sektora prywatnego. Spośród wszystkich ofert 13,8% dotyczyło stażu, a 4,9% prac społecznie użytecznych. Dla osób niepełnosprawnych przeznaczonych było 3,1% ofert. Najwięcej ofert zatrudnienia zgłoszono w m. Opolu (7,3 tys.), a najmniej w powiecie prudnickim (0,9 tys.).

Rozdział 3

Chapter 3

Zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe

Inhabitants' wealth and housing conditions

3.1. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

3.1. Wages and salaries and social benefits

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne stanowią istotny miernik obrazujący poziom życia ludności. Ich wysokość zależy od wielu czynników, m.in. od ogólnej sytuacji ekonomicznej, kondycji finansowej podmiotów gospodarczych oraz stanu i jakości zasobów pracy.

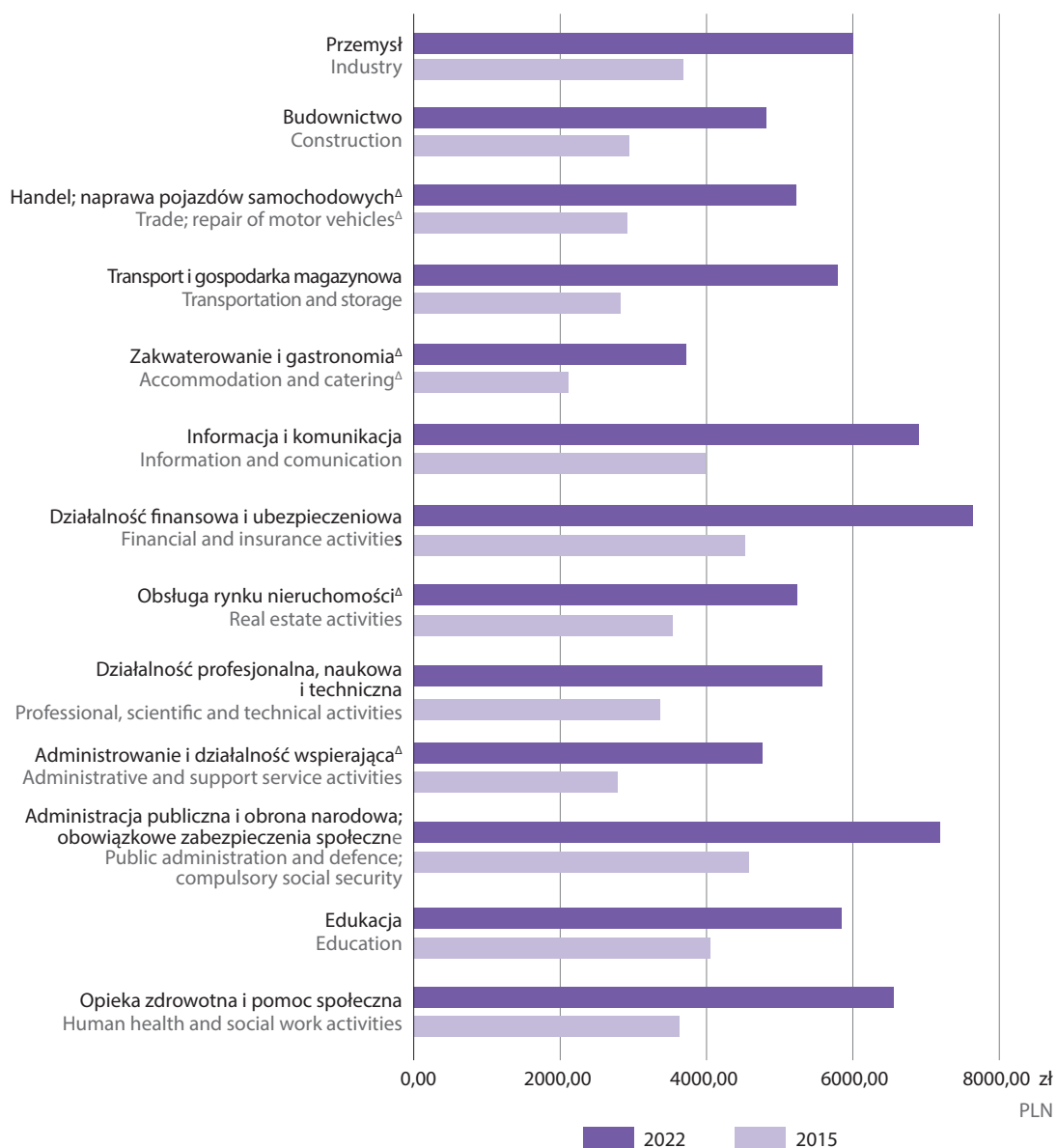
W województwie opolskim w 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto kształtowało się na poziomie 91,7% przeciętnego wynagrodzenia uzyskiwanego w kraju. W układzie województw najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie otrzymywali mieszkańcy województwa mazowieckiego (118,0% wynagrodzenia ogólnokrajowego), a najniższe – województwa warmińsko-mazurskiego (85,3%), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 7 lokacie w kraju.

Tablica 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto
Table 5. Average monthly gross wages and salaries

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w zł		in PLN	Polska=100 Poland=100	
Ogółem Total	3565,04	4799,76	5210,78	5835,92	91,7
w tym sektor prywatny of which private sector	3246,05	4454,11	4842,20	5506,35	89,8

W województwie opolskim, podobnie jak w kraju, występowały znaczne dysproporcje w poziomie wynagrodzeń według sektorów własności. W 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze publicznym kształtowało się na poziomie wyższym o 18,8% niż w sektorze prywatnym (w kraju – o 13,8%).

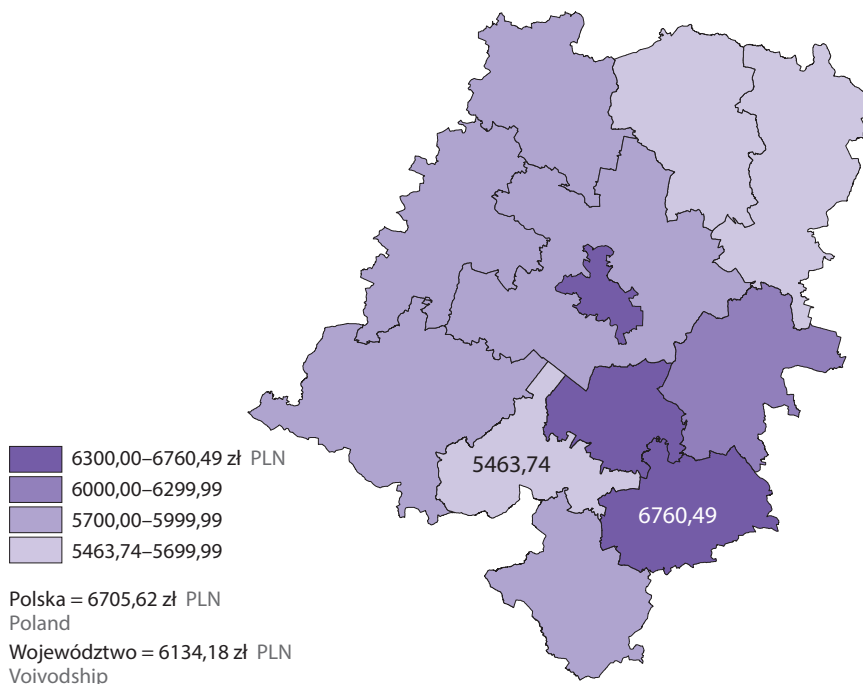
Wykres 18. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej według wybranych sekcji PKD
 Chart 18. Average monthly gross wages and salaries in the national economy by selected PKD sections



Na poziom wynagrodzeń miał wpływ rodzaj prowadzonej działalności. W 2022 r. najwyższe wynagrodzenia w województwie opolskim otrzymywali pracownicy zatrudnieni w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (w 2021 r. i 2015 r. – w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych), natomiast najniższe w zakwaterowaniu i gastronomii. Rozstęp między najwyższym, a najniższym wynagrodzeniem zwiększył się, ponieważ w 2022 r. wynosił w województwie 3921,16 zł wobec 2461,85 zł w 2015 r.

W 2022 r. we wszystkich powiatach województwa opolskiego utrzymało się znaczne terytorialne zróżnicowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób). Najwyższe wynagrodzenia otrzymali pracownicy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (110,2% przeciętnego wynagrodzenia w województwie), a najniższe wypłacono w powiecie prudnickim (89,1%). Różnica między poziomem wynagrodzeń w tych powiatach wynosiła 1296,75 zł.

Mapa 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2022 r.
 Map 4. Average monthly gross wages and salaries^a in 2022



a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

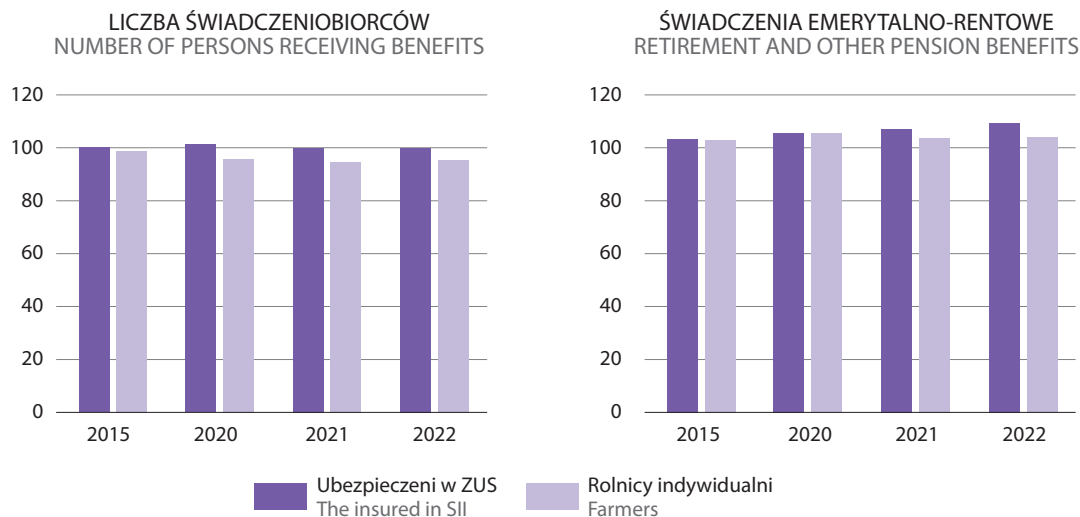
a Data concern entities employing 10 and more persons as well as budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

W 2022 r. wyższy poziom wynagrodzeń od przeciętnej wartości w województwie odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (6760,49 zł), w m. Opolu (6560,39 zł) oraz w powiecie krapkowickim (6424,68 zł). Wśród powiatów, w których poziom wynagrodzeń kształtował się poniżej przeciętnej wartości dla województwa, najniższe wynagrodzenia wypłacono w powiatach: prudnickim (5463,74 zł) oraz oleskim (5527,82 zł).

Niezarobkowe źródło utrzymania ludności stanowią świadczenia emerytalno-rentowe. W województwie opolskim w 2022 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia społeczne z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) zmniejszyła się o 0,5% względem 2021 r. (w kraju – o 0,3%), natomiast wzrosła o 3,4% w zestawieniu z 2015 r. (w kraju – o 4,4%). W 2022 r. udział osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w województwie opolskim stanowił 2,4% tych świadczeniobiorców w kraju, natomiast udział osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS – 2,0%.

Wykres 19. Dynamika zmian przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów oraz przeciętnego miesięcznego świadczenia emerytalno-rentowego
Rok poprzedni=100

Chart 19. Indices of average monthly number of retirees and pensioners as well as average monthly retirement and other pension benefits
 Previous year=100



W 2022 r. liczba osób będących w ewidencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zmniejszyła się w województwie o 0,1% w stosunku do stanu notowanego w 2021 r., natomiast wzrosła o 7,1% wobec 2015 r. (w kraju odnotowano odpowiednio wzrost: o 0,2% i 8,0%).

Tablica 6. Świadczenia społeczne wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Table 6. Social benefits paid by the Social Insurance Institution

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	ogółem total			Polska=100 Poland=100	
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	176,2	189,3	188,9	188,7	2,4
otrzymująca: receiving:					
Emeryturę Retirement pension	127,7	147,4	148,0	148,9	2,5
Rentę z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	15,3	10,2	9,4	8,6	1,5
Rentę rodzinną Survivors pension	33,2	31,8	31,5	31,1	2,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł Average monthly gross retirement and other pension in PLN	1948,36	2354,95	2520,79	2754,55	98,7
Emerytura Retirement pension	2035,67	2426,30	2597,36	2839,31	98,3
Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	1593,13	1969,30	2060,38	2241,02	99,2
Renta rodzinna Survivors pension	1776,36	2147,48	2298,33	2491,22	97,7

Wśród uprawnionych do pobierania świadczeń z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w rozpatrywanych latach, zarówno w województwie, jak i w kraju wzrost dotyczył grupy emerytów. Ich liczba w województwie w relacji do 2021 r. zwiększyła się o 0,6%, a o 16,6% wobec 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 1,2% i o 20,7%). Natomiast liczba osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz rentę rodzinną uległa zmniejszeniu, przy czym większy spadek odnotowano w województwie niż w kraju.

W województwie opolskim przeciętne miesięczne świadczenie emerytalne wypłacone z pozarolniczego systemu ubezpieczeń w 2022 r. wzrosło o 9,3% w porównaniu z rokiem poprzednim, a o 41,4% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 9,2% i o 40,8%). Biorąc pod uwagę rodzaj świadczenia, zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju największy wzrost względem 2021 r. dotyczył emerytur (analogicznie: o 9,3% i o 9,2%), natomiast względem 2015 r. – rent z tytułu niezdolności do pracy (odpowiednio: o 40,7% oraz o 42,1%).

Pod względem wysokości świadczenia emerytalno-rentowego wypłaconego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych województwo opolskie w 2022 r. uplasowało się na 5 miejscu w kraju. Najwyższe uposażenie odnotowano w województwie śląskim (3298,25 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (2479,68 zł).

Tablica 7. Świadczenia społeczne wypłacone rolnikom indywidualnym
Table 7. Social benefits paid to farmers

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	ogółem		total	Polska=100 Poland=100	
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	25,5	22,1	20,9	19,9	2,0
otrzymująca: receiving:					
Emeryturę Retirement pension	21,9	19,0	18,0	17,1	2,2
Rentę z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	2,9	2,3	2,2	2,1	1,2
Rentę rodzinną Survivors pension	0,8	0,7	0,7	0,7	1,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł Average monthly gross retirement and other pension in PLN	1245,08	1413,98	1465,88	1527,66	101,8
Emerytura Retirement pension	1267,07	1416,46	1463,73	1523,81	101,1
Renta z tytułu niezdolności do pracy Disability pension	1059,48	1280,15	1340,05	1398,12	102,8
Renta rodzinna Survivors pension	1308,46	1780,68	1917,72	2014,54	102,1

W 2022 r. w województwie opolskim, podobnie jak w kraju, odnotowano spadek liczby osób uprawnionych do pobierania świadczenia emerytalno-rentowego z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W stosunku do poprzedniego roku liczba świadczeniobiorców zmniejszyła się w województwie o 4,7%, a względem 2015 r. o 22,1% (w kraju odpowiednio: o 4,1% i o 17,3%). Spadek liczby ubezpieczonych zarówno w województwie, jak i w kraju zaobserwowano we wszystkich kategoriach, przy czym względem 2021 r. największy wśród rolników indywidualnych pobierających emeryturę – o 4,9% (w kraju – o 4,4%), a w stosunku do 2015 r. wśród rolników indywidualnych pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy – o 25,5% (w kraju wśród osób pobierających emeryturę – o 17,8%).

Przeciętne miesięczne świadczenie emerytalno-rentowe wypłacane rolnikom indywidualnym w 2022 r. w województwie opolskim kształtowało się na poziomie 1527,66 zł, tj. wyższym o 4,2% niż w 2021 r., a o 22,7% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 5,0% i o 27,2%). Biorąc pod uwagę typ świadczenia, w największym stopniu zarówno w województwie, jak i w kraju wzrosła renta rodzinna. W porównaniu z 2021 r. wzrosła ona o 5,0%, a o 54,0% w stosunku do 2015 r. (w kraju analogicznie: o 6,3% i o 54,4%).

W skali województw najwyższe świadczenie emerytalno-rentowe w 2022 r. wypłacono w województwie śląskim (1629,07 zł), a najniższe w województwie wielkopolskim (1465,95 zł), natomiast województwo opolskie zajmowało 5 lokatę w kraju.

3.2. Dochody i wydatki gospodarstw domowych

3.2. Income and expenditure of households

Poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa w różnych aspektach życia zależy m.in. od zamożności mieszkańców, którą w dużym stopniu kształtują dochody osiągane przez gospodarstwa domowe. Jednocześnie dochody gospodarstw domowych wpływają na poziom konsumpcji dóbr i usług.

W 2022 r. pomimo wzrostu przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego, realnie sytuacja materialna gospodarstw domowych pogorszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim, co wynikało z wysokiego poziomu inflacji. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie kształtował się na poziomie 1909,81 zł i był nominalnie wyższy o 15,3%, natomiast realnie niższy o 0,4% w porównaniu z 2021 r. (w kraju wynosił 2249,79 zł i wzrósł nominalnie o 11,4%, a w ujęciu realnym obniżył się o 2,6%). Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym był o 15,1% niższy niż w kraju.

W 2022 r. nadal największy udział (48,4%) w strukturze dochodu rozporządzalnego w województwie stanowiły dochody z pracy najemnej. Nominalne dochody z pracy najemnej były wyższe o 11,4%, a dochody ze świadczeń społecznych – o 6,9%, w porównaniu z 2021 r., natomiast w ujęciu realnym dochody te były niższe odpowiednio: o 3,8% i o 7,7%.

Tablica 8. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Table 8. Average monthly available income per capita in households

Wyszczególnienie Specification	2021		2022	
	w zł	in PLN	Polska=100 Poland=100	
Ogółem Total	1656,04	1909,81	84,9	
w tym: of which:				
z pracy najemnej from hired work	829,45	923,72	76,2	
z pracy na rachunek własny from self-employment	126,78 ^a	123,58 ^b	57,0	
ze świadczeń społecznych from social benefits	634,20	678,22	97,9	
W tym dochód do dyspozycji Of which disposable income	1596,44	1839,71	83,8	

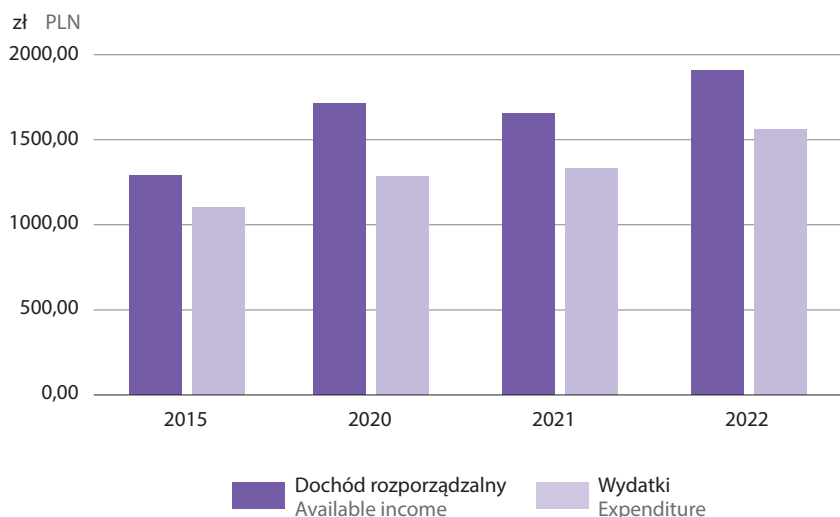
a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 12,80%, b – 13,52%.

a, b Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 12.80%, b – 13.52%.

W rankingu województw najwyższy przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r. odnotowano w województwie mazowieckim (2685,93 zł), a najniższy w województwie podkarpackim (1829,05 zł). Województwo opolskie zajmowało 15 miejsce w kraju.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r. wyniósł 1840 zł i był nominalnie wyższy o 15,2%, a realnie niższy o 0,5% od dochodu w 2021 r. W stosunku do średniej krajowej dochód ten był niższy o 16,2%. Najwyższy poziom dochodu do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych w analizowanym roku odnotowano w województwie mazowieckim (2602 zł), natomiast najniższy w województwie podkarpackim (1791 zł).

Wykres 20. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych
Chart 20. Average monthly income and expenditure per capita in households



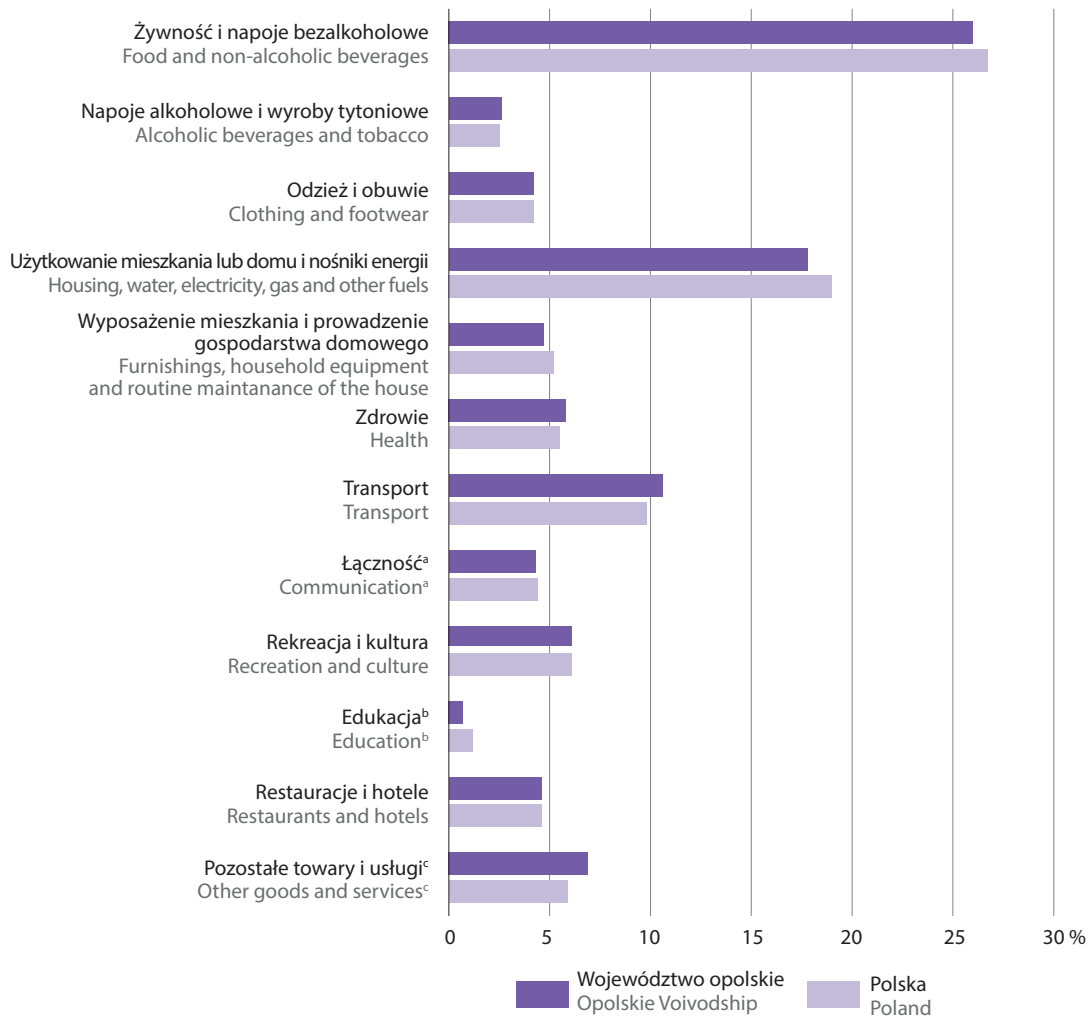
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie opolskim w 2022 r. wynosiły 1561 zł i były wyższe nominalnie o 17,2%, a realnie o 1,2% niż w ub. roku (w kraju wzrosły odpowiednio: o 15,2% i o 0,7%).

Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w dochodzie rozporządzalnym wzrósł z 80,5% w 2021 r. do 81,7% w 2022 r. i był najwyższy wśród województw (w kraju odnotowano wzrost z 63,4% do 65,6%). Najniższym udziałem charakteryzowało się województwo podlaskie (54,6%).

Biorąc pod uwagę strukturę wydatków według przeznaczenia, w 2022 r. gospodarstwa domowe nadal (podobnie jak w kraju) najczęściej środków finansowych przeznaczały na towary i usługi konsumpcyjne. Wydatki na te cele stanowiły 95,5%, natomiast w kraju 96,3%. Największy udział w budżecie gospodarstw domowych w województwie opolskim (podobnie jak w kraju) w dalszym ciągu zajmowały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe. Ich udział kształtował się na nieco niższym poziomie od notowanego w kraju i wynosił 26,0% wobec 26,7%. Wśród województw w 2022 r. najwyższym udziałem wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe na 1 osobę w gospodarstwie wyróżniało się województwo podkarpackie (31,9%), a najniższym województwo mazowieckie (23,6%).

Wykres 21. Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w wydatkach ogółem w gospodarstwach domowych w 2022 r.

Chart 21. Share of monthly expenditure per capita in the total expenditure of households in 2022



a–c Łącznie z: a – wydatkami za usługi internetowe, b – wychowaniem przedszkolnym, c – wydatkami na ubezpieczenia na życie. d, e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: d – 11,06%, e – 13,00%.

a–c Including: a – expenditure on Internet services, b – pre-primary education, c – expenditure on life insurance. d, e Relative error of estimates exceeds 10% and equals: d – 11.06%, e – 13.00%.

Drugą znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii – 17,8% (w kraju 19,0%), a następnie wydatki na transport – 10,6% (w kraju 9,8%), wydatki na rekreację i kulturę – po 6,1% w województwie i w kraju, a także wydatki w zakresie zdrowia – 5,8% (w kraju 5,5%). Najmniej środków finansowych, zarówno w województwie jak i w kraju, gospodarstwa przeznaczyły na edukację (odpowiednio: 0,7% i 1,2%).

Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w województwie nie odbiegała od struktury tych wydatków w kraju. Największa różnica wystąpiła w opłatach z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (udział w województwie był niższy o 1,2 p. proc. niż przeciętnie w kraju).

Poziom dochodów jakim dysponują gospodarstwa domowe bezpośrednio oddziałuje na wysokość wydatkowania środków finansowych na artykuły żywnościowe. W porównaniu z 2021 r. wystąpił spadek

spożycia takich artykułów żywnościowych jak m.in.: ryby i owoce morza (o 9,1%), masło (o 5,9%), owoce (o 5,8%), warzywa (o 4,2%, w tym ziemniaki o 11,5%), wody mineralne lub źródlane (o 2,0%) oraz pieczywo i produkty zbożowe (o 1,3%). Wzrost odnotowano m.in. dla spożycia jogurtów (o 13,2%), cukru (o 13,0%), jaj (o 10,6%) oraz mleka (o 7,8%).

W 2022 r. zaobserwowano zmiany w strukturze spożycia niektórych artykułów żywnościowych w województwie i w kraju. W województwie wyższe od konsumpcji w kraju było przeciętne miesięczne spożycie m.in. jaj (o 18,1%), wód mineralnych lub źródłanych (o 15,9%), pieczywa (o 7,4%), olejów i tłuszczów (o 7,0%, w tym masła o 14,3%) oraz serów i twarogów (o 5,3%). Niższe natomiast niż średnio w kraju odnotowano spożycie ryb i owoców morza (o 16,7%), kawy, herbaty i kakao (o 8,0%) oraz ziemniaków (o 4,5%).

Tablica 9. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Table 9. Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita in households

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	
	ogółem	total	Polska=100 Poland=100
Pieczywo i produkty zbożowe w kg Bread and cereals in kg	5,24	5,17	101,2
Mięso w kg Meat in kg	4,86	4,91	102,1
Ryby i owoce morza ^a w kg Fish and seafood ^a in kg	0,22	0,20	83,3
Mleko ^b w l Milk ^b in l	2,70	2,91	102,1
Jaja w szt. Eggs in units	11,21	12,40	118,1
Oleje i tłuszcze w kg Oils and fats in kg	1,07	1,07	107,0
Owoce w kg Fruit in kg	3,80	3,58	100,0
Warzywa w kg Vegetables in kg	7,63	7,31	102,5
Cukier w kg Sugar in kg	0,69	0,78	102,6

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. b Bez zagęszczonego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products, excluding canned fish. b Excluding condensed and powdered milk.

Program „Rodzina 500+” w dalszym ciągu miał wpływ na sytuację gospodarstw domowych, czy zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym. W 2022 r. w relacji do roku poprzedniego przeciętna miesięczna liczba dzieci objętych wsparciem finansowym zwiększyła się w województwie opolskim o 9,2% (w kraju – o 6,1%).

Tablica 10. Świadczenia z programu „Rodzina 500+”
Table 10. Benefits from the "Family 500+" programme

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	
			ogółem total	Polska=100 Poland=100
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys. Average monthly number of children for whom families receive benefits in thousands	134,2	134,8	147,2	2,1
Wypłaty świadczenia w tys. zł Benefit payments in thousand PLN	863921,3	869073,2	928285,6	2,2

Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych w 2022 r. ukształtowały się w województwie opolskim na poziomie 928285,6 tys. zł i w porównaniu do 2021 r. wzrosły o 6,8% (w kraju – o 5,4%). W 2022 r. w układzie województw przeciętnie co miesiąc najwięcej dzieci, na które rodziny otrzymywały świadczenie wychowawcze odnotowano w województwie mazowieckim (1079,9 tys.), natomiast najmniej w województwie opolskim.

3.3. Warunki mieszkaniowe

3.3. Housing conditions

Stan zasobów mieszkaniowych oraz ich wyposażenie w podstawowe instalacje sanitarno-techniczne i przedmioty trwałego użytkowania, jak również poziom rozwoju infrastruktury komunalnej wpływają na standard życia mieszkańców.

Tablica 11. Zasoby mieszkaniowe^a
Stan w dniu 31 grudnia

Table 11. Dwelling stocks^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
				ogółem total	Polska=100 Poland=100
Mieszkania w tys. Dwellings in thousands	351,8	360,4	362,8	365,7	2,3
w tym na wsi of which in rural areas	148,0	144,2	144,9	146,0	2,9
Izby w mieszkaniach w tys. Rooms in dwellings in thousands	1472,8	1505,3	1515,5	1527,5	2,6
w tym na wsi of which in rural areas	720,0	709,8	714,0	719,6	3,2
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² Useful floor area of dwellings in thousand m ²	28319,4	29431,5	29681,6	29976,1	2,6
w tym na wsi of which in rural areas	14743,6	14699,7	14808,1	14952,3	3,1

^a Na podstawie bilansów.
^a Based on balances.

W 2022 r. w województwie opolskim (podobnie jak w kraju) nastąpił przyrost zasobów mieszkaniowych. Liczba mieszkań w stosunku do 2021 r. zwiększyła się o 0,8%, a w porównaniu z 2015 r. – o 3,9% (w kraju odpowiednio: o 1,4% i o 10,3%). W omawianych latach, zarówno w województwie, jak i w kraju, niezmiennie odnotowywano większą liczbę mieszkań na obszarach miejskich. Równocześnie, wraz ze wzrostem

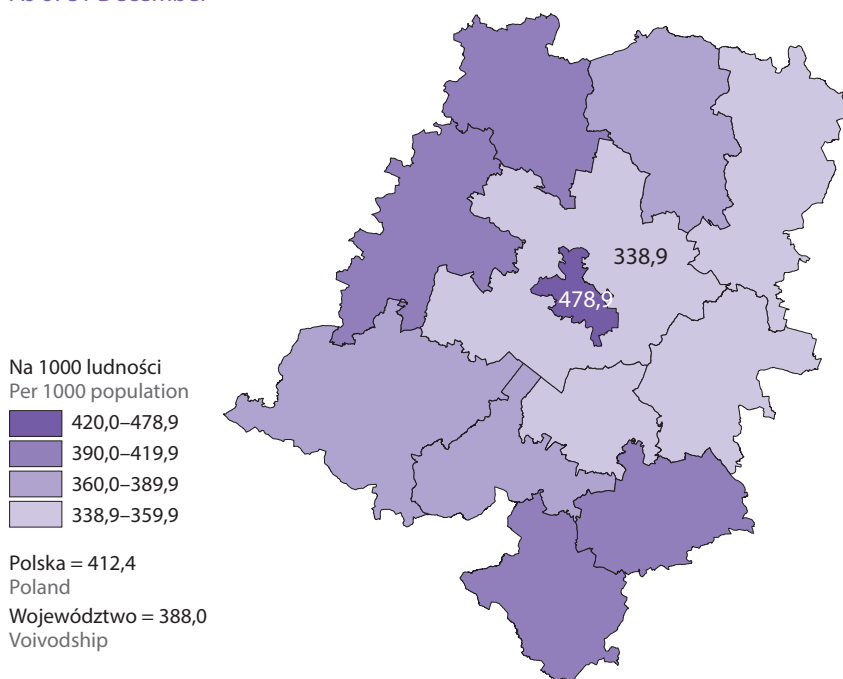
liczby mieszkań notowano wzrost ich powierzchni użytkowej. W 2022 r. względem poprzedniego roku powierzchnia użytkowa mieszkania zwiększyła się o 1,0%, a w porównaniu z 2015 r. – o 5,9% (w kraju odpowiednio: o 1,7% i o 12,9%).

Stopień dostępności mieszkań może być wyrażony liczbą mieszkań przypadających na 1000 ludności. W 2022 r. w województwie opolskim omawiany wskaźnik kształtował się na mniej korzystnym poziomie niż w kraju. Na 1000 mieszkańców przypadało w województwie 388,0 mieszkań, natomiast w kraju – 412,4 (odpowiednio: w 2021 r. – 382,5 i 405,2; w 2015 r. – 353,2 i 367,3). Wśród województw w 2022 r. najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w województwie mazowieckim (450,6), a najmniej w województwie podkarpackim (342,9). Pod względem wartości omawianego wskaźnika województwo opolskie w 2022 r. plasowało się na 13 lokacie.

W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. największą dostępność mierzoną poziomem omawianego wskaźnika odnotowano w m. Opolu (478,9), natomiast najmniejszą w powiecie opolskim (338,9).

**Mapa 5. Zasoby mieszkaniowe^a w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 5. Dwelling stocks^a in 2022
As of 31 December



a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

Standard warunków mieszkaniowych w województwie opolskim w 2022 r. względem 2021 r. i 2015 r. uległ poprawie. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące warunki lokalowe (za wyjątkiem przeciętnej liczby osób w 1 mieszkaniu) w analizowanych latach kształtowały się w województwie na bardziej korzystnym poziomie niż w kraju.

**Tablica 12. Wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe^a
Stan w dniu 31 grudnia**Table 12. Selected indicators characterising housing conditions^a
As of 31 December

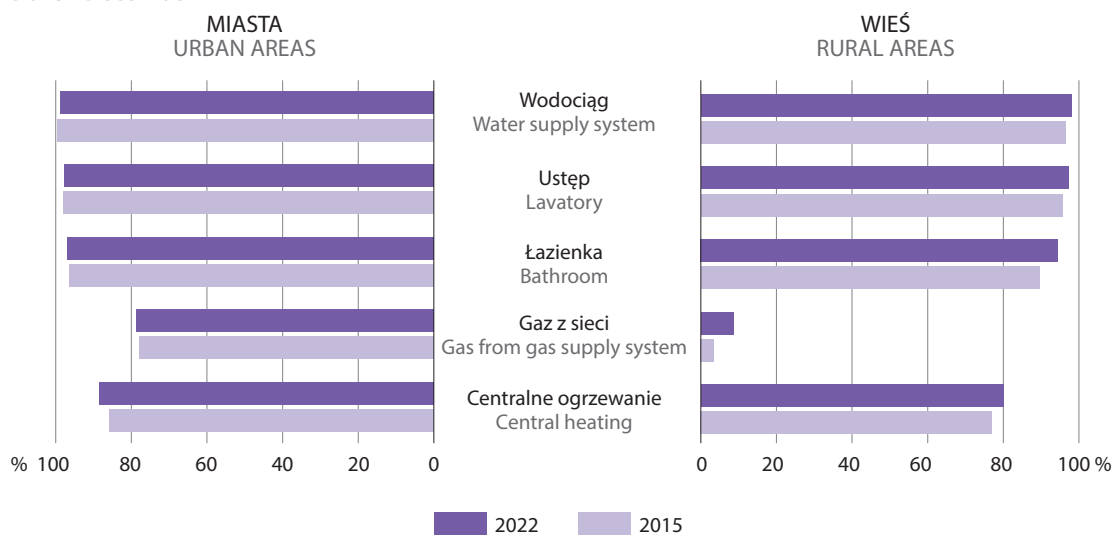
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętna liczba osób: Average number of persons:				
na 1 mieszkanie per dwelling	2,83	2,65	2,61	2,58
na 1 izbę per room	0,68	0,63	0,63	0,62
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania: Average useful floor area of dwelling:				
w m ² in m ²	80,5	81,7	81,8	82,0
na 1 osobę w m ² per person in m ²	28	31	31	32

a Na podstawie bilansów.

a Based on balances.

Podobnie jak przed rokiem i w 2015 r. mieszkania na obszarach wiejskich posiadały większą przeciętną powierzchnię użytkową niż mieszkania zlokalizowane w miastach. W 2022 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na wsi wyniosła 102,4 m² wobec 68,4 m² w miastach, natomiast w 2021 r. analogicznie: 102,2 m² wobec 68,3 m², a w 2015 r. – 99,7 m² wobec 66,6 m². Najbardziej korzystną sytuację w skali województw pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkanie w 2022 r. odnotowano w województwie podkarpackim (84,5 m²), a najmniej korzystną w województwie warmińsko-mazurskim (69,6 m²). Województwo opolskie uplasowało się na 2 pozycji.

Niższe wartości wskaźnika wyrażanego przeciętną liczbą osób w 1 mieszkaniu, zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju notowano w mieszkaniach zlokalizowanych w miastach. W 2022 r. na 1 mieszkanie w miastach w województwie przypadało przeciętnie 2,27 osoby (w kraju – 2,13), natomiast na terenach wiejskich – 3,04 osoby (w kraju – 3,05). Najmniejszą liczbę osób w mieszkaniu odnotowano w województwie mazowieckim (2,22 osoby), a największą w województwie podkarpackim (2,92 osoby).

**Wykres 22. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne
Stan w dniu 31 grudnia**Chart 22. Dwellings fitted with technical and sanitary installations
As of 31 December

Stan wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje sanitarno-techniczne w stosunku do 2021 r., jak i do 2015 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju poprawił się. Wyższym standardem podobnie jak w kraju wyróżniły się mieszkania na obszarach miejskich.

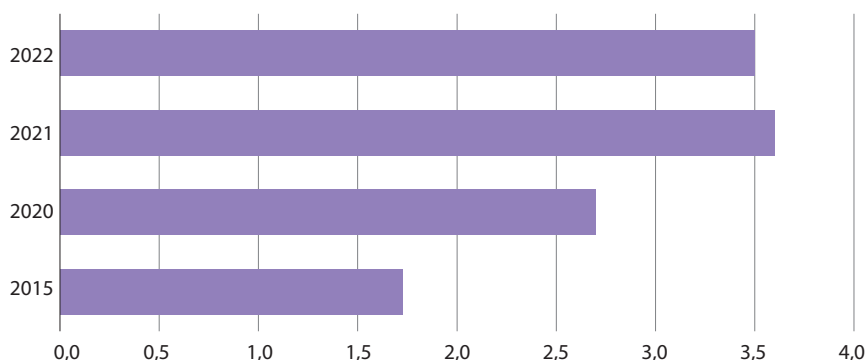
W 2022 r. w województwie opolskim oddano do użytkowania 3,3 tys. mieszkań, z czego 53,8% w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (w kraju – 60,4%). Liczba mieszkań oddanych do eksploatacji była mniejsza o 3,3% niż przed rokiem, a zwiększyła się o 91,3% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio większa: o 1,6% i o 61,5%).

Tablica 13. Mieszkania oddane do użytkowania
Table 13. Dwellings completed

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	ogółem		total	Polska=100 Poland=100	
Mieszkania Dwellings	1723	2616	3410	3296	
w tym indywidualne of which private	1227	1349	1542	1523	
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² Useful floor area of dwellings in thousand m ²	225,4	301,3	359,3	349,4	
w tym indywidualne of which private	190,7	210,0	236,4	227,4	

Relacja liczby mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczby ludności pozwala ocenić dostępność zasobów mieszkaniowych. W 2022 r. wskaźnik natężenia budownictwa mieszkalnego (wyrażany liczbą mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców) w województwie opolskim osiągnął mniej korzystne wartości niż w kraju i ukształtował się na poziomie 3,5 wobec 6,3 dla kraju plasując województwo na ostatnim miejscu. Natomiast najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności oddano do eksploatacji w województwie pomorskim (8,7).

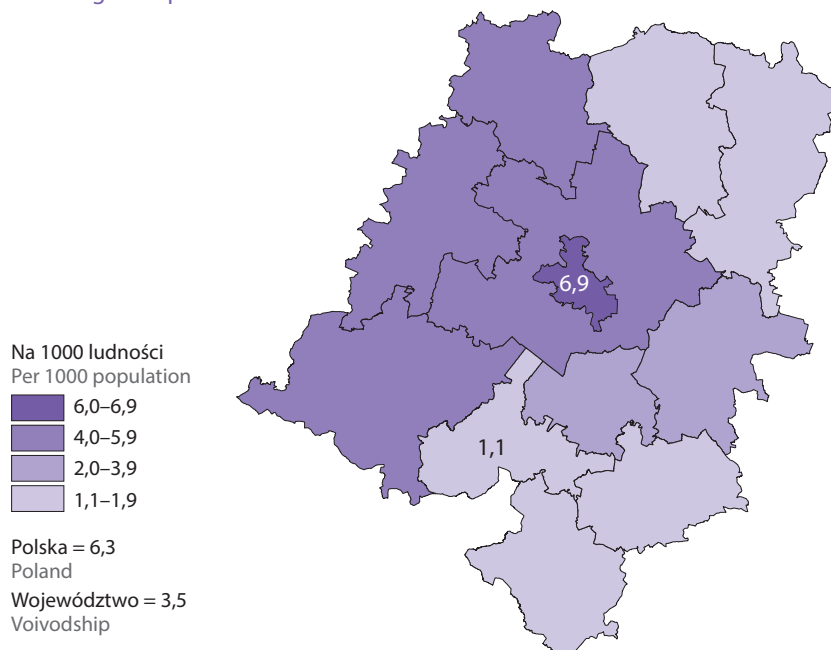
Wykres 23. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Chart 23. Dwellings completed per 1000 population



W przekroju powiatów województwa opolskiego najbardziej korzystną sytuację pod względem liczby wybudowanych mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności w 2022 r. zaobserwowano w m. Opolu, w którym wskaźnik wynosił 6,9. Najmniej korzystnie natomiast prezentował się powiat prudnicki, w którym na każdy 1000 mieszkańców oddano do użytkowania 1,1 mieszkania.

Mapa 6. Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r.

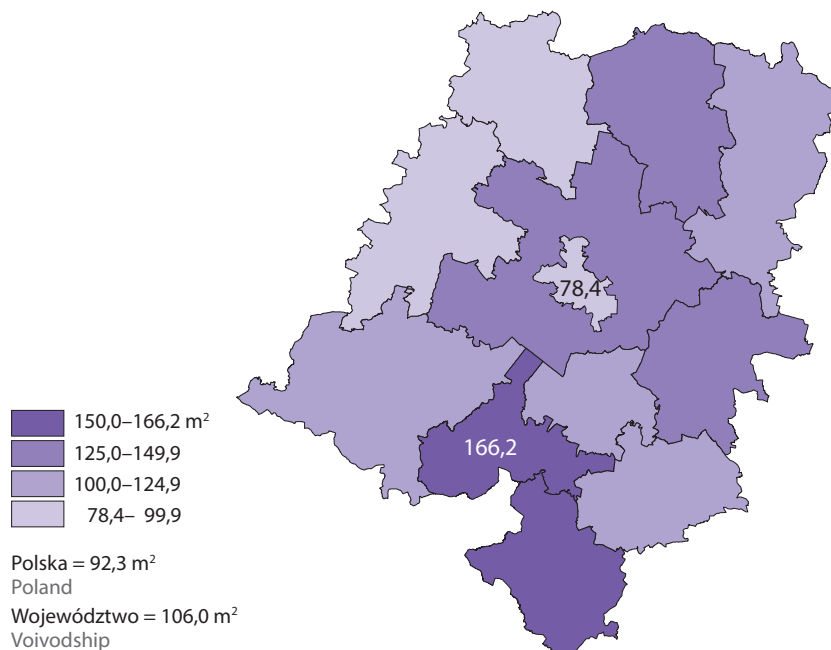
Map 6. Dwellings completed in 2022



Nowo wybudowane mieszkania w województwie opolskim posiadały przeciętnie większą powierzchnię niż w kraju. W 2022 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przekazanego do zamieszkania wynosiła w województwie 106,0 m², natomiast w kraju – 92,3 m². W przekroju województw największe mieszkania oddano do użytkowania w województwie świętokrzyskim (109,9 m²), natomiast najmniejsze w województwie zachodniopomorskim (78,7 m²), a województwo opolskie uplasowało się na 2 miejscu w kraju.

Mapa 7. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w 2022 r.

Map 7. Average useful floor area of dwelling completed in 2022

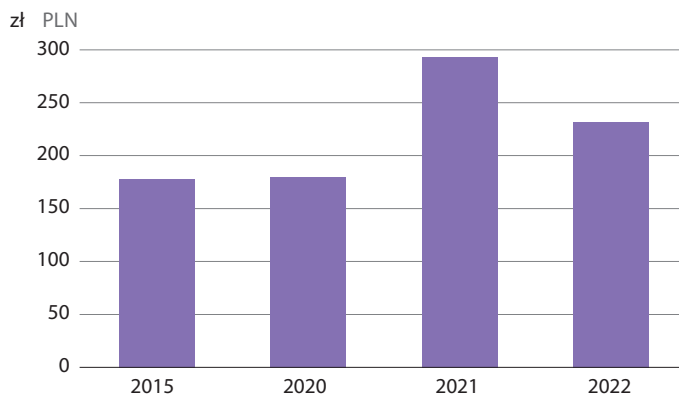


W 2022 r. największą przeciętną powierzchnią użytkową wyróżniały się nowo wybudowane mieszkania w powiecie prudnickim (166,2 m²), natomiast najmniejszą w m. Opolu (78,4 m²).

W 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego w województwie opolskim na gospodarkę mieszkaniową wydały 219750,6 tys. zł. Udział wydatków na cele związane z gospodarką mieszkaniową w wydatkach ogółem w omawianym roku w województwie wynosił 2,6% wobec 3,0% w kraju. Biorąc pod uwagę wszystkie województwa najwięcej środków w 2022 r. wydatkowały budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego (4,5%), a najmniej województwa lubelskiego i świętokrzyskiego (po 1,7%), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 6 lokacie wraz z województwem małopolskim i podlaskim.

Wykres 24. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na gospodarkę mieszkaniową na 1 mieszkańca

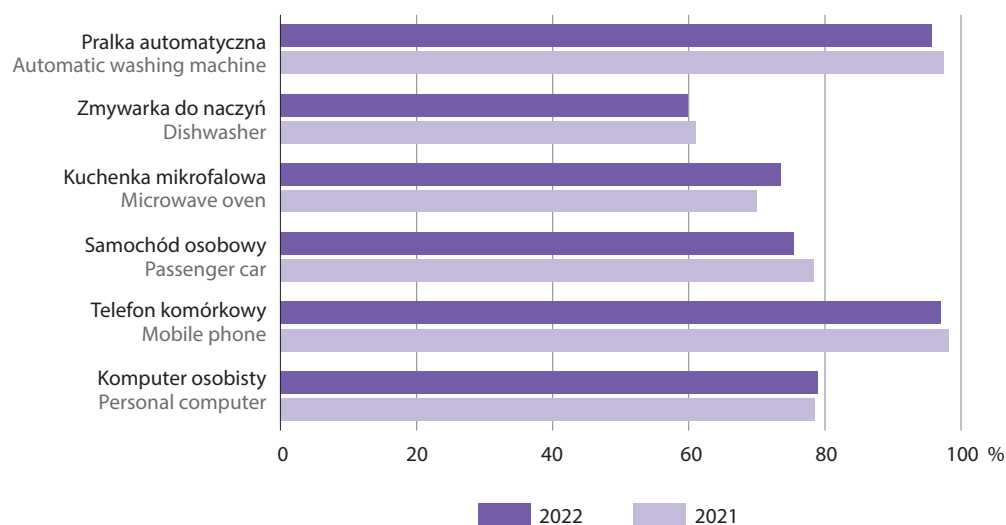
Chart 24. Expenditure of local government units budgets on housing management per capita



O zamożności mieszkańców oraz standardzie warunków mieszkaniowych oprócz infrastruktury technicznej świadczy również poziom wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Wykres 25. Udział gospodarstw domowych wyposażonych w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Chart 25. Share of households equipped with selected durable goods^a



^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2022 r. wykazały, że zasadnicza większość gospodarstw domowych deklarowała posiadanie telefonu komórkowego (97,0%), pralki automatycznej (95,7%) oraz odbiornika telewizyjnego (95,3%).

W 2022 r. w województwie opolskim w porównaniu z 2021 r. zwiększył się stopień wyposażenia gospodarstw domowych w m.in. kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 11,6 p. proc.), zestaw kina domowego (o 3,4 p. proc.), kuchenkę mikrofalową (o 3,1 p. proc.) oraz komputer osobisty (o 0,3 p. proc.). Spadek odsetka gospodarstw domowych wystąpił w przypadku wyposażenia m.in. w urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 6,5 p. proc.) oraz pralkę automatyczną (o 2,0 p. proc.).

W relacji do średniej krajowej w 2022 r. odnotowano wyższy stopień wyposażenia gospodarstw domowych m.in. w kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (udział wyższy o 13,1 p. proc.) oraz zmywarkę do naczyń (o 7,4 p. proc.). Niższy natomiast niż średnio w kraju był udział gospodarstw wyposażonych m.in. w telefon komórkowy (o 1,3 p. proc.).

Analiza stopnia wyposażenia infrastruktury technicznej w urządzenia komunalno-bytowe (m.in. w sieci: wodociągową, kanalizacyjną oraz gazową) pozwala ocenić standard warunków mieszkaniowych ludności.

Tablica 14. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia
Table 14. Water supply network
As of 31 December

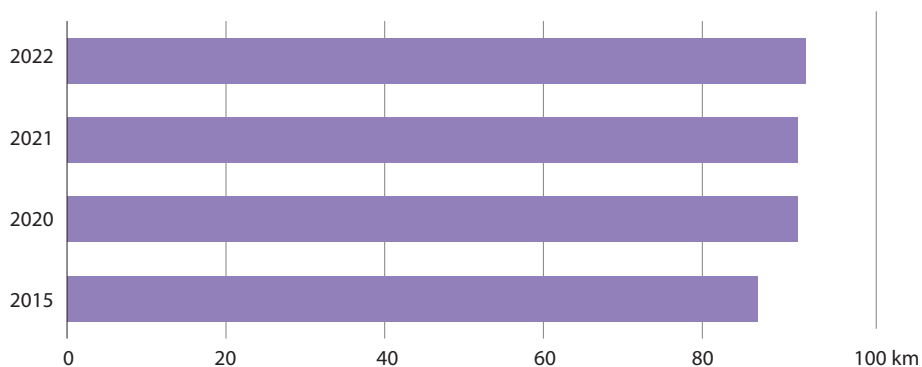
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Sieć w km Network in km	8228,6	8665,0	8705,5	8741,0
w tym na wsi of which in rural areas	6460,9	6615,7	6640,6	6666,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	166319	172878	174886	176952
w tym na wsi of which in rural areas	116219	115465	116720	118301

W 2022 r. w odniesieniu do stanu z 2021 r., jak i z 2015 r. długość sieci wodociągowej zwiększyła się w województwie o 0,4% i o 6,2%, natomiast w kraju o 0,9% i o 7,0%. Bardziej znaczący przyrost długości sieci (podobnie jak w kraju) odnotowano w miastach. Względem poprzedniego roku, jak i 2015 r. długość sieci wodociągowej zwiększyła się w miastach województwa o 0,5% i o 17,4% (w kraju odpowiednio: o 1,2% i o 9,6%), natomiast na terenach wiejskich o 0,4% i o 3,2% (w kraju odpowiednio: o 0,9% i o 6,2%). W 2022 r. w odniesieniu do poprzedniego roku liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych w województwie opolskim wzrosła zarówno na wsi, jak i w miastach odpowiednio: o 1,4% oraz o 0,8%, w kraju ich liczba zwiększyła się (analogicznie: o 2,6% oraz o 1,8%).

Miernikiem, który pozwala ocenić stopień zaopatrzenia odbiorców w wodę jest gęstość sieci wodociągowej na 100 km². W województwie opolskim w relacji do poprzedniego roku, jak i do 2015 r. nastąpiło jej zagęszczenie, choć w dalszym ciągu znacznie odbiegało od notowanego w kraju. W 2022 r. na 100 km² powierzchni przypadało w województwie 93 km sieci wodociągowej (w 2021 r. – 92 km, w 2015 r. – 87 km), natomiast w kraju – 108 km (analogicznie: 107 km oraz 101 km).

**Wykres 26. Sieć wodociągowa na 100 km²
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 26. Water supply network per 100 km²
As of 31 December

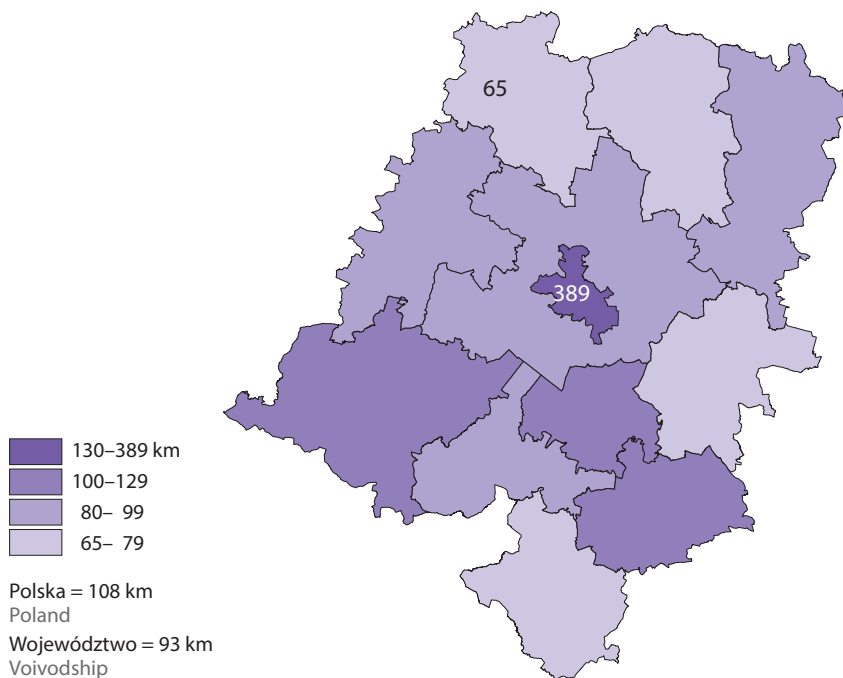


Największym zagęszczeniem sieci rozdzielczej wodociągowej w 2022 r. wyróżniło się województwo śląskie, w którym na każde 100 km² powierzchni przypadało 199 km sieci wodociągowej, natomiast najmniejszym województwo zachodniopomorskie – 55 km. Województwo opolskie w 2022 r. pod względem wartości omawianego wskaźnika zajmowało 11 miejsce w kraju.

W układzie powiatów województwa opolskiego w 2022 r. największym zagęszczeniem sieci wodociągowej cechowało się m. Opole (389 km), natomiast najmniejszym powiat namysłowski (65 km).

**Mapa 8. Sieć wodociągowa na 100 km² w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 8. Water supply network per 100 km² in 2022
As of 31 December



Obserwowany w województwie opolskim rozwój infrastruktury wodociągowej skutkował (podobnie jak w kraju) wzrostem odsetka ludności korzystającej z tej instalacji. W 2022 r. dostęp do wodociągu miało 97,1% ogółu ludności województwa i był to najbardziej korzystny wynik w skali kraju, natomiast w 2021 r. – 97,0%, a w 2015 r. – 96,7%. Wyższą dostępnością sieci wodociągowej, zarówno w województwie, jak w kraju charakteryzowały się tereny miejskie. W 2022 r. wartość omawianego odsetka w miastach ukształtowała się na poziomie o 3,3 p. proc. wyższym niż na wsi (w kraju – o 10,5 p. proc.). Wśród województw w 2022 r. najniższy odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wystąpił w województwie podkarpackim (81,7%).

W ujęciu powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najwyższym dostępem mieszkańców do wodociągów wyróżniał się powiat kędzierzyńsko-kozielski, w którym odsetek korzystających wynosił 99,4%, natomiast najniższym powiat kluczborski (94,5%).

**Tablica 15. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 15. Sewage network
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Sieć ^a w km Network ^a in km	4749,4	5325,7	5411,6	5487,3
w tym na wsi of which in rural areas	3303,3	3579,8	3637,4	3708,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	103648	118213	121172	123132
w tym na wsi of which in rural areas	59795	66944	69124	70238

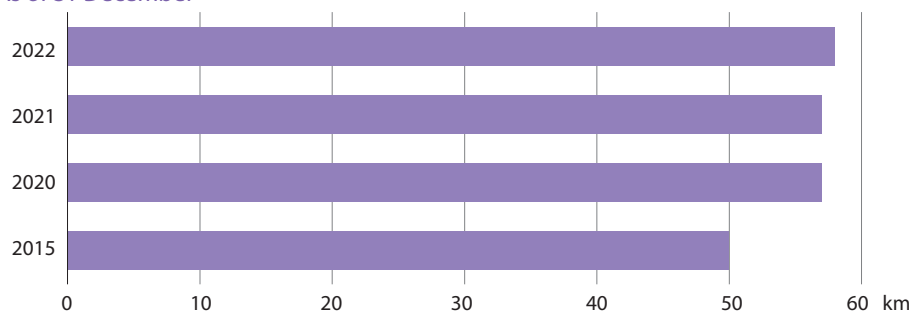
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

W 2022 r. długość sieci kanalizacyjnej zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i z 2015 r. zwiększyła się odpowiednio: o 1,4% i o 15,5% (w kraju analogicznie: o 2,4% i o 18,7%). W odniesieniu do 2021 r. na obszarach wiejskich w województwie i w kraju odnotowano większy wzrost długości tego rodzaju sieci niż w miastach. Na koniec 2022 r. 67,6% sieci kanalizacyjnej oraz 57,0% wszystkich przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych znajdowało się na terenach wiejskich.

W 2022 r. w województwie opolskim na 100 km² przypadało 58 km sieci kanalizacyjnej wobec 57 km w kraju.

**Wykres 27. Sieć kanalizacyjna^a na 100 km²
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 27. Sewage network^a per 100 km²
As of 31 December



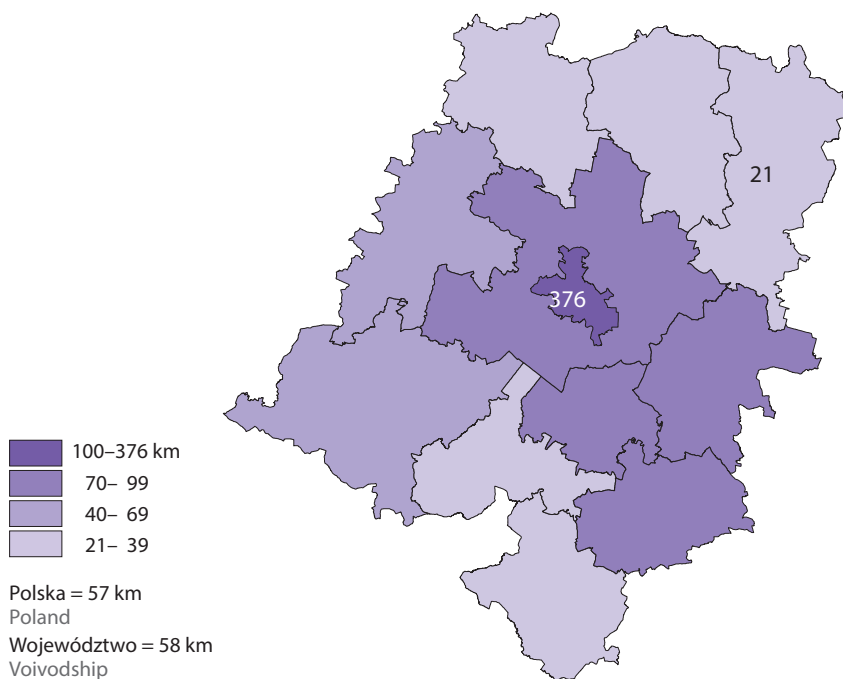
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

W układzie województw w 2022 r. wystąpiły znaczne dysproporcje w zagęszczeniu sieci kanalizacyjnej. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie śląskim (146 km na 100 km²), natomiast najniższą w województwie podlaskim (19 km na 100 km²). Województwo opolskie uplasowało się na 7 pozycji w kraju.

W 2022 r. m. Opole było najlepiej skanalizowanym powiatem w województwie opolskim, ponieważ na każde 100 km² przypadało 376 km sieci kanalizacyjnej, natomiast najmniej korzystną sytuację notowano w powiecie oleskim (21 km).

**Mapa 9. Sieć kanalizacyjna^a na 100 km² w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 9. Sewage network^a per 100 km² in 2022
As of 31 December



a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Inwestycje w rozbudowę infrastruktury kanalizacyjnej wpłynęły na poprawę dostępności tego typu usług komunalnych. W relacji do 2021 r., jak i do 2015 r. w województwie opolskim odnotowano wzrost odsetka liczby korzystających z sieci kanalizacyjnej, który ukształtował się na poziomie wyższym niż w kraju. W 2022 r. spośród ogółu mieszkańców województwa 74,0% korzystało z sieci kanalizacyjnej (w 2021 r. – 73,8%, a w 2015 r. – 71,6%), natomiast w kraju – 72,3% (analogicznie: 71,9% oraz 69,7%). Zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju wyższy odsetek korzystających z instalacji odprowadzających ścieki z budynków i innych obiektów odnotowano w miastach.

W ujęciu międzywojewódzkim w 2022 r. odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej wahał się od 54,2% w województwie lubelskim do 84,5% w województwie pomorskim, natomiast województwo opolskie uplasowało się na 8 lokacie w kraju.

W przestrzeni województwa opolskiego dostrzega się zróżnicowanie liczby ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej. W 2022 r. najwyższy udział korzystających z tej instalacji odnotowano w m. Opolu (95,0%), a najniższy w powiecie oleskim (47,4%).

Długość sieci gazowej w województwie opolskim w 2022 r. względem 2021 r. oraz 2015 r. wzrosła o 4,2% i o 28,9%, natomiast w kraju odpowiednio: o 3,3% i o 17,3%. Większym przyrostem długości instalacji gazowej w 2022 r. w porównaniu z poprzednim rokiem, zarówno w województwie, jak i w kraju charakteryzowały się obszary wiejskie. W porównaniu ze stanem sprzed roku długość sieci zwiększyła się na obszarach wiejskich w województwie o 7,4% (w kraju – o 3,4%), natomiast w miastach o 1,8% (w kraju – o 3,1%).

W 2022 r. liczba przyłączy do budynków mieszkalnych w województwie opolskim w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i z 2015 r. wzrosła o 4,7% i o 27,8% (w kraju analogicznie: o 3,5% oraz o 25,8%).

**Tablica 16. Sieć gazowa
Stan w dniu 31 grudnia**

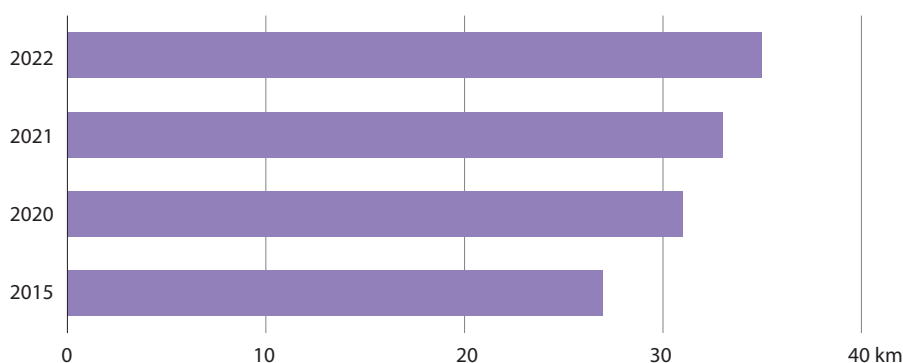
Table 16. Gas supply network
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Sieć w km Network in km	2548,4	2963,6	3151,0	3284,2
w tym na wsi of which in rural areas	1057,5	1222,7	1347,3	1447,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	41002	47405	50048	52395
w tym na wsi of which in rural areas	3918	5949	7349	8511

W 2022 r. województwo opolskie podobnie jak przed rokiem, jak i wobec 2015 r. wyróżniało się jedną z najsłabiej zagęszczonych sieci gazowych w kraju. Wskaźniki wyrażane długością instalacji gazowej na 100 km² w województwie były wyraźnie niższe niż notowane w kraju. W 2022 r. na 100 km² powierzchni województwa przypadła 35 km instalacji gazowej (w kraju – 55 km), natomiast w 2021 r. – 33 km, a w 2015 r. – 27 (w kraju odpowiednio: 53 km i 47 km).

**Wykres 28. Sieć gazowa na 100 km²
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 28. Gas supply network per 100 km²
As of 31 December

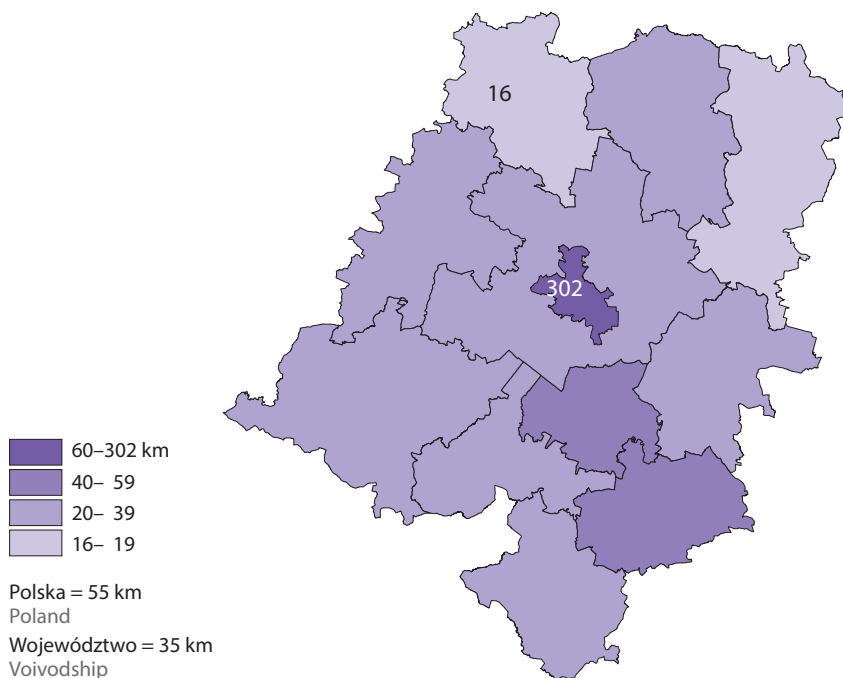


Wśród województw w 2022 r. w najbardziej korzystnej sytuacji było województwo małopolskie, w którym na każde 100 km² przypadało 176 km instalacji gazowej, natomiast najmniej korzystnie wypadało województwo podlaskie z wynikiem 13 km, a województwo opolskie uplasowało się na 11 pozycji w kraju.

W układzie powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najwyższym stopniem rozwoju infrastruktury gazowej wyróżniało się m. Opole, w którym wskaźnik zagęszczenia zdecydowanie przewyższał wartość wojewódzką (302 km), najniższym natomiast powiat namysłowski, w którym długość sieci kształtowała się poniżej 20 km i na każde 100 km² wynosiła 16 km.

**Mapa 10. Sieć gazowa na 100 km² w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 10. Gas supply network per 100 km² in 2022
As of 31 December



Dostępność instalacji gazowej mierzona odsetkiem liczby ludności z niej korzystających w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców w 2022 r. w województwie opolskim była niższa niż obserwowana w kraju (46,0% wobec 55,9%). Charakterystycznym zjawiskiem jest niższy wskaźnik dostępności instalacji gazowej na obszarach wiejskich, zarówno w województwie, jak i kraju. W 2022 r. zaledwie 9,5% z nich korzystało z sieci gazowej (w kraju – 32,0%). Największy odsetek liczby korzystających z instalacji gazowej odnotowano w województwie podkarpackim (77,6%), a najniższy w województwie podlaskim (31,2%). Województwo opolskie zajmowało 11 miejsce w kraju.

W ujęciu wewnątrzregionalnym z kolei w 2022 r. najwyższy odsetek liczby korzystających z instalacji gazowej odnotowano w m. Opolu, natomiast najniższy w powiecie oleskim, a rozpiętość w wartości maksymalnej i minimalnej między wymienionymi powiatami wynosiła 59,5 p. proc.

Rozdział 4

Chapter 4

Dostępność usług społecznych i bezpieczeństwo publiczne

Availability of social services and public safety

4.1. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

4.1. Health care and social welfare

Zakres usług zdrowotnych i opiekuńczych powinien być dostosowany m.in. do liczby i struktury ludności zamieszkującej region oraz ogólnej kondycji zdrowotnej mieszkańców.

Przeobrażenia demograficzne zachodzące w województwie opolskim, głównie postępujący proces starzenia się społeczeństwa, czego efektem jest m.in. nasilenie się zjawiska tzw. „podwójnego starzenia się” (tj. zwiększania się udziału osób w wieku 80 lat i więcej wśród osób w wieku 65 lat i więcej) wymuszają z jednej strony konieczność podejmowania działań mających na celu utrzymanie kondycji zdrowotnej mieszkańców, ale również zagwarantowania określonych usług opiekuńczych. Ponadto utrzymujący się w województwie opolskim wysoki udział zgonów z powodu chorób układu krążenia i chorób nowotworowych oraz rosnące zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi powodują konieczność zapewnienia dostępu do wysokospecjalistycznych usług zdrowotnych w zakresie ich diagnostyki i leczenia. Warunkiem koniecznym do osiągnięcia tego celu jest dysponowanie m.in. odpowiednim poziomem infrastruktury technicznej.

Na koniec 2022 r. w województwie opolskim liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodni oraz praktyk lekarzy i lekarzy dentyków) zwiększyła się o 2,0% względem 2021 r., natomiast zmniejszyła się o 8,7% w porównaniu z 2015 r. (w kraju wzrosła odpowiednio: o 1,4% i o 0,5%). Na poziomie z poprzedniego roku pozostała liczba szpitali ogólnych, natomiast w zestawieniu z 2015 r. odnotowano jej wzrost o 7,1% (w kraju zmniejszyła się odpowiednio: o 0,3% i o 6,3%). Liczba aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych, zarówno względem 2021 r., jak i 2015 r., uległa zmniejszeniu odpowiednio: o 0,6% i o 10,2% (w kraju uległa zmniejszeniu odpowiednio: o 1,8% i o 9,0%).

**Tablica 17. Wybrane placówki ochrony zdrowia
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 17. Selected health care facilities
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polka=100 Poland=100
Szpitale ogólne General hospitals	28	29	30	30	3,3
Przychodnie oraz praktyki lekarzy i lekarzy dentyków ^a Outpatients departments and practices of doctors and dentists ^a	793	747	710	724	2,8
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets	361	328	326	324	2,5

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami.

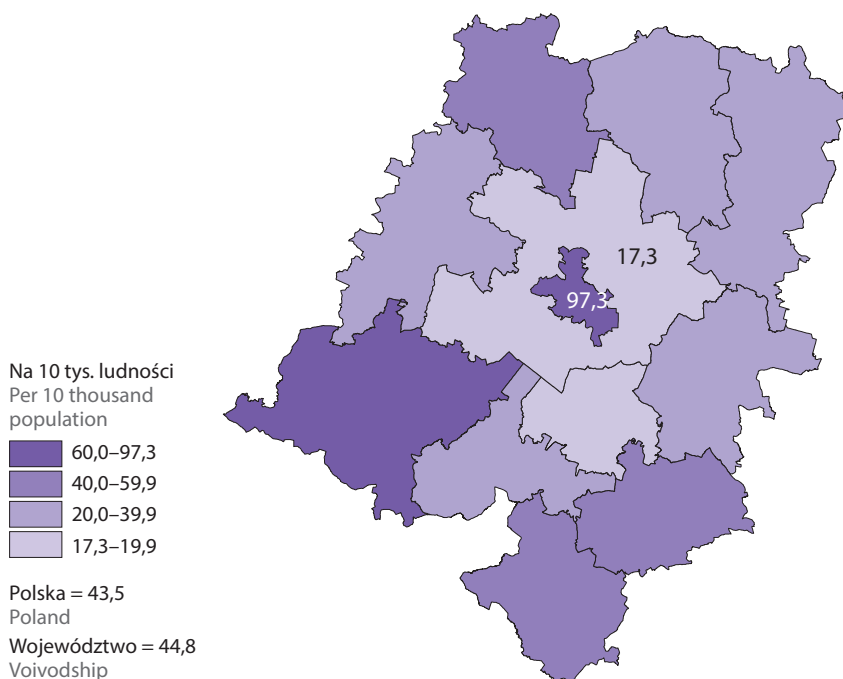
a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or outpatient departments.

Miarą, która pozwala ocenić dostępność usług medycznych w zakresie leczenia szpitalnego jest liczba łóżek w szpitalach ogólnych w odniesieniu do liczby mieszkańców. W województwie opolskim na koniec 2022 r. wartość omawianego wskaźnika na 10 tys. ludności ukształtowała się na poziomie 44,8 wobec 46,1 w 2021 r. i 46,2 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 43,5, 44,4 i 48,6). W skali województw najczęściej szpitalnych łóżek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców odnotowano w województwie lubelskim (51,4), a najmniej w województwie pomorskim (33,2). Województwo opolskie pod tym względem zajmowało 6 lokatę w kraju.

Najwyższą dostępnością leczenia szpitalnego w przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. charakteryzowało się m. Opole (97,3), a najniższą powiat opolski (17,3).

**Mapa 11. Łóżka w szpitalach ogólnych w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 11. Beds in general hospitals in 2022
As of 31 December



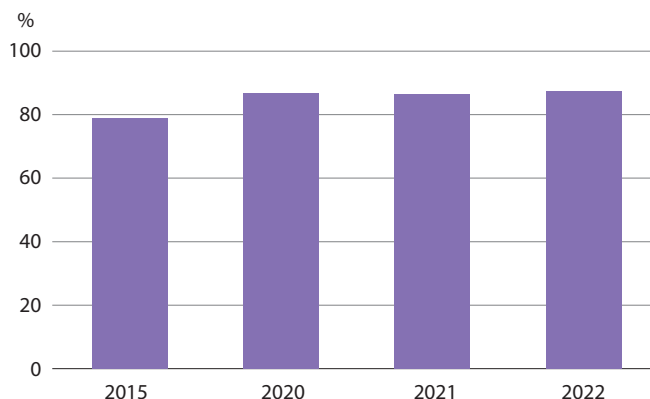
W zakresie dostępu do świadczeń medycznych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, na koniec 2022 r. na 10 tys. mieszkańców województwa opolskiego przypadało średnio 7,7 podmiotów leczniczych (tj. przychodni oraz praktyk lekarzy i lekarzy dentyków) wobec 7,5 w 2021 r. i 8,0 w 2015 r. (w kraju – 6,9, a w latach 2021 r. i 2015 r. po 6,8). Dostęp do przychodni oraz praktyk lekarskich mierzony poziomem omawianego wskaźnika w układzie województw w 2022 r. oscylował w granicach od 5,8 w województwie pomorskim do 8,3 w podlaskim.

W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najczęściej podmiotów leczniczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców odnotowano w m. Opolu (13,3), natomiast najmniej w powiecie prudnickim (5,6).

Odsetek przychodni oraz praktyk lekarskich wyposażonych w co najmniej jedno udogodnienie dla osób z niepełnosprawnościami zwiększył się w województwie z poziomu 78,8% w 2015 r. i 86,3% w 2021 r. do poziomu 87,4% w 2022 r. (w kraju analogicznie: 84,8%, 90,6% i 91,3%).

Wykres 29. Odsetek podmiotów leczniczych wyposażonych w co najmniej jedno udogodnienie dla osób z niepełnosprawnościami Stan w dniu 31 grudnia

Chart 29. Percentage of medical entities equipped with at least one convenience for disabled persons As of 31 December



O poziomie dostępności usług medycznych świadczy także liczba i przestrzenne rozmieszczenie aptek i punktów aptecznych.

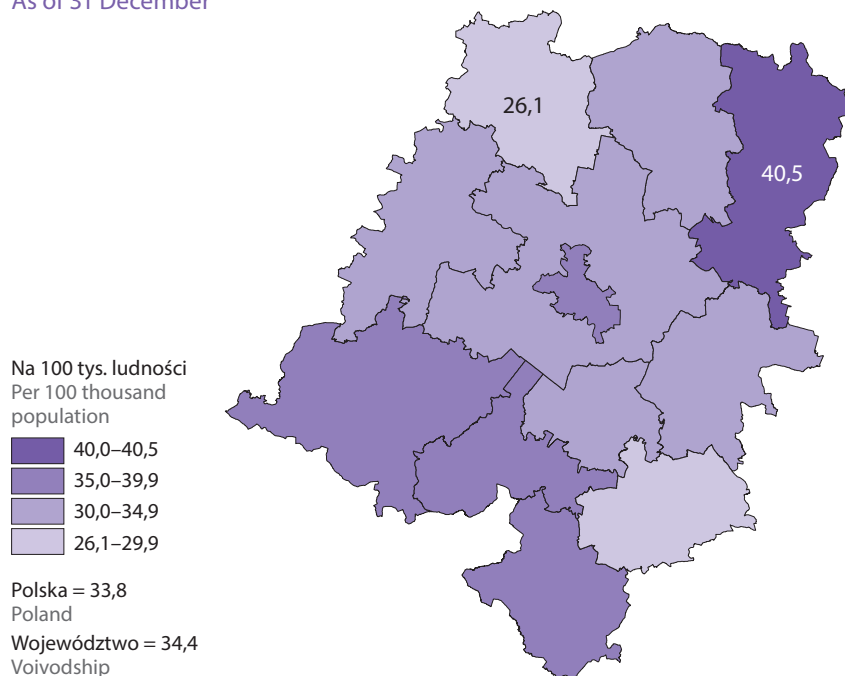
Na koniec 2022 r. na terenie województwa opolskiego 324 placówki zaopatrywały mieszkańców w leki i środki medyczne (tj. apteki ogólnodostępne oraz punkty apteczne) i ich liczba uległa zmniejszeniu w porównaniu z rokiem poprzednim (o 0,6%) oraz względem 2015 r. (o 10,2%). W zakresie infrastruktury technicznej, zwiększył się w województwie odsetek placówek (łącznie z apteką zakładową) posiadających co najmniej jedno udogodnienie dla osób z niepełnosprawnościami – o 1,4 p. proc. względem 2021 r. oraz o 0,1 p. proc. wobec 2015 r. do poziomu 79,1%.

Analiza zmiany liczby aptek ogólnodostępnych oraz punktów aptecznych, przypadających na 100 tys. ludności wykazała, że poziom dostępności tego rodzaju usług w województwie opolskim w końcu 2022 r. był zbliżony do obserwowanego w kraju. W 2022 r. średnio na 100 tys. mieszkańców województwa, tak jak przed rokiem, przypadały po 34,4 placówki wobec 36,2 przed siedmioma laty (w kraju odpowiednio: 33,8, 34,3 i 36,5). Wśród województw w 2022 r. najwięcej placówek świadczących tego typu usługi publiczne w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców odnotowano w województwie lubelskim (38,4), a najmniej w pomorskim (29,7).

W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najwyższą dostępnością podmiotów oferujących sprzedaż leków i środków medycznych w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców charakteryzował się powiat oleski (40,5), natomiast najniższą namysłowski (26,1).

**Mapa 12. Apteki ogólnodostępne oraz punkty apteczne w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 12. Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets in 2022
As of 31 December



Na koniec 2022 r. w województwie opolskim w zakresie dostępności usług zdrowotnych skierowanych do pacjentów leczonych z powodu chorób układu krążenia, nowotworów oraz chorób cywilizacyjnych (m.in. cukrzycy), względem 2021 r. odnotowano niewielkie różnice w liczbie łóżek na oddziałach kardiologicznych i chorób wewnętrznych w szpitalach ogólnych. Na oddziałach onkologicznych ich stan liczebny nie zmienił się wobec poprzedniego roku. W relacji natomiast do stanu notowanego przed siedmioma laty zaobserwowano wysoką zmienność w liczbie łóżek na wyżej wymienionych oddziałach.

**Tablica 18. Infrastruktura na potrzeby pacjentów
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 18. Infrastructure for the needs of patients
As of 31 December

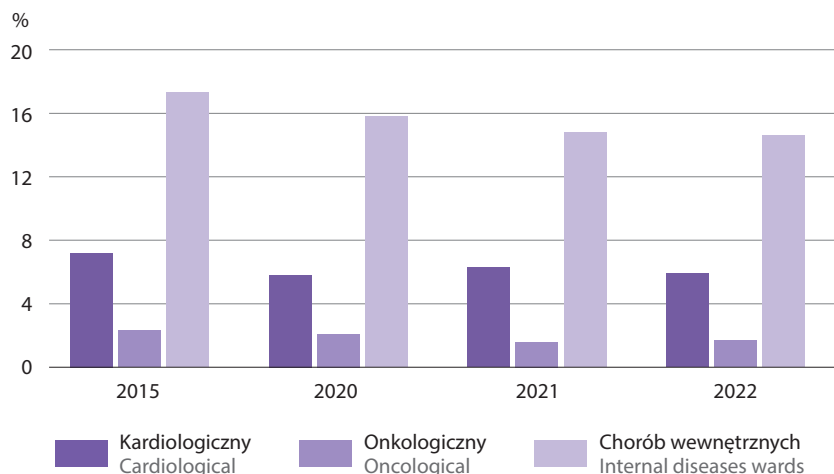
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Łóżka w szpitalach ogólnych na oddziałach: Beds in general hospitals in specified wards:					
kardiologicznych cardiological	175	158	160	158	1,8
onkologicznych oncological	94	45	45	45	0,8
chorób wewnętrznych internal diseases	743	631	767	766	3,7

W 2022 r. odsetek pacjentów hospitalizowanych na oddziałach kardiologicznych w województwie opolskim stanowił 5,9% ogółu leczonych w szpitalach ogólnych podczas gdy w 2021 r. – 6,3%, a w 2015 r. – 7,2% (w kraju odpowiednio: po 7,3% i 7,0%). Odsetek osób hospitalizowanych w szpitalach ogólnych w województwie opolskim z powodu chorób nowotworowych w 2022 r. względem 2021 r.

wzrósł o 0,1 p. proc., a obniżył się o 0,6 p. proc. w relacji do 2015 r. (w kraju zmniejszył się o 0,2 p. proc. w skali roku, natomiast zwiększył się o 0,3 p. proc. względem 2015 r.). Odsetek osób hospitalizowanych na oddziałach chorób wewnętrznych w 2022 r. ukształtował się na wyższym poziomie niż ogólnokrajowym i wynosił 14,6% wobec 10,0% (w 2021 r. 14,8% wobec 10,4%, a w 2015 r. 17,3% wobec 12,8%).

Wykres 30. Odsetek leczonych na oddziałach kardiologicznych, onkologicznych oraz chorób wewnętrznych w szpitalach ogólnych

Chart 30. Percentage of in-patients in cardiological, oncological and internal diseases wards in general hospitals



Bardzo istotne jest zagwarantowanie kobietom wysokiego poziomu usług medycznych związanych z przebiegiem ciąży oraz porodem. Wyposażenie infrastrukturalne oraz dostęp do opieki prenatalnej mogą w dłuższej perspektywie przyczynić się do wzrostu współczynnika dzietności, którego aktualny poziom nie gwarantuje zastępowalności pokoleń.

Tablica 19. Infrastruktura na potrzeby kobiet w okresie ciąży i porodu Stan w dniu 31 grudnia

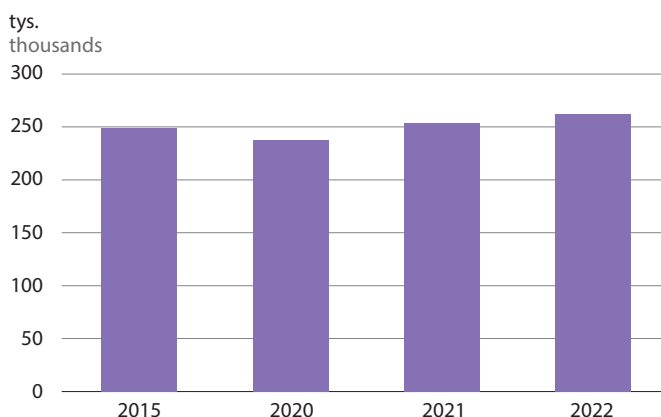
Table 19. Infrastructure for the needs of women during pregnancy and childbirth As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polka=100 Poland=100
Liczba stanowisk porodowych Number of delivery units	34	29	27	27	2,4
w tym do porodów rodzinnych of which for family deliveries	18	21	17	15	1,8
Łóżka na oddziałach neonatologicznych Beds in neonatology wards	230	185	175	175	2,3
Liczba inkubatorów Number of incubators	89	81	80	91	2,7
w tym na oddziałach neonatologicznych of which in neonatology wards	68	47	65	71	2,7

W zakresie infrastruktury medycznej na potrzeby kobiet w okresie ciąży i porodu, w szpitalach ogólnych na terenie województwa opolskiego na koniec 2022 r. odnotowano wzrost liczby inkubatorów o 13,8% w porównaniu z 2021 r. oraz o 2,2% w zestawieniu z 2015 r. Liczba stanowisk porodowych oraz łóżek na oddziałach neonatologicznych pozostała bez zmian wobec poprzedniego roku, natomiast uległa zmniejszeniu w stosunku do stanu z 2015 r. odpowiednio: o 20,6% i o 23,9%.

W 2022 r. w 86 poradniach ginekologiczno-położniczych w województwie opolskim udzielono kobietom 262,6 tys. porad, tj. więcej o 3,4% niż przed rokiem i o 5,6% niż w 2015 r. Spośród wszystkich porad udzielonych kobietom w ramach specjalistycznej opieki zdrowotnej w analizowanych latach średnio co piątą udzielono w poradni ginekologiczno-położniczej.

Wykres 31. Porady udzielone kobietom w poradniach ginekologiczno-położniczych
Chart 31. Consultations provided for women in gynaecological-obstetric clinics



Zagwarantowanie zaspokojenia potrzeb bytowych i życiowych rodzinom z dziećmi zależy również od dostępności usług opiekuńczych.

W województwie opolskim w 2022 r., w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r., odnotowano korzystne zmiany w zakresie dostępności usług opiekuńczych oferowanych rodzinom oraz opiekunom prawnym z najmłodszymi dziećmi. Według stanu na koniec 2022 r. liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, funkcjonujących na terenie województwa opolskiego, uległa zwiększeniu o 6,7% w skali roku, a o 82,9% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 5,8% i o 128,4%). Spośród wszystkich placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w województwie w 2022 r., tak jak przed rokiem, średnio co czwarta była otwarta powyżej 10 godzin dziennie (w kraju – co trzecia), natomiast przed siedmioma laty, podobnie jak w kraju co trzecia.

Tablica 20. Personel^a oraz infrastruktura na potrzeby sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3 Stan w dniu 31 grudnia

Table 20. Personnel^a and infrastructure for the needs of childcare for children up to the age of 3 As of 31 December

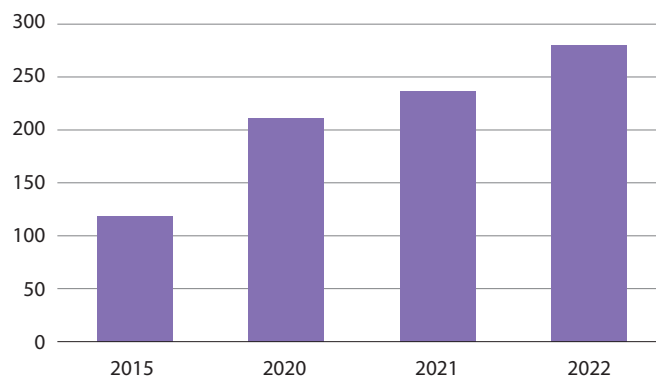
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Opiekunki dziecięce Carers and nannies	289	585	605	729	3,0
Placówki ^b Facilities ^b	70	110	120	128	2,4
w tym działające powyżej 10 godzin dziennie of which operating over 10 hours a day	28	22	31	32	1,8
Miejsca ^b Places ^b	2946	5274	5587	6141	3,0

a Dotyczy pracujących według głównego miejsca pracy. b Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Data concern persons working according to the main workplace. b Until 2021 including nursery sections.

O poprawie dostępności usług opiekuńczych może świadczyć również wskaźnik wyrażany liczbą miejsc w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w przeliczeniu na 1000 dzieci w tej grupie wieku. W województwie opolskim wartość tego wskaźnika na koniec 2022 r. wyniosła 280,3 wobec 236,9 w 2021 r. i 118,5 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 209,5, 182,0 i 73,1).

Wykres 32. Miejsca w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 na 1000 dzieci w wieku do lat 3 Stan w dniu 31 grudnia

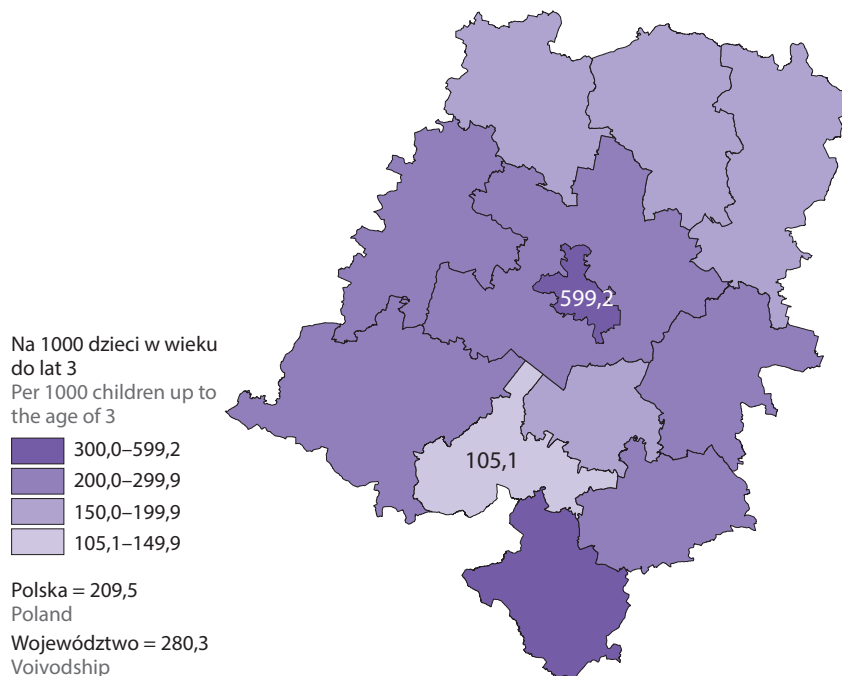
Chart 32. Places in childcare facilities up to 3 years old per 1000 children up to the age of 3 As of 31 December



W skali kraju w 2022 r. największy dostęp do usług opiekuńczych dla najmłodszych, wyrażany poziomem omawianego wskaźnika mieli mieszkańcy województwa dolnośląskiego (298,3), natomiast najmniejszy mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego (143,7).

Mapa 13. Miejsca w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Places in childcare facilities up to 3 years old in 2022 As of 31 December



Na koniec 2022 r. w ujęciu powiatów województwa opolskiego największą dostępność miejsc w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 odnotowano w m. Opolu (599,2), natomiast najmniejszą w powiecie prudnickim (105,1).

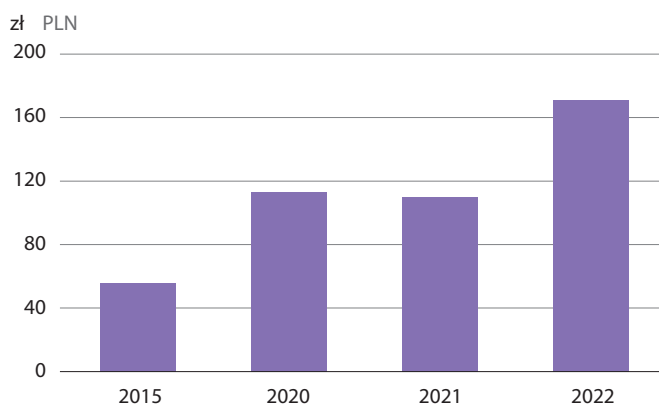
Pozytywnym zjawiskiem był również zaobserwowany w końcu 2022 r., względem 2021 r. oraz 2015 r., wzrost liczby opiekunek dziecięcych (odpowiednio: o 20,5% oraz o 152,2%) a także zwiększenie się liczby dzieci w placówkach (odpowiednio: o 8,3% i o 91,6%). Liczba opiekunek dziecięcych w 2022 r. przypadających na 100 dzieci uczęszczających do placówek w województwie, tak jak i w kraju, wyniosła 14.

W układzie powiatów województwa opolskiego na koniec 2022 r. najwięcej opiekunek w przeliczeniu na 100 dzieci przypadało w powiecie prudnickim (18), a najmniej w powiecie oleskim (9).

W końcu grudnia 2022 r. spośród ogółu placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w województwie opolskim 57,8% posiadało co najmniej jedno udogodnienie dla osób z niepełnosprawnościami (w kraju – 59,5%). Udział omawianych placówek zwiększył się w województwie o 0,3 p. proc. w skali roku, a o 16,4 p. proc. w porównaniu z końcem 2015 r. (w kraju analogicznie: o 1,1 p. proc. i o 24,1 p. proc.).

W 2022 r. w województwie opolskim jednostki samorządu terytorialnego na ochronę zdrowia wydały łącznie 161176,6 tys. zł, co stanowiło 1,9% wszystkich poniesionych wydatków, wobec 1,4% w 2021 r. i 1,2% w 2015 r. (w kraju po 2,0%). Udział wydatków na ochronę zdrowia w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego uplasował województwo opolskie, wraz z województwami: podkarpackim, śląskim oraz świętokrzyskim, na 4 pozycji w kraju. Najwyższy udział odnotowano w województwie mazowieckim (2,8%), natomiast najniższy w województwie warmińsko-mazurskim (1,4%). W porównaniu z 2021 r. kwota środków wydatkowanych na ochronę zdrowia w województwie zwiększyła się o 54,4%, a o 190,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 11,4% i o 78,8%).

Wykres 33. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na ochronę zdrowia na 1 mieszkańca
Chart 33. Expenditure of local government units budgets on health care per capita



Na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług zdrowotnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2022 r. wydatkowały średnio 171 zł wobec 110 zł w 2021 r. oraz 56 zł w 2015 r. (w kraju analogicznie: 185 zł, 165 zł oraz 102 zł).

W województwie opolskim w szybszym tempie niż w kraju wrasta udział osób starszych. Świadczy o tym m.in. rosnący odsetek mieszkańców w wieku powyżej 65 roku życia oraz intensyfikacja zjawiska tzw. „podwójnego starzenia się”.

Na koniec 2022 r. liczba placówek zapewniających stacjonarną opiekę osobom i rodzinom, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, wzrosła w województwie opolskim o 2,4% względem poprzedniego roku, a o 47,5% w relacji z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 3,2%

i o 24,2%). Spośród funkcjonujących w województwie na koniec 2022 r. zakładów stacjonarnych pomocy społecznej najwięcej (44,8%) stanowiły domy pomocy społecznej. Znaczący udział (33,3%) posiadały również placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej lub statutowej. Analiza struktury zakładów stacjonarnych pomocy społecznej ze względu na rodzaj świadczonych usług uwidoczniła efekty postępującego procesu starzenia się społeczeństwa w województwie. Według stanu na koniec 2022 r., liczba placówek świadczących usługi opiekuńcze dla osób w podeszłym wieku wzrosła w województwie o 4,9% względem 2021 r., a o 115,0% w stosunku do 2015 r., przy wzroście udziałów odpowiednio: o 1,2 p. proc. i o 15,5 p. proc.

Tablica 21. Kadra medyczna oraz infrastruktura w zakresie stacjonarnej pomocy społecznej Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Medical personnel and infrastructure in the field of stationary social assistance As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Lekarze Doctors	11	8	4	6	5,3
Pielęgniarki Nurses	190	100	127	130	2,6
Placówki Facilities	59	72	85	87	4,1
w tym dla: of which for:					
osób w podeszłym wieku aged persons	20	28	41	43	4,7
przewlekle chorych chronically ill	19	19	19	20	3,2
Miejsca Places	3916	4283	4706	4877	3,7

W analizowanych latach w województwie opolskim sukcesywnie wzrastała liczba miejsc oraz liczba pensjonariuszy w placówkach stacjonarnych pomocy społecznej. W końcu 2022 r., w stosunku do 2021 r., liczba miejsc wzrosła o 3,6%, a o 24,5% względem 2015 r. (w kraju o 3,4% i o 15,4%), a liczba pensjonariuszy odpowiednio: o 1,3% i o 18,7%. (w kraju o 3,9% i o 11,0%). Zwiększająca się liczba placówek oraz miejsc jest zjawiskiem korzystnym, jednak analiza ich liczby w odniesieniu do liczby mieszkańców pozwala bardziej miarodajnie ocenić poziom dostępności usług opiekuńczych na danym terenie. W 2022 r. na 1000 mieszkańców województwa opolskiego przypadały średnio 5,2 miejsca wobec 3,5 w kraju. W ujęciu województw wartość omawianego wskaźnika wahała się od 2,8 w województwie wielkopolskim do 5,2, co oznacza, że w województwie opolskim była najwyższa w kraju.

Najwyższą dostępnością świadczeń opiekuńczych w ujęciu powiatów województwa opolskiego w końcu 2022 r. wyróżniał się powiat głubczycki, w którym na 1000 osób przypadało średnio 21,9 miejsc w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej, a najniższą powiat krapkowicki – 1,6.

Miernikiem, który również ma znaczenie z punktu widzenia oceny dostępności świadczeń opiekuńczych jest liczba osób oczekujących na przyjęcie w zakładzie pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 placówkę (z filiami). W 2022 r. na zakwaterowanie w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej oczekiwały w województwie opolskim, tak jak w kraju, po 3 osoby. Wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najwięcej osób oczekujących na umieszczenie w zakładach odnotowano w powiecie opolskim (14).

Analizując dostęp do usług opiekuńczych należy również wziąć pod uwagę istniejące zasoby kadrowe. Na koniec 2022 r. w województwie opolskim na 10 tys. pensjonariuszy przypadało średnio 13,6 lekarzy wobec 9,2 przed rokiem, a 29,6 przed siedmioma laty. (w kraju odpowiednio: 9,6, 9,3, 24,3). W przypadku opieki pielęgniarskiej omawiany wskaźnik ukształtował się w końcu 2022 r. na poziomie 295,2, w 2021 r. – 292,2, a w 2015 r. – 512,0 (w kraju odpowiednio: 426,7, 448,2 i 710,0).

Na koniec grudnia 2022 r. wśród ogółu działających w województwie opolskim zakładów stacjonarnych pomocy społecznej większość, tj. 92,0% posiadała budynki dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wobec 89,4% w 2021 r. oraz 78,0% w 2015 r. (w kraju analogicznie: 88,4%, 87,2% oraz 79,8%).

**Tablica 22. Infrastruktura w zakresie długoterminowej opieki zdrowotnej^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 22. Infrastructure in the field of long-term health care^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	Polska=100 Poland=100
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				
Placówki Facilities	24	25	24	26	3,3
w tym: of which:					
zakłady opiekuńczo-lecznicze chronic medical care homes	19	18	18	20	4,4
hospicja i oddziały opieki paliatywnej hospices and palliative care wards	5	4	5	5	2,9
Łóżka Beds	1096	1128	1084	1161	2,9

^a Obejmują zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej oraz placówki typu psychiatrycznego.

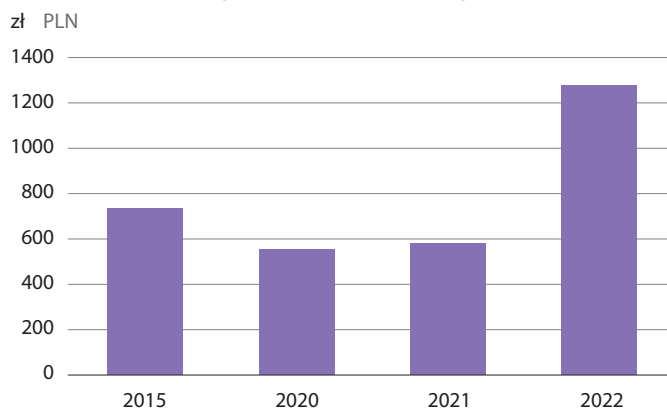
^a Including chronic medical care homes, nursing homes, hospices and palliative care wards as well as psychiatric types facilities.

W 2022 r. w ramach długoterminowej opieki zdrowotnej 26 placówek zapewniało mieszkańcom województwa opolskiego całodobowe świadczenia pielęgnacyjne, opiekuńcze, rehabilitacyjne oraz opiekę w terminalnym stadium życia. W stosunku do 2021 r., jak i 2015 r. liczba placówek świadczących tego typu usługi zwiększyła się w województwie po 8,3%, natomiast w kraju odpowiednio: o 4,9% i o 10,1%.

W województwie opolskim w 2022 r. placówki opieki długoterminowej dysponowały 1,2 tys. łóżek. W odniesieniu do stanu notowanego przed rokiem ich liczba wzrosła o 7,1% oraz o 5,9% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 6,0% oraz o 19,0%). Analiza liczby łóżek w zakładach długoterminowej opieki przypadających na 100 tys. mieszkańców potwierdziła, że dostępność tego typu usług w województwie opolskim była wyższa niż w kraju. W 2022 r. na 100 tys. ludności przypadały w województwie średnio 123,2 łóżka, natomiast w kraju – 108,2.

W 2022 r. w województwie opolskim na pomoc społeczną (łącznie z pozostałymi zadaniami w zakresie polityki społecznej) jednostki samorządu terytorialnego wydały łącznie 1208528,4 tys. zł, co oznacza wzrost o 119,6% w porównaniu z 2021 r. i o 64,9% względem 2015 r. (w kraju analogicznie: o 112,0% i o 49,6%). Udział wydatków na cele związane z zagwarantowaniem mieszkańcom dostępu do usług opiekuńczych, podobnie jak w 2021 r. i przed siedmioma laty osiągał wartości wyższe niż w kraju i w 2022 r. wyniósł 14,4% wobec 11,8% w kraju (w 2021 r. 7,4% wobec 6,2%, a w 2015 r. 16,4% wobec 14,2%). Najwyższy udział w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego na pomoc społeczną (łącznie z pozostałymi zadaniami w zakresie polityki społecznej) w 2022 r. odnotowano w województwie świętokrzyskim (15,6%), a najniższy w województwie mazowieckim (8,8%), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 2 lokacie w kraju.

Wykres 34. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na pomoc społeczną^a na 1 mieszkańca
 Chart 34. Expenditure of local government units budgets on social assistance^a per capita



a Łącznie z pozostałymi zadaniami w zakresie polityki społecznej.
 a Including other tasks in sphere of social policy.

4.2. Edukacja

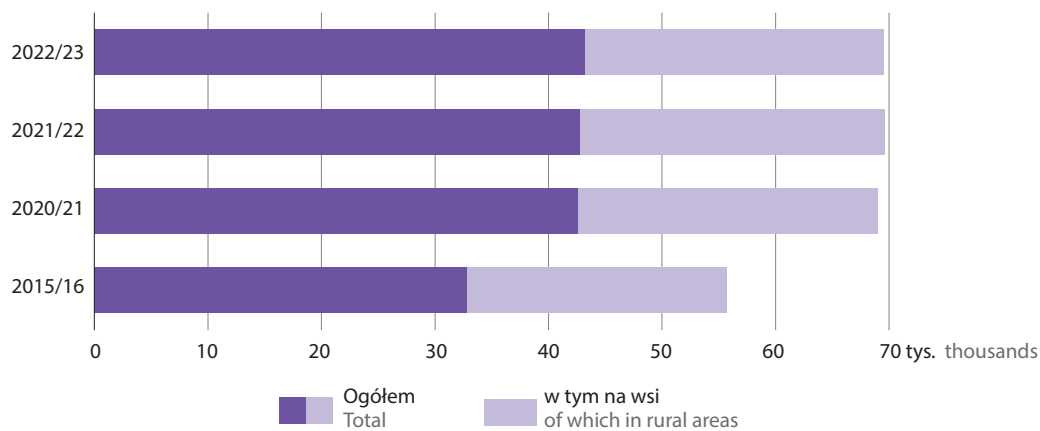
4.2. Education

Zgodnie z polskim systemem oświaty pierwszym etapem edukacji jest nauka w szkole podstawowej, która poprzedzona jest rocznym przygotowaniem przedszkolnym.

W roku szkolnym 2022/23 w województwie opolskim funkcjonowało 401 szkół podstawowych (łącznie ze szkołami specjalnymi oraz szkołami dla dorosłych), w których kształciło się 69,5 tys. uczniów. Względem roku szkolnego 2021/22 liczba szkół w województwie opolskim była mniejsza o 1,0% (w kraju – o 0,6%). W analizowanych latach w województwie liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych zmniejszyła się, a w kraju utrzymała się na zbliżonym poziomie. Podobnie jak w kraju, ponad połowa uczniów pobierała naukę w miastach.

Wykres 35. Uczniowie w szkołach podstawowych
Stan w dniu 30 września

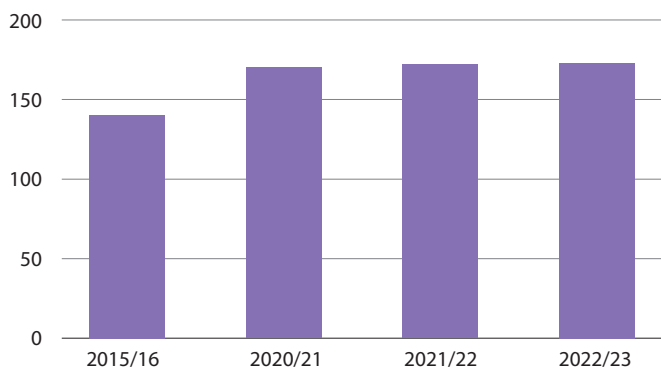
Chart 35. Pupils in primary schools
 As of 30 September



Dostęp do usług edukacyjnych w szkołach podstawowych mierzony liczbą uczniów przypadających na 1 placówkę wskazuje, że w roku szkolnym 2022/23 sytuacja w województwie opolskim była bardziej korzystna niż w kraju (również w miastach, jak i na wsi). Na 1 placówkę szkolną w omawianym roku szkolnym przypadało w województwie 173 uczniów (w roku szkolnym 2021/22 – 172), natomiast w kraju 221 uczniów (analogicznie – 220). W miastach województwa opolskiego wartość tego wskaźnika wyniosła 308 (w kraju – 339), a na wsi 101 (w kraju – 136).

**Wykres 36. Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 szkołę
Stan w dniu 30 września**

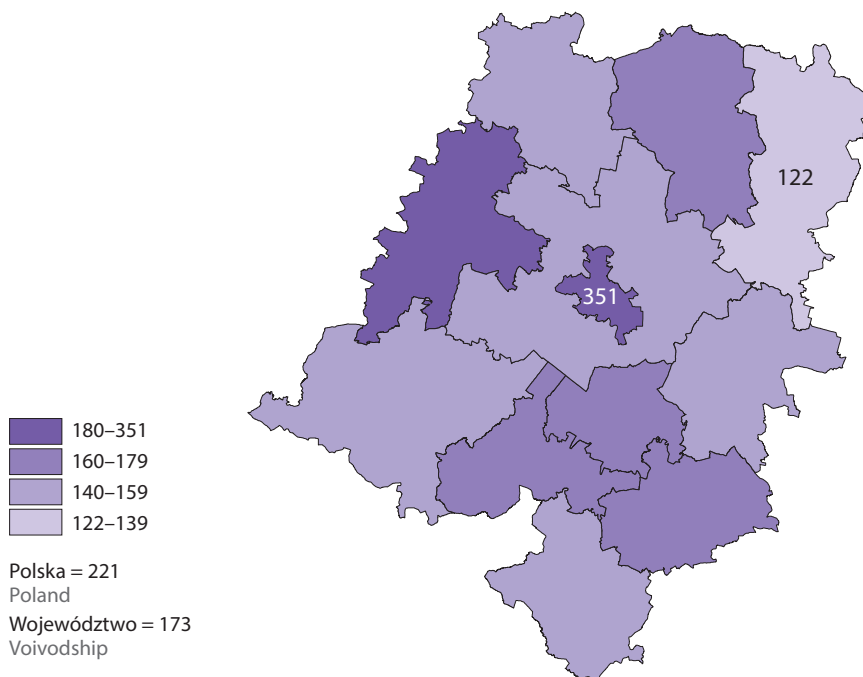
Chart 36. Pupils of primary schools per school
As of 30 September



W roku szkolnym 2022/23 najwyższą dostępność wyrażaną poziomem omawianego wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim, w którym na 1 szkołę podstawową przypadało 155 uczniów, natomiast najniższą w województwie pomorskim – 273.

**Mapa 14. Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 szkołę w roku szkolnym 2022/23
Stan w dniu 30 września**

Map 14. Pupils of primary schools per school in the 2022/23 school year
As of 30 September



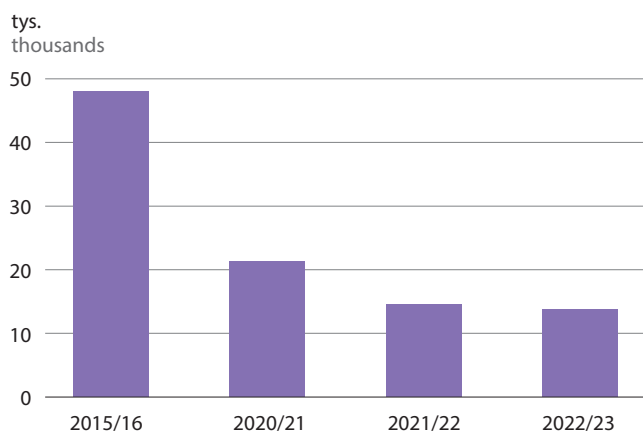
W przekroju powiatów województwa opolskiego najmniej uczniów w przeliczeniu na 1 szkołę podstawową w roku szkolnym 2022/23 przypadało w powiecie oleskim (122), a najwięcej w m. Opolu (351).

Oddział szkolny w szkole podstawowej w roku szkolnym 2022/23 liczył w województwie 16 uczniów, podobnie jak w roku szkolnym 2021/22 (w kraju analogicznie – po 17 uczniów). Nadal zauważa się znaczne zróżnicowanie liczby uczniów w oddziałach ze względu na lokalizację szkoły. W szkołach położonych na wsi sytuacja (podobnie jak w kraju) kształtowała się bardziej korzystnie niż w szkołach w miastach. W roku szkolnym 2022/23 w szkołach wiejskich na 1 oddział przypadało 13 uczniów, natomiast w miejskich – 19.

Oferta edukacyjna szkół podstawowych obejmuje m.in. możliwość rozwijania w szkole zainteresowań i pasji uczniów. Na terenie województwa opolskiego w roku szkolnym 2022/23 możliwość uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych oferowało 116 szkół podstawowych dla 13,7 tys. uczniów. Z pełnej oferty zajęć pozalekcyjnych największym zainteresowaniem w omawianym roku szkolnym cieszyły się zajęcia przedmiotowe.

**Wykres 37. Korzystający z zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży
Stan w dniu 30 września**

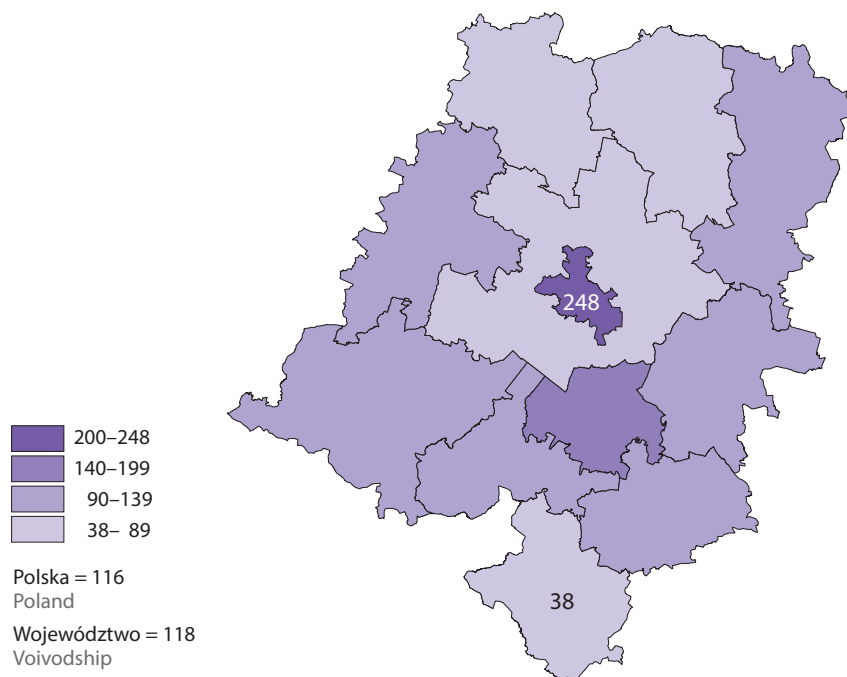
Chart 37. School interest groups and participants of extracurricular activities in primary schools for children and youth
As of 30 September



W przekroju powiatów województwa opolskiego w roku szkolnym 2022/23 najwięcej uczniów szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży korzystających z zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia w przeliczeniu na 1 szkołę odnotowano w m. Opolu (248), natomiast najmniej w powiecie głubczyckim (38).

Mapa 15. Korzystający z zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży na 1 szkołę w roku szkolnym 2022/23 Stan w dniu 30 września

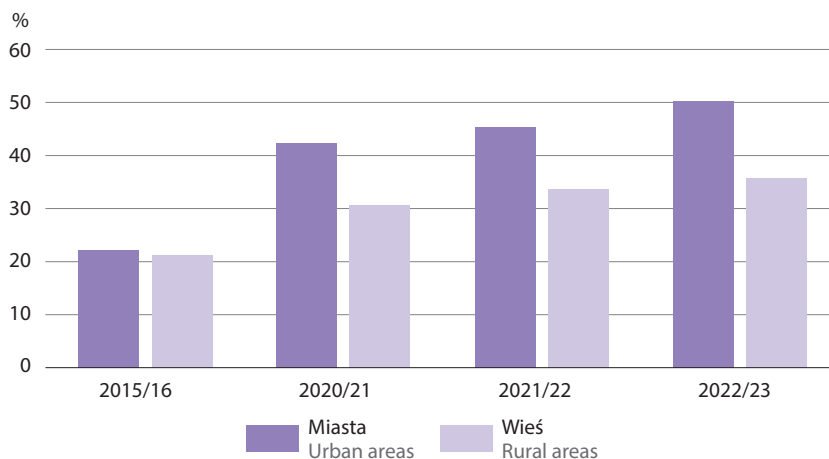
Map 15. School interest groups and participants of extracurricular activities in primary schools for children and youth per school in the 2022/23 school year As of 30 September



Rozpatrując dostęp do usług społecznych w obszarze edukacji należy również wziąć pod uwagę aspekt dostosowania szkół dla potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego.

Wykres 38. Odsetek oddziałów w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) dla uczniów z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego Stan w dniu 30 września

Chart 38. Proportion of sections in primary schools for children and youth (excluding special schools) for disabled pupils with a certificate of need for special education As of 30 September

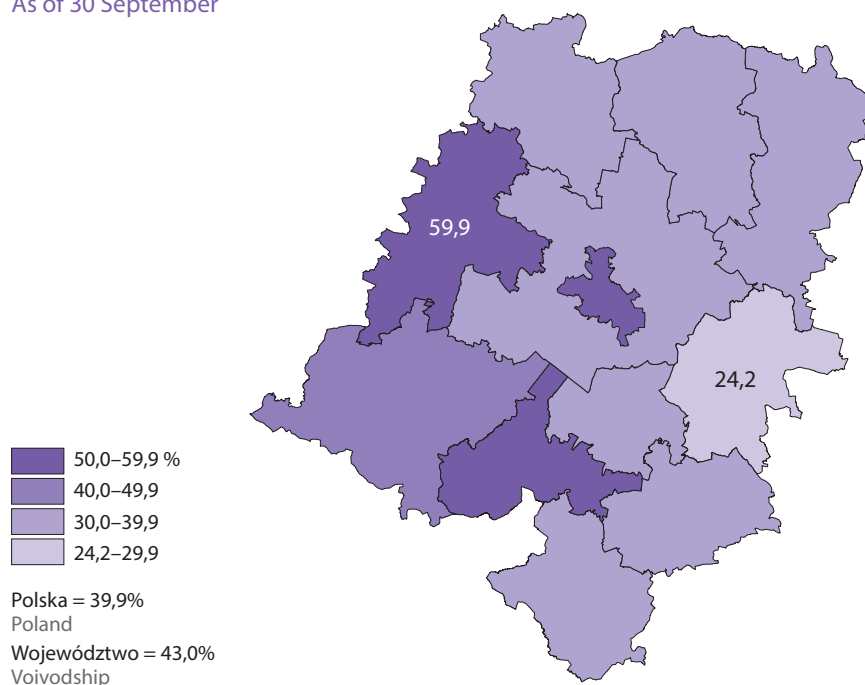


W województwie opolskim względem roku szkolnego 2021/22 zaobserwowano wzrost odsetka oddziałów dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w ogólnej liczbie oddziałów w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych). W roku szkolnym 2022/23 oddziały dla uczniów z niepełnosprawnościami stanowiły w województwie 43,0% (w kraju – 39,9%), natomiast w roku szkolnym 2021/22 – 39,6% (w kraju – 36,3%).

W roku szkolnym 2022/23 największy udział oddziałów dla uczniów z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego miały szkoły podstawowe ogólnodostępne dla dzieci i młodzieży zlokalizowane w powiecie brzeskim, natomiast najmniej w powiecie strzeleckim. W omawianym roku szkolnym co drugi oddział w szkole podstawowej w powiecie brzeskim był oddziałem dla uczniów z niepełnosprawnościami, podczas gdy w powiecie strzeleckim – co czwarty.

**Mapa 16. Odsetek oddziałów w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) dla uczniów z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w roku szkolnym 2022/23
Stan w dniu 30 września**

Map 16. Proportion of sections in primary schools for children and youth (excluding special schools) for disabled pupils with a certificate of need for special education in the 2022/23 school year
As of 30 September

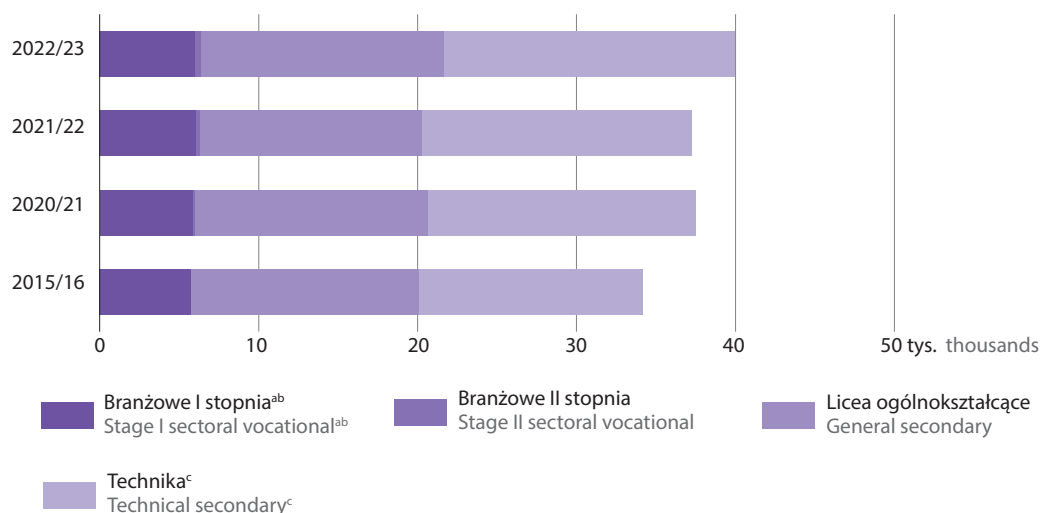


Następnym szczeblem edukacji są szkoły ponadpodstawowe, w zakres których wchodzi: szkoły branżowe I stopnia (do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe), szkoły branżowe II stopnia (od roku szkolnego 2020/21), szkoły specjalne przysposabiające do pracy, licea ogólnokształcące, technika oraz ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

Do 208 szkół ponadpodstawowych zlokalizowanych na terenie województwa opolskiego w roku szkolnym 2022/23 uczęszczało 40,0 tys. uczniów, tj. więcej o 7,4% niż w roku szkolnym 2021/22 i o 16,9% niż w roku szkolnym 2015/16 (w kraju odpowiednio: o 7,6% i o 27,7%).

Wykres 39. Uczniowie w szkołach ponadpodstawowych Stan w dniu 30 września

Chart 39. Students in post-primary schools
As of 30 September



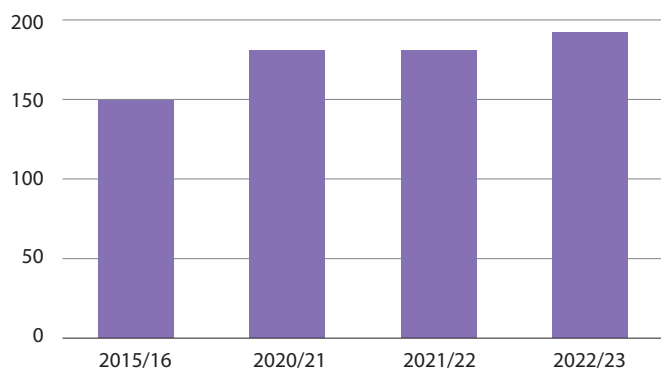
a W roku szkolnym 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. c Łącznie ze szkołami ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In the 2015/16 school year basic vocational schools. b Including special job-training schools. c Including general art schools leading to professional certification.

W roku szkolnym 2022/23 na 1 szkołę ponadpodstawową przypadało w województwie 192 uczniów (w kraju – 232), natomiast w roku szkolnym 2021/22 było ich 181 (w kraju – 218), a w 2015/16 odpowiednio: 149 i 170. W ujęciu województw w omawianym roku szkolnym najwyższą dostępność odnotowano w województwie opolskim, natomiast najniższą w województwie małopolskim – 260.

Wykres 40. Uczniowie szkół ponadpodstawowych przypadający na 1 szkołę Stan w dniu 30 września

Chart 40. Students of post-primary schools per school
As of 30 September



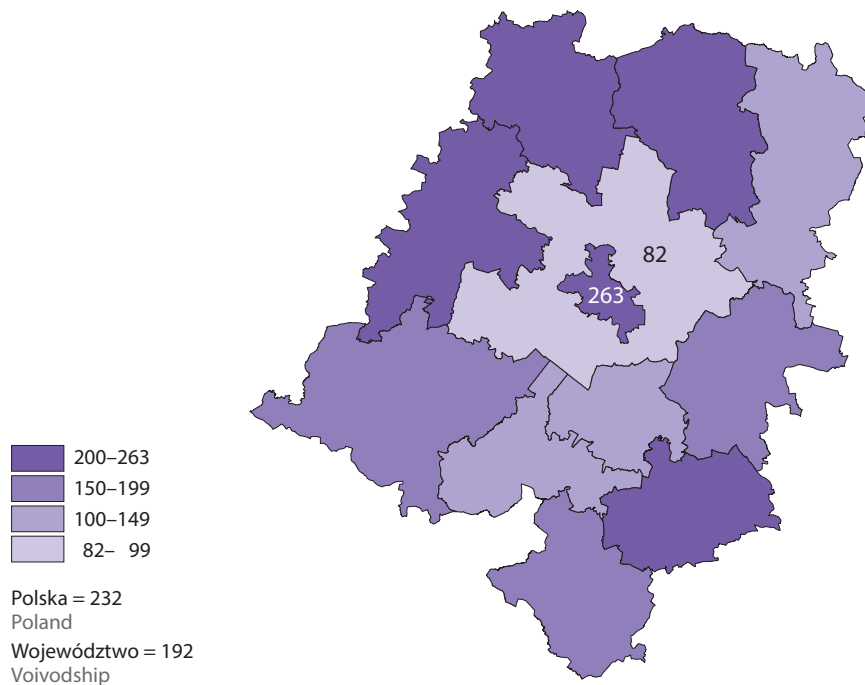
Biorąc pod uwagę typ szkoły ponadpodstawowej najbardziej korzystny dostęp do usług edukacyjnych w województwie opolskim (podobnie jak w kraju) mierzony poziomem omawianego wskaźnika w roku szkolnym 2022/23 odnotowano w szkołach branżowych II stopnia, a najmniej korzystny w technicach.

W analizowanym roku szkolnym na 1 szkołę branżową II stopnia przypadało w województwie 41 uczniów, natomiast na 1 technikum (łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe) – 346 (w kraju analogicznie: 50 oraz 370 uczniów).

W ujęciu powiatów województwa opolskiego w roku szkolnym 2022/23 najmniej uczniów w przeliczeniu na 1 szkołę ponadpodstawową przypadało w powiecie opolskim (82), a najwięcej w m. Opolu (263).

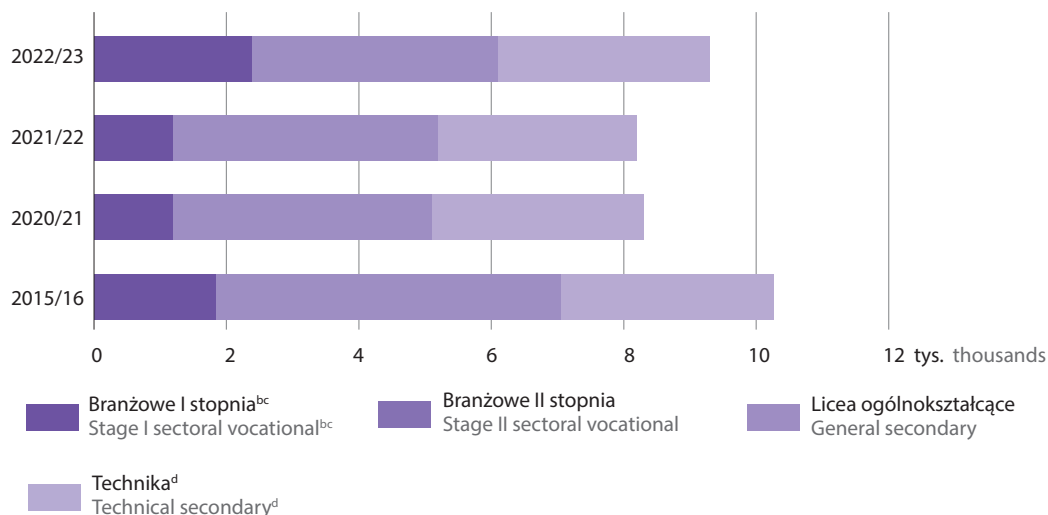
Mapa 17. Uczniowie szkół ponadpodstawowych przypadający na 1 szkołę w roku szkolnym 2022/23 Stan w dniu 30 września

Map 17. Students of post-primary schools per school in the 2022/23 school year As of 30 September



W województwie opolskim w roku szkolnym 2022/23 kształceniem specjalnym objętych było 1,2 tys. uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży, co stanowiło 3,3% ogólnej liczby uczniów omawianego poziomu kształcenia (w kraju – 3,4%). W stosunku do roku szkolnego 2021/22 ich liczebność zwiększyła się o 3,4% (w kraju – o 4,8%), natomiast w porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16 odpowiednio: o 45,4% i o 62,0%.

Wykres 41. Absolwenci^a szkół ponadpodstawowych
 Chart 41. Graduates^a of post-primary schools



a Z poprzedniego roku szkolnego. b W roku szkolnym 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. d Łącznie ze szkołami ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2015/16 – z technikami uzupełniającymi.

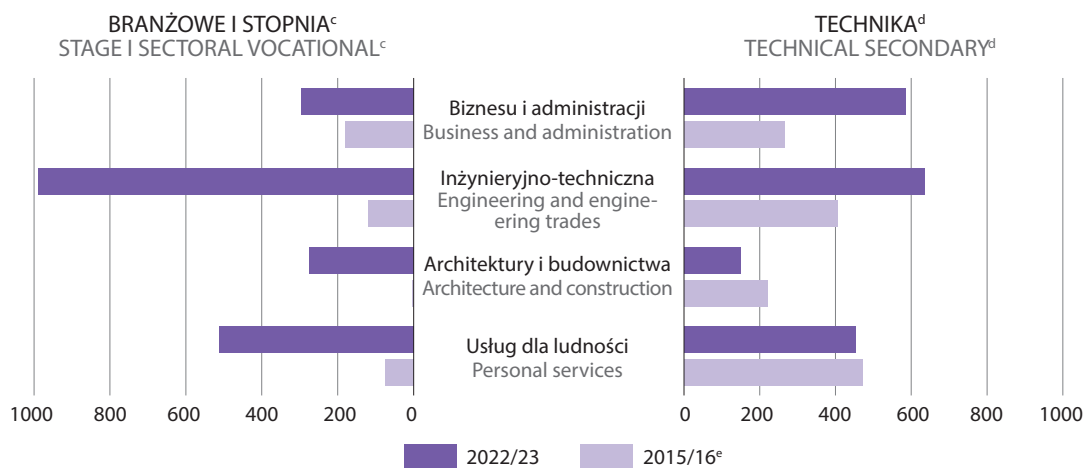
a From the previous school year. b In the 2015/16 school year basic vocational schools. c Including special job-training schools. d Including general art schools leading to professional certification; in 2015/16 school year – including supplementary technical secondary schools.

W roku szkolnym 2021/22 w województwie odnotowano łącznie 9,3 tys. absolwentów szkół ponadpodstawowych, podczas gdy w roku szkolnym 2020/21 było ich 8,2 tys., a w roku szkolnym 2014/15 – 10,2 tys. Spośród nich, we wszystkich omawianych latach największy udział stanowiły osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące. Odsetek tej grupy absolwentów w roku szkolnym 2021/22 kształtował się na poziomie 40,0% ogółu absolwentów szkół ponadpodstawowych (w kraju – 47,2%), a w roku szkolnym 2020/21 – 48,5% (w kraju – 54,2%), natomiast w 2014/15 – 50,9% (w kraju – 55,6%).

Spośród ogółu absolwentów szkół branżowych I stopnia w województwie opolskim w roku szkolnym 2021/22 największa część uzyskała kwalifikacje w zawodach z podgrupy inżynieryjno-technicznej, natomiast wśród absolwentów techników – z podgrupy technologii teleinformatycznej.

Wykres 42. Absolwenci^a szkół branżowych I stopnia oraz techników według wybranych podgrup kierunków kształcenia^b

Chart 42. Graduates^a of stage I sectoral vocational and technical secondary schools by selected narrow fields of education^b



a Z poprzedniego roku szkolnego. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). c W roku szkolnym 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. d Łącznie ze szkołami ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

a From the previous school year. b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). c In the 2015/16 school year basic vocational schools. d Including general art schools leading to professional certification. e Data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualification.

Uczniowie podejmujący naukę poza miejscem zamieszkania mają możliwość zakwaterowania w internatach lub bursach.

Tablica 23. Uczniowie szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) korzystający z internatów i burs Stan w dniu 30 września

Table 23. Pupils and students of schools for children and youth (excluding special schools) accommodated in boarding schools and dormitories As of 30 September

Wyszczególnienie Specification	2015/16	2020/21	2021/22	2022/23	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	1035	923	931	1058	1,9
Internaty Boarding schools	507	484	518	582	1,8
w tym: of which:					
szkoły branżowe I stopnia ^a stage I sectoral vocational ^a	28	2	8	15	2,1
licea ogólnokształcące general secondary	230	191	215	259	2,3
technika technical secondary	247	264	262	277	1,5
Bursy Dormitories	528	439	413	476	2,1

a W roku szkolnym 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe.
a In the 2015/16 school year basic vocational schools.

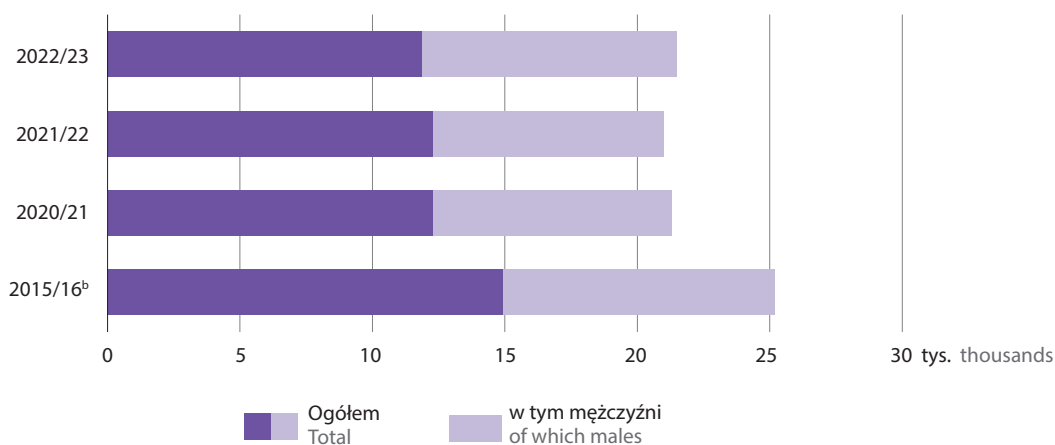
W internatach i bursach w województwie opolskim w roku szkolnym 2022/23 zakwaterowanych było łącznie 1,1 tys. uczniów szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. Najliczniejszą grupą wśród zakwaterowanych w internatach byli uczniowie techników oraz liceów ogólnokształcących, którzy stanowili 92,1% (w roku szkolnym 2021/22 i 2015/16 odpowiednio: 92,1% i 94,1%).

Uzyskanie świadectwa dojrzałości umożliwia kontynuowanie nauki na uczelniach, natomiast posiadanie wyższego wykształcenia m.in. zwiększa szanse na rynku pracy, co może wpłynąć na poprawę standardu życia.

W województwie opolskim w roku akademickim 2022/23 (podobnie jak w kraju) w porównaniu z rokiem akademickim 2021/22 zwiększyła się liczba studentów odpowiednio: o 2,5% i o 0,4%. Względem roku akademickiego 2015/16 liczba osób studiujących w województwie uległa zmniejszeniu o 14,4% (w kraju – o 12,9%).

**Wykres 43. Studenci^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 43. Students^a
As of 31 December



a Łącznie ze studentami uczelni mających siedzibę poza województwem opolskim; bez wydziałów zamiejscowych uczelni z województwa opolskiego. b Stan w dniu 30 listopada.

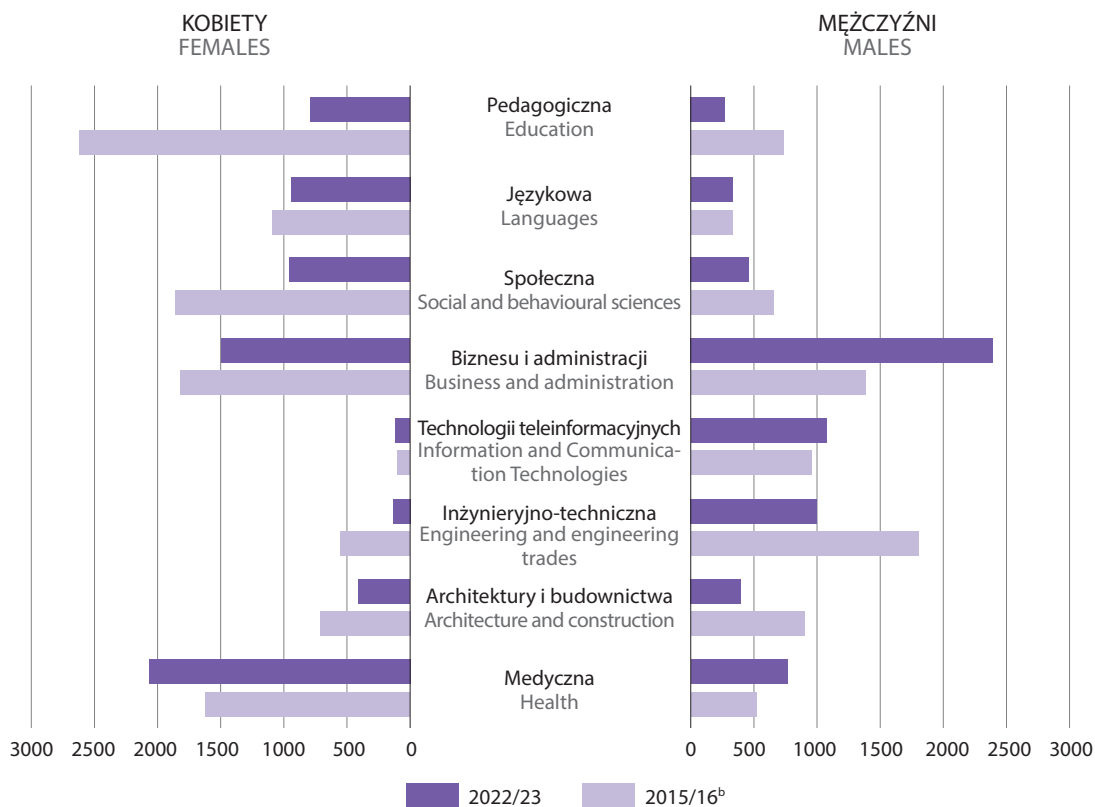
a Together with students of schools having their seats outside the Opolskie voivodship; without taking into account departments of higher education institutions of Opolskie voivodship. b As of 30 November.

Struktura studentów według płci w roku akademickim 2022/23 nie zmieniła się w województwie i nadal większość stanowiły kobiety, choć ich odsetek w województwie w relacji do roku akademickiego 2021/22, jak i 2015/16 malał na rzecz odsetka studiujących mężczyzn. Udział kobiet w ogólnej liczbie studentów w roku akademickim 2022/23 zmniejszył się względem roku akademickiego 2021/22 w województwie o 3,2 p. proc., a w stosunku do roku 2015/16 o 3,5 p. proc., natomiast w kraju odpowiednio: spadł o 0,2 p. proc. i wzrósł o 0,5 p. proc.

Struktura osób studiujących na uczelniach w województwie opolskim względem roku akademickiego 2015/16 według płci oraz kierunków uległa zmianom. Mężczyźni stanowili zdecydowaną większość na kierunkach kształcących w dziedzinie biznesu i administracji oraz technologii teleinformacyjnych (w 2015/16 – w podgrupie inżynierijno-technicznej). Kobiety natomiast przeważały wśród studiujących na kierunkach z podgrupy medycznej oraz biznesu i administracji (w 2015/16 – w podgrupie pedagogicznej).

Wykres 44. Studenci według płci oraz wybranych podgrup kierunków kształcenia^a
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Students by sex and selected narrow fields of education^a
 As of 31 December

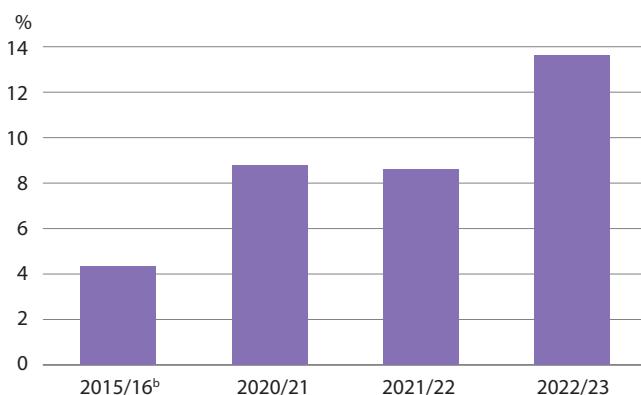


a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Stan w dniu 30 listopada.
 a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b As of 30 November.

W województwie opolskim (jak i w kraju) zaobserwowano sukcesywny przyrost liczby studiujących cudzoziemców. W roku akademickim 2022/23 studiujący cudzoziemcy stanowili 13,6% ogólnej liczby studentów (w kraju – 8,6%), natomiast w roku akademickim 2021/22 – 8,6% (w kraju – 7,3%), a w 2015/16 – 4,3% (w kraju – 4,1%), co wskazuje na szybsze tempo przyrostu ich liczby na opolskich uczelniach niż w kraju.

**Wykres 45. Odsetek studentów^a cudzoziemców
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 45. The percentage of foreign students^a
As of 31 December



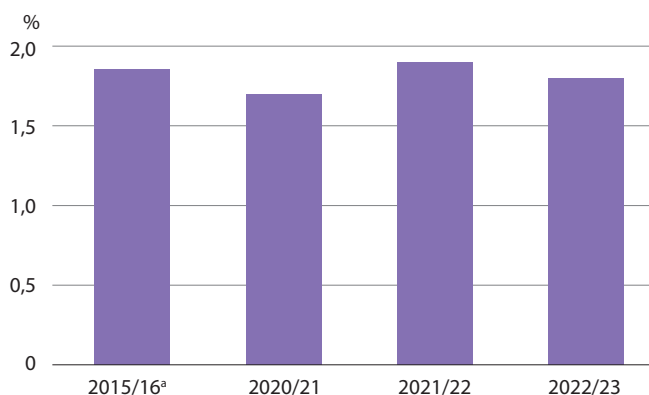
a Łącznie ze studentami uczelni mających siedzibę poza województwem opolskim; bez wydziałów zamiejscowych uczelni z województwa opolskiego. b Stan w dniu 30 listopada.

a Together with students of schools having their seats outside the Opolskie voivodship; without taking into account departments of higher education institutions of Opolskie Voivodship. b As of 30 November.

Liczba studiujących osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w roku akademickim 2022/23 w województwie opolskim zarówno w porównaniu z rokiem akademickim 2021/22, jak i 2015/16 uległa zmniejszeniu (odpowiednio: o 3,3% i o 24,9%), natomiast w kraju wzrosła o 5,1% względem roku akademickiego 2021/22 i spadła o 18,3% względem 2015/16.

**Wykres 46. Odsetek studentów z niepełnosprawnościami
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 46. The percentage of disabled students
As of 31 December



a Stan w dniu 30 listopada.

a As of 30 November.

W ujęciu województw najwyższy udział studentów z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie studentów w roku akademickim 2022/23 odnotowano w województwie lubuskim (3,0%), a najniższy w województwie mazowieckim (1,4%).

Osoby podejmujące studia wyższe, podobnie jak osoby uczące się na niższych szczeblach edukacji mają możliwość uzyskania różnego typu wsparcia finansowego w postaci stypendiów.

W województwie opolskim w stosunku do roku akademickiego 2021/22, jak i 2015/16 zaobserwowano spadek liczby studentów otrzymujących stypendia. W dużym stopniu zmniejszyła się liczba studentów, którym przyznano stypendia o charakterze socjalnym. W roku akademickim 2022/23 w relacji do roku akademickiego 2021/22 ich liczba zmalała w województwie o 19,0%, a w porównaniu z rokiem akademickim 2015/16 o 78,0%.

Tablica 24. Studenci^a otrzymujący stypendia Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Students^a receiving scholarships As of 31 December

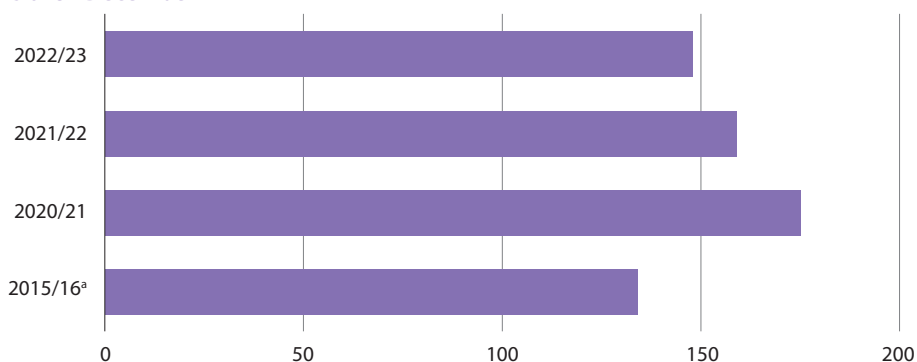
Wyszczególnienie Specification	2015/16 ^b	2020/21	2021/22	2022/23
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			
Studenci otrzymujący stypendia Students receiving scholarships	5015	2813	2481	2313
o charakterze socjalnym of a social nature	2940	968	800	648
rektora by the rector	2048	1656	1479	1445
dla osób z niepełnosprawnościami for disabled persons	376	279	298	255

a W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. b Stan w dniu 30 listopada.
a In distribution by type of scholarships, one person may be indicated more than once. b As of 30 November.

W roku akademickim 2022/23 uczelnie funkcjonujące w województwie opolskim dysponowały 9 domami studenckimi, które oferowały 2,7 tys. miejsc. Miarą, która może być pomocna w ocenie dostępności usług zakwaterowania jest liczba miejsc w domach studenckich przypadająca na 1000 studentów.

Wykres 47. Miejsca w domach studenckich na 1000 studentów Stan w dniu 31 grudnia

Chart 47. Places in student dormitories per 1000 students As of 31 December



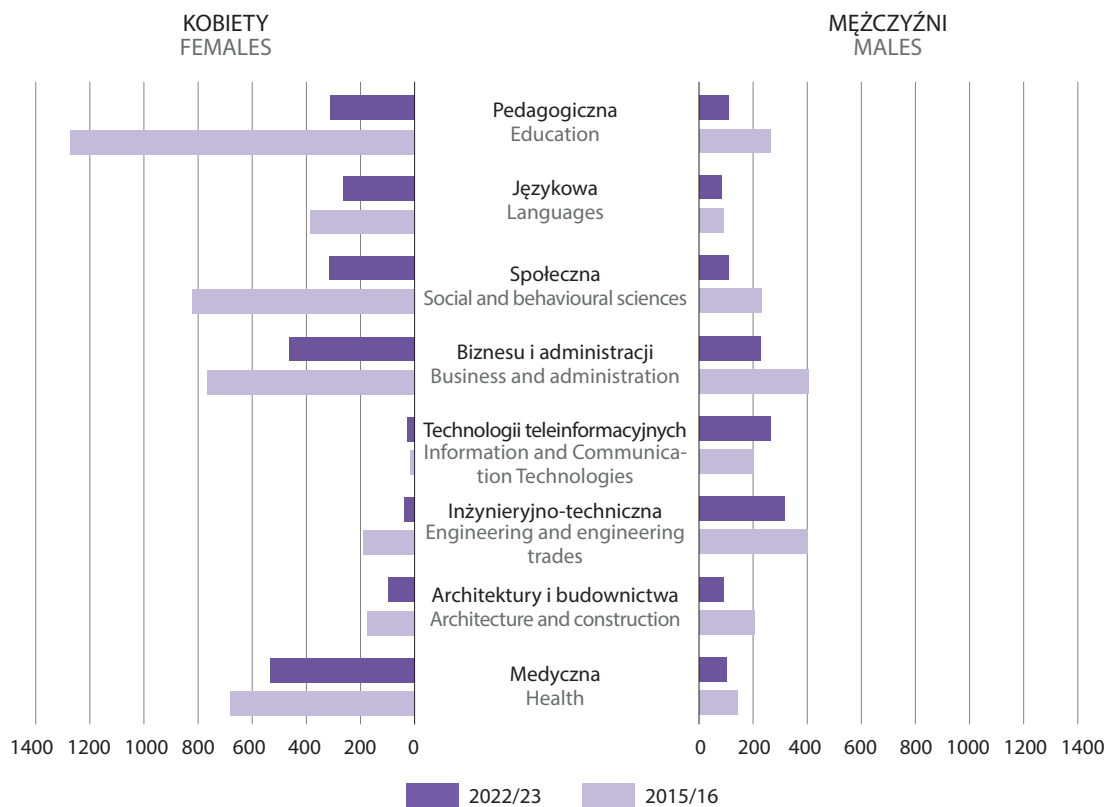
a Stan w dniu 30 listopada.
a As of 30 November.

W roku akademickim 2022/23 wartość omawianego wskaźnika kształtowała się w województwie na niższym poziomie niż przed rokiem, a bardziej korzystnym niż w roku akademickim 2015/16. Na 1000 studentów przypadało w województwie 147,7 miejsc w domach studenckich (w kraju – 94,2), podczas gdy w roku akademickim 2021/22 – 159,2, a w 2015/16 – 133,9 (w kraju odpowiednio: 92,3 i 94,0).

Najkorzystniejszą sytuację w zakresie możliwości zakwaterowania w domach studenckich mierzoną poziomem omawianego wskaźnika odnotowano w województwie zachodniopomorskim (213,2), a najmniej korzystną w województwie mazowieckim (66,9).

W roku akademickim 2021/22 dyplom ukończenia uczelni uzyskało w województwie 5,5 tys. osób, podczas gdy w roku akademickim 2020/21 – 5,4 tys. osób, a w 2014/15 – 8,4 tys. osób. Struktura absolwentów w roku akademickim 2021/22 według płci oraz podgrup kierunków kształcenia w porównaniu z rokiem 2014/15 zmieniła się i najwięcej kobiet ukończyło studia na kierunkach z podgrupy medycznej oraz biznesu i administracji (w roku 2014/15 – na kierunkach z podgrupy pedagogicznej oraz społecznej), natomiast wśród mężczyzn najczęściej uzyskali oni dyplom na kierunkach z podgrupy inżynierjno-technicznej oraz technologii teleinformatycznej, podczas gdy w roku 2014/15 na kierunkach z podgrupy biznes i administracja oraz inżynierjno-technicznej.

Wykres 48. Absolwenci^a według płci oraz wybranych podgrup kierunków kształcenia^b
Chart 48. Graduates^a by sex and selected narrow fields of education^b

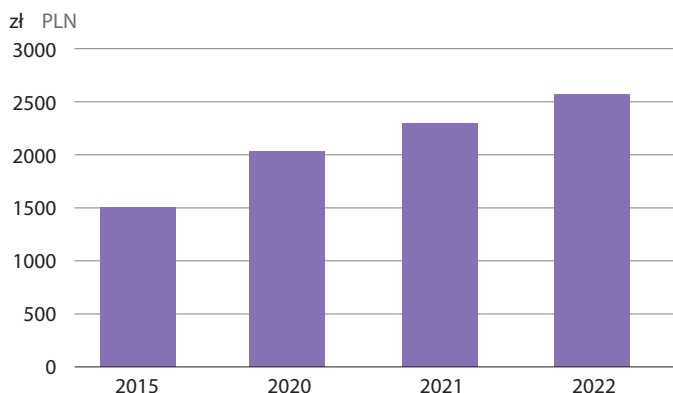


a Z poprzedniego roku akademickiego. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a From the previous academic year. b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

W 2022 r. z budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego na oświatę i wychowanie (dział 801) wydatkowano 2427867,5 tys. zł. Udział wydatków na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług o charakterze edukacyjnym w 2022 r. ukształtował się na wyższym poziomie niż w kraju i wyniósł w województwie 29,0%, natomiast w kraju – 27,8%. Najwyższy udział w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie w 2022 r. odnotowano w województwie śląskim (29,6%), a najniższy w województwie zachodniopomorskim (24,5%), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 3 lokacie w kraju.

Wykres 49. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca
Chart 49. Expenditure of local government units budgets on education per capita



4.3. Kultura, turystyka oraz sport

4.3. Culture, tourism and sport

O atrakcyjności warunków zamieszkiwania w dużym stopniu świadczy dostęp do usług kulturalnych, turystycznych oraz sportu i rekreacji. Poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie wymienionych usług jest mierzony m.in. liczbą instytucji i placówek, liczbą wydarzeń przez nie organizowanych, a także liczbą osób uczestniczących w tych wydarzeniach. Odpowiedni poziom zainwestowania oraz oferty działalności usługowej, turystycznej i sportowo-rekreacyjnej warunkuje możliwość realizacji pasji i zainteresowań mieszkańców w miejscu zamieszkania.

W 2022 r. w województwie opolskim, liczba placówek bibliotecznych wzrosła o 1,0% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju – zmalała o 1,1%), natomiast względem 2015 r. odnotowano spadek o 3,6% (w kraju – o 9,7%). Zmiany w liczbie bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz punktów bibliotecznych działających na terenie województwa przy jednoczesnym spadku ogólnej liczby mieszkańców wpłynęły na poziom dostępności usług wspierających rozwój czytelnictwa.

Tablica 25. Wybrane instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia

Table 25. Selected institutions of culture
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	Polska=100 Poland=100
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				
Placówki biblioteczne ^a Library units ^a	330	315	315	318	3,8
Muzea i oddziały muzealne Museums with branches	16	18	17	20	2,1
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	3	5	5	4	2,2
Placówki kultury ^b Cultural centres ^b	214	204	189	188	4,7
Kina stałe Indoor cinemas	11	12	13	14	2,6

a Obejmują: biblioteki publiczne z filiami i punkty biblioteczne. b Obejmują: centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice.

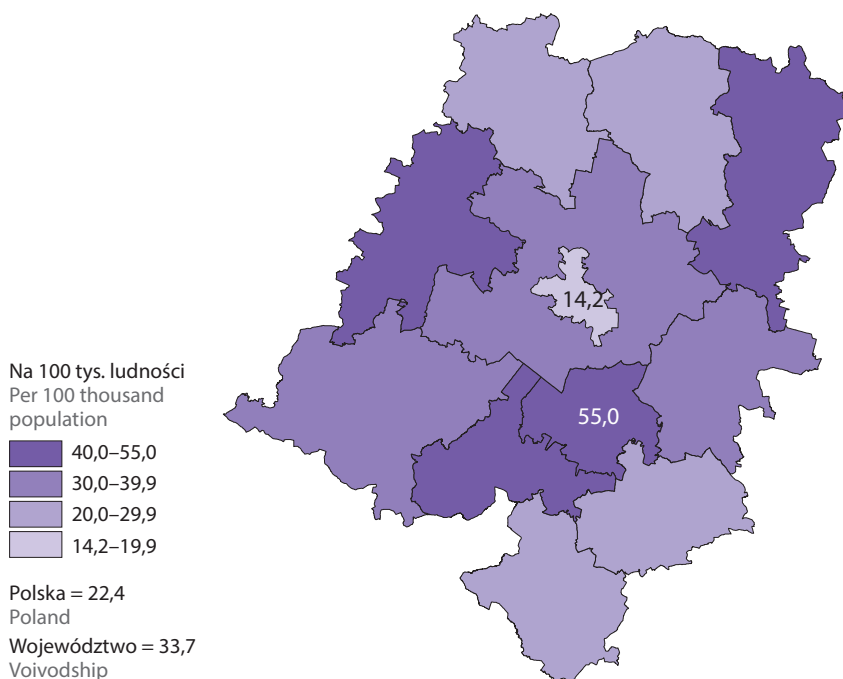
a Including: public libraries with branches and library service points. b Including: centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Wartość wskaźnika mierzonego liczbą placówek bibliotecznych na 100 tys. ludności w województwie ukształtowała się na wyższym poziomie niż notowanym w kraju i w 2022 r. wyniosła 33,7 wobec 22,4 (w 2015 r. odpowiednio: 33,1 oraz 24,3). W 2022 r. największą dostępność mierzoną poziomem omawianego wskaźnika odnotowano w województwie lubelskim, w którym na 100 tys. ludności przypadały 34,0 placówki biblioteczne, a najmniejszą w pomorskim (14,8), natomiast opolskie uplasowało się na 2 miejscu w kraju.

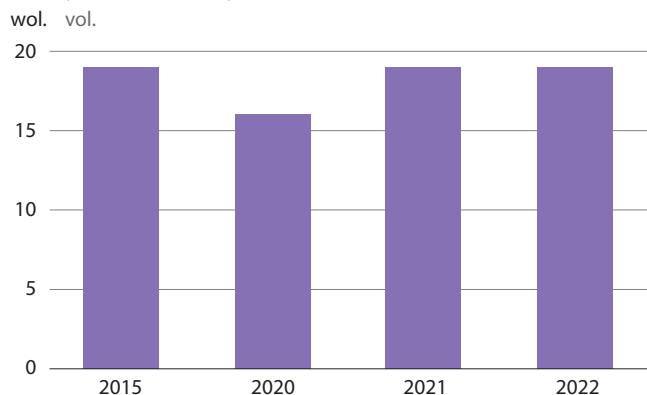
W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najbardziej korzystną sytuację pod względem dostępności placówek bibliotecznych odnotowano w powiecie krapkowickim (55,0), natomiast najmniej korzystną w m. Opolu, gdzie na 100 tys. mieszkańców przypadało prawie 4 razy mniej placówek (14,2).

**Mapa 18. Placówki biblioteczne w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 18. Library units in 2022
As of 31 December



Relacja liczby wypożyczonego księgozbioru do liczby czytelników pozwala ocenić rzeczywistą skalę korzystania ludności z zasobów placówek bibliotecznych. W 2022 r. w porównaniu z ub. rokiem, w województwie opolskim, odnotowano wzrost zarówno liczby czytelników, jak i wypożyczonego księgozbioru, tj. odpowiednio o 4,8% i o 4,4% (w kraju analogicznie: o 5,9% i o 6,0%). W odniesieniu natomiast do 2015 r. zaobserwowano spadek o 19,2% liczby czytelników i o 18,8% wypożyczonego księgozbioru (w kraju odpowiednio: o 18,4% i o 16,0%). W 2022 r. w województwie, podobnie jak w kraju, 1 czytelnik wypożyczył 19 woluminów i taką samą wartość wskaźnika odnotowano również przed rokiem oraz w 2015 r.

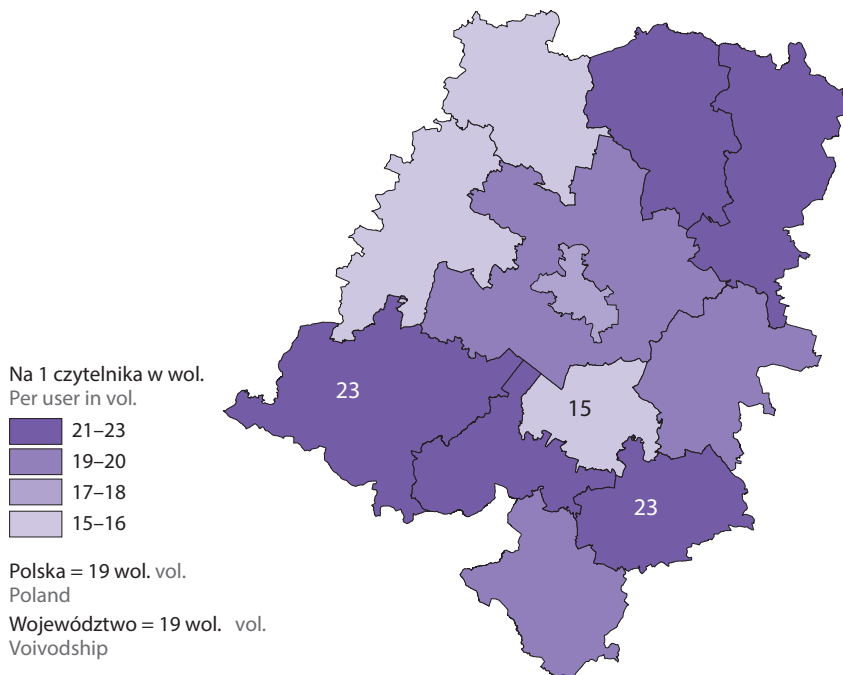
Wykres 50. Wypożyczenia księgozbioru w placówkach bibliotecznych^a na 1 czytelnikaChart 50. Library loans in library units^a per user

a Obejmują: biblioteki publiczne z filiami i punkty biblioteczne.
 a Including: public libraries with branches and library service points.

W układzie województw w 2022 r. najwięcej wypożyczonego księgozbioru w przeliczeniu na 1 czytelnika odnotowano w województwach: świętokrzyskim i wielkopolskim (po 22 wol.), natomiast najmniej w pomorskim (15 wol.). Pod względem wysokości analizowanego wskaźnika opolskie wraz z województwami: lubelskim, lubuskim oraz łódzkim zajmowało 4 miejsce w kraju.

Mapa 19. Wypożyczenia księgozbioru w placówkach bibliotecznych w 2022 r.

Map 19. Library loans in library units per user in 2022



Wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najbardziej aktywnymi czytelnikami, biorąc pod uwagę wartość omawianego wskaźnika, byli mieszkańcy powiatów: nyskiego i kędzierzyńsko-kozielskiego, w których na 1 czytelnika przypadało po 23 wypożyczonych wol. Natomiast najmniej aktywni byli mieszkańcy powiatu krapkowickiego, w którym liczba wypożyczonych księgozbiorów w przeliczeniu na 1 czytelnika wyniosła 15 wol.

Miernikiem, który także ma znaczenie z punktu widzenia oceny dostępności usług w zakresie czytelnictwa jest stopień komputeryzacji placówek bibliotecznych wyrażany liczbą komputerów przeznaczonych dla użytkowników na 10 tys. czytelników. W 2022 r. wskaźnik ten kształtował się w województwie opolskim na poziomie 51,4 i był wyższy od przeciętnego w kraju (49,4), podczas gdy w 2015 r. było to odpowiednio: 58,3 (w kraju – 43,2). W rankingu województw w 2022 r. najwięcej komputerów na 10 tys. czytelników zanotowano w województwie warmińsko-mazurskim (92,3), a najmniej w śląskim (33,9).

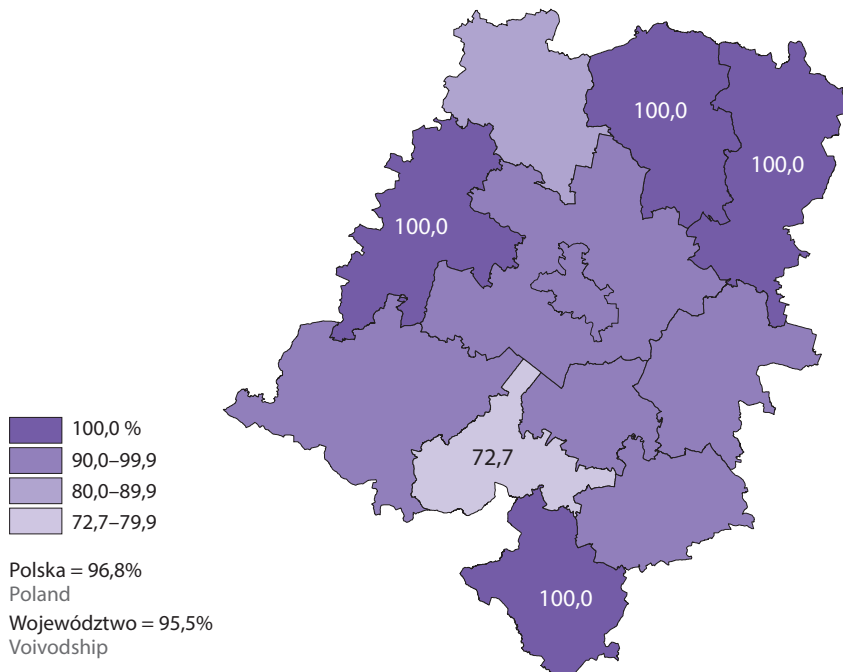
Wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najwyższym stopniem komputeryzacji placówek bibliotecznych charakteryzował się powiat prudnicki, w którym 96,6 komputerów przypadało na 10 tys. czytelników, natomiast najniższym m. Opole – 26,8.

Standardem w zakresie usług oferowanych przez placówki biblioteczne staje się zapewnienie czytelnikom dostępu do Internetu. W 2022 r. odsetek komputerów z dostępem do Internetu przeznaczonych dla użytkowników w województwie opolskim oscylował na nieco niższym poziomie niż w kraju i wynosił 95,5% wobec 96,8% w kraju (przed rokiem odpowiednio: 96,9% i 97,3%, a w 2015 r.: 97,0% i 97,5%). Pod tym względem województwo opolskie w 2022 r. zajmowało 11 lokatę w kraju. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (98,9%), a najniższą w podlaskim (93,1%).

W 2022 r. w powiatach: brzeskim, głubczyckim, kluczborskim oraz oleskim wszystkie komputery przeznaczone dla użytkowników były podłączone do Internetu, natomiast najmniej korzystną sytuację odnotowano w powiecie prudnickim, w którym omawiany odsetek ukształtował się na poziomie 72,7%.

Mapa 20. Odsetek komputerów z dostępem do Internetu dla użytkowników w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami) w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 20. Percentage of computers with Internet access for users in public libraries (with branches) in 2022 As of 31 December



W dobie społeczeństwa informacyjnego istotne znaczenie mają e-usługi publiczne również w obszarze czytelnictwa. Rosnący zakres usług oferowanych on-line przez placówki biblioteczne wpływa na ocenę poziomu dostępności tego typu usług społecznych.

**Tablica 26. Wybrane usługi elektroniczne w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami)
Stan w dniu 31 grudnia**

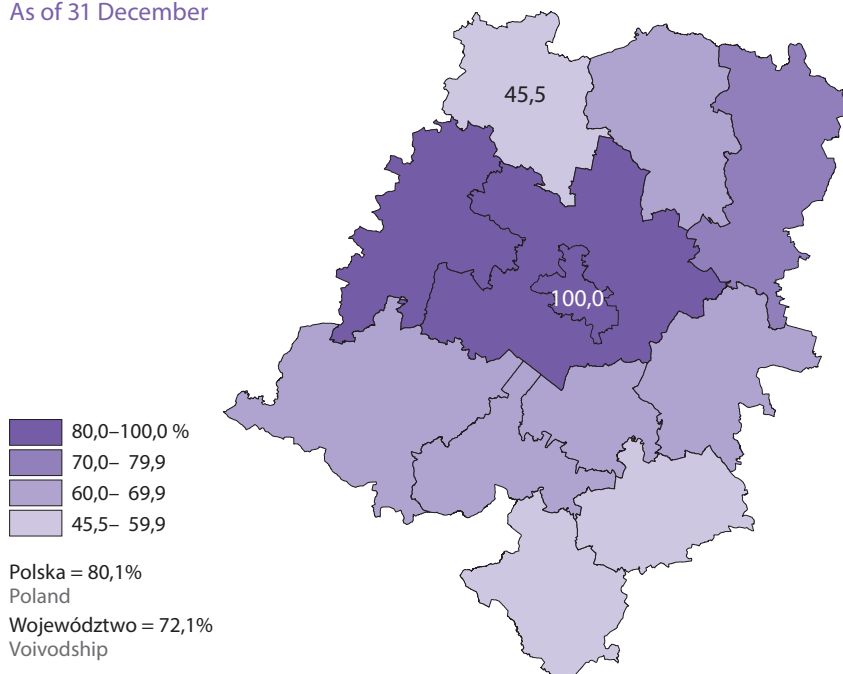
Table 26. Selected electronic services in public libraries (with branches)
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
	w %		in %	
Odsetek bibliotek, które oferują użytkownikom: Percentage of libraries that offer users:				
dostęp do katalogu on-line access to on-line catalogue	47,6	63,9	66,6	72,1
możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne possibility of remote ordering for library materials	23,5	33,8	36,1	36,2

W 2022 r. w województwie opolskim w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem oraz przed siedmioma laty zwiększył się odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) umożliwiających korzystanie z katalogu on-line (odpowiednio: o 5,5 p. proc. i o 24,5 p. proc.). W rankingu województw w 2022 r. najwyższy odsetek bibliotek oferujących użytkownikom dostęp do katalogów on-line odnotowano w województwie małopolskim (92,6%), natomiast najniższy w świętokrzyskim (61,1%), natomiast województwo opolskie zajmowało 14 lokatę w kraju. Pod względem możliwości zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne najbardziej korzystną sytuację odnotowano w województwie małopolskim (66,6%), natomiast w opolskim możliwość ta była najmniej korzystna (36,2%).

**Mapa 21. Odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oferujących użytkownikom dostęp do katalogu on-line w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 21. Percentage of public libraries (with branches) offering to users access to the on-line catalogue in 2022
As of 31 December

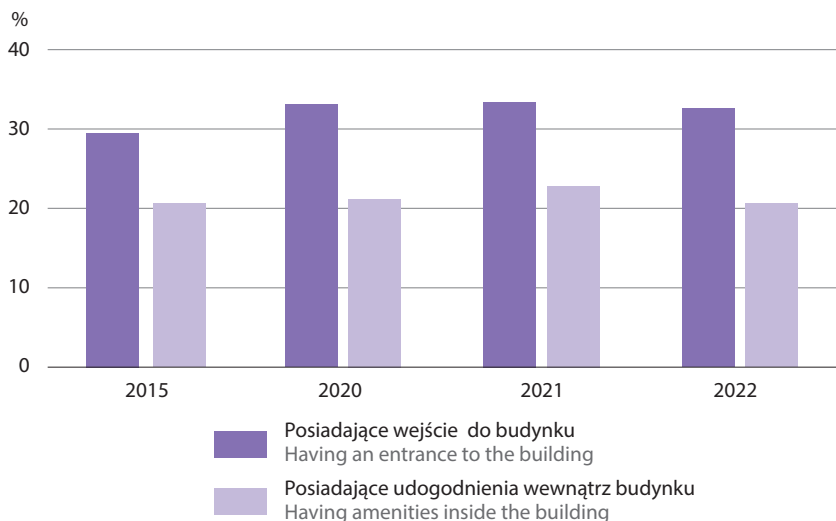


W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. w m. Opolu wszystkie biblioteki (łącznie z filiami) oferowały usługę w postaci katalogu on-line, natomiast w najmniejszym zakresie była ona dostępna w powiecie namysłowskim (45,5% bibliotek).

W 2022 r. w województwie opolskim 32,6% bibliotek publicznych (łącznie z filiami) posiadało udogodnienia w postaci wejścia do budynku dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (w kraju – 45,6%), natomiast 20,6% obiektów było wyposażonych w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami wewnątrz budynku (w kraju – 29,1%).

Wykres 51. Odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami^a
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 51. Percentage of public libraries (with branches) adapted to the needs of disabled persons^a
 As of 31 December



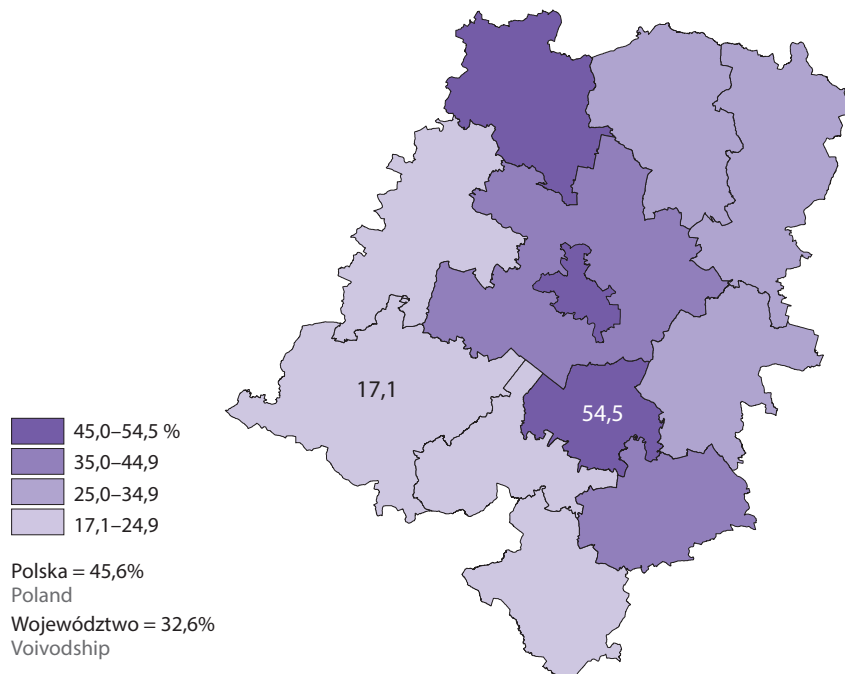
a W 2015 r. dotyczy osób z niepełnosprawnościami poruszających się na wózkach inwalidzkich.
 a In 2015 r. concern disabled persons in wheelchairs.

W kraju w 2022 r. najwyższy stopień przystosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wystąpił w województwie pomorskim, w którym co druga placówka (57,4%) dysponowała taką infrastrukturą a w województwie opolskim odnotowano najmniej korzystną sytuację pod tym względem (32,6%).

W 2022 r. w powiecie krapkowickim notowano największy odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) posiadających wejścia do budynku dostosowane do osób z niepełnosprawnościami (54,5%), a najmniejszy w powiecie nyskim (17,1%). Pod względem dostosowania obiektów wewnątrz budynku najbardziej korzystna sytuacja wystąpiła w m. Opolu (47,1% placówek), natomiast najmniej – w powiecie nyskim (12,2%).

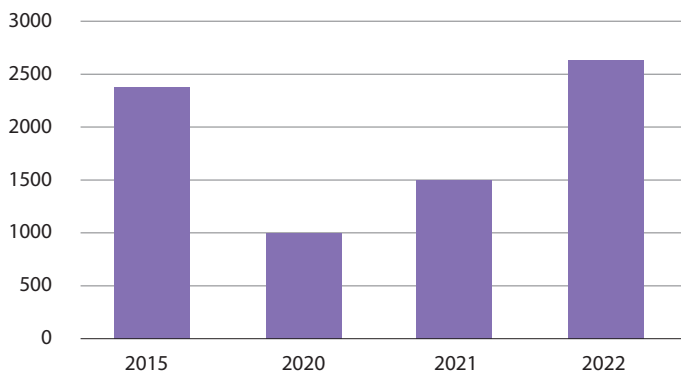
Mapa 22. Odsetek bibliotek publicznych (łącznie z filiami) posiadających wejścia do budynku przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 22. Percentage of public libraries (with branches) with access to the building adapted to the needs of disabled persons in 2022
As of 31 December



Usługi społeczne w sferze kultury obejmują również usługi dotyczące wystawiennictwa. Jednym z mierników, który może być pomocny w ocenie dostępności usług w tej sferze jest liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne w przeliczeniu na 10 tys. ludności.

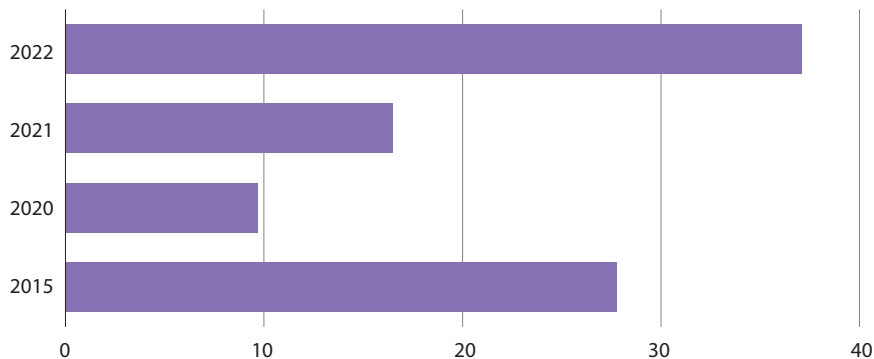
Wykres 52. Zwiedzający muzea i oddziały muzealne na 10 tys. ludności
Chart 52. Museum and their branches visitors per 10 thousand population



W 2022 r. w województwie opolskim wartość omawianego wskaźnika względem notowanego w 2021 r. i 2015 r. była wyższa (podobnie jak w kraju). W omawianych latach zwiększyła się także (podobnie jak w kraju) liczba zwiedzających ekspozycje wystawiennicze podczas „Nocy Muzeów”, przy czym w relacji do 2021 r. zwiedzających osób było 4-krotnie więcej, a wobec 2015 r. zanotowano wzrost o 5,6%. Wśród województw w 2022 r. największa liczba zwiedzających w przeliczeniu na 10 tys. ludności wystąpiła w województwie małopolskim (25501,5), a najmniejsza w lubuskim (2327,8), natomiast opolskie zajmowało 15 lokatę (2631,5). Podczas „Nocy Muzeów” najwięcej zwiedzających w przeliczeniu na 10 tys. ludności odnotowano w województwie mazowieckim (245,9), najmniej w lubuskim (92,2), a opolskie zajmowało 9 miejsce (133,1).

Oprócz podstawowej działalności muzea i oddziały muzealne oferowały także możliwość uczestnictwa w różnego typu imprezach oświatowych, m.in.: w odczytach/prelekcjach/spotkaniach, seansach filmowych, koncertach, imprezach plenerowych lekcjach muzealnych oraz warsztatach. W 2022 r. liczba takich imprez zorganizowanych w muzeach i oddziałach muzealnych w stosunku do 2021 r. zwiększyła się w województwie o 123,4%, podczas gdy w kraju o 75,4%, natomiast w relacji do 2015 r. zanotowano wzrost o 26,3% (w kraju spadek o 5,8%).

Wykres 53. Imprezy oświatowe^a zorganizowane w muzeach na 10 tys. ludności
Chart 53. Educational events^a organised in museums per 10 thousand population



a Obejmują: odczyty/prelekcje/spotkania, seanse filmowe, koncerty, konkursy, warsztaty, imprezy plenerowe, lekcje muzealne oraz sesje i seminaria.

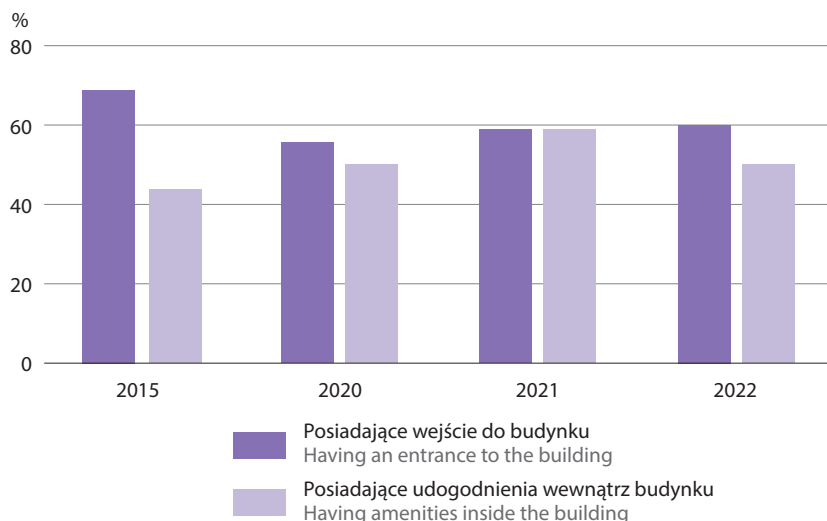
a Including: lectures/readings/meetings, screenings, concerts, competitions, workshops, outdoor events, museum lessons and sessions and conferences.

Wartość wskaźnika wyrażonego liczbą zorganizowanych imprez oświatowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2022 r. kształtowała się na wyższym poziomie (37,1) niż w kraju (35,1). W rankingu województw – opolskie ulokowało się na 5 pozycji. Najwięcej imprez oświatowych na 10 tys. mieszkańców zanotowano w województwie małopolskim (63,0), a najmniej w lubelskim (14,1).

Analizując dostęp do usług kulturalnych w obszarze wystawiennictwa należy zwrócić uwagę na poziom dostosowania istniejącej infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Wykres 54. Odsetek muzeów i oddziałów muzealnych przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami^a

Chart 54. Percentage of museum and museum branches adapted to the needs of disabled persons^a



a W 2015 r. dotyczy osób z niepełnosprawnościami poruszających się na wózkach inwalidzkich.
a In 2015 concern disabled persons in wheelchairs.

W 2022 r. biorąc pod uwagę wysokość odsetka obiektów, które posiadały wejścia do budynku oraz udogodnienia wewnątrz budynku dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami województwo zajmowało odpowiednio: 3 i 5 lokatę w kraju. Udziały notowane dla województwa opolskiego wynosiły odpowiednio: 60,0% i 50,0% i były wyższe od wielkości ogólnokrajowych (50,1% i 44,3%). Najwyższy odsetek obiektów posiadających zarówno usprawnienia w postaci wejść do budynku, jak i udogodnień wewnątrz budynku dla osób z niepełnosprawnościami w 2022 r. odnotowano w województwie podlaskim (odpowiednio: 69,2% i 65,4%), a najniższy w lubuskim (35,3% – usprawnienia wejść do budynku) i kujawsko-pomorskim (30,4% – udogodnienia wewnątrz budynku).

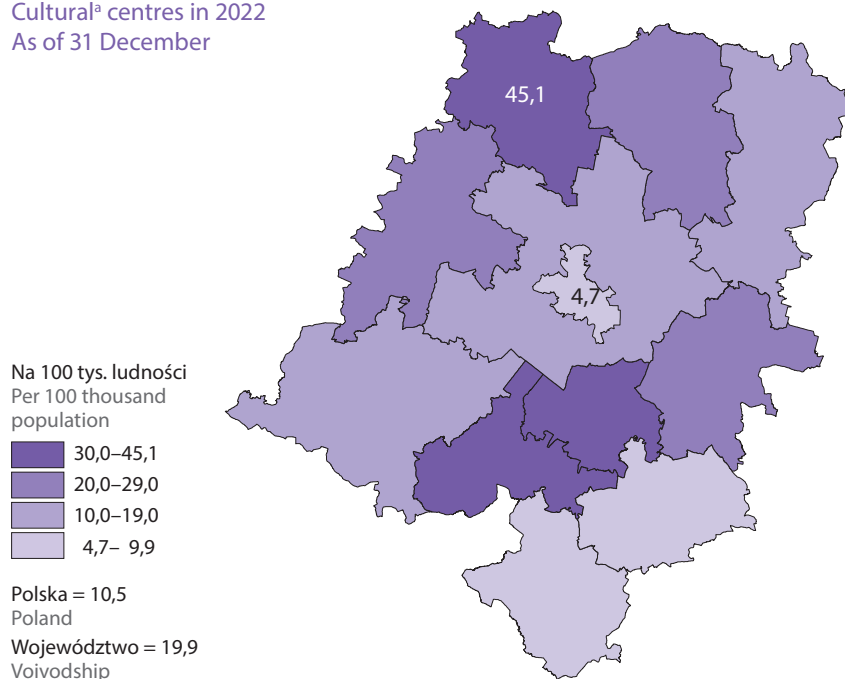
Wśród instytucji kultury oferujących usługi w formie aktywnych form uczestnictwa są: centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice. W województwie opolskim w 2022 r. liczba tej grupy instytucji kultury względem 2021 r. uległa zmniejszeniu o 0,5%, natomiast o 12,1% w porównaniu z 2015 r. (w kraju zanotowano odpowiednio: wzrost o 0,4% i spadek o 2,8%).

Analiza liczby placówek kultury przypadających na 100 tys. ludności wykazała, że poziom dostępności tego rodzaju usług kulturalnych w województwie opolskim w 2022 r. był wyższy niż obserwowany w kraju. Na 100 tys. mieszkańców w województwie przypadało 19,9 placówek (w kraju – 10,5), co było najbardziej korzystnym wynikiem wśród województw (wraz z zachodniopomorskim). Najmniej natomiast placówek odnotowano w województwie mazowieckim (5,5).

W 2022 r. największe natężenie centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic w relacji do liczby mieszkańców wystąpiło w powiecie namysłowskim (45,1 placówek na 100 tys. ludności), natomiast najmniejsze w m. Opolu (4,7).

**Mapa 23. Placówki kultury^a w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

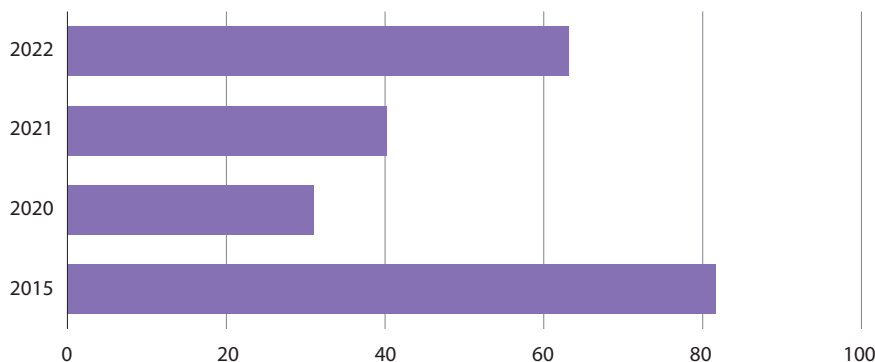
Map 23. Cultural^a centres in 2022
As of 31 December



a Obejmują: centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice.
a Including: centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Liczba imprez zorganizowanych przez instytucje kultury funkcjonujące w województwie opolskim w 2022 r. w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 56,2%, natomiast w relacji do 2015 r. uległa zmniejszeniu o 26,7% (w kraju odpowiednio: wzrost o 45,2% i o 4,6%). Dostęp do tego typu usług społecznych mierzony liczbą zorganizowanych imprez przypadających na 10 tys. ludności w 2022 r. ukształtował się w województwie na niższym poziomie niż notowanym w kraju i wynosił 63,2 wobec 60,1. Wartość omawianego wskaźnika w relacji do 2021 r. zwiększyła się, natomiast wobec stanu obserwowanego przed siedmioma laty obniżyła się.

Wykres 55. Imprezy^a zorganizowane przez placówki kultury^b na 10 tys. ludności
Chart 55. Events^a organised by culture centres^b per 10 thousand population



a Dotyczy: seansów filmowych, wystaw, festiwali i przeglądów artystycznych, koncertów, prelekcji, spotkań, wykładów, imprez turystycznych i sportowo-rekreacyjnych, konkursów, pokazów teatralnych, konferencji, interdyscyplinarnych warsztatów i innych.
b Obejmują: centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice.

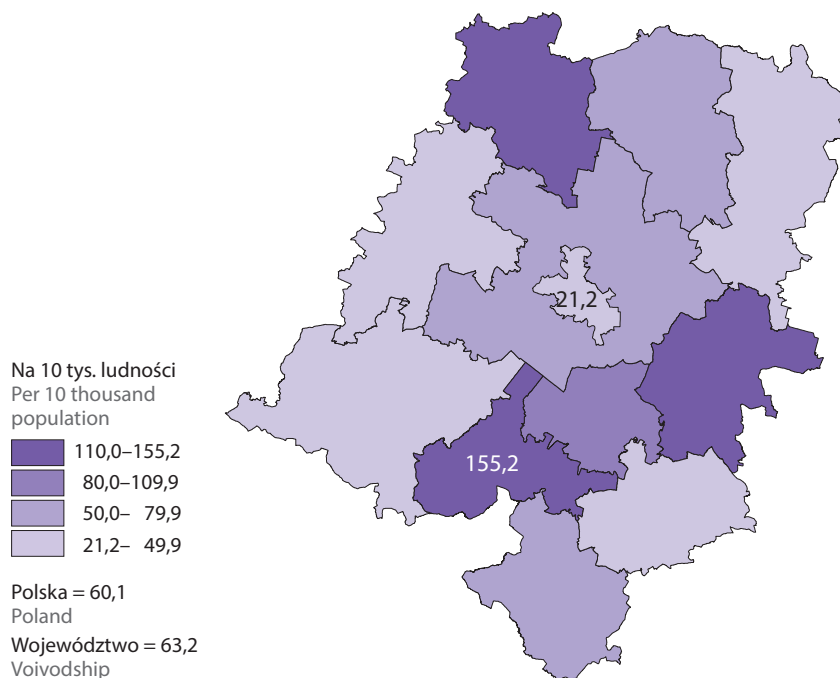
a Concern: screenings, exhibitions, festivals and art reviews, concerts, lectures, meetings, tourist, sport and recreational events, competitions, theatrical performances, conferences, interdisciplinary workshops and other. b Including: centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

W 2022 r. w ujęciu województw najwięcej imprez w przeliczeniu na 10 tys. ludności zorganizowano w województwie małopolskim (90,1), a najmniej w świętokrzyskim (43,1).

W przekroju powiatów najwięcej imprez na 10 tys. mieszkańców w 2022 r. odnotowano w powiecie prudnickim (155,2), natomiast najmniej w m. Opolu (21,2).

Mapa 24. Imprezy^a zorganizowane przez placówki kultury^b w 2022 r.

Map 24. Events^a organised by culture^b centres in 2022



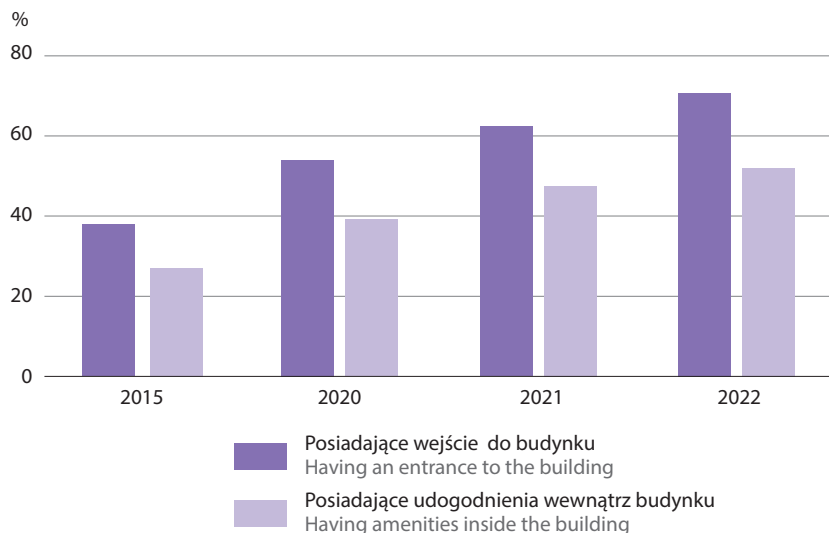
a Dotyczy: seansów filmowych, wystaw, festiwali i przeglądów artystycznych, koncertów, prelekcji, spotkań, wykładów, imprez turystycznych i sportowo-rekreacyjnych, konkursów, pokazów teatralnych, konferencji, interdyscyplinarnych warsztatów i innych.

b Obejmują: centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice.

W 2022 r. spośród ogólnej liczby centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic 70,7% obiektów w województwie opolskim było wyposażonych w usprawnienia w postaci wejścia do budynku, natomiast 52,1% posiadało udogodnienia wewnątrz budynku dla osób z niepełnosprawnościami (w kraju odpowiednio: 88,6% oraz 66,7%).

**Wykres 56. Odsetek placówek kultury^a przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami^b
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 56. Percentage of cultural centres^a adapted to the needs of disabled persons^b
As of 31 December



a Dotyczy budynków; obejmują: centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice. b W 2015 r. dotyczy osób z niepełnosprawnościami poruszających się na wózkach inwalidzkich.

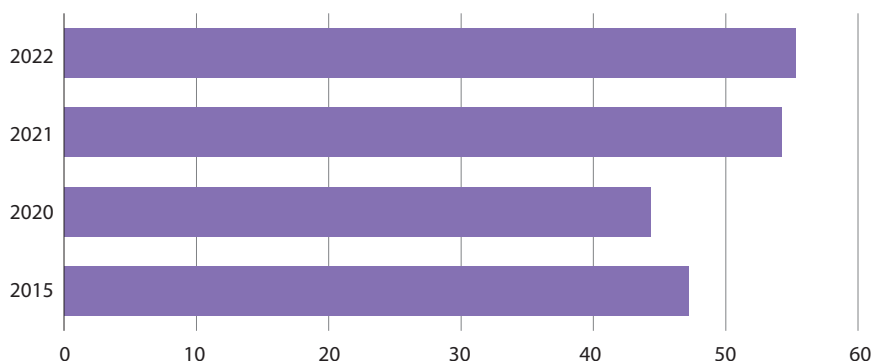
a Concern buildings; including: centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres. b In 2015 concern disabled persons in wheelchairs.

W 2022 r. usługi społeczne w zakresie kinematografii na terenie województwa opolskiego świadczyło 14 kin stałych, co w skali roku oznacza wzrost o 1 placówkę, a względem 2015 r. o 3 placówki. W omawianych latach stan wyposażenia, którym dysponowały kina stałe w województwie (jak i w kraju) polepszył się, gdyż zanotowano wzrost liczby sal oraz miejsc na widowni. W 2022 r. w relacji do stanu sprzed roku liczba sal zwiększyła się w województwie o 11,1%, a miejsc na widowni o 1,3% (w kraju odpowiednio: o 1,7% i o 0,9%), natomiast w porównaniu z 2015 r. był to analogicznie wzrost: o 36,4% i o 10,8% (w kraju: o 22,6% oraz o 9,6%).

Miarą, która może być pomocna przy ocenie dostępności tego typu usług społecznych jest liczba miejsc w kinach stałych przypadających na 10 tys. ludności. W 2022 r. wartość tego wskaźnika w województwie kształtowała się na mniej korzystnym poziomie niż notowanym w kraju, ponieważ na 10 tys. mieszkańców przypadały w województwie 55,3 miejsca w kinach stałych (8 miejsca wśród wszystkich województw) podczas gdy w kraju – 78,6. Najbardziej korzystną sytuację w zakresie dostępu do usług w obszarze kinematografii mierzoną poziomem omawianego wskaźnika odnotowano w województwie dolnośląskim (111,7), a najmniej w zachodniopomorskim (68,2).

**Wykres 57. Miejsca w kinach stałych na 10 tys. ludności
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 57. Seats in indoor cinemas per 10 thousand population
As of 31 December

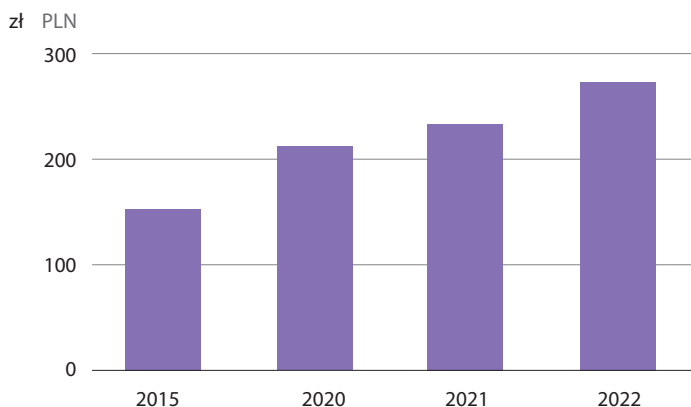


W 2022 r. w województwie opolskim 85,7% kin posiadało wejście do budynku przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami oraz tyle samo kin miało udogodnienia wewnątrz budynku dla takich osób (w kraju analogicznie: 87,4% oraz 82,5%). W województwach: kujawsko-pomorskim i podlaskim wszystkie funkcjonujące kina posiadały infrastrukturę dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Najniższym stopniem dostosowania w postaci zarówno wejścia do budynku przystosowanego dla osób z niepełnosprawnościami, jak i w zakresie posiadanych udogodnień wewnątrz budynku wyróżniało się województwo lubelskie (77,4% i 74,2%).

Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego jednostki samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2022 r. wydały łącznie 257579,9 tys. zł, tj. więcej o 16,2% niż przed rokiem (w kraju – o 15,9%) i o 68,8% w relacji do 2015 r. (w kraju – o 62,1%). Udział wydatków na cele związane z zagwarantowaniem mieszkańcom dostępu do usług kulturalnych w wydatkach ogółem ukształtował się na poziomie 3,1% (wobec 3,2% w kraju) plasując opolskie na 6 miejscu wśród wszystkich województw (obok mazowieckiego i pomorskiego). Najwyższym udziałem w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r. wyróżniało się województwo zachodniopomorskie (3,8%), a najniższym lubelskie i śląskie (po 2,9%).

Wykres 58. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca

Chart 58. Expenditure of local government units budgets on culture and national heritage per capita



Sprawnie funkcjonująca baza turystyczna oraz atrakcyjna oferta usług turystycznych w istotny sposób warunkują standard życia mieszkańców.

**Tablica 27. Baza noclegowa turystyki^{ab}
Stan w dniu 31 lipca**Table 27. Tourist accommodation establishments^{ab}
As of 31 July

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polka=100
Turystyczne obiekty noclegowe Tourist accommodation establishments	168	138	121	120	1,2
w tym całoroczne of which open all year	130	114	107	102	1,5
Obiekty hotelowe Hotels and similar facilities	83	73	70	69	1,7
w tym hotele of which hotels	58	57	54	51	2,0
Pozostałe obiekty Other facilities	85	65	51	51	0,9

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. b Od 2020 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a Concern establishments with 10 or more bed places. b From 2020 data were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

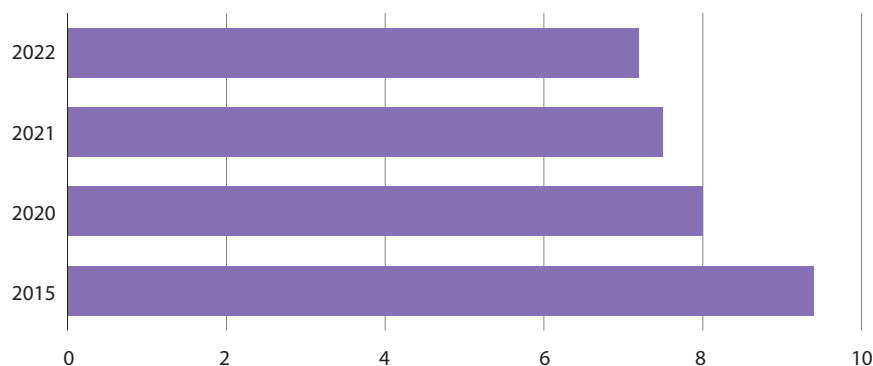
W 2022 r. baza noclegowa turystyki w województwie opolskim uległa nieznacznie zmniejszeniu, tj. o 0,8% w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast w relacji z 2015 r. odnotowano o 28,6% mniej turystycznych obiektów noclegowych (w kraju analogicznie mniej: o 1,8% i o 2,6%).

W strukturze turystycznych obiektów noclegowych w województwie opolskim w analizowanych latach nie odnotowano istotnych zmian. Niezmiennie największą grupę, podobnie jak w kraju, stanowiły hotele. Ich udział w ogólnej liczbie obiektów turystycznych w 2022 r. kształtował się na wyższym poziomie niż średnio w kraju i wyniósł 42,5% wobec 26,3% (przed rokiem odpowiednio: 44,6% wobec 25,4%, a w 2015 r.: 34,5% oraz 23,1%).

Miarą, która pozwala ocenić dostęp do usług turystycznych jest m.in. liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych przypadających na 1000 ludności. W województwie opolskim w 2022 r. wartość wskaźnika w relacji do stanu sprzed roku i przed siedmioma laty zmniejszyła się (w kraju wobec 2021 r. bez zmian oraz spadek wobec 2015 r.). W końcu lipca 2022 r. na każdy 1000 mieszkańców przypadało 7,2 miejsc noclegowych (w kraju 20,6), a w końcu lipca 2015 r. – 9,4 (w kraju – 18,5). Najwyższą wartość wskaźnika w 2022 r. odnotowano w województwie zachodniopomorskim (87,1), a wskaźnik dla opolskiego był najniższy w kraju.

**Wykres 59. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych^{ab} na 1000 ludności
Stan w dniu 31 lipca**

Chart 59. Bed places in tourist accommodation establishments^{ab} per 1000 population
As of 31 July

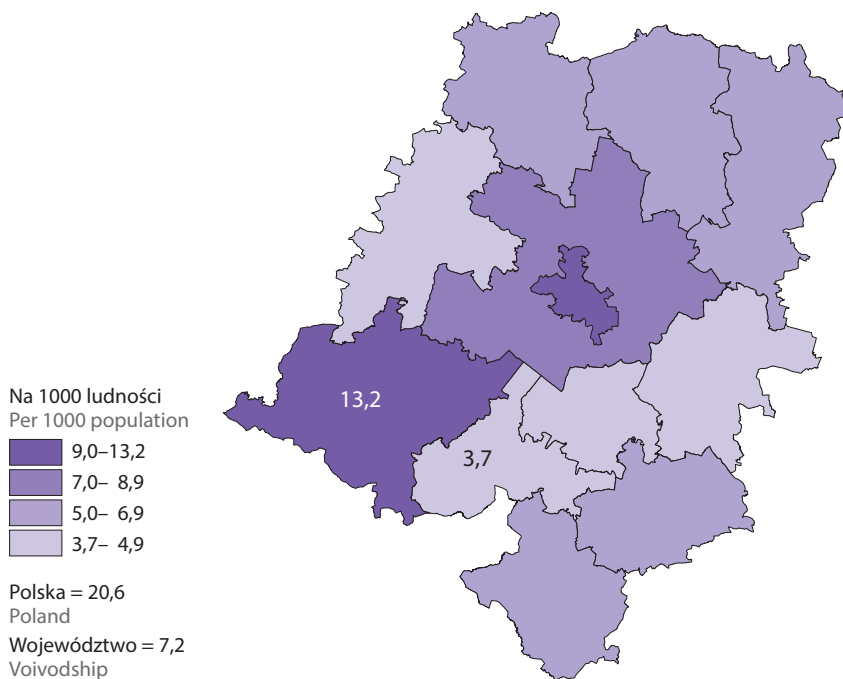


a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. b Od 2020 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
a Concern establishments with 10 or more bed places. b From 2020 data were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

W przekroju powiatów, najwyższą dostępnością usług turystycznych, mierzoną poziomem omawianego wskaźnika w 2022 r. charakteryzował się powiat nyski (13,2), a najniższą powiat prudnicki (3,7).

**Mapa 25. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych^a w 2022 r.
Stan w dniu 31 lipca**

Map 25. Bed places in tourist accommodation establishments^a in 2022
As of 31 July

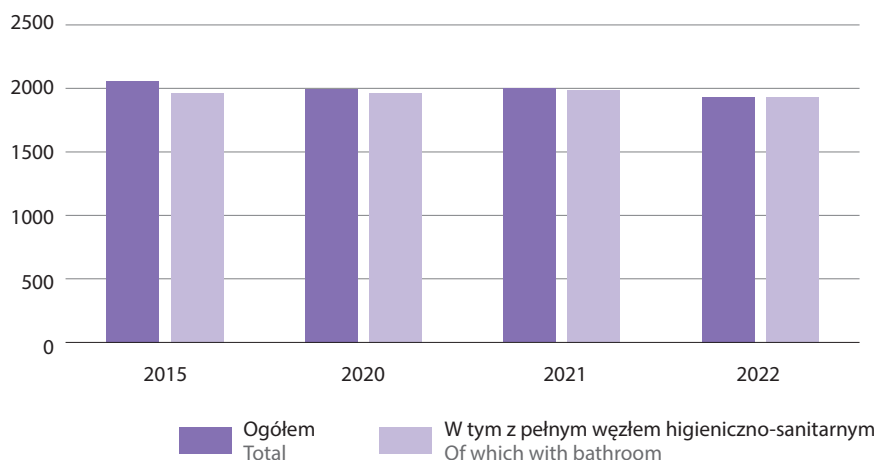


a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych; dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
a Concern establishments with 10 or more bed places; data were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

W 2022 r. liczba pokoi w obiektach hotelowych w województwie uległa zmniejszeniu o 3,3%, w porównaniu z rokiem poprzednim i o 6,0% w relacji do 2015 r., podczas gdy w kraju odnotowano wzrost odpowiednio: o 2,1% i o 23,5%. Natomiast liczba pokoi wyposażonych w pełen węzeł higieniczno-sanitarny w analizowanych latach zmalała analogicznie: o 2,8% i o 1,6% (w kraju wzrosła: o 1,8% i o 24,5%).

**Wykres 60. Pokoje w obiektach hotelowych^{ab}
Stan w dniu 31 lipca**

Chart 60. Rooms in hotels and similar facilities^{ab}
As of 31 July



a Dotyczy hoteli, moteli, pensjonatów oraz innych obiektów hotelowych posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. b Od 2020 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
a Concern hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities with 10 or more bed places. b From 2020 data were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

Ważnym czynnikiem decydującym o wyborze danego turystycznego obiektu noclegowego jest istniejące zaplecze gastronomiczne. W województwie opolskim w 2022 r. liczba placówek świadczących usługi gastronomiczne w skali roku zwiększyła się o 2,8% ale względem stanu sprzed siedmiu lat był to ubytek o 25,8% (w kraju odnotowano spadek odpowiednio: o 0,6% oraz o 5,5%).

**Tablica 28. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych^{ab}
Stan w dniu 31 lipca**

Table 28. Catering establishments in tourist accommodation establishments^{ab}
As of 31 July

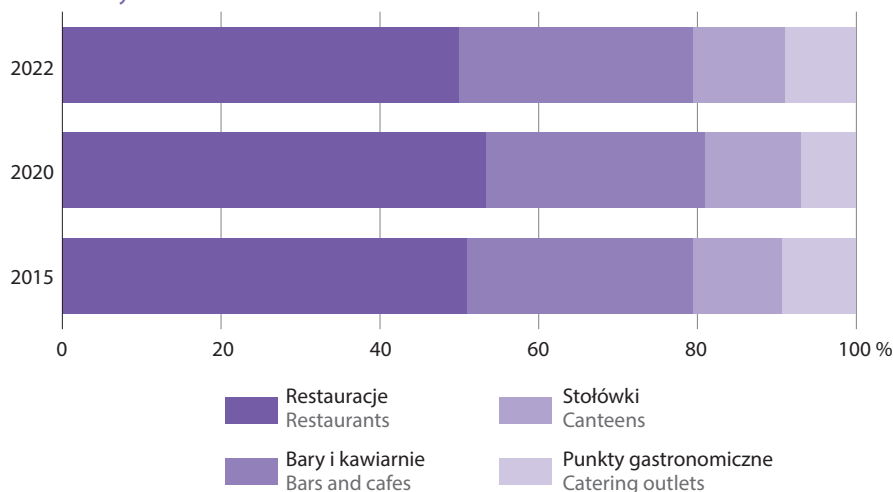
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polka=100 Poland=100
Ogółem Total	151	116	109	112	1,5
w tym: of which:					
restauracje restaurants	77	62	57	56	1,8
bary i kawiarnie bars and cafes	43	32	27	33	1,6
stołówki canteens	17	14	13	13	0,8

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. b Od 2020 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
a Concern establishments with 10 or more bed places. b From 2020 data were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

Wśród wszystkich placówek gastronomicznych w województwie w 2022 r. udział restauracji wynosił 50,0% i obniżył się względem 2021 r. o 2,3 p. proc. oraz o 1,0 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: 42,9% i spadek o 0,2 p. proc. oraz o 0,7 p. proc.).

**Wykres 61. Struktura placówek gastronomicznych w turystycznych obiektach noclegowych^{ab}
Stan w dniu 31 lipca**

Chart 61. Structure of catering units in tourist accommodation establishments^{ab}
As of 31 July



a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. b Od 2020 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a Concern establishments with 10 or more bed places. b From 2020 data were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

Na poziom dostępności usług w zakresie turystyki duży wpływ ma stan bazy noclegowej oraz jej rozwój. Miernikami, które pozwalają to ocenić są m.in.: wskaźnik rozwoju bazy noclegowej, wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej oraz wskaźnik gęstości bazy noclegowej.

Tablica 29. Wybrane wskaźniki wykorzystania bazy noclegowej turystyki^{ab}

Table 29. Selected indicators regarding occupancy of tourist accommodation establishments^{ab}

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej Tourist accommodation development rate	35	28	33	49
Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej Accommodation capacity occupancy rate	78	61	71	105
Wskaźnik gęstości bazy noclegowej Indicator of density of tourist accommodation establishments	1,0	0,8	0,8	0,7

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. b Od 2020 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a Concern establishments with 10 or more bed places. b From 2020 data were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

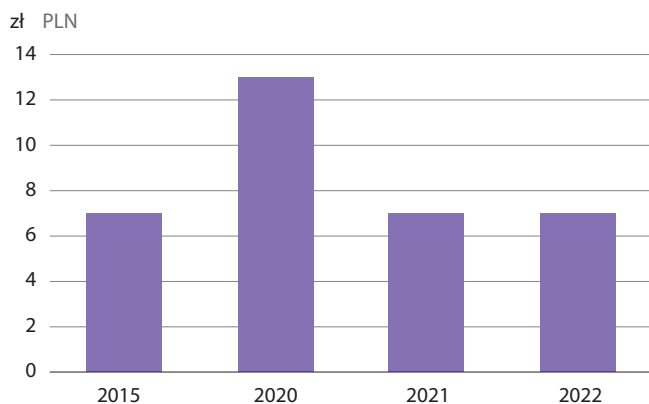
Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej wyrażany liczbą osób korzystających z noclegów w obiektach turystycznych w przeliczeniu na 1 miejsce noclegowe w 2022 r. kształtował się w województwie opolskim na wyższym poziomie niż notowanym w kraju. Na 1 miejsce noclegowe przypadało 49 korzystających, podczas gdy w kraju 44 (w 2021 r. analogicznie: 33 i 28, a w 2015 r.: 35 i 38). Województwo opolskie pod względem wielkości omawianego miernika zajmowało 6 lokatę w kraju. W układzie województw najwięcej turystów skorzystało z 1 miejsca noclegowego w województwie mazowieckim (93), a najmniej w zachodniopomorskim (23).

Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej określany liczbą udzielonych noclegów w relacji do miejsc noclegowych w 2022 r. w województwie opolskim przyjmował niższe wartości niż w kraju i wynosił 105 wobec 115 w kraju (przed rokiem odpowiednio: 71 i 80, a w 2015 r.: 78 i 100) i uplasował opolskie na 8 miejscu. Najwięcej udzielonych noclegów w przeliczeniu na 1 miejsce noclegowe zanotowano w województwie mazowieckim (162), natomiast najmniej w warmińsko-mazurskim (79).

Wskaźnik gęstości bazy noclegowej pozwala ocenić ile miejsc noclegowych przypada na 1 km², czyli w pewnym stopniu warunkuje dostępność usług turystycznych na danym terenie. W województwie opolskim w 2022 r. omawiany miernik ukształtował się na poziomie zbliżonym do 2021 r. oraz 2015 r. i wynosił 0,7 (w kraju 2,5), co ulokowało je – wraz z podlaskim na ostatniej pozycji wśród wszystkich województw. Najwięcej miejsc noclegowych na 1 km² przypadało w województwie małopolskim (6,4).

Jednostki samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2022 r. wydały na turystykę łącznie 6733,1 tys. zł, czyli o 2,3% więcej niż przed rokiem (w kraju – o 3,6%), a o 9,6% mniej w relacji do 2015 r. (w kraju – o 2,8%). Udział wydatków samorządów poniesionych na cele związane z zapewnieniem dostępu do usług w wydatkach ogółem w obszarze turystyki w 2022 r. ukształtował się w województwie, tak jak przed rokiem, na poziomie 0,1%, (w 2015 r. – 0,2%). W rankingu województw, najwięcej środków na turystykę z ogólnej kwoty poniesionych wydatków w 2022 r. wydatkowały budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa zachodniopomorskiego (0,6%), a najmniej mazowieckie (0,05%). Województwo opolskie wraz z lubelskim, śląskim oraz wielkopolskim uplasowało się na 6 miejscu w kraju.

Wykres 62. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na turystykę na 1 mieszkańca
Chart 62. Expenditure of local government units budgets on tourism per capita



Kolejną sferą życia społecznego, której zaspokojenie zależy od poziomu rozwoju i zakresu świadczenia usług jest sport i rekreacja.

W zakresie dostępności usług w sferze sportu w województwie opolskim w 2022 r. w relacji do 2020 r. oraz 2018 r. zaobserwowano m.in. następujące zmiany: zmniejszyła się liczba klubów sportowych i działających w nich sekcji sportowych, natomiast pod względem liczebności podstawowej kadry szkoleniowej przybyło trenerów, a ubyło instruktorów sportowych.

W 2022 r. na terenie województwa opolskiego funkcjonowało 515 klubów sportowych, które stanowiły 3,6% ogółu działających klubów sportowych w kraju. Względem stanu notowanego w 2020 r. i 2018 r. ich liczba zmalała w województwie odpowiednio: o 2,1% i o 5,5% (w kraju analogicznie: wzrosła o 1,6% i zmalała o 11,8%). Mniej było również sekcji sportowych o 6,7% niż w 2020 r. i o 12,4% względem 2018 r. (w kraju mniej: o 0,3% i o 17,3%). Osoby ćwiczące w klubach sportowych w województwie w porównaniu z 2020 r. i 2018 r. miały do dyspozycji więcej trenerów odpowiednio: o 10,7% i o 13,2% (w kraju: o 6,9% i o 6,1%), natomiast mniej instruktorów sportowych, analogicznie: o 4,1% i o 18,0% (w kraju: więcej o 4,2% i mniej o 18,2%).

**Tablica 30. Kadra szkoleniowa oraz kluby sportowe^a
Stan w dniu 31 grudnia**Table 30. Coaching staff and sports clubs^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			Polska=100 Poland=100
Trenerzy i instruktorzy Coaches and instructors	1526	1480	1577	3,1
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe Other persons running sports classes	264	182	170	2,3
Kluby sportowe Sports clubs	545	526	515	3,6
Sekcje sportowe Sports sections	822	772	720	3,3

a Łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.
a Including student and religious sports clubs.

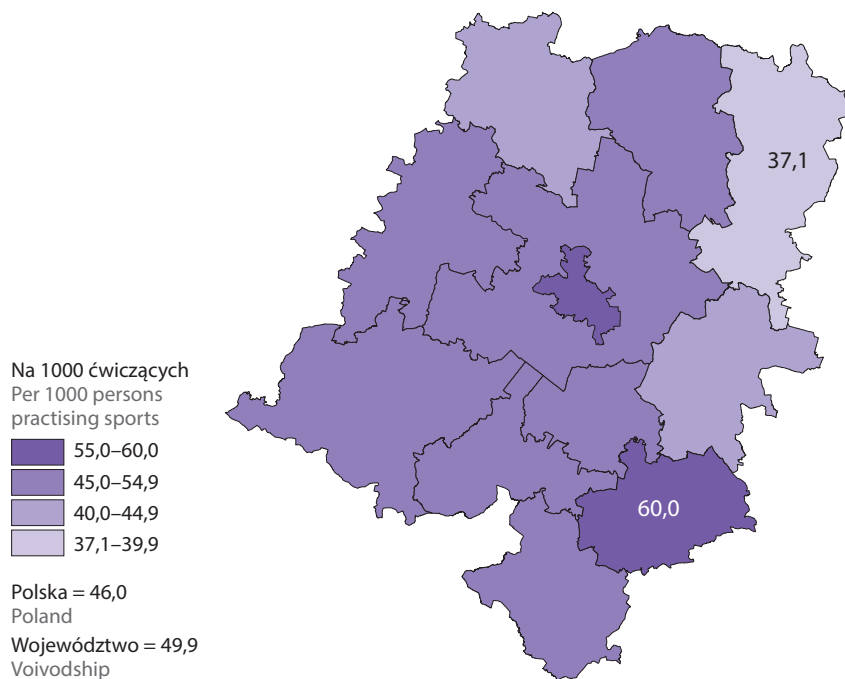
Wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najwięcej klubów sportowych działało w powiecie nyskim (73), natomiast najmniej w powiecie namysłowskim (21).

Miarą, która pozwala ocenić poziom dostępności usług w omawianym obszarze może być liczba trenerów oraz instruktorów w przeliczeniu na 1000 ćwiczących w klubach sportowych. W 2022 r. wartość wskaźnika w województwie opolskim była zbliżona do stanu obserwowanego w 2020 r. i wynosiła 49,9 wobec 48,8 (w kraju: 46,0 wobec 47,8). Pod względem wartości rozpatrywanego miernika województwo opolskie razem z kujawsko-pomorskim uplasowało się w 2022 r. na 3 lokacie w kraju. Najbardziej korzystna sytuacja wystąpiła w województwie warmińsko-mazurskim, w którym na 1000 ćwiczących przypadało 52,0 trenerów oraz instruktorów sportowych, natomiast najmniej w mazowieckim (40,1).

Relacja liczby ćwiczących do kadry szkoleniowej w 2022 r. najbardziej korzystna była w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, w którym 60,0 trenerów i instruktorów sportowych przypadało na 1000 ćwiczących, natomiast najmniej w powiecie oleskim (37,1).

**Mapa 26. Trenerzy oraz instruktorzy w klubach sportowych^a w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 26. Coaches and instructors in sports clubs^a in 2022
As of 31 December



^a Łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.
a Including students and religious sports clubs.

Na możliwość oraz bezpieczeństwo spędzania wolnego czasu w aktywnej formie wpływa rozwój infrastruktury rowerowej, w tym przede wszystkim ścieżek rowerowych.

W województwie opolskim w 2022 r. względem 2021 r. i 2015 r., podobnie jak w kraju, wyraźnie rozbudowano infrastrukturę przeznaczoną do obsługi ruchu rowerowego. Dostępność tego typu usług mierzoną długością ścieżek rowerowych przypadających na 10 tys. km² w omawianym okresie w większym stopniu wzrosła w województwie niż w kraju. W ujęciu województw w 2022 r. najbardziej rozwiniętą infrastrukturą przeznaczoną dla rowerzystów charakteryzowało się śląskie, w którym na 10 tys. km² przypadało 1123,1 km ścieżek rowerowych, a najmniej warmińsko-mazurskie (331,9 km). Województwo opolskie pod względem wysokości omawianego wskaźnika w 2022 r. zajmowało 6 lokatę w kraju.

**Tablica 31. Drogi rowerowe
Stan w dniu 31 grudnia**

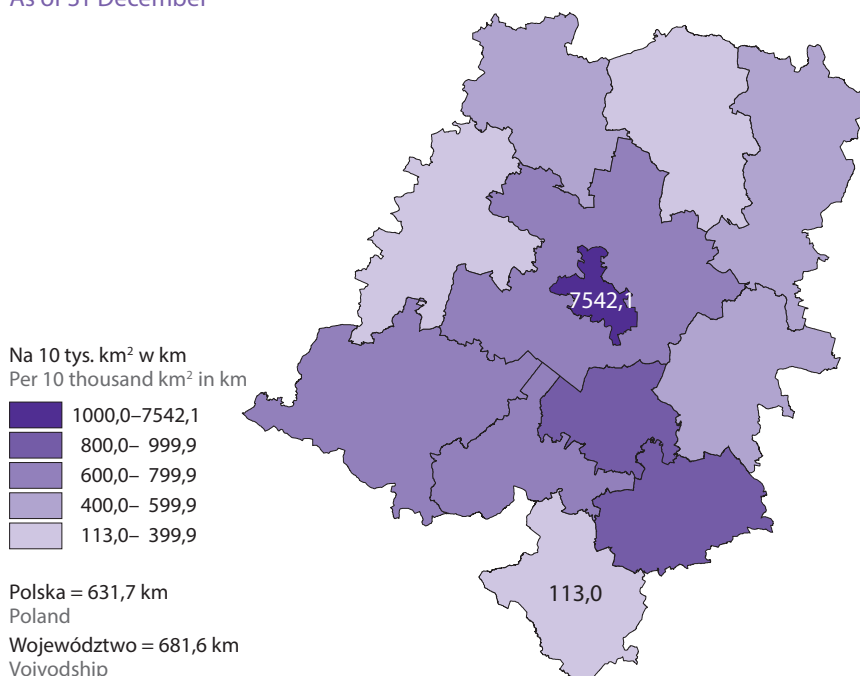
Table 31. Bike lanes
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
	w km		in km	
Ogółem Total	306,3	556,8	582,3	641,5
na 10 tys. km ² per 10 thousand km ²	325,4	591,6	618,7	681,6
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	3,1	5,8	6,1	6,8

W 2022 r. zdecydowanie największą dostępność ścieżek rowerowych mierzoną poziomem omawianego wskaźnika nadal notowano w m. Opolu (7542,1 km), natomiast najmniejszą w powiecie głubczyckim (113,0 km).

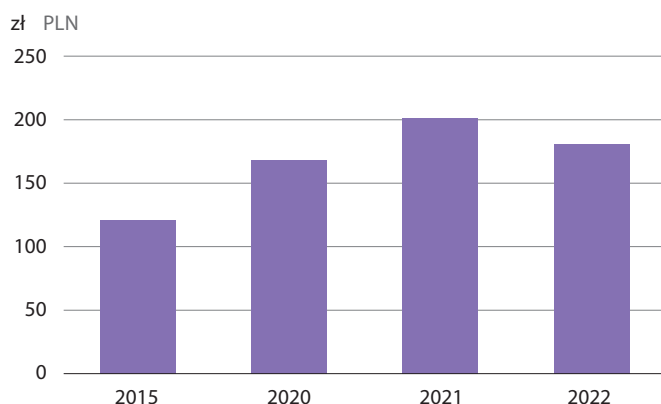
**Mapa 27. Drogi rowerowe w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 27. Bike lanes in 2022
As of 31 December



Na kulturę fizyczną jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2022 r. wydatkowały łącznie 171466,1 tys. zł., tj. o 10,4% mniej niż w 2021 r., a o 41,5% więcej niż w 2015 r. (w kraju więcej odpowiednio: o 22,0% i o 75,8%). Udział wydatków na cele związane z zagwarantowaniem mieszkańcom dostępu do usług społecznych w obszarze sportu w 2022 r. ukształtował się w województwie na poziomie 2,0% wszystkich wydatków ogółem wobec 2,2% w kraju (przed rokiem analogicznie: 2,6% i 2,0%, a przed siedmioma laty: 2,7% i 2,2%).

Wykres 63. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę fizyczną na 1 mieszkańca
 Chart 63. Expenditure of local government units budgets on physical education per capita



Najwyższy udział w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego na kulturę fizyczną w 2022 r. odnotowano w województwie lubuskim i śląskim (po 2,9%), natomiast najniższy w łódzkim i świętokrzyskim (po 1,6%). Pod względem wysokości omawianego udziału opolskie zajmowało 8 miejsce w kraju.

4.4. Bezpieczeństwo publiczne

4.4. Public safety

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z kluczowych czynników wpływających na subiektywną ocenę jakości życia mieszkańców. Informacje, które pozwalają ocenić poziom bezpieczeństwa publicznego są oparte na danych pozyskanych z rejestrów prowadzonych przez Komendę Główną Policji, dotyczących m.in. przestępstw stwierdzonych oraz wypadków drogowych.

Liczba przestępstw w województwie opolskim w 2022 r. zarówno w odniesieniu do 2021 r., jak i 2015 r. zmniejszyła się odpowiednio: o 5,2% i o 17,7%, podczas gdy w kraju wzrosła analogicznie: o 5,1% i o 7,9%.

Tablica 32. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych
 Table 32. Crimes ascertained by the Police in completed preparatory proceedings

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	Polska=100 Poland=100
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				
Ogółem Total	19927	15710	17300	16392	1,9
w tym: of which:					
O charakterze kryminalnym Criminal	13553	10872	9960	9654	2,0
O charakterze gospodarczym Economic	3400	2576	4806	4257	1,6
Drogowe Road traffic	2033	1601	1724	1676	2,4

Wskaźnik zagrożenia przestępczością, wyrażany liczbą przestępstw stwierdzonych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców dla województwa opolskiego w 2022 r. osiągnął wartość 173,4 podczas gdy w kraju 228,1. W przekroju województw najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie śląskim (350,8), a najniższą w województwie podkarpackim (129,3).

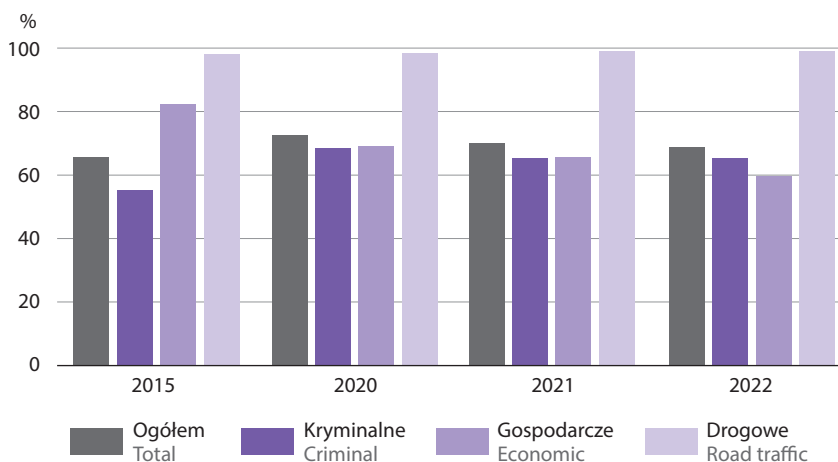
W strukturze przestępstw stwierdzonych w województwie opolskim w 2022 r. nie odnotowano istotnych zmian. Pomimo, iż (podobnie jak w kraju) najwięcej przestępstw popełnionych w województwie miało charakter kryminalny, to pozytywnym zjawiskiem świadczącym o poprawie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców jest obserwowany spadek tego rodzaju przestępstw (o 3,1% względem 2021 r. oraz o 28,8% w stosunku do 2015 r.). Wśród przestępstw kryminalnych w województwie liczba przestępstw przeciwko mieniu wyniosła 8,7 tys., co oznacza, że zwiększyła się o 3,2% w relacji do 2021 r., natomiast zmalała o 18,4% w porównaniu z 2015 r. (w tym zmalała kradzież z włamaniem odpowiednio: o 14,3% i o 41,3%).

Liczba przestępstw przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji w 2022 r. była niższa zarówno względem 2021 r., jak i 2015 r. odpowiednio: o 2,8% i o 17,6%.

Analizując zjawisko przestępczości według powiatów województwa opolskiego zauważyć można znaczne jego zróżnicowanie. W 2022 r. najbardziej zagrożone przestępczością było m. Opole (19,9% ogółu przestępstw stwierdzonych przez Policję w województwie), natomiast najniższy poziom przestępczości występował w powiecie głubczyckim (3,7%). Najwięcej przestępstw o podłożu kryminalnym oraz gospodarczym zanotowano w m. Opolu (odpowiednio: 20,3% i 23,6%), natomiast przestępstw drogowych w powiecie opolskim (13,4%).

Miarą, która pozwala ocenić poziom bezpieczeństwa publicznego jest wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych. Wartość wskaźnika w województwie opolskim w 2022 r. była niższa niż w 2021 r. (o 1,4 p. proc.), natomiast wyższa w porównaniu z 2015 r. (o 3,0 p. proc.). W 2022 r. ukształtował się on na poziomie niższym niż w kraju (68,8% wobec 71,1%) plasując województwo na 9 miejscu. Najwyższą skutecznością w wykrywalności sprawców przestępstw charakteryzowało się województwo podlaskie (80,9%), natomiast najniższą województwo mazowieckie (62,7%).

Wykres 64. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję według rodzajów
Chart 64. Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police by types

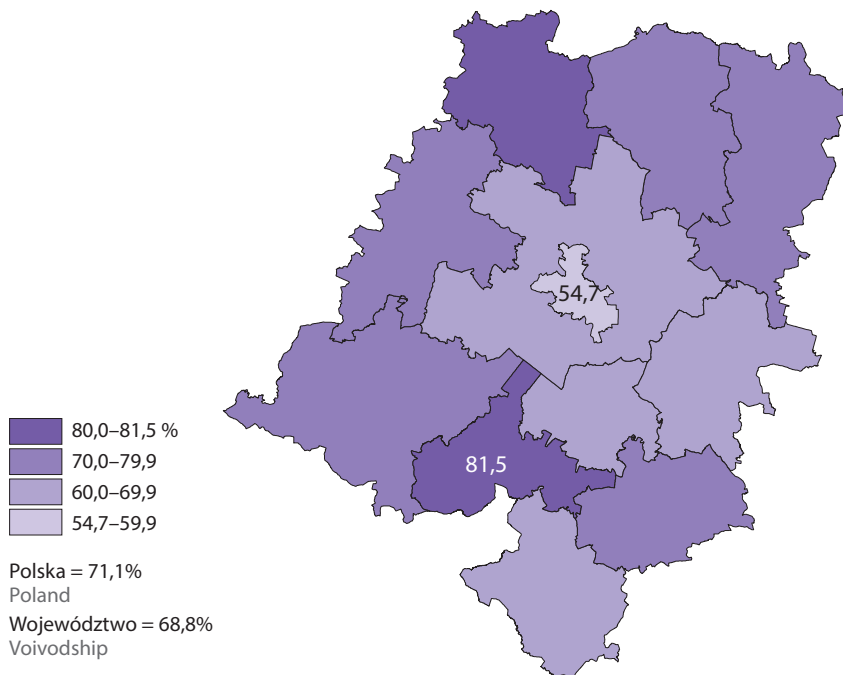


Biorąc pod uwagę rodzaj popełnionych przestępstw, najwyższą skuteczność w wykrywaniu sprawców przestępstw w województwie opolskim (podobnie jak w kraju) odnotowano w przypadku przestępstw drogowych. Wartość wskaźnika ich wykrywalności w 2022 r. wyniosła 99,2% i wzrosła względem 2021 r. i 2015 r. odpowiednio: o 0,1 p. proc. i o 1,1 p. proc., natomiast w kraju obniżyła się (po 0,1 p. proc.). Skuteczność w wykrywalności sprawców przestępstw o charakterze kryminalnym ukształtowała się na poziomie 65,3% i była o 0,1 p. proc. niższa niż notowana w 2021 r., natomiast wyższa o 10,1 p. proc.

w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: spadek o 0,9 p. proc. i wzrost o 11,5 p. proc.). W przypadku przestępstw o charakterze gospodarczym wartość wskaźnika w województwie ukształtowała się na poziomie 59,7%, tj. niższym zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. odpowiednio: o 5,9 p. proc. i o 22,6 p. proc. (w kraju analogicznie: 75,2% oraz wzrost o 0,7 p. proc. i spadek o 9,2 p. proc.).

Najwyższą wykrywalnością sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w 2022 r. w przestrzeni powiatów województwa opolskiego cechował się powiat prudnicki, w którym wartość omawianego wskaźnika wynosiła 81,5%, natomiast najniższą m. Opole – 54,7%.

Mapa 28. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w 2022 r.
Map 28. Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police in 2022



W 2022 r. na terenie województwa opolskiego w porównaniu z 2021 r. i 2015 r. odnotowano mniej wypadków drogowych odpowiednio: o 18,4% i o 38,3% (w kraju analogicznie: o 6,5% i o 35,3%).

Tablica 33. Wypadki drogowe^a i ich ofiary
Table 33. Road traffic accidents^a and their casualties

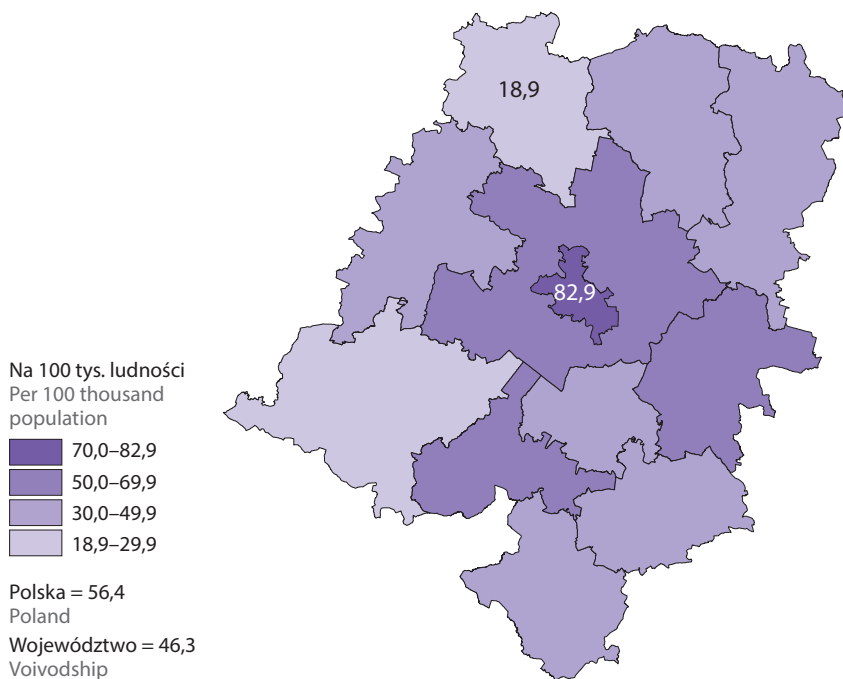
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Wypadki Accidents	710	488	537	438	2,1
Ofiary wypadków Road traffic casualties	910	603	674	577	2,2
Śmiertelne Fatalities	102	65	81	64	3,4
Ranni Injured	808	538	593	513	2,1

^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

Wartość wskaźnika wyrażonego liczbą wypadków drogowych w przeliczeniu na 100 tys. ludności w województwie opolskim w 2022 r. ukształtowała się na bardziej korzystnym poziomie niż przeciętnie w kraju (46,3 wobec 56,4) i ulokowała województwo na 5 pozycji. Najmniej wypadków w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców zanotowano w województwie podlaskim (29,1), a najwięcej w województwie łódzkim (92,6).

W województwie opolskim najwyższą skłonność do nieprzestrzegania przepisów kodeksu ruchu drogowego w 2022 r. zaobserwowano w m. Opolu, co potwierdza najwyższa wartość omawianego wskaźnika (82,9). Najbezpieczniejszą natomiast sytuację na drogach zanotowano w powiecie namysłowskim, w którym wartość analizowanego wskaźnika kształtowała się na poziomie 18,9.

Mapa 29. Wypadki drogowe^a w 2022 r.
Map 29. Road traffic accidents^a in 2022

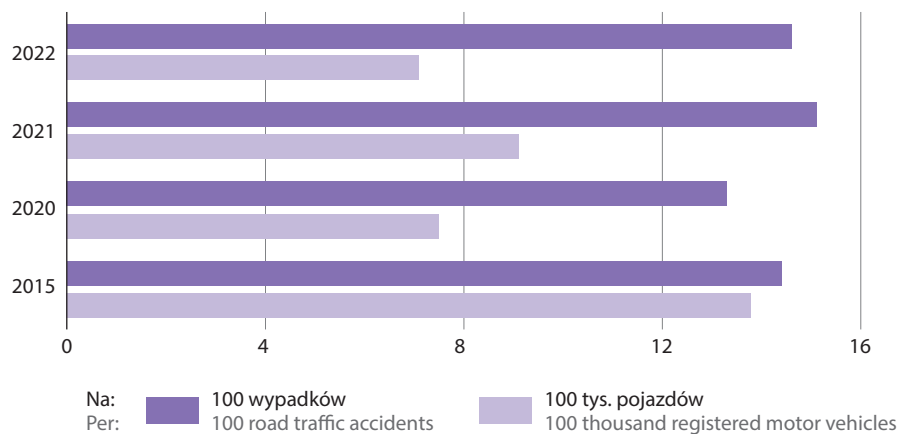


a Zarejestrowane przez Policję.
a Registered by the Police.

Liczba osób, które poniosły uszczerbek na zdrowiu lub straciły życie w wyniku wypadków w ruchu drogowym zmniejszyła się w województwie opolskim w stosunku do 2021 r. o 14,4%, a w porównaniu z 2015 r. – o 36,6%, podczas gdy w kraju zmniejszyła się odpowiednio: o 7,1% i o 37,6%.

Miernikiem, dzięki któremu można ocenić poziom bezpieczeństwa drogowego jest m.in. liczba ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków. W 2022 r. w województwie na każde 100 wypadków śmierć poniosło 14,6 osób, podczas gdy w kraju – 8,9. Najmniej ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków odnotowano w województwie małopolskim (4,6), a najwięcej w województwie podlaskim (20,7).

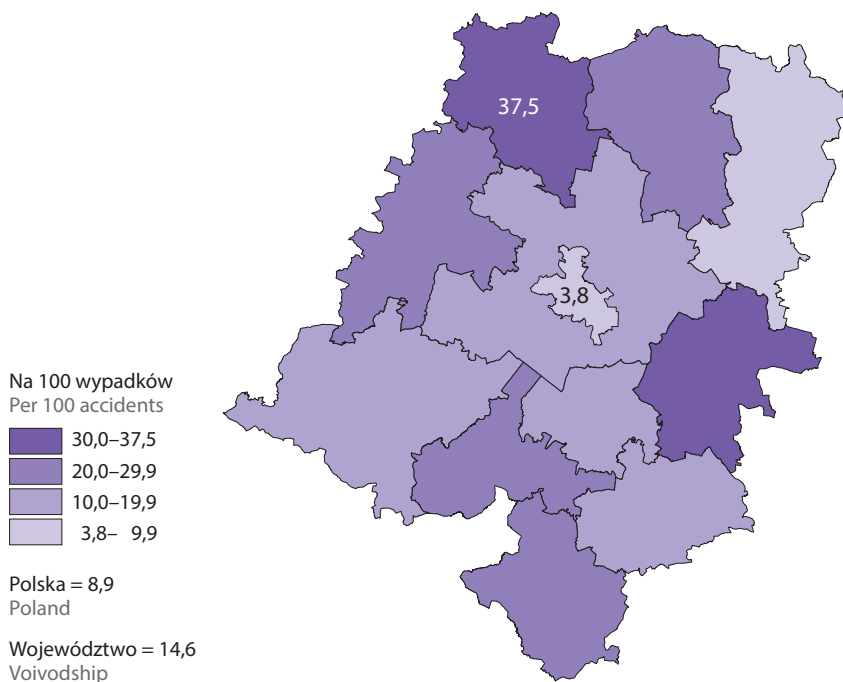
Wykres 65. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych^a
Chart 65. Fatalities of road traffic accidents^a



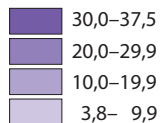
^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

W przestrzeni powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najmniejszą liczbą ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków wyróżniło się m. Opole (3,8), natomiast największą powiat namysłowski (37,5).

Mapa 30. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych^a w 2022 r.
Map 30. Fatalities of road traffic accidents^a in 2022



Na 100 wypadków
 Per 100 accidents



Polska = 8,9
 Poland

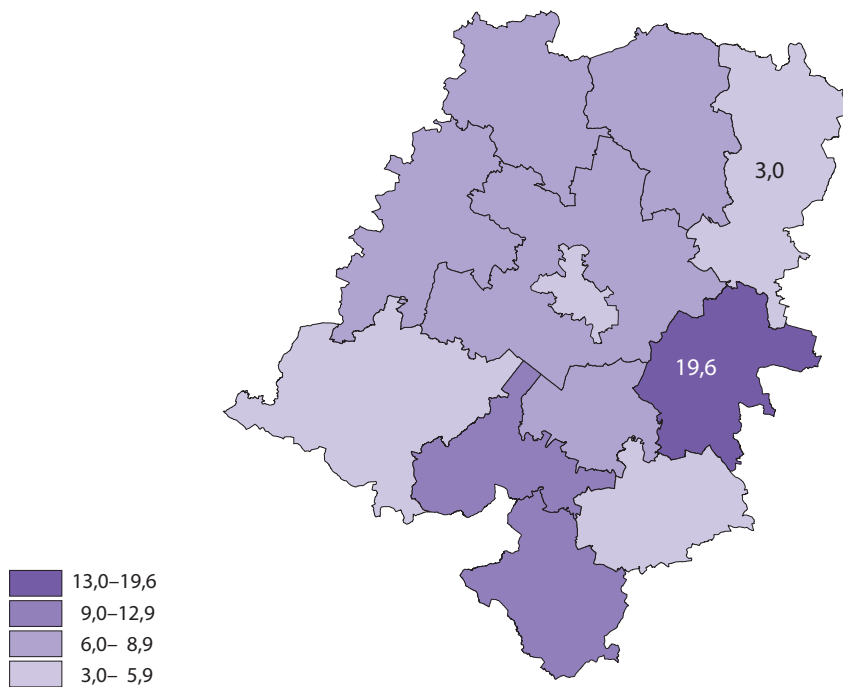
Województwo = 14,6
 Voivodship

^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

Liczba ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 tys. pojazdów (łącznie z ciągnikami) w 2022 r. w województwie opolskim wynosiła 7,1 i była wyższa od wartości ogólnopolskiej wynoszącej 5,4.

Najmniej ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 tys. pojazdów zanotowano w województwie małopolskim (3,5), natomiast najwięcej w województwach: łódzkim oraz warmińsko-mazurskim (po 7,2). W układzie powiatowym w 2022 r. najmniej ofiar śmiertelnych na 100 tys. pojazdów samochodowych (łącznie z ciągnikami) przypadało w powiecie oleskim (3,0), natomiast najgorszą wartość omawianego wskaźnika notowano w powiecie strzeleckim (19,6).

Mapa 31. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych^a na 100 tys. pojazdów w 2022 r.
Map 31. Fatalities of road traffic accidents^a per 100 thousand registered motor vehicles in 2022



Polska = 5,4
Poland

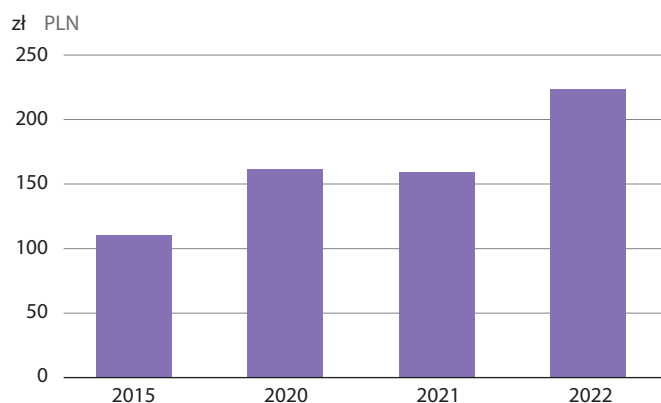
Województwo = 7,1
Voivodship

^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

W województwie opolskim w 2022 r. na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową jednostki samorządu terytorialnego wydały łącznie 211212,3 tys. zł, tj. więcej o 38,9% niż w 2021 r. i o 91,3% niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio wzrost: o 52,7% i o 116,2%). Udział wydatków na cele związane z zagwarantowaniem mieszkańcom poczucia bezpieczeństwa publicznego ukształtował się na wyższym poziomie niż w kraju i w 2022 r. wyniósł 2,5% wobec 2,4% (w 2021 r. i 2015 r. odpowiednio: 2,1% wobec 1,7% oraz 2,5% wobec 2,0%).

Wykres 66. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową na 1 mieszkańca

Chart 66. Expenditure of local government units budgets on public safety and fire care per capita



W przekroju województw w 2022 r. udział wydatków jednostek samorządu terytorialnego na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wahał się w granicach od 1,7% w województwie pomorskim do 3,5% – w małopolskim. Pod względem wysokości omawianego udziału województwo opolskie w 2022 r. zajmowało razem z województwem kujawsko-pomorskim 5 lokatę w kraju.

Rozdział 5

Chapter 5

Środowisko naturalne

Natural environment

5.1. Zanieczyszczenia i ochrona wód oraz powietrza

5.1. Pollution and protection of waters and air

Stan środowiska naturalnego w istotny sposób wpływa na warunki życia ludności, ponieważ w szczególności oddziałuje na zdrowie i poczucie bezpieczeństwa ludzi, a także na podejmowane decyzje dotyczące miejsca zamieszkiwania i spędzania wolnego czasu.

Na jakość wód w dużym stopniu wpływa prowadzona gospodarka ściekowa. W 2022 r. ilość ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi na terenie województwa opolskiego zarówno w stosunku do 2021 r., jak i 2015 r. zmniejszyła się odpowiednio: o 3,0% i o 2,1%, podczas gdy w kraju uległa zwiększeniu o 0,9% w porównaniu z poprzednim rokiem, a zmniejszyła się o 11,2% w relacji do 2015 r.

Tablica 34. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 34. Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w hm ³		in hm ³	Polska=100 Poland=100	
Ogółem Total	63,6	64,4	64,2	62,3	0,8
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a discharged directly by plants ^a	32,9	32,0	31,6	29,7	0,5
odprowadzone siecią kanalizacyjną discharged by sewage network	30,7	32,4	32,6	32,6	2,4
W tym ścieki wymagające oczyszczenia Of which wastewater requiring treatment	60,7	62,0	62,2	60,4	2,8

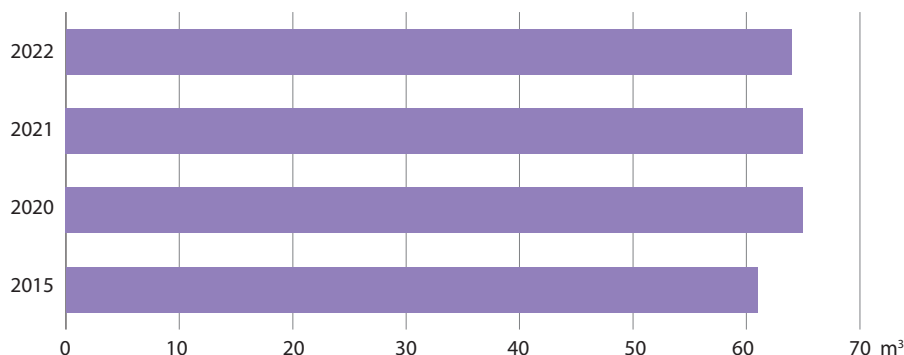
a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a Including cooling water and contaminated drainage water from mines and building constructions, as well as contaminated precipitation water.

W województwie odnotowano większą niż w kraju ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W 2022 r. wskaźnik wynosił w województwie 64 m³, natomiast w kraju – 57 m³.

Wykres 67. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w przeliczeniu na 1 mieszkańca

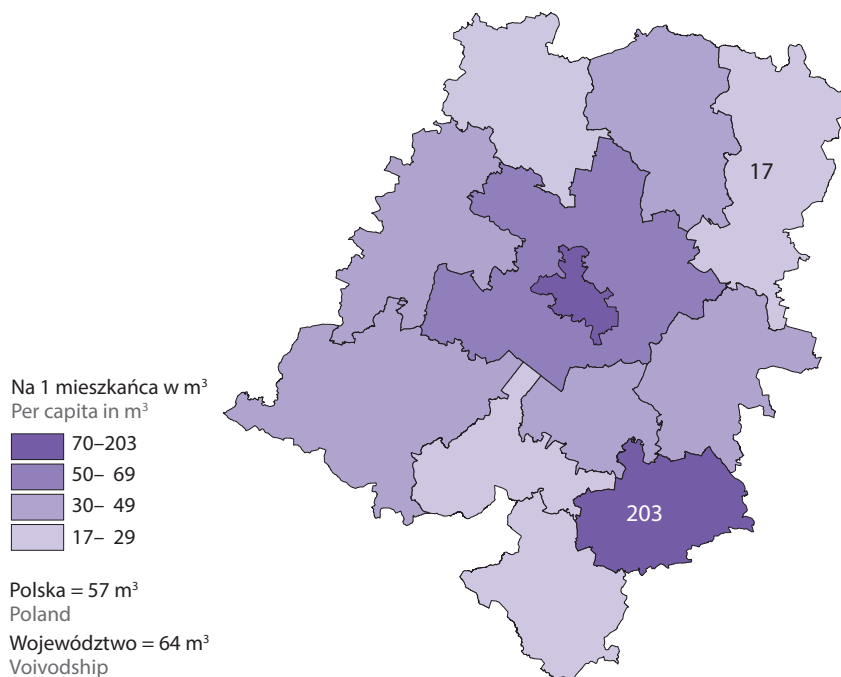
Chart 67. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita



Najmniejszą ilością ścieków wymagających oczyszczenia przypadających na 1 mieszkańca w 2022 r. wyróżniało się województwo lubelskie oraz podkarpackie (po 36 m³), a największą województwo śląskie (96 m³), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 11 miejscu w kraju.

Mapa 32. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w 2022 r.

Map 32. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2022



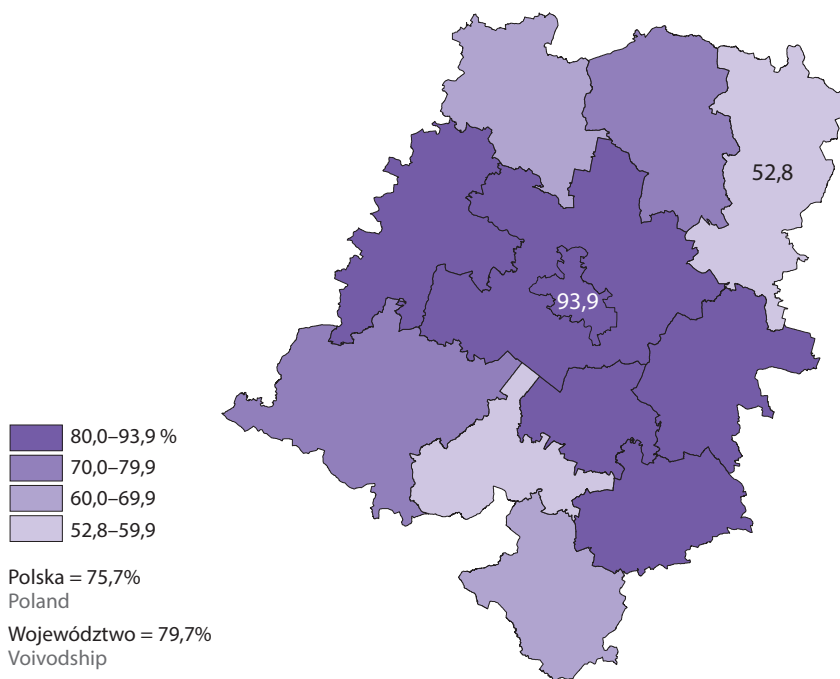
W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najmniej ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi w przeliczeniu na mieszkańca notowano w powiecie oleskim (17 m³), natomiast najwięcej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (203 m³).

Liczba oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych w 2022 r. zarówno względem 2021 r., jak i 2015 r. zwiększyła się w województwie odpowiednio: o 0,9% i o 3,8%, natomiast w kraju zmalała odpowiednio: o 0,3% i o 2,1%. Równocześnie z obserwowanym spadkiem ogólnej liczby ludności zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju odnotowano wzrost odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. W 2022 r. omawiany odsetek względem 2021 r. zwiększył się w województwie o 0,9 p. proc., a w stosunku do 2015 r. o 5,2 p. proc. do poziomu 79,7%, natomiast w kraju odpowiednio wzrósł: o 0,5 p. proc. i o 3,0 p. proc. do 75,7%.

W układzie województw w 2022 r. omawiany wskaźnik wahał się od 58,6% w województwie lubelskim do 84,6% w województwie pomorskim, natomiast województwo opolskie zajmowało 5 lokatę w kraju.

Wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najwyższym odsetkiem ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wyróżniało się m. Opole (93,9%), natomiast najniższym – powiat oleski (52,8%).

Mapa 33. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności w 2022 r.
Map 33. Percentage of population connected to wastewater treatment plants in total population in 2022



Czynnikiem środowiskowym, który również ma istotny wpływ na warunki zamieszkania ludności jest stopień zanieczyszczenia powietrza. Źródłem zagrożenia są m.in. zakłady przemysłowe, a w szczególności te, które mają status „zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza”.

Tablica 35. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
 Table 35. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	ogółem		total	Polska=100 Poland=100	
Zakłady ^a szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza Plants ^a of significant nuisance to air quality	83	79	79	78	4,2
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń: of which possessing systems to reduce the emission of:					
pyłowych particulates	49	39	37	38	3,6
gazowych gases	7	7	8	7	2,4
Emisja zanieczyszczeń w tys. t: Emission of pollutants in thousand tonnes:					
pyłowych particulates	1,5	1,0	1,2	1,0	5,1
gazowych gases	12370,1	16272,2	17596,0	15540,2	7,6

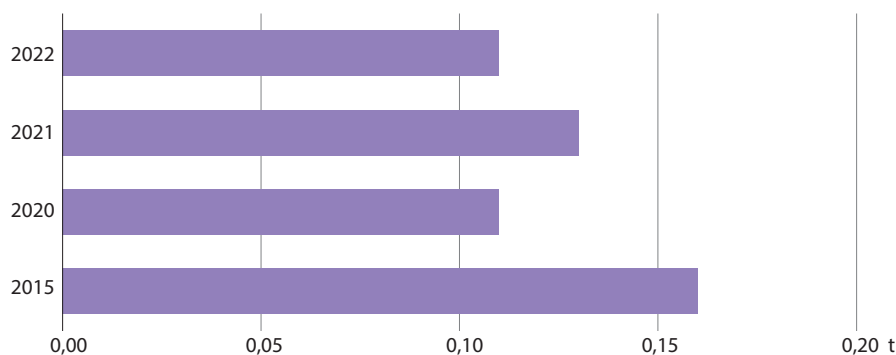
a Stan w dniu 31 grudnia.
a As of 31 December.

W 2022 r. ogólna liczba zakładów przemysłowych szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w województwie zarówno w stosunku do 2021 r., jak i do 2015 r. zmniejszyła się odpowiednio: o 1,3% i o 6,0%, natomiast w kraju zwiększyła się o 0,2% w relacji do 2021 r. i o 1,5% w odniesieniu do 2015 r.

Miarą zanieczyszczenia powietrza w aspekcie podejmowania decyzji o zamieszkaniu jest m.in. poziom emisji zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w przeliczeniu na 1 km² powierzchni. W 2022 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju w stosunku do stanu notowanego w 2021 r., jak i 2015 r. ilość wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych przypadających na 1 km² zmalała. Wskaźnik ten ukształtował się w 2022 r. w województwie na poziomie 0,11 t/km² wobec 0,13 t/km² w 2021 r. i 0,16 t/km² w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 0,06 t/km², 0,07 t/km² i 0,14 t/km²).

Wykres 68. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km²

Chart 68. Emission of particulate pollutants from plants of significant nuisance to air quality per km²

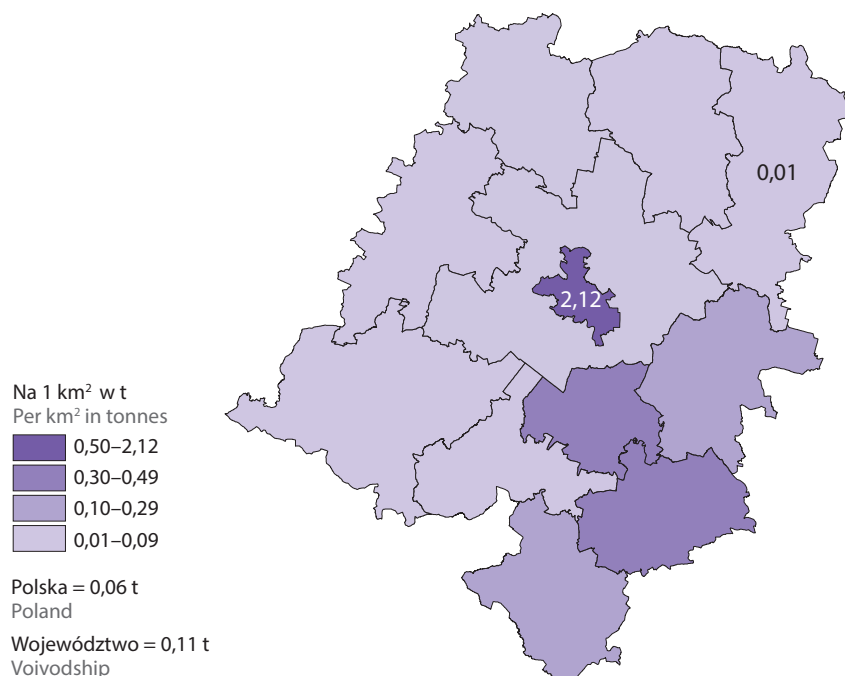


W ujęciu województw w 2022 r. najmniej zanieczyszczeń pyłowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni wyemitowanych zostało w województwie podlaskim (0,02 t), natomiast najwięcej w województwie śląskim (0,29 t). Województwo opolskie uplasowało się na 9 lokacie w kraju.

Wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. omawiany wskaźnik wykazywał znaczne zróżnicowanie terytorialne i wahał się od 0,01 t/km² w powiecie oleskim do 2,12 t/km² w m. Opolu.

Mapa 34. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2022 r.

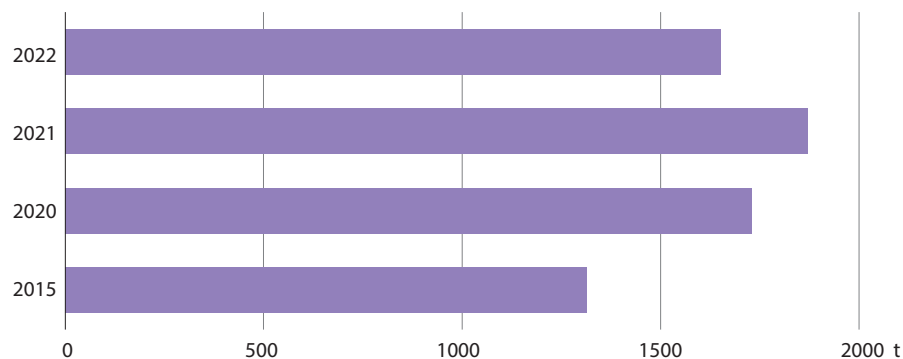
Map 34. Emission of particulate pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2022



W województwie opolskim w 2022 r. ilość wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych przypadających na 1 km² kształtowała się znacznie powyżej wartości notowanej w kraju i wynosiła 1651 t wobec 651 t w kraju.

Wykres 69. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km²

Chart 69. Emission of gaseous pollutants from plants of significant nuisance to air quality per km²



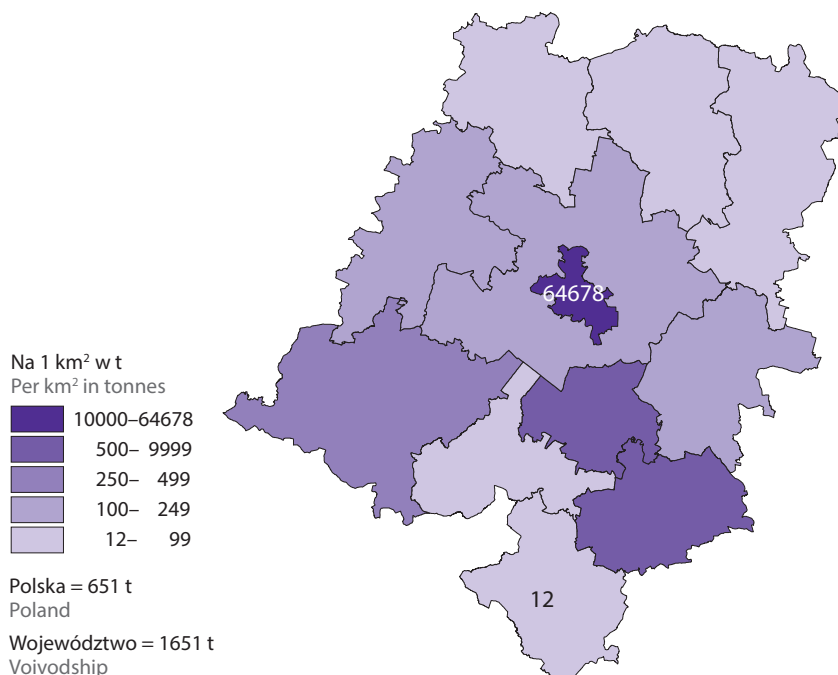
Wśród wszystkich województw w 2022 r. najniższym poziomem wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych przypadających na 1 km² cechowało się województwo warmińsko-mazurskie (67 t), natomiast

najwyższym wyróżniało się województwo śląskie (2636 t), a województwo opolskie zajmowało 14 miejsce w kraju.

W ujęciu powiatów województwa opolskiego omawiany wskaźnik w 2022 r. wykazywał znaczne dysproporcje terytorialne. Rozpiętość między najniższą wartością w powiecie głubczyckim, a najwyższą notowaną dla m. Opola wynosiła 64,7 tys. t/km².

Mapa 35. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2022 r.

Map 35. Emission of gaseous pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2022



5.2. Ochrona przyrody oraz bioróżnorodności

5.2. Nature and biodiversity protection

Środowisko naturalne jest jednym z podstawowych czynników kształtujących warunki życia. Jego zasoby i walory są dobrem ograniczonym, wyczerpywalnym, a działalność człowieka wpływa na tempo ich zmian zarówno w wymiarze ilościowym, jak też jakościowym.

W 2022 r. 27,6% powierzchni województwa opolskiego było objęte ochroną prawną, natomiast w kraju – 32,3%. W analizowanym roku dominujący udział w powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych zarówno w województwie, jak i w kraju stanowiły obszary chronionego krajobrazu. Ich odsetek w województwie kształtował się na wyższym poziomie niż notowanym w kraju. W 2022 r. wyniósł w województwie 74,6%, natomiast w kraju – 68,5%.

Tablica 36. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona Stan w dniu 31 grudnia

Table 36. Area of special nature value under legal protection As of 31 December

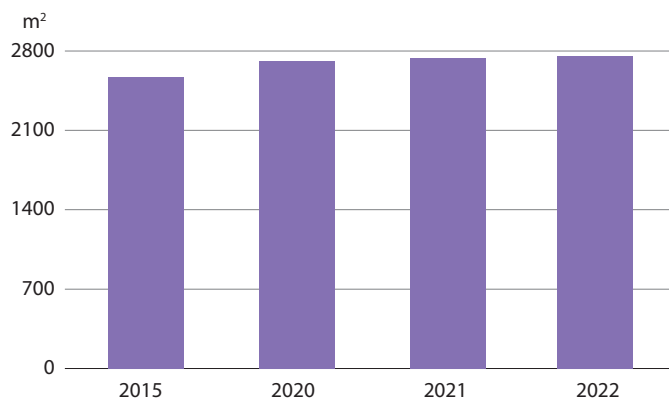
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w ha		in hectares		Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	256245,5	259537,4	259537,2	259540,9	2,6
w tym: of which:					
Rezerваты przyrody Nature reserves	936,5	968,8	968,8	1000,0	0,6
Parki krajobrazowe ^a Landscape parks ^a	61631,0	61506,0	61506,0	61474,7	2,4
Obszary chronionego krajobrazu ^a Protected landscape areas ^a	189626,9	193570,3	193570,4	193570,4	2,8
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe Landscape-nature complexes	3322,4	2620,2	2620,2	2624,5	2,2

a Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
a Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

W 2022 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju w stosunku do stanu notowanego w 2021 r., jak i 2015 r. wzrosła powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona na 1 mieszkańca. Wskaźnik ten ukształtował się w 2022 r. w województwie na poziomie 2754 m² wobec 2736 m² w 2021 r. i 2573 m² w 2015 r. (w kraju analogicznie: 2678 m², 2667 m² i 2647 m²). W ujęciu województw w 2022 r. największą powierzchnią obszarów prawnie chronionych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyróżniało się województwo warmińsko-mazurskie z wynikiem 8267 m², a najmniejszą województwo śląskie – 628 m². Województwo opolskie pod względem wartości omawianego wskaźnika uplasowało się na 9 lokacie w kraju.

Wykres 70. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona na 1 mieszkańca Stan w dniu 31 grudnia

Chart 70. Area of special nature value under legal protection per capita As of 31 December



W układzie powiatów województwa opolskiego w 2022 r. największej powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych podlegającej ochronie prawnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie namysłowskim (8199 m²), natomiast najmniej bo zaledwie 2 m² w m. Opolu.

Oprócz obszarów objętych ochroną prawną, istotne dla zachowania jakości środowiska przyrodniczego są także tereny zieleni.

W województwie opolskim w 2022 r. względem 2021 r. zwiększyła się powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców oraz zieleni osiedlowej, a tereny zieleni ulicznej nie uległy zmianie. Natomiast w porównaniu z 2015 r. zwiększeniu uległa powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleni ulicznej i osiedlowej, a zmniejszył się teren zieleńców. W 2022 r. zarówno w stosunku do 2021 r., jak i 2015 r. najbardziej wzrosła w województwie powierzchnia terenów zieleni osiedlowej (odpowiednio: o 26,7% i o 42,7%), natomiast w kraju odpowiednio: powierzchnia zieleni ulicznej o 1,2% oraz zieleńców o 21,7%.

**Tablica 37. Tereny zieleni
Stan w dniu 31 grudnia**

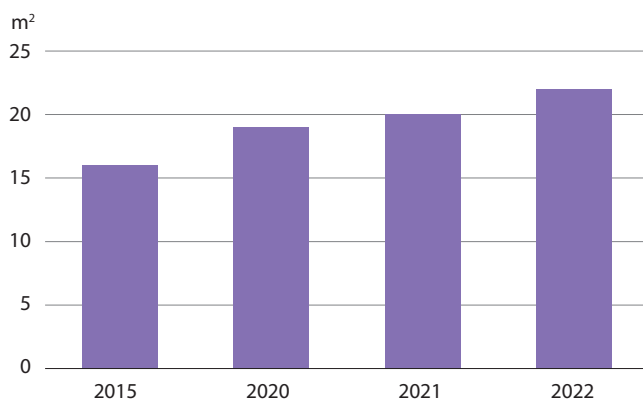
Table 37. Green areas
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	Polska=100 Poland=100
	w ha		in hectares		
Parki spacerowo-wypoczynkowe Strolling-recreational parks	914,3	1016,4	1093,5	1164,6	4,7
Zieleńce Lawns	250,1	239,6	238,5	249,8	2,0
Zieleń uliczna Street greenery	295,7	297,5	326,2	326,2	1,9
Tereny zieleni osiedlowej Green areas of housing estates	464,1	520,5	522,8	662,4	2,6

W 2022 r. na 1 mieszkańca województwa przypadało 22 m² terenów parków, zieleńców oraz zieleni osiedlowej, podczas gdy w 2021 r. – 20 m², a w 2015 r. – 16 m². W kraju omawiany wskaźnik kształtował się na mniej korzystnym poziomie, gdyż jego wartość wynosiła analogicznie: 17 m², 16 m² oraz 15 m². W skali województw w 2022 r. najwyższą wartość omawiany wskaźnik przyjmował w województwie lubuskim (26 m²), a najniższą w województwie świętokrzyskim i podlaskim (po 11 m²).

**Wykres 71. Tereny parków, zieleńców oraz tereny zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 71. Parks, lawns and green areas per capita
As of 31 December

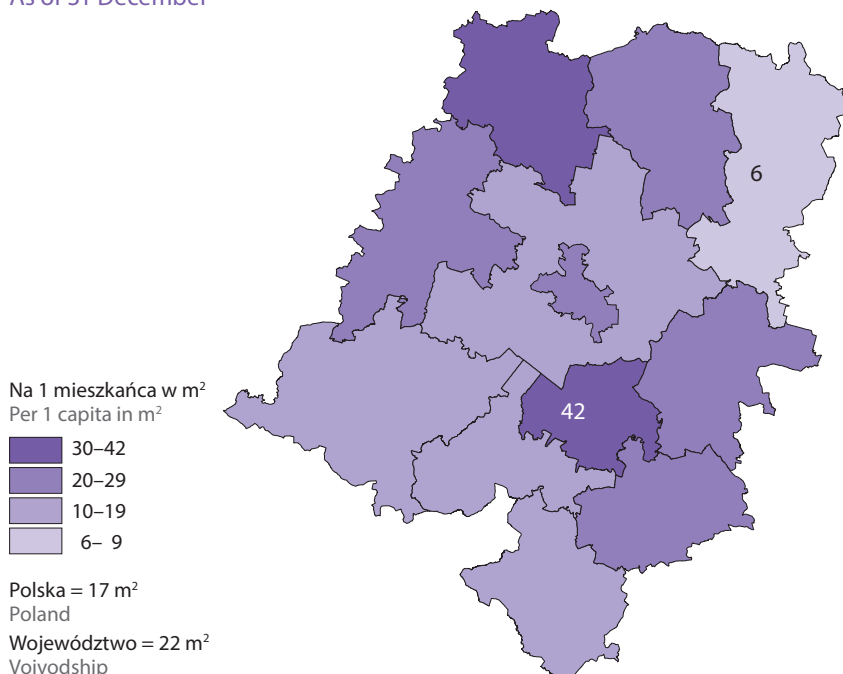


W 2022 r. wśród powiatów województwa opolskiego największą powierzchnią terenów umożliwiających uprawianie sportu na świeżym powietrzu wyróżniał się powiat krapkowicki, w którym na 1 mieszkańca

przypadało 42 m² terenów parków, zieleńców oraz zieleni osiedlowej. Najmniej korzystnie kształtował się poziom omawianego wskaźnika w powiecie oleskim (6 m²).

**Mapa 36. Tereny parków, zieleńców oraz tereny zieleni osiedlowej w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

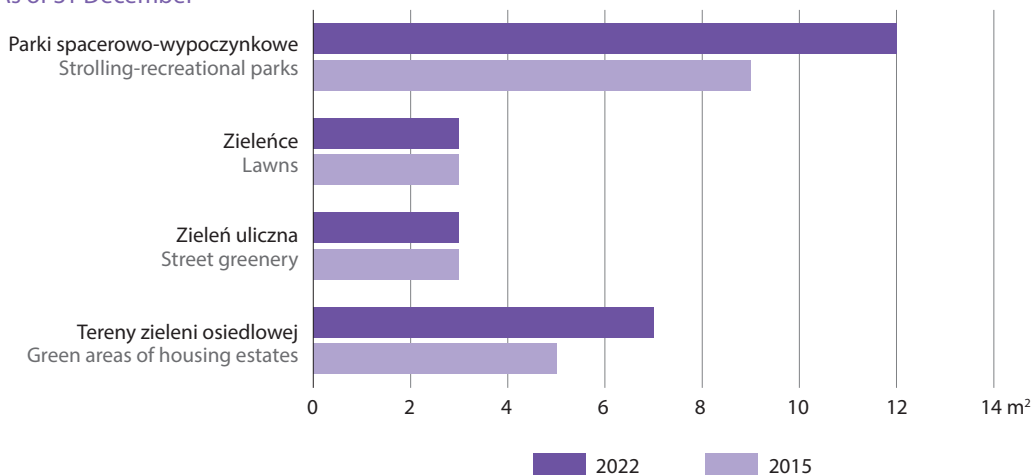
Map 36. Parks, lawns and green areas per capita in 2022
As of 31 December



Biorąc pod uwagę rodzaj terenów zieleni w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie opolskim względem stanu notowanego w 2021 r. i 2015 r. wzrosła powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych oraz terenów zieleni osiedlowej, czyli miejsc sprzyjających uprawianiu wszelkich aktywności sportowych.

**Wykres 72. Tereny zieleni na 1 mieszkańca
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 72. Green areas per capita
As of 31 December

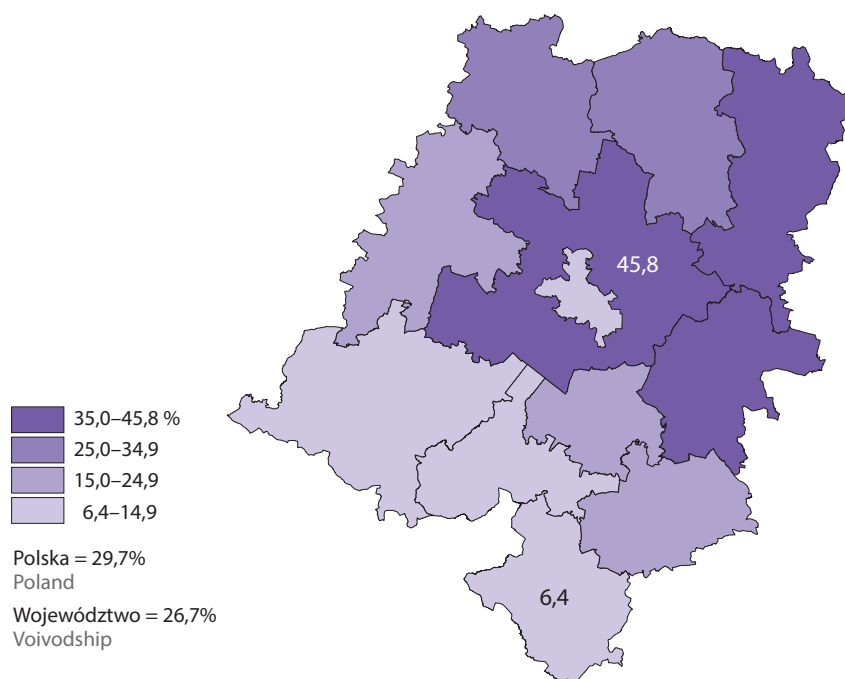


W 2022 r. procesowi odnawiania i zalesiania poddano łącznie 2182 ha powierzchni województwa opolskiego, tj. więcej o 7,0% względem 2021 r., natomiast mniej o 0,8% w relacji do 2015 r., podczas gdy w kraju uległa zmniejszeniu o 0,6% w porównaniu z rokiem poprzednim, a zwiększyła się o 12,5% w odniesieniu do 2015 r.

Lesistość (wyrażana relacją powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej) w 2022 r. ukształtowała się w województwie na poziomie 26,7% (w kraju – 29,7%), tak jak w 2021 r. oraz 26,6% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 29,6% i 29,5%). W 2022 r. odnotowano znaczne międzywojewódzkie zróżnicowanie wartości omawianego wskaźnika, który wahał się od 21,4% w województwie łódzkim do 49,4% w województwie lubuskim, natomiast województwo opolskie zajmowało 11 miejsce w kraju.

**Mapa 37. Lesistość w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 37. Forest cover in 2022
As of 31 December



Najwyższym udziałem lasów w powierzchni wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. charakteryzował się powiat opolski (45,8%), natomiast najniższym powiat głubczycki (6,4%).

5.3. Gospodarka odpadami

5.3. Waste management

W 2022 r. łączna ilość wytworzonych odpadów w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 1914,9 tys. t, co względem stanu z 2021 r. oznacza wzrost o 22,7%, natomiast w relacji do 2015 r. spadek o 3,1% (w kraju odpowiednio: wzrost o 5,8% i spadek o 9,4%).

Tablica 38. Odpady wytworzone

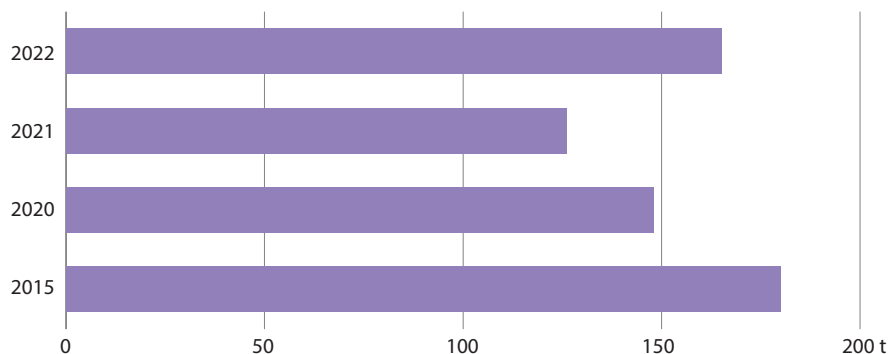
Table 38. Waste generated

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	Polska=100 Poland=100
	w tys. t in thousand tonnes				
Ogółem Total	1975,5	1765,8	1560,1	1914,9	1,5
z tego: of which:					
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) Waste (excluding municipal waste)	1697,1	1394,2	1181,8	1554,2	1,4
Odpady komunalne Municipal waste	278,4	371,6	378,3	360,7	2,7

Spośród łącznej ilości wytworzonych odpadów, nadal zdecydowaną większość zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju stanowiły odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych). Ich ilość w 2022 r. względem 2021 r. zwiększyła się o 31,5%, a zmniejszyła w porównaniu z 2015 r. o 8,4% (w kraju odpowiednio: wzrost o 6,8% i spadek o 12,2%).

Wykres 73. Odpady wytworzone^a na 1 km²

Chart 73. Waste generated^a per km²

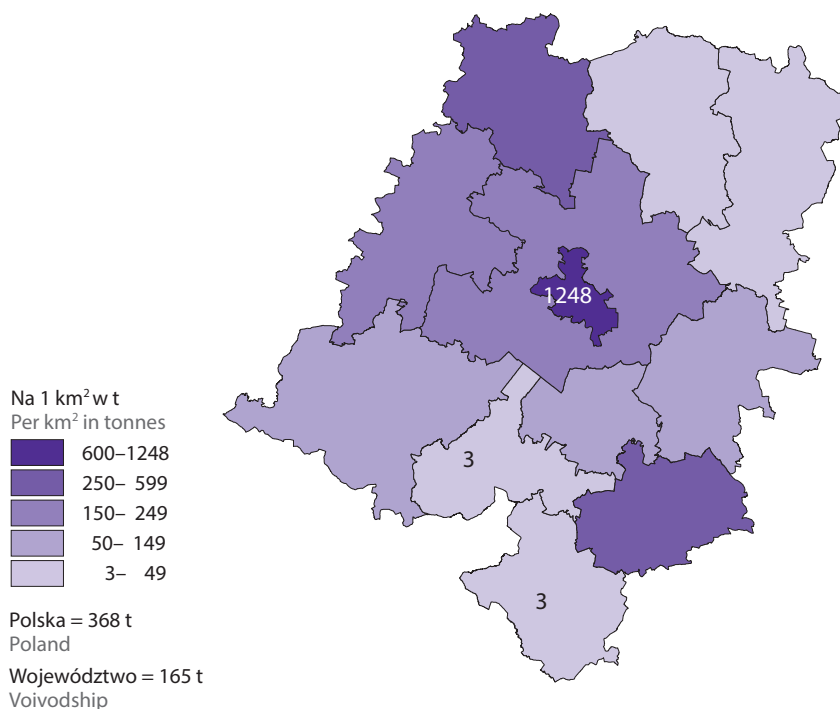


a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
a Excluding municipal waste.

W 2022 r. w województwie przypadało o 39 t więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km² w porównaniu z 2021 r., a mniej o 15 t w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: więcej o 24 t i mniej o 51 t). W ujęciu województw w 2022 r. najmniejszą masę odpadów w przeliczeniu na 1 km² wytworzono w województwie podlaskim (32 t), natomiast największą w województwie śląskim (2352 t), a województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju.

W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2022 r. zanotowano znaczne dysproporcje w wartościach omawianego wskaźnika. Najniższym poziomem na 1 km² wyróżnił się powiat głubczycki i prudnicki, natomiast najwyższym m. Opole (3 t wobec 1248 t).

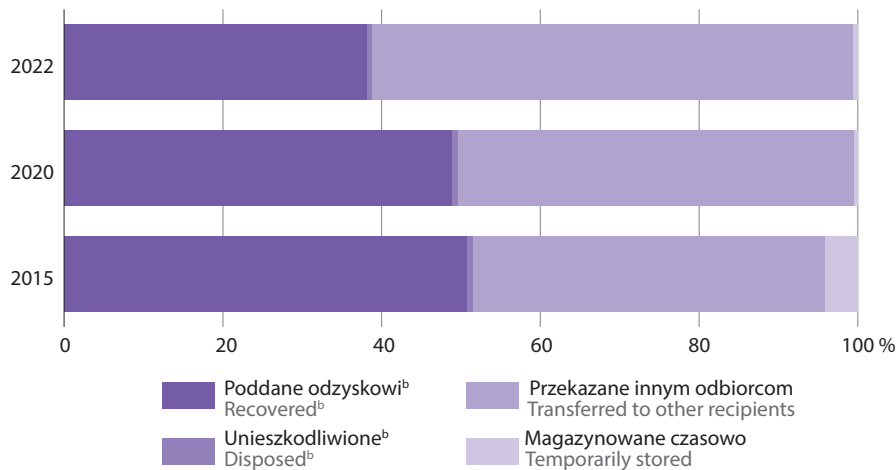
Mapa 38. Odpady wytworzone^a w 2022 r.
Map 38. Waste generated^a in 2022



^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
^a Excluding municipal waste.

Niekorzystnym zjawiskiem, przede wszystkim w aspekcie ochrony środowiska naturalnego jest obserwowany w województwie opolskim spadek udziału odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych odzyskowi. W 2022 r. omawiany odsetek ukształtował się w województwie na poziomie 38,2% wobec 55,4% w 2021 r. i 50,8% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 20,8% wobec 20,6% i 21,9%).

Wykres 74. Struktura odpadów wytworzonych^a
Chart 74. Structure of waste generated^a



^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę.
^a Excluding municipal waste. ^b By waste producer on its own.

Wyzwaniem dla gospodarki odpadami komunalnymi jest ich selektywna zbiórka, odzysk oraz zmniejszenie udziału odpadów deponowanych na składowiskach. Choć taki sposób gospodarowania odpadami powoduje wzrost kosztów stałych, to jednak w horyzoncie długookresowym przyczynia się do poprawy warunków życia.

Aktywna działalność człowieka wpływa na masę wytworzonych odpadów komunalnych. W 2022 r. masa wytworzonych odpadów komunalnych w województwie zmniejszyła się w relacji do 2021 r. o 4,7% (w tym w gospodarstwach domowych o 5,6%), natomiast w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 29,5% (w tym w gospodarstwach domowych o 36,5%). W kraju wskaźnik ten w 2022 r. zmniejszył się w stosunku do 2021 r. o 1,9% (w tym w gospodarstwach domowych o 1,3%), a w odniesieniu do 2015 r. zwiększył się o 23,5% (w tym w gospodarstwach domowych o 30,3%).

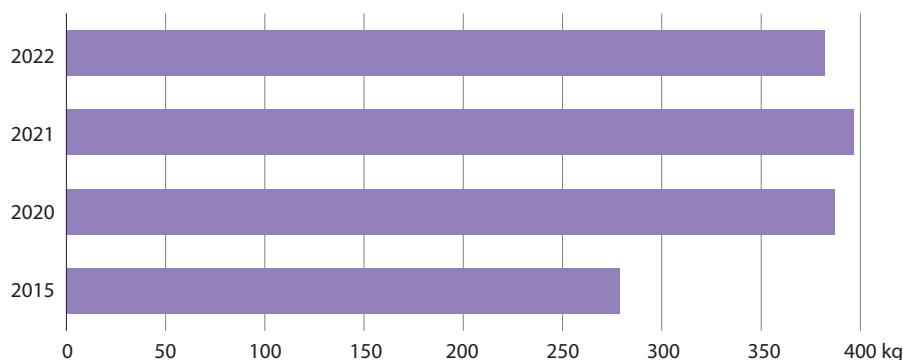
Tablica 39. Odpady komunalne
Table 39. Municipal waste

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	Polska=100 Poland=100
	w tys. t in thousand tonnes				
Odpady komunalne zebrane ^a Municipal waste collected ^a	278,4	371,6	378,3	360,7	2,7
w tym z gospodarstw domowych of which from households	230,3	329,2	333,1	314,5	2,7

a W 2015 r. dane szacunkowe.
a In 2015 estimated data.

Na 1 mieszkańca województwa opolskiego w 2022 r. przypadało więcej odpadów komunalnych niż w kraju (382 kg wobec 355 kg). Pod względem wartości omawianego wskaźnika wyróżniało się województwo dolnośląskie, w którym odnotowano najwyższy poziom wytworzonych odpadów na 1 mieszkańca (422 kg), natomiast najniższym cechowało się województwo podkarpackie (243 kg), a województwo opolskie zajmowało 11 miejsce w kraju.

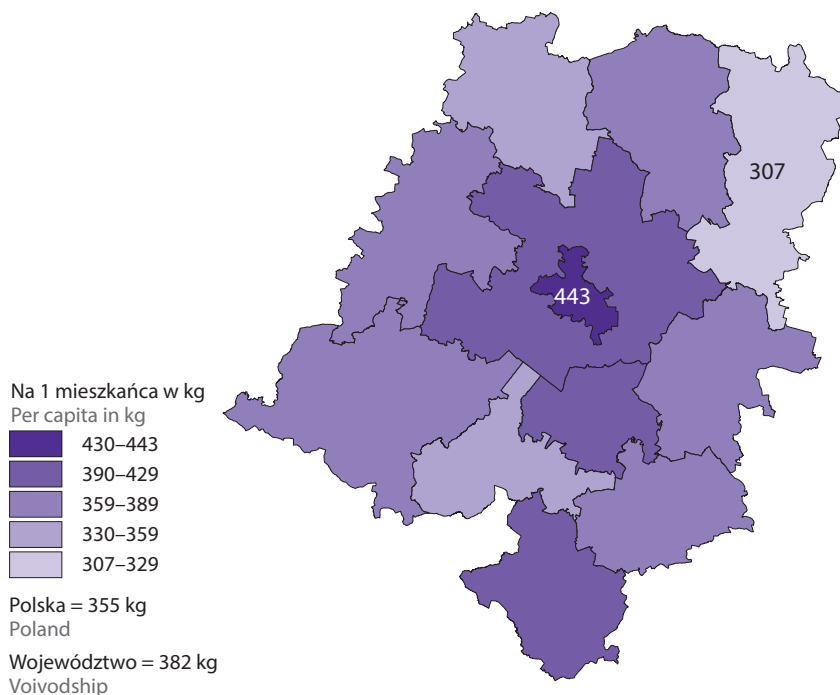
Wykres 75. Odpady komunalne zebrane^a na 1 mieszkańca
Chart 75. Municipal waste collected^a per capita



a W 2015 r. dane szacunkowe.
a In 2015 estimated data.

W 2022 r. w pięciu powiatach województwa opolskiego wielkość wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowała się powyżej wartości dla województwa, przy czym najwyższy odnotowano w m. Opolu (443 kg). Najniższą liczbą odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca wyróżnił się powiat oleski (307 kg).

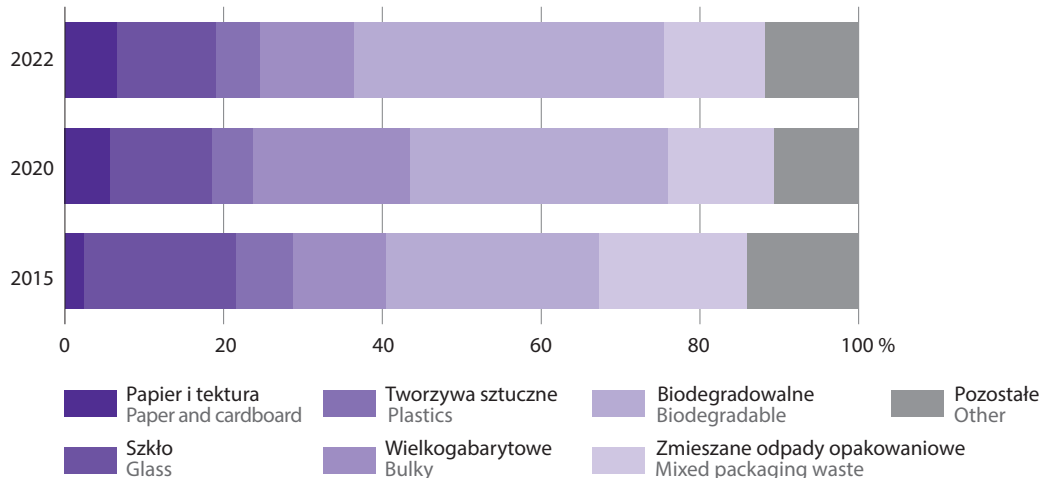
Mapa 39. Odpady komunalne zebrane w 2022 r.
 Map 39. Municipal waste collected in 2022



Wyrazem poprawiającej się sytuacji w województwie opolskim w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w 2022 r. jest wyższy udział odpadów zbieranych selektywnie z gospodarstw domowych. W 2022 r. ukształtował się w województwie na poziomie 46,0% ogółu odpadów zebranych z gospodarstw domowych (w kraju – 42,9%), podczas gdy w 2021 r. i w 2015 r. wynosił odpowiednio: 44,9% i 30,0% (w kraju analogicznie: 42,9% i 25,1%).

W 2022 r. struktura odpadów komunalnych zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w województwie opolskim była zbliżona do ogólnokrajowej, w której dominujący udział stanowiły odpady biodegradowalne.

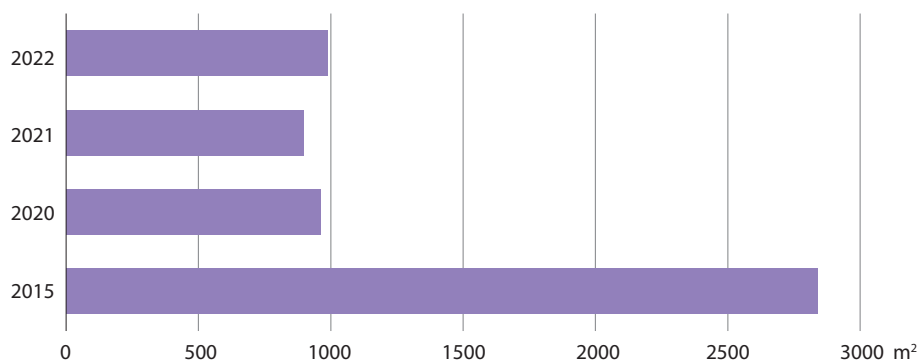
Wykres 76. Struktura odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych
Chart 76. Structure of waste collected separately from households



Ważnym aspektem w zakresie problematyki ekologicznej jest powierzchnia dzikich wysypisk w przeliczeniu na 100 km². W 2022 r. względem 2021 r. powierzchnia dzikich wysypisk w przeliczeniu na 100 km² wzrosła o 92 m², a w relacji do 2015 r. zmalała blisko 3-krotnie (w kraju odpowiednio wzrost: o 10 m² i o 154 m²).

Wykres 77. Powierzchnia dzikich wysypisk na 100 km² powierzchni ogółem
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 77. Area of uncontrolled landfill sites per 100 km² of total area
As of 31 December



W układzie województw w 2022 r. najbardziej niekorzystną sytuację pod względem wartości omawianego wskaźnika odnotowano w województwie śląskim, w którym na każde 100 km² powierzchni przypadało 3996 m² dzikich wysypisk. Najmniejszą natomiast powierzchnią dzikich wysypisk w relacji do powierzchni ogółem wyróżniło się województwo małopolskie (42 m²).

5.4. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

5.4. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management

Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania degradacji środowiska naturalnego poprzez realizację przedsięwzięć inwestycyjnych o charakterze ekologicznym wiąże się z ponoszeniem określonych nakładów finansowych.

W 2022 r. wartość wydatków na środki trwałe służące ochronie środowiska względem 2021 r. w województwie opolskim zmalała o 4,9%, natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 1,4% (w kraju odpowiednio: wzrost o 12,5% i spadek o 8,1%).

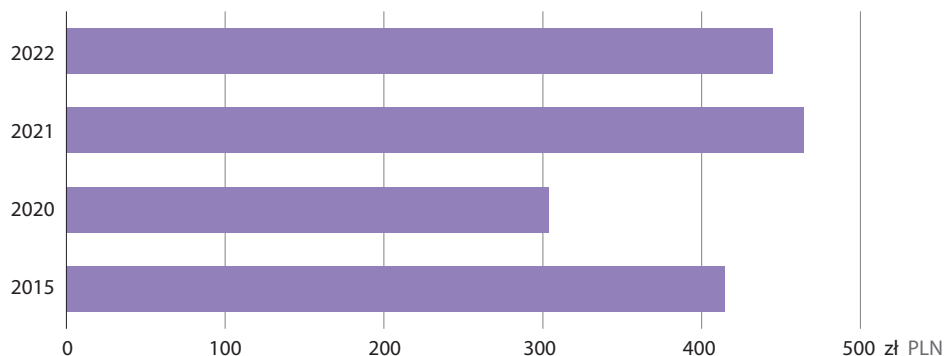
Tablica 40. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące)
Table 40. Outlays on fixed assets for environmental protection (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w tys. zł in thousand PLN				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	414665,1	292053,9	442155,1	420427,7	3,0
w tym: of which:					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu Protection of air and climate	206699,1	141246,8	222043,3	196169,5	4,4
Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of waters	166842,8	88108,0	147200,7	158845,0	2,4
Gospodarka odpadami Waste management	22049,0	17854,9	22865,4	19530,9	1,7

Struktura wydatków poniesionych na środki trwałe służące ochronie środowiska ze względu na szczegółowy cel przeznaczenia w województwie opolskim w porównaniu z 2021 r. i 2015 r. nie uległa wyraźnym zmianom. W 2022 r. najwięcej nakładów finansowych, podobnie jak w poprzednim roku i 2015 r. poniesiono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. W omawianych latach wydatki na ten cel stanowiły w województwie odpowiednio: 46,7%, 50,2% oraz 49,8%. W kraju najwięcej środków, zarówno w 2022 r., jak i w 2021 r. i w 2015 r. przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (analogicznie: 46,7%, 46,0% oraz 43,8%).

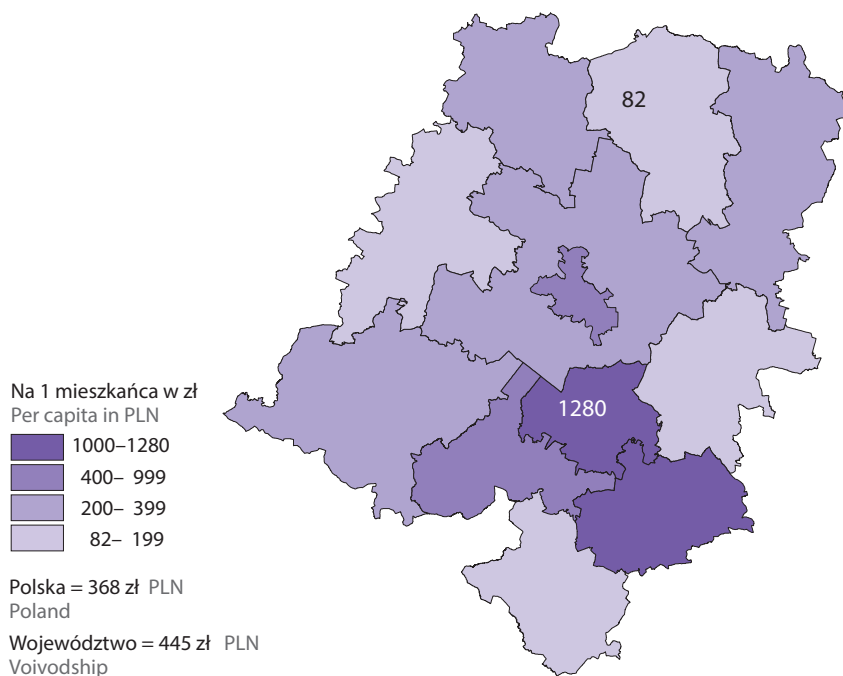
W 2022 r. w województwie opolskim na środki trwałe służące ochronie środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano 445 zł (w 2021 r. – 464 zł; w 2015 r. – 415 zł), natomiast w kraju odpowiednio: 368 zł, 326 zł i 394 zł. W układzie wojewódzkim w 2022 r. najwięcej środków finansowych na ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydano w województwie mazowieckim (469 zł), a najmniej w województwie podkarpackim (245 zł), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 2 lokacie w kraju.

Wykres 78. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska na 1 mieszkańca (ceny bieżące)
 Chart 78. Outlays on fixed assets for environmental protection per capita (current prices)



Wartość poniesionych nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca wśród powiatów województwa opolskiego w 2022 r. wahała się od 82 zł w powiecie kluczborskim do 1280 zł w powiecie krapkowickim.

Mapa 40. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2022 r. (ceny bieżące)
 Map 40. Outlays on fixed assets for environmental protection in 2022 (current prices)



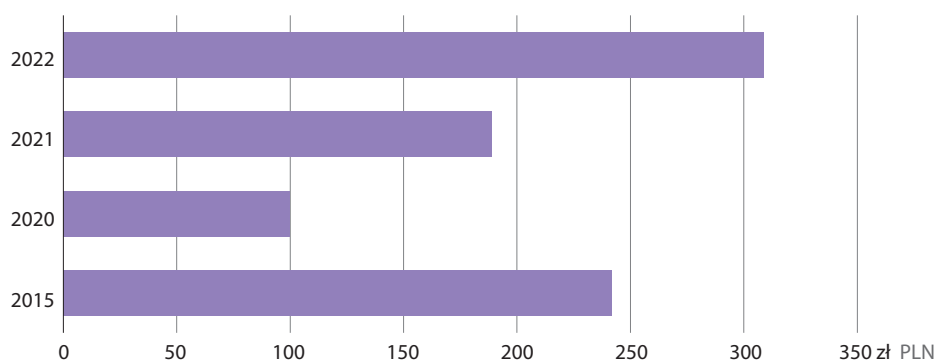
W województwie opolskim wartość nakładów poniesionych na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2022 r. ukształtowała się na poziomie 292030,3 tys. zł, tj. wyższym o 62,1% w porównaniu z 2021 r. oraz o 21,1% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 21,7% i o 20,8%).

Tablica 41. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ceny bieżące)
Table 41. Outlays on fixed assets for water management (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w tys. zł in thousand PLN				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	241231,2	95940,2	180182,7	292030,3	7,3
w tym: of which:					
Ujęcia i doprowadzenia wody Water intakes and pipe systems	21231,0	20709,4	25610,8	26448,7	1,6
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody Water reservoirs and falls	13442,4	10868,5	8899,5	6534,6	0,9

Analiza wartości nakładów poniesionych na środki trwałe służące gospodarce wodnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykazała, że podobnie jak w 2021 r. i w 2015 r. bardziej korzystną sytuację notowano w województwie opolskim niż w kraju. Wartość omawianego wskaźnika w 2022 r. była wyższa względem wartości dla kraju o 204 zł, w 2021 r. – o 103 zł, natomiast w 2015 r. – o 156 zł.

Wykres 79. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej na 1 mieszkańca (ceny bieżące)
Chart 79. Outlays on fixed assets for water management per capita (current prices)



W 2022 r. odnotowano znaczące międzywojewódzkie zróżnicowanie wartości omawianego wskaźnika, który wahał się od 57 zł w województwie lubelskim do 309 zł w województwie opolskim.

Rozdział 6

Chapter 6

Warunki życia ludności w województwach w latach 2020 i 2022 – taksonomiczna miara rozwoju Hellwiga – miara wzorcowa

Living conditions of the population in voivodships in 2020 and in 2022

– Hellwig's taxonomic measure of development – the reference measure

W celu określenia poziomu warunków życia ludności w województwie opolskim w odniesieniu do pozostałych województw w Polsce, wykorzystano metodę taksonomiczną Z. Hellwiga. Przeprowadzono kategoryzację poziomu warunków życia województw w 5 aspektach:

- potencjał demograficzny,
- gospodarka i rynek pracy,
- zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe,
- dostępność usług społecznych oraz bezpieczeństwo publiczne,
- środowisko naturalne.

Do określenia pozycji województw w rankingu przyjęto zbiór potencjalnych zmiennych diagnostycznych pozostających w związku merytorycznym z analizowanym zjawiskiem. Zmienne poddano weryfikacji ze względu na kryteria merytoryczne (cechy mierzalne, dostępne i reprezentujące dane zjawisko) oraz formalne (odpowiedni poziom współczynnika zmienności i korelacji). W wyniku weryfikacji dokonano eliminacji zmiennych, dla których:

- zdolność dyskryminacyjna wyrażona współczynnikiem zmienności była mniejsza od założonej wartości progowej – 0,90,
- pojemność informacyjna w postaci współczynnika korelacji przekraczała przyjętą wartość progową – 0,80.

Zmienne uwzględnione w badaniu zostały poddane selekcji ze względu na osiągnięty współczynnik zmienności. Zbiór przyjętych zmiennych podzielono na dwa podzbiory:

- stymulanty, których wzrost wartości świadczy o pożądanym rozwoju badanego zjawiska,
- destymulanty, których wysokie wartości negatywnie wpływają na badane zjawisko.

Stymulanty i destymulanty zostały określone według wzorów:

$$x_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_j x_{ij}}{\max_j x_{ij} - \min_j x_{ij}} \quad \text{lub} \quad x'_{ij} = \frac{x'_{ij} - \min_j x'_{ij}}{\max_j x'_{ij} - \min_j x'_{ij}}$$

$$x_{ij} = \frac{\max_j x_{ij} - x_{ij}}{\max_j x_{ij} - \min_j x_{ij}} \quad \text{lub} \quad x'_{ij} = \frac{\max_j x'_{ij} - x'_{ij}}{\max_j x'_{ij} - \min_j x'_{ij}}$$

Wszystkie zmienne mają charakter wskaźników. Ostateczny zbiór zmiennych zakwalifikowanych do badania warunków życia ludności zawiera tablica 42.

Tablica 42. Wskaźniki uwzględnione w badaniu warunków życia ludności
 Table 42. Indicators included in the survey of living conditions of the population

Aspekt Aspect	Wskaźnik Indicator	Nazwa wskaźnika Name of indicator	Charakter zmiennych Character of the variables
Potencjał demograficzny Demographic potential	X ₁	Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	S
	X ₂	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	S
	X ₃	Różnica między rozwodami a zawartymi małżeństwami na 1000 ludności Difference between divorces and contracted marriages per 1000 population	S
	X ₄	Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym Pre-working age population per 100 persons of working age	D
Gospodarka i rynek pracy Economy and labour market	X ₅	Stopa bezrobocia rejestrowanego Registered unemployment rate	D
	X ₆	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per a job offer	D
	X ₇	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia na 1000 osób zatrudnionych w zakładach objętych badaniem Exposure to the physical health risk factors at work per 1000 employees in units covered by the survey	D
	X ₈	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym Number of the economic entities registered in the REGON register per 1000 population	S
	X ₉	Odsetek spółek prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON Percentage of commercial companies with the share of foreign capital in the total number of entities registered in the REGON register	S
Zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe Inhabitants' wealth and housing conditions	X ₁₀	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny w zł na 1 osobę w gospodarstwach domowych Average monthly available income in PLN per capita in households	S
	X ₁₁	Przeciętne miesięczne wydatki w zł na 1 osobę w gospodarstwach domowych Average monthly expenditures in PLN per capita in households	S
	X ₁₂	Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności Persons provided with social benefits per 10 thousand population	D
	X ₁₃	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw Dwellings completed per 1000 marriages contracted	S
	X ₁₄	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ² na 1 osobę Average useful floor area per dwelling in m ² per capita	S
Dostępność usług społecznych oraz bezpieczeństwo publiczne Availability of social services and public safety	X ₁₅	Liczba ludności na 1 przychodnię Population per one outpatient department	D
	X ₁₆	Liczba ludności przypadająca na 1 lekarza pracującego z pacjentem Population per doctor working with the patient	D
	X ₁₇	Miejsca noclegowe w bazie noclegowej turystyki na 1000 ludności Bed places in tourist accommodation establishments per 1000 population	S
	X ₁₈	Wypadki drogowe na 10 tys. ludności Road accidents per 10 thousand population	D
	X ₁₉	Studenci na 10 tys. ludności Students per 10 thousand population	S
	X ₂₀	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 ludności Number of foundations, associations and social organisations per 1000 population	S

S – stymulanta, D – destymulanta
 S – stimulant, D – destimulant

Tablica 42. Wskaźniki uwzględnione w badaniu warunków życia ludności (dok.)
 Table 42. Indicators included in the survey of living conditions of the population (cont.)

Aspekt Aspect	Wskaźnik Indicator	Nazwa wskaźnika Name of indicator	Charakter zmiennych Character of the variables
Środowisko naturalne Natural environ- ment	X ₂₁	Lesistość w % Forest cover in %	S
	X ₂₂	Wydatki inwestycyjne (w zł) w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska na 1 mieszkańca Investment expenditure (in PLN) in Municipal economy and environmental protection section per capita	S
	X ₂₃	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń gazowych (bez CO ₂) w tonach na 1 km ² Emission of industrial gaseous pollutants (excluding CO ₂) in tonnes per 1 km ²	D
	X ₂₄	Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO ₂) na 1 km ² z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza Emission of gaseous pollutants (excluding CO ₂) per 1 km ² from plants of significant nuisance to air quality	D
	X ₂₅	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków komunalnych w % ogółu ludności Population connected to municipal wastewater treatment plants in % of total population	S
	X ₂₆	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez 1 mieszkańca Total volume of municipal waste generated per capita	D
	X ₂₇	Zużycie wody na 1 mieszkańca Water consumption per capita	D

S – stymulanta, D – destymulanta
 S – stimulant, D – destimulant

Dla potrzeb budowy rankingów w ramach poszczególnych aspektów oddziałujących na warunki życia ludności, zmienne diagnostyczne doprowadzono do wzajemnej porównywalności poddając je standaryzacji

$$x_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j} \quad \text{lub} \quad x'_{ij} = \frac{x'_{ij} - \bar{x}'_{ij}}{S'_j}$$

Następnie skonstruowano wzorcową zmienną syntetyczną będącą wzorcem rozwoju według wzoru:

$$x_{0j} (x'_{0j}) = \begin{cases} \max_i x_{ij} & \text{dla stymulant} \\ \min_i x_{ij} & \text{dla destymulant} \end{cases}$$

gdzie:

$$d_i = 1 - \frac{d_{i0}}{\bar{d}_0 + 2 \cdot S_d} \quad \text{dla } i\text{-tego obiektu}$$

\bar{d}_0 – wartość średnia z wartości d_{i0} ,
 S_d – odchylenie standardowe z wartości d_{i0}

W kolejnym etapie postępowania badawczego określono miarę rozwoju dla każdego z obiektów według wzoru:

$$d_{i0} = \left[\sum_{j=1}^m (x_{ij} - x_{0j})^2 \right]^{\frac{1}{2}}$$

Jest ona w tym przypadku abstrakcyjną jednostką wzorcową o idealnych cechach. Za wzorce przyjęto województwa o najkorzystniejszych wartościach dobranych zmiennych diagnostycznych. Dysponując znormalizowanymi i doprowadzonymi do wzajemnej porównywalności zmiennymi, obliczono syntetyczny miernik rozwoju, którego wartości zawarte są w przedziale [0, 1]. Wyższa wartość tego miernika oznacza, że badany obiekt znajduje się bliżej wzorca. Dopuszcza się niewielkie odchylenia od wartości granicznych wskazanego przedziału. Zakres przestrzenny badania obejmował szesnaście obiektów (województw), a zakres czasowy lata: 2020 i 2022.

6.1. Potencjał demograficzny

6.1. Demographic potential

W zakresie aspektu charakteryzującego potencjał demograficzny otrzymano taksonomiczne mierniki rozwoju oraz pozycje w rankingu województw w latach 2020 i 2022, które zawiera tablica 43.

Tablica 43. Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie potencjału demograficznego
Table 43. Taxonomic measures of development in demographic potential aspect

Województwa Voivodships	2020		2022	
	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position
Dolnośląskie	0,452	3	0,441	4
Kujawsko-pomorskie	0,357	6	0,379	6
Lubelskie	0,076	14	0,165	14
Lubuskie	0,330	7	0,342	9
Łódzkie	0,001	15	0,085	15
Małopolskie	0,292	8	0,308	11
Mazowieckie	0,665	1	0,678	1
Opolskie	0,211	12	0,277	12
Podkarpackie	0,290	9	0,392	5
Podlaskie	0,263	11	0,371	7
Pomorskie	0,512	2	0,560	2
Śląskie	0,185	13	0,204	13
Świętokrzyskie	-0,069	16	-0,013	16
Warmińsko-mazurskie	0,360	5	0,350	8
Wielkopolskie	0,416	4	0,499	3
Zachodniopomorskie	0,288	10	0,312	10

W 2022 r. w relacji do 2020 r. ponad połowa województw nie zmieniła pozycji w rankingu (9 województw): kujawsko-pomorskie, lubelskie, łódzkie, mazowieckie, opolskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie i zachodniopomorskie. Tylko trzy województwa poprawiły pozycję w rankingu osiągając w 2022 r. wyższe wartości miary rozwoju niż w 2020 r. i były to: województwo podlaskie (z miejsca 11 na 7), województwo wielkopolskie (z miejsca 4 na 3) oraz województwo podkarpackie (z miejsca 9 na 5).

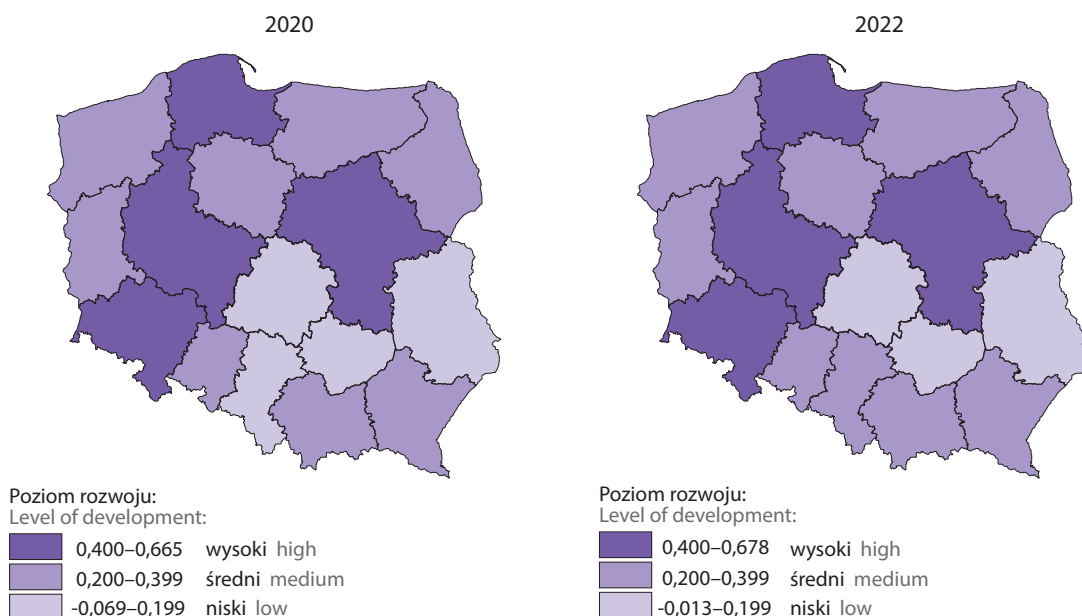
Wśród województw, które oddaliły się od obiektu wzorcowego ze względu na osiągnięte wartości wskaźnika syntetycznego, wyróżnić można województwo warmińsko-mazurskie oraz małopolskie. Obie jednostki terytorialne pogorszyły swoją pozycję w rankingu o trzy pozycje osiągając odpowiednio: 8 i 11 pozycję w 2022 r.

Województwo lubuskie i dolnośląskie również uplasowały się na niższych pozycjach w rankingu w 2022 r. w stosunku do 2020 r., a zmiany w tym zakresie obejmowały spadek pozycji z miejsca 7 na 9 dla województwa lubuskiego oraz z miejsca 3 na 4 dla województwa dolnośląskiego.

Wszystkie województwa podzielono na trzy grupy do których zaklasyfikowano województwa o wysokim, średnim oraz niskim poziomie rozwoju w zakresie posiadanego potencjału demograficznego.

Zróżnicowanie przestrzenne województw w latach 2020 i 2022 prezentują mapy. W grupie o wysokim poziomie rozwoju w aspekcie potencjału demograficznego, zarówno w pierwszym jak i drugim badanym roku znajdowały się cztery województwa: mazowieckie, pomorskie, wielkopolskie oraz dolnośląskie. W 2020 r. najliczniejszą grupę stanowiły województwa cechujące się średnim poziomem rozwoju w zakresie potencjału demograficznego: zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, podkarpackie, podlaskie, opolskie. W 2022 r. do grupy tej zaklasyfikowano również województwo śląskie, które w 2020 r. reprezentowało niższy poziom rozwoju. W grupie województw o niskim potencjale demograficznym w 2022 r. znalazły się województwa: świętokrzyskie, łódzkie i lubelskie.

Mapa 41. Potencjał demograficzny
Map 41. Demographic potential



6.2. Gospodarka i rynek pracy

6.2. Economy and labour market

W odniesieniu do aspektu rozwoju gospodarczego i rynku pracy w województwach widoczne są zmiany w rankingu województw określone na podstawie obliczonych wskaźników wskazujących na podobieństwo województw do obiektu wzorcowego.

Tablica 44. Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie gospodarki i rynku pracy
Table 44. Taxonomic measures of development in economy and labour market aspect

Województwa Voivodships	2020		2022	
	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position
Dolnośląskie	0,515	2	0,492	2
Kujawsko-pomorskie	0,226	11	0,237	11
Lubelskie	0,166	13	0,180	14
Lubuskie	0,420	6	0,453	4
Łódzkie	0,383	7	0,372	8
Małopolskie	0,486	3	0,490	3
Mazowieckie	0,800	1	0,792	1
Opolskie	0,323	9	0,311	9
Podkarpackie	0,140	15	0,086	16
Podlaskie	0,257	10	0,245	10
Pomorskie	0,428	5	0,437	6
Śląskie	0,224	12	0,195	12
Świętokrzyskie	0,132	16	0,171	15
Warmińsko-mazurskie	0,166	14	0,187	13
Wielkopolskie	0,436	4	0,452	5
Zachodniopomorskie	0,359	8	0,403	7

W 2022 r. w relacji do 2020 r. cztery województwa poprawiły pozycję w rankingu, a pięć uplasowało się na niższych pozycjach. Niemal połowa województw nie zmieniła pozycji w rankingu podczas badanych lat (dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podlaskie oraz śląskie).

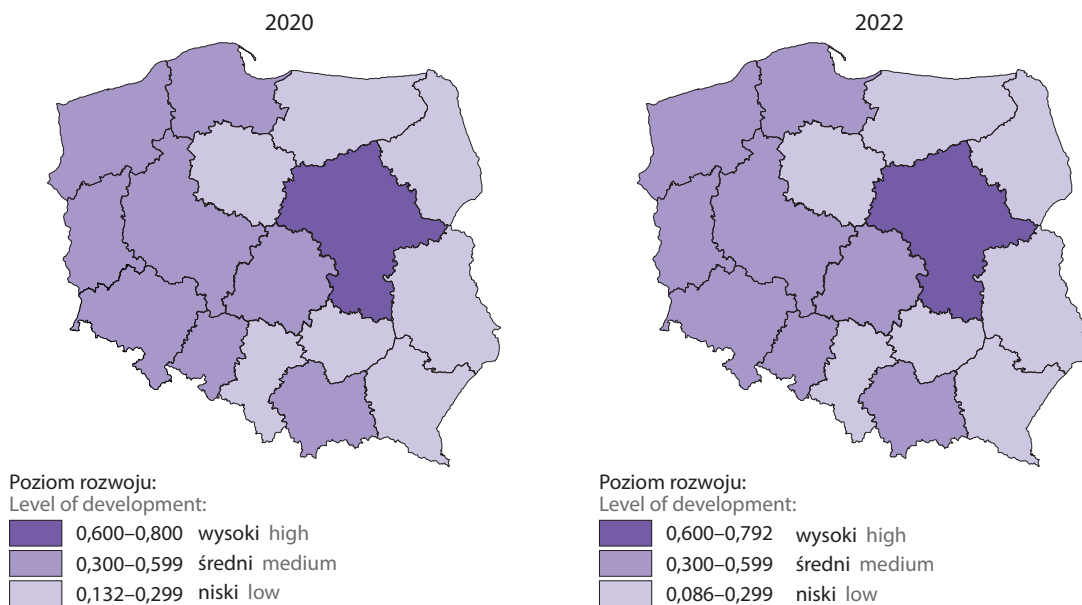
W analizowanych latach widoczne są tendencje:

- a) poprawy o jedną pozycję w rankingu:
 - województwo świętokrzyskie (z miejsca 16 na 15),
 - województwo warmińsko-mazurskie (z miejsca 14 na 13),
 - województwo zachodniopomorskie (z miejsca 8 na 7),
- b) poprawy o dwie pozycje w rankingu:
 - województwo lubuskie (z miejsca 6 na 4),
- c) pogorszenie się o jedną pozycję w rankingu:
 - województwo lubelskie (z miejsca 13 na 14),
 - województwo łódzkie (z miejsca 7 na 8),
 - województwo podkarpackie (z miejsca 15 na 16),

- województwo pomorskie (z miejsca 5 na 6),
- województwo wielkopolskie (z miejsca 4 na 5).

Analizowane województwa podzielono na trzy grupy do których zaklasyfikowano województwa o wysokim, średnim oraz niskim potencjale demograficznym. Zróżnicowanie przestrzenne województw w latach 2020 i 2022 prezentują mapy.

Mapa 42. Gospodarka i rynek pracy
Map 42. Economy and labour market



Zarówno w 2020 r., jak i w 2022 r. województwo mazowieckie uplasowało się na pierwszym miejscu w rankingu i osiągnęło najwyższe wartości miary rozwoju, które były znacząco wyższe od miar uzyskanych przez pozostałe województwa. W obu badanych momentach czasowych, do grup województw o średnim poziomie rozwoju w aspekcie gospodarki i rynku pracy zaklasyfikowano osiem województw: dolnośląskie, małopolskie, wielkopolskie, pomorskie, lubuskie, łódzkie, zachodniopomorskie oraz opolskie. W tej grupie województw nastąpiło nieznaczne przetasowanie w pozycjach rankingu, co nie wpłynęło na zmiany w liczebności tej grupy. Do grupy województw o niskim poziomie rozwoju w zakresie gospodarki i rynku pracy należały województwa: podlaskie, kujawsko-pomorskie, śląskie, warmińsko-mazurskie, lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie.

6.3. Zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe

6.3. Inhabitants' wealth and housing conditions

W aspekcie charakteryzującym zamożność mieszkańców oraz warunki mieszkaniowe otrzymano taksonomiczne mierniki rozwoju i określono pozycje w rankingu województw w latach 2020 i 2022.

Tablica 45. Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie zamożności mieszkańców i warunków mieszkaniowych

Table 45. Taxonomic measures of development in inhabitants' wealth and housing conditions aspect

Województwa Voivodships	2020		2022	
	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position
Dolnośląskie	0,786	2	0,750	2
Kujawsko-pomorskie	0,287	11	0,306	10
Lubelskie	0,218	13	0,241	13
Lubuskie	0,398	9	0,380	9
Łódzkie	0,432	7	0,475	8
Małopolskie	0,478	6	0,574	4
Mazowieckie	0,924	1	0,889	1
Opolskie	0,196	14	0,296	12
Podkarpackie	0,275	12	0,224	14
Podlaskie	0,366	10	0,298	11
Pomorskie	0,736	3	0,675	3
Śląskie	0,416	8	0,476	7
Świętokrzyskie	0,141	16	0,129	15
Warmińsko-mazurskie	0,176	15	0,114	16
Wielkopolskie	0,554	4	0,497	6
Zachodniopomorskie	0,544	5	0,525	5

Zarówno w 2020 r., jak i w 2022 r. województwo mazowieckie uplasowało się na pierwszym miejscu w rankingu i osiągnęło najwyższe wartości miary rozwoju, które były znacząco wyższe od miar uzyskanych przez pozostałe województwa. W 2022 r. w relacji do 2020 r. pięć województw poprawiło pozycję w rankingu i pięć uplasowało się na niższych pozycjach. Sześć województw nie zmieniło pozycji w rankingu podczas badanych lat (dolnośląskie, lubelskie, lubuskie, mazowieckie, pomorskie oraz zachodniopomorskie).

W analizowanych latach widoczne są tendencje:

a) poprawy o jedną pozycję w rankingu:

- województwo świętokrzyskie (z miejsca 16 na 15),
- województwo kujawsko-pomorskie (z miejsca 11 na 10),
- województwo śląskie (z miejsca 8 na 7),

b) poprawy o dwie pozycje w rankingu:

- województwo małopolskie (z miejsca 6 na 4),
- województwo opolskie (z miejsca 14 na 12),

c) pogorszenie się o jedną pozycję w rankingu:

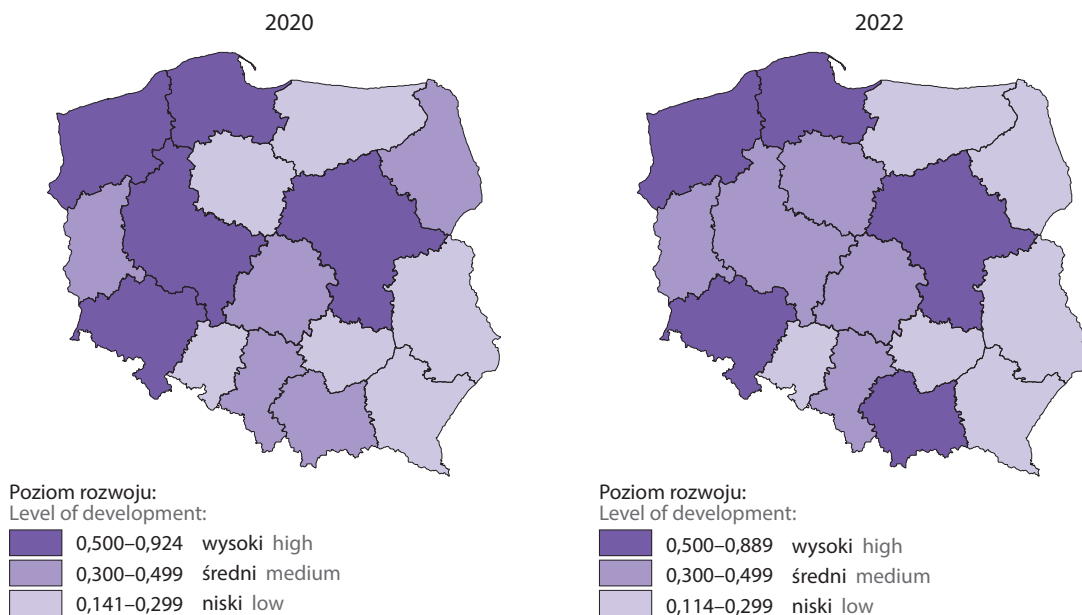
- województwo łódzkie (z miejsca 7 na 8),
- województwo podlaskie (z miejsca 10 na 11),
- województwo warmińsko-mazurskie (z miejsca 15 na 16),

d) pogorszenie się o dwie pozycje w rankingu:

- województwo podkarpackie (z miejsca 12 na 14),
- województwo wielkopolskie (z miejsca 4 na 6).

Analizowane województwa podzielono na trzy grupy do których zaklasyfikowano województwa o wysokim, średnim oraz niskim poziomie w zakresie zamożność mieszkańców oraz warunków mieszkaniowych. Zróżnicowanie przestrzenne województw w latach 2020 i 2022 prezentują mapy.

Mapa 43. Zamożność mieszkańców i warunki mieszkaniowe
Map 43. Inhabitants' wealth and housing conditions



W 2020 r. do grupy województw o wysokim poziomie rozwoju w zakresie zamożności mieszkańców i warunków mieszkaniowych należały: mazowieckie, dolnośląskie, zachodniopomorskie, pomorskie oraz wielkopolskie. W przypadku województwa wielkopolskiego, w 2022 r. nastąpiła zmiana i zostało ono zaklasyfikowane do grupy województw o średnim poziomie rozwoju. Równocześnie województwo małopolskie, które w 2020 r. zaliczone zostało do grupy województw o średnim poziomie rozwoju, w 2022 r. należało do grupy województw o wysokim poziomie rozwoju. Województwa charakteryzujące się średnim poziomem rozwoju w 2020 r. to lubuskie, łódzkie, śląskie, podlaskie oraz małopolskie. W badanych latach zaobserwowano zmiany w składzie województw o najniższym poziomie rozwoju. W 2020 r. do grupy tej zaliczono województwa: opolskie, świętokrzyskie, podkarpackie, lubelskie, warmińsko-mazurskie oraz kujawsko-pomorskie. W 2022 r. nastąpiła zmiana i województwo podlaskie zaliczone zostało do województw o niskim poziomie rozwoju, a województwo kujawsko-pomorskie do grupy charakteryzującej się średnim poziomem rozwoju w zakresie zamożności mieszkańców i warunków mieszkaniowych.

6.4. Dostępność usług społecznych i bezpieczeństwo publiczne

6.4. Availability of social services and public safety

W przypadku dostępności usług społecznych oraz bezpieczeństwa publicznego otrzymano taksonomiczne mierniki rozwoju i określono pozycje w rankingu województw w latach 2020 i 2022.

Tablica 46. Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie dostępności usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego

Table 46. Taxonomic measures of development in availability of social services and public safety aspect

Województwa Voivodships	2020		2022	
	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position
Dolnośląskie	0,438	2	0,337	4
Kujawsko-pomorskie	0,091	16	0,101	14
Lubelskie	0,375	5	0,333	5
Lubuskie	0,112	15	0,108	13
Łódzkie	0,112	14	0,078	16
Małopolskie	0,420	4	0,350	3
Mazowieckie	0,425	3	0,418	2
Opolskie	0,167	11	0,121	12
Podkarpackie	0,215	10	0,193	10
Podlaskie	0,299	6	0,271	6
Pomorskie	0,275	7	0,251	7
Śląskie	0,123	13	0,100	15
Świętokrzyskie	0,152	12	0,166	11
Warmińsko-mazurskie	0,231	8	0,220	8
Wielkopolskie	0,217	9	0,204	9
Zachodniopomorskie	0,489	1	0,455	1

W 2022 r. w relacji do 2020 r. pięć województw poprawiło pozycję w rankingu i cztery uplasowało się na niższych pozycjach. Niemal połowa województw nie zmieniła pozycji w rankingu podczas badanych lat (zachodniopomorskie, lubelskie, podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie, podkarpackie).

W analizowanych latach widoczne są tendencje:

a) poprawy o jedną pozycję w rankingu:

- województwo mazowieckie (z miejsca 3 na 2),
- województwo małopolskie (z miejsca 4 na 3),
- świętokrzyskie (z miejsca 12 na 11),

b) poprawy o dwie pozycje w rankingu:

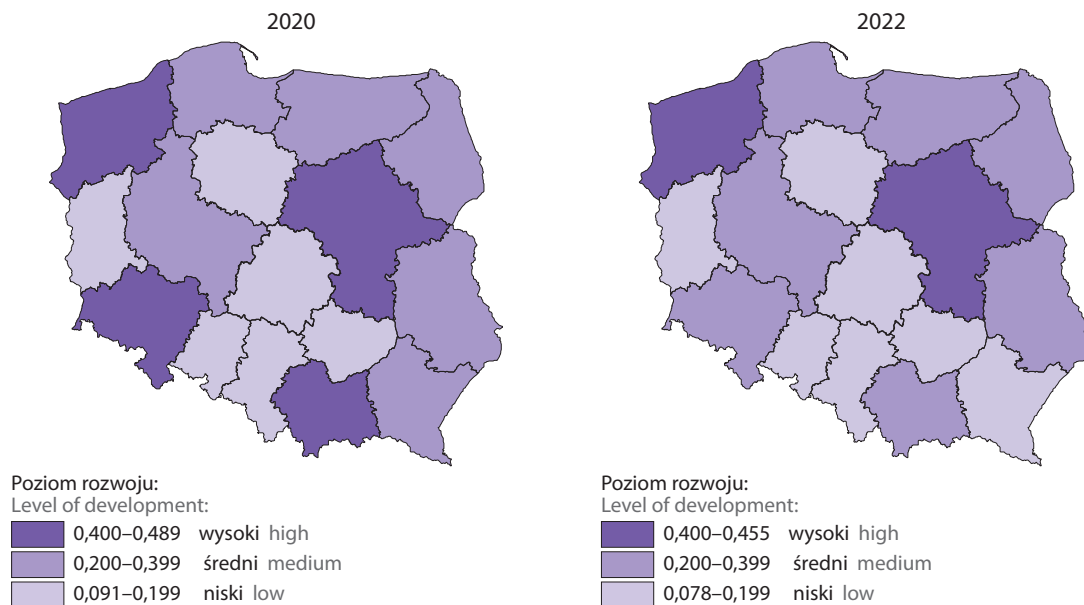
- województwo lubuskie (z miejsca 15 na 13),
- województwo kujawsko-pomorskie (z miejsca 16 na 14),

c) pogorszenie się pozycji w rankingu:

- województwo dolnośląskie, województwo śląskie i łódzkie – spadek o 2 pozycje (odpowiednio: z miejsca 2 na 4, z 13 na 15 oraz z 14 na 16).
- województwo opolskie (z miejsca 11 na 12).

Analizowane województwa podzielono na trzy grupy do których zaklasyfikowano województwa o wysokim, średnim oraz niskim dostępie usług społecznych oraz poziomu bezpieczeństwa publicznego. Zróżnicowanie przestrzenne województw w latach 2020 i 2022 prezentują mapy.

Mapa 44. Dostępność usług społecznych i poziom bezpieczeństwa publicznego
 Map 44. Availability of social services and public safety



Analiza przestrzenna dostępności usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego w badanych latach, wskazuje na zmniejszenie się liczby województw charakteryzujących się wysokim poziomem rozwoju. W 2022 r. do grupy tej należały województwa: zachodniopomorskie i mazowieckie. Z kolei w 2020 r. grupa ta była dwukrotnie większa i do województw o wysokim poziomie rozwoju zaliczono również województwo dolnośląskie oraz małopolskie. Z kolei województwa charakteryzujące się średnim poziomem rozwoju w 2020 r. to województwa: wielkopolskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie oraz podkarpackie. W kolejnym roku badawczym do grupy tej zaklasyfikowano również województwo małopolskie oraz dolnośląskie. W przypadku województw o niskim poziomie dostępności usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego zmiany były niewielkie. Do grupy tej niezmiennie należały województwa świętokrzyskie, opolskie, lubuskie, kujawsko-pomorskie, śląskie, łódzkie. Natomiast w 2022 r. do grupy tej zakwalifikowano również województwo podkarpackie, które wcześniej zakwalifikowano do grupy województw o średnim poziomie rozwoju w omawianym aspekcie.

6.5. Środowisko naturalne

6.5. Natural environment

W przypadku aspektu środowiskowego, tak jak w przypadku innych aspektów, wyznaczono taksonomiczne mierniki rozwoju i określono pozycje poszczególnych województw w rankingu województw w latach 2020 i 2022.

Tablica 47. Taksonomiczne mierniki rozwoju w aspekcie środowiska naturalnego
 Table 47. Taxonomic measures of development in natural environment aspect

Województwa Voivodships	2020		2022	
	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position	miara rozwoju the reference measure	pozycja w rankingu ranking position
Dolnośląskie	0,342	8	0,335	7
Kujawsko-pomorskie	0,252	12	0,249	10
Lubelskie	0,255	11	0,227	12
Lubuskie	0,552	3	0,467	3
Łódzkie	0,267	10	0,247	11
Małopolskie	0,415	5	0,341	6
Mazowieckie	0,240	13	0,188	13
Opolskie	0,221	14	0,293	8
Podkarpackie	0,726	1	0,639	1
Podlaskie	0,358	6	0,468	2
Pomorskie	0,573	2	0,408	4
Śląskie	-0,018	16	-0,040	16
Świętokrzyskie	0,198	15	0,181	14
Warmińsko-mazurskie	0,448	4	0,401	5
Wielkopolskie	0,271	9	0,162	15
Zachodniopomorskie	0,344	7	0,286	9

W 2022 r. w relacji do 2020 r. pięć województw poprawiło pozycję w rankingu (podlaskie, dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, opolskie oraz świętokrzyskie) i siedem uplasowało się na niższych pozycjach w rankingu (pomorskie, warmińsko-mazurskie, małopolskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie, łódzkie, lubelskie). W grupie województw które odnotowały poprawę pozycji w rankingu, dużą zmianę odnotowano w przypadku województwa podlaskiego (z miejsca 6 na pozycję 2) oraz opolskiego (z miejsca 14 na pozycję 8). Województwa te w 2022 r. osiągnęły wyższe wartości wskaźnika syntetycznego w stosunku do 2020 r.

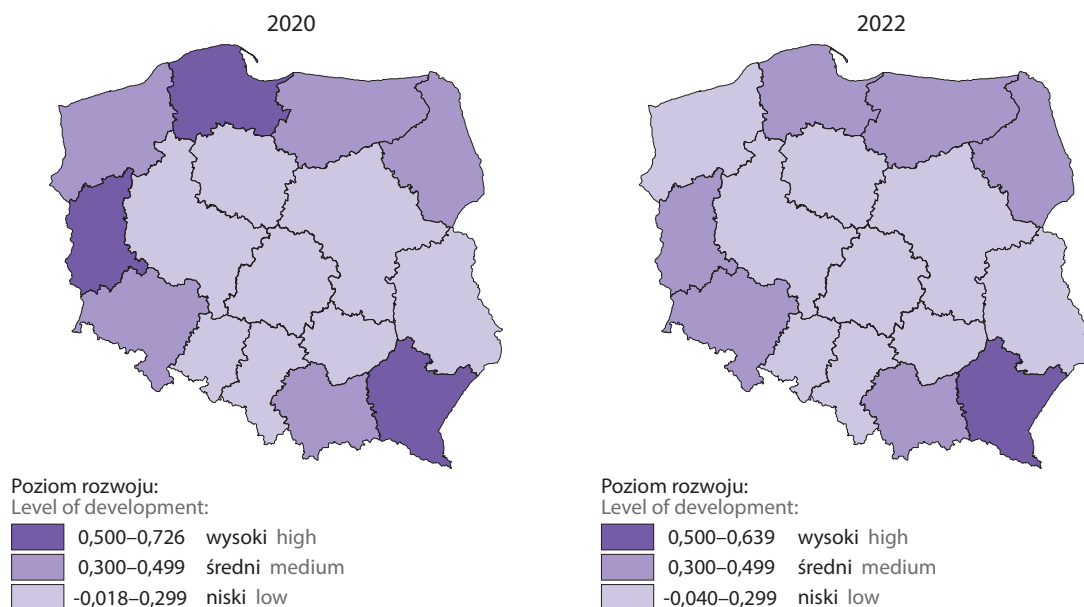
Województwo dolnośląskie oraz świętokrzyskie zmieniły miejsce w rankingu o jedną pozycję odpowiednio z miejsca 8 na 7 oraz z miejsca 15 na 14.

W przypadku zmian pozycji w rankingu na niższe miejsca, znacząca zmianę odnotowano dla województwa wielkopolskiego, które w 2020 r. uplasowało się na 9 pozycji w rankingu, a w 2022 r. na miejscu 15.

Województwa, które w 2020 r. zajmowały pierwszą i trzecią pozycję (podkarpackie oraz lubuskie) utrzymały je również w 2022 r. Brak zmian na liście rankingowej odnotowano również dla województwa mazowieckiego i śląskiego, które w obu latach zajmowały odpowiednio 13 i 16 miejsce.

Analizowane województwa podzielono na trzy grupy do których zaklasyfikowano województwa o wysokim, średnim oraz niskim dostępie usług społecznych oraz poziomu bezpieczeństwa publicznego. Zróżnicowanie przestrzenne województw w latach 2020 i 2022 prezentują mapy.

Mapa 45. Środowisko naturalne
Map 45. Natural environment



Analiza przestrzenna aspektu środowiska naturalnego w badanych latach wskazuje na pogorszenie się poziomów rozwoju w zakresie środowiska naturalnego. Grupa województw charakteryzująca się wysokim poziomem rozwoju w tym aspekcie zmniejszyła się w 2022 r. w stosunku do 2020 r. na rzecz wzrostu liczby województw w grupie o średnim poziomie rozwoju. Uszczegóławiając, w 2020 r. województwami charakteryzującymi się wysokim poziomem rozwoju były województwa: pomorskie, lubuskie oraz podkarpackie, natomiast w 2022 r. już tylko podkarpackie. Najliczniejszą grupę województw stanowiły te reprezentujące niski poziom rozwoju w aspekcie środowiska naturalnego, z niewielką różnicą w zwiększeniu ich liczebności w 2022 r. Do grupy tej w 2020 r. należały województwa: wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, mazowieckie, łódzkie, opolskie, śląskie, świętokrzyskie oraz lubelskie. W 2022 r. do grupy tej zaklasyfikowano również województwo zachodniopomorskie, które w 2020 r. reprezentowało średni poziom rozwoju w aspekcie środowiska naturalnego. Województwa charakteryzujące się średnim poziomem rozwoju w 2020 r. to województwo zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie, podlaskie, małopolskie oraz dolnośląskie. W 2022 r. do grupy tej zakwalifikowano również województwo lubuskie oraz pomorskie.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji podano według granic administracyjnych województwa opolskiego obowiązujących w dniu 31 grudnia 2022 r.

2. Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community NACE Rev. 2. W ramach klasyfikacji dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności. W opublikowanych informacjach nie ujęto danych o osobach prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

4. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto przyjęto kategorię ceny bazowej, zastępując nią cenę producenta.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu. Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych).

5. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, nakłady) według stanu w dniu 30 czerwca.

Przyjętą do przeliczeń liczbę ludności opracowano przyjmując:

- dla lat 2015–2019 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- od 2020 r. wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

6. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

7. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

8. W publikacji pominięto niektóre wyjaśnienia, szczegółowe uwagi, notki i itp. zamieszczone w innych publikacjach Urzędu Statystycznego. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w zakładce „Metainformacje” na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl> oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
sekcje	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

General notes

1. Data included in the publication are presented according to administrative borders of Opolskie Voivodship existing as of 31 December 2022.

2. Data are presented according to the Polish Classification of Activities – PKD 2007, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. In the scope of classification the item “Industry” was introduced as an additional grouping, including sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

3. Entities of the national economy recorded in the REGON register include legal persons, organisational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular PKD 2007 sections according to the predominant kind of activity. In the publication data of persons tending private farms in agriculture have not be counted among entities.

4. Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of the products, services, etc.

In order to evaluate production and value added the basic price category has been adopted replacing the producer’s price category.

Basic price is defined as the amount of money received by the producer (trade units included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable discounts and deductions and increased by subsidies received for the product. Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and pari-mutuel betting).

5. When computing data per capita (1000 population etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon during a year (e.g. vital statistics, production, outlays) – as of 30 June.

Adopted number of population was compiled on the basis of:

- for the years 2015–2019 results of the National Census of Population and Housing 2011,
- since 2020 results of the National Census of Population and Housing 2021.

6. Relative numbers (indices, percentages) were calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than it was presented in the tables.

7. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item „total”.

8. The publication omits some explanations, detailed commentaries, notes and such like put in other publications of the Statistical Office. Detailed explanations on particular fields of statistics Reader can find in thematic publications, in the “Metainformation” bracket on the Statistics Poland website <http://www.stat.gov.pl> and in the series “Statistical Research Methodology”.

The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated; abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviation	full name
sections	
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
Real estate activities	Activities related to operating real estate market
Administrative and support service activities	Activities in the field of administrative and support service

Źródła danych

Podstawę opracowania niniejszej publikacji stanowiły wyniki badań realizowanych przez statystykę publiczną, jak również informacje z administracyjnych źródeł.

W poszczególnych działach publikacji zaprezentowano dane opracowane m.in. przez niżej wymienione instytucje i jednostki:

- Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Ministerstwo Zdrowia,
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- Ministerstwo Edukacji i Nauki,
- Komenda Główna Policji.

Sources of data

Statistical data in publication were compiled on the basis of data from reports, censuses, various surveys conducted by Statistics Poland as well as information from administrative sources.

Data presented in individual chapters of the publication were compiled, among others, by the following institutions and organisations:

- Ministry of Family and Social Policy,
- Social Insurance Institution,
- Agricultural Social Insurance Fund,
- Ministry of Health,
- Ministry of the Interior and Administration,
- Ministry of Education and Science,
- National Police Headquarters.